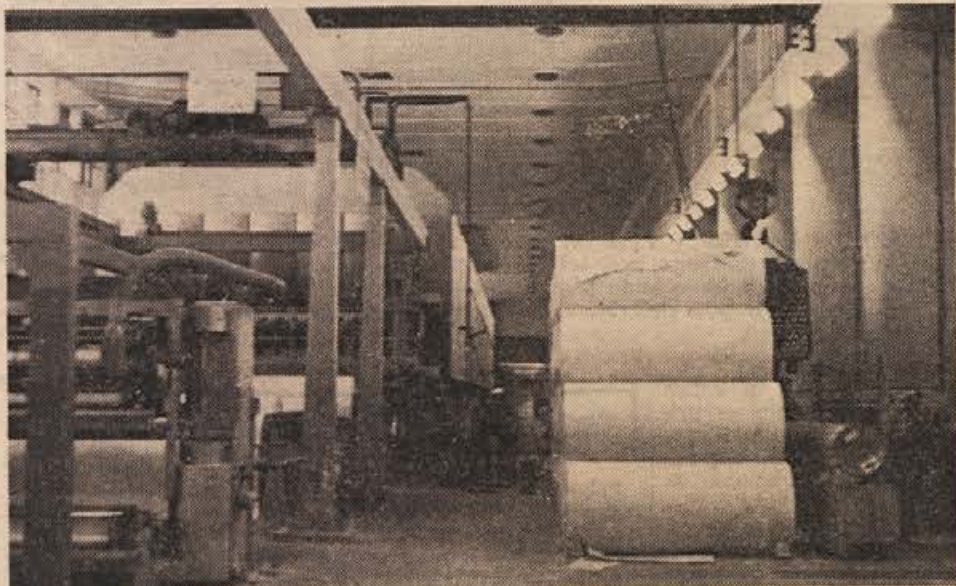

DRAŽJI ČASOPISNI PAPIR! — Zvezni izvršni svet je pred dnevi dovolil proizvajalcem papirja, da lahko ceno roto papirja povečajo največ za 12 odst., kar pomeni, da se bo tovarniška prodajna cena dvignila od sedanjih 170 na 190 Sdin za kilogram papirja. Ker nanesejo prevozní in skladiščni stroški še 10 Sdin pri kilogramu, bomo plačevali tiskarni poslej papir za naš list po 200 Sdin za kilogram (doslej pa nas je stal 180 Sdin oz. pred 1. 12. lani 172 Sdin). Kljub podražitvi pa papirja iz Krškega trenutno ni: v CELULOZI obratuje le en papirni stroj in pošiljke tiskarnam so zelo skromne. Tudi naš časnik smo morali v zadnjih tednih tiskati na uvoženem papirju, ki nas stane celo 215 do 220 Sdin kilogram (Foto: Jožica Teppey)

DVOJE SREČANJ NAŠIH DELAVCEV IZ ZAMEJSTVA

Zaradi nevednosti mnogi oškodovani

V tujini je 1200 delavcev iz brežiške in 1011 iz krške občine

Za zaposlene v tujini, ki so prišli minuli teden na kratek dopust v domovino, sta priredila občinska sindikalna sveta v Krškem in Brežicah pogovore o pogojih zaposlovanja onstran meja in o uveljavljanju pravic do socialnega zavarovanja, otroškega dodatka, pokojnine, invalidnine itd.

V Krškem je bil posvet 28. marca, v Brežicah pa dva dni

pozneje. Na 700 vabil se je iz krške občine odzvalo blizu sto ljudi, v Brežicah pa na 300 vabil 32. Vsi seveda niso bili doma ali pa so bili v časovni stiski in razgovora niso mogli obiskati. Nekatere so zastopali svojci. V Krškem je spregovoril o vlogi sindikalne organizacije njen predsednik Edo Komočar, pojasnila o stvareh, ki so bile na dnevnem redu, pa je dal sekretar odbora za mednarodne odnose pri republiknem sindikalnem svetu Stane Plevnik.

Posveta sta bila uspešna. Udeleženci so zvedeli mnogo praktičnih napotkov. Iz krške (Nadaljevanje na 6. strani)

DANES:

- ☐ Zahrbna bolezen — rak str. 4
- ☐ Stranišče, ki močno smrdi str. 6
- ☐ Če študent v Ljubljano gre... str. 10
- ☐ Doklej še nad mrtvašnico? str. 11
- ☐ Strogi zapor za vlomilca str. 14
- ☐ Sefka dolži druge str. 16
- ☐ Kaj dela Irena? str. 24
- ☐ En dan hvale, eno leto graje str. 27
- ☐ Nevestoba je bolezen str. 28
- ☒ In več kot 60 malih oglasov in obvestil na zadnji strani!

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE!

inles

ribnica

TELEFONI:
87-068
87-099

OKNA VSEH VRST
VRATA — SOBNA,
BALKONSKA
VHODNA
IN GARAŽNA

PRODAJA NA KREDIT

Otrok zažgal kozolec

Blizajo se topli, suhi dnevi, primerni za igro otrok na prostem. Ni odveč opozoriti na igro z vžigalicami, posebno še, ker so letos že znani prvi primeri, ko so otroci v igri zažgali gospodarsko poslopje. Tako je 4-leten otrok v nedeljo, 22. marca, zažgal kozolec Mihaela Eržena iz Velike Strmice pri Trebelnem. Zgorelo je ostreže, seno, slama in poljedelsko orodje v skupni vrednosti 8.000 dinarjev.

»REZE MI TAK TANKEGA, DA SE VIDI SKOZNJEGA.« — pravi narodna pesem. Njeni verzi veljajo po zadnji podražitvi tudi za meso. Nekvalificirani delavec bo moral delati odslej okrog STIRI URE za kilogram najslabše govedine, čeprav smo še vedno med državami v Evropi, ki porabijo najmanj mesa na prebivalca! Zaradi višjih cen gotovo ne bo nič več mesa! Zaenkrat se je podražilo v občinah Novo mesto in Sevnica. Tudi ta podražitev (skupaj z vsemi drugimi) nas opozarja, da se v reformi še nismo veliko naučili (Foto: DARKO PAVLIN, Novo mesto, NAGRADA ZA FOTOGRAFIJO TEDNA)

33 odst. popusta!

(velja za Jugoslavijo od danes do 15. aprila 1970!)

Samo 14 dni imate časa, če hočete IZKORISTITI izredno ugodnost, ki jo nudimo novim naročnikom DOLENJSKEGA LISTA!

Vse o tem Vam pove pismonoša, ki ima za Vas in Vašega

- soseda, prijatelja, znanca
- in za vse tiste, ki si
- Dolenjski list
- še vedno sposojajo
- pri rednih naročnikih

naše prijetno presenečenje:

s pravilno izpolnjeno in podpisano naročilnico za Dolenjski list prihranite

12 novih dinarjev!

Če še niste naročeni na največji in najcenejši jugoslovanski pokrajinski tednik, Vaš domači Dolenjski list, Vam bo to uredil naš sodelavec —

Vaš pismonoša!

Bodo cene mesu višje?

Predlog za višje cene še ni sprejet

30. marca je svet za gospodarstvo občinske skupščine Kočevje sklenil, da ne bo takoj odobril novih višjih maloprodajnih cen mesu, ampak da je treba počakati, kakšne cene bodo odobrene v Ljubljani. Cene v Kočevju bi nato uskladili z ljubljanskimi, medtem ko zvišanja za svinjino ne bodo odobrili. Združeno KGP Kočevje je zaprosilo za odobritev naslednjih višjih cen (v oklepaju so sedanje cene): meso mlade govedi 17,50 din/kg (13,70 din/kg), goveje meso I. vrste 16 din/kg (14 din/kg), goveje meso II. vrste 14,80 din/kg (12,05), teletina 22,50 kg (15,21 din) in svinina 17 din/kg (15,10 din).

Občinski organ, pristojen za cene, je predlagal svetu v odobritev predlog novih cen, ki je bil nekoliko bližje predlogu združenega KGP

kot sedaj veljavnim cenam. Izjema je bila le svinina, kjer tudi upravni odbor ni predlagal višjih cen.

Svet je odobril, da se sedanje cene za vakuumsko (z razredčenimi zraki) pakirano meso lahko povišajo pri kilogramu za en dinar, za navadno pakirano meso pa za 0,70 din pri kilogramu.

OD 2. DO 13. APRILA

Nekako od 4. do 6. in od 11. do 13. aprila pogostne padavine z ohladitvijo, še vedno je možen sneg do nižin. V ostalem lepo in toplejšo vreme.

Dr. V. M.

Korak za korakom

Bo zgled direktorjev podjetij slovenske strojne industrije potegnil še koga za seboj? — Tolažba, da v Sloveniji »že 50 let izdelujemo nekatere izdelke«, je za razmere na današnjem domačem in svetovnem trgu zares le Blažev žegen...

Pred kratkim so se v Ljubljani, prvič po osvojitvi, zbrali direktorji podjetij slovenske strojne industrije. Zdi se, da je bil to sestanek, ko se vodilni možje niso zbrali zato, ker bi jim razgovorov primanjkovalo, ampak zato, ker jih je za skupno mizo pripeljala nujna. Po-

vsem spontano in enotno so spregovorili o potrebi povezovanja, delitve dela, kooperacije in medsebojne pomoči. Odkrito so si dejali, da tako naprej najbrž ne bo šlo, da je slovenska strojna industrija razdrobljena, zvečine zastarela in nesodobna, tehnološko zaostala in — zato premalo konkurenčna doma in na tujem.

Dogovorili so se, da bo osem »velikih« podjetij zasnovalo pogovore med sorodnimi proizvajalci strojne opreme, pogovore, ki bodo korak bliže k dejanskemu sodelovanju. Soglašali so, da so to lahko le dogovori, kjer bodo sodelovali vsi — povsem enakopravno. Napak je, so dejali, da pobude majhnih podjetij veliki (v slovenskem merilu) pogosto označujejo kot vmešavanje, kot napoto.

Inž. Milana Zidarja, člana republiškega izvršnega sveta, pa so povprašali, ali sodi strojna industrija v Sloveniji v republiški dolgoročni program razvoja, kakšno je njeno mesto in vloga. Potarnali so o pomanjkanju kreditov za prodajo investicijske opreme doma in na tujem in menili, da bi morali imeti namesto zveznega republiški sklad za financiranje prodaje investicijske opreme. Dobili so odgovor, da je bodočnost slovenske industrije v kakovosti. Slovenska podjetja bi morala iz svojih proizvodnih programov odstraniti vse izdelke, ki jih v enaki kakovosti izdelujejo podjetja v drugih republikah. Le tako se bodo

STRAHOTEN POTRES V TURCIJI — Ena sama podrobnost potresa v Turčiji — zmečkano truplo moškega pod težkim betonskim blokom v mestu Gediz — dovolj zgovorno priča, kako hudo je prizadela to mesto in okolico naravna katastrofa. Bojijo se, da je pod ruševinami kakih dva tisoč mrtvih, medtem ko je ranjenih več tisoč oseb.

TELEGRAMI

ANKARA — V zahodnem delu Turčije je katastrofalen potres skoraj popolnoma uničil mesto Gediz. Izpod ruševin so doslej odkopali kakih 700 mrtvih, bojijo pa se, da je število smrtnih žrtev dosti večje — 2000.

TOKIO — V 84. letu starosti je v Pekingu umrla znana ameriška novinarka Anne Louise Strong, ki je dobro poznala kitajske voditelje in v svojih člankih in knjigah spremljala boj in rast KP Kitajske.

RIM — V soboto je prisegla nova italijanska koalicijska vlada, ki jo je sestavil profesor Mariano Rumor. S tem je bila rešena kriza, ki je trajala vse od 7. februarja letos, ko je odstopila manjšinska kršćansko demokratska vlada.

BEJRUT — Po nekdanjih spopadih med komandami, oboroženimi prebivalci in policijo v Bejrutu je bilo ubitih 18 in ranjenih 47 oseb. Palestinska osvobodilna organizacija doži za nemire ameriške veleposlanstvo, češ da je podkupilo libanonske desničarje.

RIO DE JANEIRO — Čilska vlada je začela preiskavo proti 11 aretiranim rezervnim in aktivnim oficirjem, ki so obtoženi, da so poskušali strmoglaviti sedanjo vlado Eduarda Frela. To je bil še tretji poskus vojaškega državnega udara v Čilu od oktobra lani.

WASHINGTON — Predsednik ZDA Nixon je zahteval uvedbo smrtnih kazni za vsakogar, ki bi z nezakonito uporabo razstreliva povzročil smrt drugega človeka. Ta zahteva seveda velja samo za bombe in atentate v ZDA, ne pa za Vietnam.

KAIRO — Pretekli petek se je vnela nad južnim delom Sueškega prekopa srdita letalska bitka, v katero je poseglo 40 egiptovskih in izraelskih letal. Ena in druga stran trdita, da nista imela lastnih izgub.

lahko oddahnili in konec bo — upravičenih — priponb, da imajo pri prodaji težave zaradi zaprtosti tržišč, protekcionizma in zakulisne podpore.

Hkrati s temi, nedvomno gospodarsko ugodnimi sklepi, pa velja opozoriti tudi na to, da so slovenska podjetja strojne industrije že nekoč veliko govorila o sodelovanju, združevanju in kooperaciji, pa niso prišli dlje od navidezne enotnosti v besedah. Upamo, da so tokrat računali čisti, da se vsi resnično zavedajo da le organizirana panoga, med seboj trdno povezana, ki ve kaj hoče, ki spremlja razvoj v svetu in se po teh spoznanjih tudi usmerja, lahko odigra svojo vlogo v gospodarskem razvoju republike. Samo besedovanje o slovenski tradiciji in o delovnih sposobnostih ne bo pomagalo. Kakor tudi ne ustaljeni zagovori, da pri nas že petdeset let izdelujemo nekatere izdelke...

Dogovor strojne industrije je le en korak. Razvoj pa gre naprej korak za korakom.

I. VIDIC

tedenski zunanjepolitični pregled

Položaj že tretji teden priteguje pozornost sveta zaradi naglega razvoja dogodkov, ki ne obeta nič dobrega. Odstavljeno kamboški princ Norodom Sihanuk je še vedno v Pekingu in objavlja pozive na boj proti novemu režimu v Phnom Penhu, ki ga vodi triumvirat Lon Nol—Čeng Heng—Sirik Matak.

Sihanuk poziva na boj proti novemu režimu doma ne samo južnovietnamske osvobodilne sile in severovietnamske enote v Kambodži — torej tiste sile, zaradi katerih je izbruhnil državni udar v Phnom Penhu in katerih odhod s kamboškega ozemlja je do nedavnega sam zahteval — ampak tudi tako imenovane Rdeče Khmere, ki jih je neusmiljeno preganjal od kamboške neodvisnosti leta 1955.

Sihanuk je zdaj v nevarnem položaju, kar zadeva domačo javnost. Ni izključeno, da je del te javnosti še vedno na strani Sihanuka, toda verjetno ni Kambodžana, ki bi hotel zagovarjati navzočnost tujih čet na kamboškem ozemlju, bodisi sil FNO, Hanoja ali saigonsko-ameriških enot.

Zato je vprašanje, ki si ga zdaj zastavlja politični opazovalci, ali čas dela za Sihanuka ali proti njemu brzokone treba odgovoriti, da čas ne dela zanj.

Zato poskuša Sihanuk vzbuditi vtis, da je prišlo do razkola v kamboški nacionalni armadi in da so trije kamboški bataljoni prestopili na njegovo stran. Ti bataljoni naj bi bili po prvih poročilih na poti proti prestolnici — Phnom Penhu. Toda dosti bolj verjetno je, da so trije »kamboški« bataljoni v resnici enote južnovietnamske osvobodilne armade z elementi severovietnamskih čet. Če je to res, se je položaj nevarno zasukal.

Konec 1971: polovico za Slovenijo že iz Šoštanja

V Šoštanju načrtno gradijo največjo termoelektrarno v državi — TE Šoštanj II, ki bo imela moč 275 megavátov. Velikanski kotel bo proizvajal na uro po 950 ton vroče pare, gradijo pa tudi še temelje za 150 m visoki dimnik. Hladilni stolp za vodo bo visok 100 metrov. Nova termoelektrarna, katere gradnja bo veljala 43 milijard S dinarjev, bo na leto porabila poldrugi milijon ton lignita. Za obe šoštanjski elektrarni bodo morali poslej v rudniku Velenje nakopati na leto po 2.500.000 ton lignita. Stara elektrarna v Šoštanju daje zdaj po 132 megavátov električne energije, obe skupaj pa bosta konec 1971 dajali že polovico za Slovenijo potrebne energije.

Kaj bi storili Američani, če bi bil ogrožen sam Phnom Penh? Vsi politični opazovalci soglašajo, da ameriška javnost in Kongres nikakor ne bi dopustila neposredne udeležbe ameriških čet v Kambodži, saj tega ne dopuščata niti v Laosu.

Uradno ameriško stališče je še vedno nespremenjeno: kakor je izjavil predstavnik Bele hiše za tisk Ziegler, so bili ameriški in saigonski poletniki »poučeni«, naj ravnajo po taktiki »regiranja za zaščito«. To pomeni, da smejo zasledovati sovražnika

Kambodža

na kamboško ozemlje le v primeru, če jih ta napade s kamboškega ozemlja.

Ce bi se položaj v Kambodži skrajnje poslabšal, bi utegnile ZDA »diskretno« pomagati novemu režimu z orožjem, »svetovalci« in morda z bombardiranjem, kakor zdaj delajo v Laosu.

O zapletenosti sedanjega položaja ne samo v Kambodži, ampak tudi v Laosu, priča izredno previdno uradno stališče Pekinga in Moskve. V propagandnem pogledu Peking sicer na moč podpira Sihanuka, toda uradno ga še ni podprl. Gre za dosti večje odločitve kakor je usoda ene-ga princa.

Številne dežele Latinske Amerike je zajela svojevrstna gverila, o kakršni pokojni Che Guevara ni sanjal. Začelo se je lani v Braziliji z ugrabitvijo ameriškega veleposlanika Elbricka. Ugrabitelji so zahtevali izpustitev kakih petnajst političnih zapornikov in zagrozili, da bodo v nasprotnem primeru ubili veleposlanika. Vojaška vlada je morala ugoditi njihovim zahtevam.

V zadnjih dneh so to »taktiko« v glavnem uspešno uporabili tudi v drugih deželah LA. V Gvatemali so ugrabili zunanjega ministra in nekega ameriškega diplomata. V Sao Paulu v Braziliji japonskega konzula. V Dominikanski republik letalskega atašee ZDA. V Buenos Airesu paragvajskega konzula. Poskusili so ugrabiti tudi dva sovjetska diplomata, a jim je splošleto. Proti tem ugrabitvam je v Argentini nastopila skrajno desničarska tajna organizacija Tacuara, ki grozi ugrabiteljem in njihovim družinam s smrtjo. Baje jo je organiziral sam režim. Toda ugrabitve se bodo brez dvoma nadaljevale, ker je levica spoznala, da je tak način boja dosti uspešnejši od skrivanja po džunglah in vaseh Latinske Amerike.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

■ DO 3000 DOLARJEV NARODNEGA DOHODKA — Republiški izvršni svet je sprejel osnutek izhodišč za sestavo resolucije o dolgoročnem ekonomsko-političnem razvoju Slovenije v naslednjih petnajstih letih. O njem bo tekla široka javna razprava do spomladi prihodnjega leta, ko bo resolucijo sprejela republiška skupščina.

Zasnova dolgoročnega razvoja predvideva, da bomo leta 1985 dosegli okrog 3000 dolarjev narodnega dohodka na prebivalca (sedaj 1000 dolarjev). Temelj gospodarstva bo še vedno industrija, zlasti predelovalna. Pospešen pa bo tudi razvoj trgovine, prometa, turizma in storitvenih dejavnosti. Število prebivalstva v Sloveniji se bo do leta 1985 povečalo na 1.930.000, med njimi pa bo le še 15 odstotkov kmetov, ker se bodo ljudje z vasi še bolj zaposlovali v drugih dejavnostih in se bo število prebivalstva v zasebnem kmetijstvu zmanjšalo za kakih 100.000 ljudi. Otroke naj bi začeli pripravljati na osnovni pouk že pri petih letih starosti. Gimnazije in druge srednje šole naj bi obiskovalo 70 odstotkov mladine od 15 do 19 let starosti, višje in visoke šole pa kakih 20 odstotkov mladine od 19. do 24. leta starosti, da bi dobilo gospodarstvo čimveč strokovnjakov.

■ S. KAVČIČ O KMETIJSTVU — Pretekli tork in sredo je predsednik republiškega izvršnega sveta Stane Kavčič obiskal velenjsko in moziško občino. S predstavnikmi moziške občine se je pogovarjal tudi o razvijanju nerazvitih območij. Ko je omenil Kozjansko, je dejal, da je treba taka področja najprej povezati z drugimi območji s cestami. Premagati bo treba sefanjo veliko razdrobljenost kmetij. Kme-

tu je treba pomagati iz zaostalosti tudi z ugodnimi krediti in s sodobnim programiranjem kmetijske proizvodnje. Pri tem je Kavčič dejal: »Če dajemo letno do 150 milijonov starih dinarjev kreditov za povečanje proizvodnje v avtomobilski industriji, ne vidim razloga, zakaj ne bi dajali vsaj toliko sredstev kmetijstvu, ki preživlja nekajkrat več ljudi kot avtomobilska industrija.« Po njegovem mnenju je prihodnost kmetijstva v živinoreji, mlekarstvu in pridelkih, oziroma

Razvoj Slovenije v obdobju 1970-85

proizvodih, katerih vsakdanja potrošnja je vezana na bližnji trg in turizem.

■ CK ZKS O KMETIJSTVU — Centralni komite Zveze komunistov Slovenije bo na svoji seji, sklicani za 7. april, obravnavala družbeno ekonomske vidike razvoja kmetijstva v Sloveniji.

■ NAJNIZJI OSEBNI DOHODEK — 700 DIN — Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je prejšnji teden sprejel osnutek programa političnih ciljev in nalog sindikata. V tem osnutku se sindikati zavzemajo za to, da naj bi bili v slovenskih razmerah najnižji osebni dohodki 700 din. Sindikat bo zahteval, da se prouči učinkovitost sedanje politike obdavčevanja skupnega dohodka občanov ter da se v prihodnje bolj upošteva družinski dohodek. Sindikat bo vztrajal tudi pri zahtevi, da se pri vsakem

konkretnem odločanju o cenah proučijo posledice za standard delavcev, ne pa samo koristi posamezne delovne organizacije.

■ KATASTROFI JE BOTROVALA MALOMARNOST — Posebna komisija strokovnjakov, ki je proučila vzroke hude nesreče, ki je 14. marca letos terjala v bosenskem premogovniku Breza 50 smrtnih žrtev in več ranjenih, je uradno sporočila, da je tej katastrofi botrovala malomarnost nekaterih odgovornih ljudi. Separatni ventilator, ki je bil ponoči ustavljen, ni bil pravočasno ponovno vključen, zaradi česar je eksplodiral nakopičen plin metan. Javni tožilec je zato zahteval preiskavo zoper nekatere odgovorne ljudi.

■ TUDI V POSTNI HRANILNICI 6 ODTOTKOV — Zvezni izvršni svet je sklenil, da bo poštna hranilnica v prihodnje plačevala 6-odstotne obresti na hranilne vloge, tako kot banke, medtem ko je zdaj plačevala le 5-odstotne obresti.

■ BENCIN SE PO STAREM — Predstavniki industrije nafte so odložili razpravo o predlogu izvršnega sveta Hrvatske, naj bi se bencin podražil za 10 par pri litru. Za zdaj je torej še ostalo pri stari ceni. Podražitev bencina so predlagali, da bi zagotovili več sredstev za ceste.

■ POŽAR V KOPRSKI LUKI — V nedeljo popoldne je izbruhnil velik požar v skladišču bombaža v koprskem pristanišču. Po prvih cenitvah znaša škoda 25 milijonov dinarjev (novih). Sodijo, da je prišlo do samovžiga bombaža, ki je kljub gašenju tlel še ves naslednji dan.

15.000 aktivistov OF bo prišlo v Dolenjske Toplice

Prejšnji teden so na ti-skovni konferenci pri RK SZDL Slovenije sporočili, kako poteka popis nekdanjih aktivistov OF, ki bo 27. aprila v Dolenjskih Toplicah. Ze zdaj kaže, da se bo srečanja sredi Dolenjske udeležilo kakih 15.000 nekdanjih aktivistov OF iz vse Slovenije in zamejstva. Znano je tudi, da bo sta govorila na zborovanju člana izvršnega biroja

predsedstva ZKJ Edvard Kardelj in Janez Vipotnik, predsednik republiške konference SZDL Slovenije. Po krajšem koncertnem sporedu bodo v Toplicah na zborovanju podelili republiška priznanja OF — zlate značke in diplome. 27. aprila bodo odprli tudi zdaj muzejsko urejeno bazo 20 na Rogu.

Srebrne značke in diplome OF pa bodo podeljevali zaslužnim posameznikom in organizacijam po občinah; namenjene so zgolj tistim, ki so plodno sodelovali vse od osvoboditve do danes. Ob praznovanju 30-letnice ustanovitve OF pa bodo v 1971 izročali priznanja aktivistom, ki so sodelovali v NOB.

Predloge za republiška priznanja OF je mogoče poslati republiški konferenci SZDL še do 5. aprila.

STARO ISTRSKO MESTO SPET OŽIVLJA. — Motovun, mesteca v Istri blizu Pulja in znanega Poreča, je bil dolga leta zapuščen. Pred dvema letoma pa so se Istrani lotili dela, da starodavno mesto spet oživi. Na pomoč so priskočile razen domačinov tudi enote JLA. V obnovu mesta so vložili doslej že 15 milijonov novih dinarjev. Potrebovali jih bodo še 9, pa bo mesto ljudskega junaka Velega Jože spet tako kot nekdanj. Poleti bo Motovun umetniška in filmska kolonija, eden njegovih prvih prebivalcev pa bo znani filmski igralec Ljubisha Samardžić. — Na sliki: Motovun s podnožja (Foto: TANJUG)

ČEMU NE IŠČEJO KMEČKI LJUDJE ZASLUŽKA TUDI DOMA?

Pridelovanje povrtnin - toda z dobičkom!

Ali ne znamo ali nočemo s svojim delom zvečevati lastnih dohodkov? Potrebno je načrtno gospodarjenje in veliko medsebojnega zaupanja, kajti kmetijstvo ne more biti za nikogar »srečolov«

Ugotavljamo, da imamo veliko nezaposlenih ali premalo zaposlenih ljudi. Njih število zmanjšujemo z »izvozom« delavcev. Tudi s kmetij. Iz Pomurja odhaja na delo v zahodnoevropske države toliko ljudi kot pred zadnjo vojno. Podobno tudi iz nekaterih krajev Dolenjske. Nekateri pravijo, da kmetje nimajo dovolj zemlje za dostojno preživljanje. Zemljišč res ni moči razširiti, ker jih ne moremo postaviti v nadstropja. Vprašati pa bi se morali, ali naši kmetje pridelujejo take stvari, ki jih potrebujemo in pri katerih bi se lahko bolj zaposlili kot zdaj in tudi na manjših kmetijah zvečali svoje dohodke.

Pogovori s kmeti in v kmetijskih organizacijah kažejo, da smo zelo daleč za razvojem razvitih držav in tudi naših sosednjih republik. Podobno je, da vsak dan celo še bolj zaostajamo. Namesto da bi iskali zaslužek doma, gredo naši kmečki ljudje za hlapce in druge delavce v sosednje države.

Težko je razumeti, zakaj je tako — toda neki vzroki morajo biti. Obrat za kooperacijo »Jože Lacko« pri kmetijskem kombinatu Ptuj je objavil zanimive cene za kmetijske pridelke iz organiziranega pridelovanja, med njimi za veliko povrtnin. Vse razprave med kmeti pa se plejejo okrog cen.

Vzemimo čebulo, ki je včasih bila na Ptujskem polju najbolj razširjena povrtnina. Obrat za kooperacijo jamči, da jo bo odkupil v jesen najmanj 1,20 din kilogram. Pridelovalce pa moti, da zdaj prodajajo čebulo v Mariboru, Ljubljani in tudi manjših slovenskih mestih po štiri din ali še dražje. Nočejo dovoliti, da bi kdorkoli zaslužil na njihovem račun, čeprav bi bilo njihovo delo ustrezno plačano. Hektar lepe čebule jim lahko prinese 15.000 do 20.000 din dohodkov. Če bodo posejali pšenico, pa bodo dobili komaj petino tega.

Za primerjavo bom navedel, da so pred dnevi sklenili v Novem Sadu pogodbo za 600 ton čebule, ki jo bo kupec plačal v jeseni po 80 par kilogram. Lahko bi našteval pogodbe in sorazmerno nizke cene še za druge povrtnine. Za Vojvodino, Makedonijo in nekatere druge kraje je znano, da pridelovalci ne za-

htevajo visokih cen, ampak pridelujejo toliko vrtnin, da so polno zaposleni vsi družinski člani. Z dvema ali tremi ari povrtnin — kakor dela večina naših pridelovalcev — pa si ni mogoče veliko pomagati. Morali bi se odločiti za povrtnine ali še naprej pridelovati pšenico in koruzo in iskati zaposlitev pri sosedih.

Drobni poizkusi ne koristijo veliko. Dohodek se sicer nekoliko zveča, malega kmeta pa ne potegne iz sedanjih težav. Vzroki so v prejšnjem zaupanju med kmeti in kmetijskimi organizacijami in v prevelikem iskanju izrednega dobička. Morda bi jih začeli odpravljati tako kot pred leti v Sremski Mitrovici, ko je za-

druga zaračunala za vse svoje stroške 10 % od prodajne cene, drugo pa so dobili organizirani pridelovalci povrtnin. Ker je bila združna »marža« določena v odstotkih, je zadruga iskala najboljše kupce. Za prodajo pa je sklepala pogodbe pred setvijo. Zaradi lastnih koristi in koristi kmetov. Med njimi ni bilo nezaupanja. V enem letu pa so pridelali kooperanti te zadruga za 1.200.000 (novih) dinarjev povrtnin.

JOŽE PETEK

RAZVOJ KMETIJSTVA IN SAMOUPRAVNIH ODNOSOV NA VASI (3)

Nepripravljeni na krizo živinoreje

Poljedelstvo dokaj zaščiteno — V petih letih je Slovenija zgubila čez sto tisoč goved — Suha leta so nas zatekla nepripravljene

V prejšnjem sestavku smo obdelali obdobje razvoja kmetijstva do začetka gospodarske reforme v letu 1965. Razmere takrat niso bile rožnate. Kmetijstvo je bilo zadolženo, terjalo je drugačno delitev družbenega proizvoda, ali preprosteje rečeno: višje cene kmetijskih pridelkov. Po dolgem času se je prvič dogajalo, da so pridelki presegli porabo in da kmetje niso mogli vsega prodati.

Kaj je kmetijstvu prinesla reforma, je znano: višje cene in s tem boljši položaj celotne panoge. Zal je to trajalo le krajši čas, spodbudilo pa je proizvodnjo, ki se je v tem času povečala za tretjino. Zaostajala pa je prodaja, ker so se sorazmerno majhni kupni moči prebivalstva pridružili še zloglasni prelevmani, dodatne carinske dajatve ob izvozu v dežele Evropske gospodarske skupnosti, kamor so naši živinorejci največ izvažali.

Pojavilo se je tudi očitno nesorazmerje med poljedelstvom in živinorejo. Poljedelstvo je bilo bolj zaščiteno, to pa je dajalo večje možnosti ravninskim predelom Jugoslavije. Država je zagotovila za okoli 25 par večjo ceno za kilogram pšenice, kot bi jo lahko kupili v tujini.

Naša živinoreja je dobila v tem času najhujši udarec. Italija, glavni uvoznik jugoslovanskega mesa in živine, je uvedla tudi po več sto lir dodatne zaščitne carine za kilogram žive teže goveda. V obdobju petih let je zato Slovenija zgubila okoli 120.000 glav govedi, od tega več kot polovico v družbenem sektorju.

Skoda je bila izredno velika. Družbeni obrati so na primer leta 1968 ustvarili skupno 109 milijonov Nidn skla-

dov in amortizacije, letna odplačila dolgov z obrestmi vred pa so znašala 94 milijonov din. Mnogo stojišč je bilo praznih, družbena proizvodnja se je naglo zmanjševala.

Iz te hude krize bi se lahko naučili zelo veliko, predvsem pa prvega zakona kmetijstva, ki pravi, da je kmetijstvo biološka proizvodnja, katere razvoj in napredek je zagotovljen le, če so zagotovljene sprejemljive, ustajene cene ali še bolje rečeno: uсталjen odnos cen med kmetijskimi pridelki in industrijskimi izdelki oziroma uslugami. Kmetijske proizvodnje ni mogoče preusmeriti čez noč in neizbežno jo zadenejo krize, če zanje ni rezervnih skladov, če v trenutku, ko se pojavi nazadovanje, nihče ne posreduje. Naša dežela ni bogata tako kot katera izmed zahodnih industrijskih držav, ki za zaščito kmetijstva veliko žrtvujejo, toda vseeno bi v času krize morala narediti več, kot je.

Ne smemo pozabiti trgovine. V tem času se je opomogla in osamosvojila. Izkoristila je obilje pridelkov in prireje. Krizo je trpela proizvodnja, trgovina pa mnogo manj. Tako je bilo in bo v sproščnem tržnem gospodarjenju, vendar nam mora biti ta izkušnja vodilo za prihodnje,

za razmišljanje o nujnem povezovanju trgovine, proizvodnje in predelave.

(Se nadaljuje)

V Sloveniji že 1030 dolarjev

Po podatkih, ki smo jih pred dnevi brali v zveznih časnikih, odpade zdaj v Jugoslaviji na prebivalca približno 650 dolarjev narodnega dohodka. Izračun je narejen seveda na podlagi mednarodnih meril o dolarskem dohodku, s čimer hkrati primerjamo doseženo stanje pri nas s tistim v svetu. Številke povedo, da dosega Slovenija in Hrvatska višje povprečje: prva s 1030 dolarji in druga s približno 740 dolarji. V Srbiji znaša narodni dohodek 520 dolarjev, v Makedoniji 420, v Bosni ter Hercegovini 360 in v Črni gori 300 dolarjev. Med pokrajinami v Jugoslaviji ima najnižji dohodek Kosovo: tu dosega še 200 dolarjev na prebivalca.

Kmetijstvo pred centralnim komitejem ZKS

Prihodnji torek dopoldne bo v Ljubljani 13. seja CK ZKS, na kateri bodo razpravljali o kmetijstvu na Slovenskem ter njegovem razvoju in deležu v družbi in njenem gospodarstvu. Poslušali bodo tudi poročilo revizijske komisije in zaključni račun CK ZKS na preteklo leto, razpravljali pa bodo še o načelih za uporabo in razdelitev članarine v 1970 in o letošnjem finančnem načrtu vodstva Zveze komunistov Slovenije.

Brnik dobi najsodobnejšo vremenoslovsko opremo

V letih 1970—1972 bo izvršni svet SRS zagotovil iz svojih proračunov 1.829.500 din za nabavo moderne meteorološke opreme na letališču Brnik, ki postaja čedalje pomembnejše v našem notranjem kot mednarodnem letalskem prometu.

Zasavski premogovniki: čez 5 let nad 2 milijona ton premoga

Pred kratkim je osrednji delavski svet »Zasavskih premogovnikov« Trbovlje sprejel načrt o nadaljnji modernizaciji svojih rudnikov. Vanjo bodo vložili nad 34 milijonov, tako da bodo do 1975 lahko nakopali na leto že 2.020.000 ton premoga, kar je za 10,7 % več kot so ga lani. Storitve na moža se bo povečala od sedanjih 2,03 na 3,10 tone na dan, zrastle pa bodo seveda tudi osebni dohodki zasavskih rudarjev.

Kmetijski nasveti

Hlajenje mleka

Ceprav so dobro znani škodljivi učinki toplote na mleko, je šele zvezni predpis začel siliti vse, ki imajo opravka s to pokvarljivo tekočino, da so začeli bolj razmišljati, kako hladiti mleko in kako opremiti zbiralne postaje. Seveda je zdaj v kratkem času treba narediti veliko stvari, ki tudi mnogo stanejo.

● V sveže pomolženem mleku se prvotno število drobnoraznih izredno hitro večja, če je na voljo tudi primeren toplota. S tem se kakovost mleka naglo slabša, z njo pa tudi možnost predelave v različne mlečne izdelke. Ohlajevanje ima pri tem izreden pomen, saj zadržuje kvarjenje.

Najceneje je mogoče mleko hladiti s hladno studenčnico, vendar je ta način le malokje uporabljen iz preprostega razloga, ker take vode ni pri roki. Tudi vodovod ne more dosti pomagati, saj je temperatura njegove vode skoraj po pravilu višja od one, ki jo zahteva ohlajevanje.

● Torej: zanesljivo je mogoče hladiti le na umeten način, z uporabo hladilnih naprav, ki pa so sorazmerno drage in neuporabljive za vsake razmere. Za kmetije, kjer gre za manjše količine mleka, se obnese hladilnik, ki ga potaplja v mleko. To je v bistvu cev, ki omogoča da se hladilna tekočina iz hladilnika pretaka skozi mleko. Pri nas izdelujejo tudi vrtiljive hladilnike, ki so primerni za kmetije.

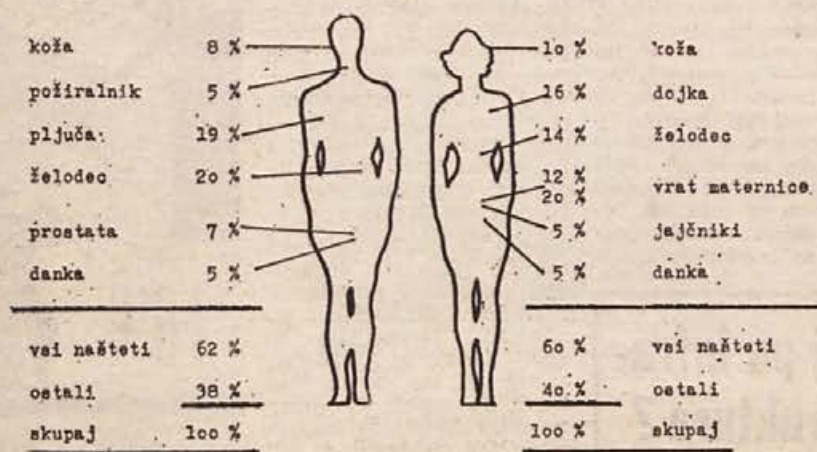
Za večje količine mleka uporabljajo hladilne bazene najrazličnejših izvedb. Za oddaljene zbiralnice, kjer ni posebno veliko mleka, so uporabne naprave za hlajenje mleka v vrčih z ledeno vodo, ki imajo zmogljivost do 400 litrov. Izdelujejo jih Loške tovarne hladilnikov v Škofji Loki.

● Bazeni za neposredno hlajenje omogočajo hladiti še večje količine. Seveda hlajenje ne pomeni, da potem ni treba skrbeti tudi za čistočo mleka. Nasprotno: zahteve mlekarn so enako stroge.

Inž. M. L.

Kako se gibljejo rakava obolenja v Sloveniji?

Letošnji svetovni dan zdravja, 7. april, je posvečen geslu: »ZGODNJE ODKRIVANJE RAKA REŠUJE ŽIVLJENJA« – Rakava obolenja so v statistiki med vzroki smrti na drugem mestu na svetu, takoj za boleznimi srca in ožilja

Gornji podobi kažeta, katere organe človeškega telesa (levo moški, desno ženska) rak najpogosteje prizadene (po podatkih Onkološkega inštituta v Ljubljani in Zavoda SRS za zdravstveno varstvo)

Če hočemo načrtovati boj proti raku, ocenjevati uspešnost naših prizadevanj in pravilno obveščati javnost, nujno potrebujemo podatke o gibanju tega obolenja. Osnova za to so dobra evidenca in čim natančnejši statistični podatki. Podatke o gibanju rakavih obolenj v SR Sloveniji že od leta 1950 zbira Register raka za Slovenijo, ki je posebna enota Onkološkega inštituta v Ljubljani.

Kako deluje register raka?

Bolnišnice in drugi zdravstveni zavodi prijavijo registru vsakega bolnika, pri katerem je bil ugotovljen rak, in to vsakič, kadar ga sprejmejo — bodisi da ga zdravijo ambulantno ali pa leži v bolnišnici. Podatke o umirlih za rakom dobi register iz prijav o smrti. Za vse prijavljene žive bolnike vodijo v registru posebno kartoteko in vsako leto preverjajo njihovo zdravstveno stanje. Register zajema v svoj pregled vsaj 95 % vseh rakavih bolnikov v SR Sloveniji.

Koliko je bilo do sedaj registriranih bolnikov?

Od svoje ustanovitve v 1950 pa do kraja 1969 je bilo v register zajetih nad 52.000 bolnikov. Od teh jih živi še več kot 16.000. To ni tako malo, če upoštevamo, da register dela že dvajseto leto in da so mnogi bolniki oboleli za rakom šele v pozni starosti.

**Katere podatke o raka-
vih obolenjih nam daje
register?**

Daje nam predvsem letno incidenco raka, to je število na novo ugotovljenih primerov raka v določenem letu. To število posname register iz prijav bolnišnic in iz prijav umrlih za rakom v istem letu, ki pa poprej še niso bili prijavljeni v registru.

Podatke o incidenci prikazuje register po najvažnejših obeležjih, kot so: spol in starost bolnikov, po organih, ki jih je rak prizadel, po vrsti tkiva, iz katerega rak izhaja, in po geografski razporeditvi

v Sloveniji. Razen tega omogočajo zbrani podatki ugotavljanje, koliko let še preživijo bolniki glede na stanje razvoja bolezni ob ugotovitvi diagnoze, glede na različne načine zdravljenja in drugo.

Kakšno je torej gibanje v Sloveniji?

Med vzroki smrti so v SR Sloveniji in tudi v Jugoslaviji rakava obolenja na drugem mestu, takoj za obolenji srca in ožilja. Za njimi so druga obolenja ožilja, živčevja in poškodbe, in to pri obeh spolih.

Gibanje umrljivosti

V vseh letih registracije, tj. od 1950 dalje, se incidenca večine rakov bistveno ni spremenila, le nekateri, npr. rak na pljučih, kažejo strm porast.

Ker se naglo podaljšuje povprečna starost našega prebivalstva in je raka tudi vedno več, saj napada predvsem starejše ljudi, moramo — če hočemo izvedeti, ali rak res

narašča — to dejstvo izločiti. S statističnim preračunavanjem dobimo t.im. starosti prilagojeno incidenco, ki nam kaže, kako narašča rak ne glede na staranje prebivalstva. Iz takega prikaza povzamemo naslednje značilnosti:

Najpogostejše prizadeti organi, razvrščeni po spolu, so: pri moških je na prvem mestu želodec s približno 20 % vseh prijavljenih obolenj; naslednji je rak na pljučih (19 %); sledijo rak na koži z 8 %, na prostati 7 % in rak na danki z blizu 5 % ali skupno kar 62 % vseh rakov.

Pri ženskah je vrstni red naslednji: raka na vratu maternice (s prištetim t.i. »ca in situ«) je največ, čez 20 %; raka na dojki je 16 %, na želodcu 14 %, na koži 10 %; med manj pogostimi pa sta rak na jajčnikih (6 %) in rak na danki (5 %); tudi pri ženskah zajemajo zgornaj naštetih rakov med 60 % vseh rakov.

Zgoraj naštete lokalizacije zavzemajo torej veliko večino med vsemi raki, ki jih napa-
da rak pri človeku.

Kako uporabljamo podatke o incidenci za usmerjanje boja proti raku

Pri naših prizadevanjih v boju proti raku moramo upoštevati, da raka na nekaterih organih laže odkrijemo in uspešno zdravimo kakor na drugih tako na primer raka na dojki, na koži, v ustni votlini, na vratu maternice, na danki ali na prostati. Hujše so težave pri nekaterih drugih organih, zlasti notranjih, kot npr. pri želodcu, pljučih ali ledvicah. Zato bomo poskrbeli predvsem za tiste skupine prebivalstva, ki so najbolj ogrožene. Le-te lahko razvrščamo po starosti in po najpogostejše prizadetih organih ter po izpostavljenosti nekaterim dejavnikom, za katere je že znano, da raka povzročajo ali pospešujejo, kar nam lahko nakazuje tudi njihov poklic ali kraj, kjer biva.

Incidenca po starostnih skupinah nam kaže določene značilnosti in nas hkrati tudi opozarja, da se rakava obolenja začno strmo dvigati pri ženskah v starosti od 40 do 44 let, pri moških pa v starosti od 45 do 49 let.

**Kako je z obolenjem
za rakom pri otrocih in
mladini?**

V prvem letu starosti umirajo otroci največ zaradi posledic poroda. Tudi v razdobju med drugim in šestim letom starosti rak ne zavzema med vzroki smrti pomembnejšega mesta. Pri šolarjih in kasneje pri mladini do 19. leta pa je med boleznimi, ki so vzrok smrti, na prvem mestu oziroma med vsemi vzroki takoj za nezgodami, ki so poglavitni vzrok smrti pri mladini nasploh.

Med zločestimi novotvorba-
mi je največ raka krvotvor-
nih tkiv, kot je npr. levke-
mija; sledijo tumorji možgan-
in kosti, ledvic in drugi. Med
7. in 19. letom je razmeroma
največ rakavih obolenj od 16.
do 19. leta.

Pri otrocih in mladini se raki radi pojavljajo na drugih mestih kot pri odraslih. Ker je rak pri njih redek, pa znanostniki, ki jih daje in ki niso znani, raje pripisujemo drugim vzrokom, npr.: bolečine, udarcem, temperaturo prehladu, okužbi ali nalezljivim otroškim boleznim in podobno. Ko

slednjič spoznamo, da je vzrok katere izmed naštetih težav rak, je dostikrat že prepozno. Zato moramo pri dolgotrajnejših težavah pomisliti tudi na to.

Zdravljenje raka pri otrocih in mladini je enako kot pri odraslih in dostikrat uspešno.

Še nekaj podatkov iz naših in tujih izkušeni

Leta 1937 je ostal živ dlje kot 5 let le eden izmed petih bolnikov, ki so zboleli za rakom, danes pa že eden izmed treh obolelih. Natančneje lahko povemo, da danes od šestih bolnikov pozdravijo dva, tretjega pa lahko rešijo, če pride pravočasno na zdravljenje; za preostale tri daje upanje edinole napredek znanosti, ker jim z dosedanjimi sredstvi ne morejo dokončno uspešno pomagati.

To pa ne pomeni, da jim ne bi mogli pomagati tako, da zadržujejo nadaljnji razvoj bolezni in da jim lajšajo težave, ki so povezane z njo.

Med pomembnejše uspehe v boju proti raku lahko šteje-
mo v zadnjem desetletju zla-
sti:

- pri preprečevanju spo-
znanje, da je mogoče rak na
pljučih preprečiti, če bi ljud-
je prenehali kaditi oziroma če
mladi sploh ne bi začeli ka-
diti;
- pri zgodnjem odkrivanju
uveljavitev citologije;
- pri zdravilnih uveljavl-
tev t. i. citostatikov;
- zlasti pa vse več mož-
nosti za preprečevanje in vse
večji uspeh ter število ozdrav-
ljenih (eden med tremi).

Po podatkih Onkološkega
instituta in Zavoda SRS
za zdravstveno varstvo

**ZGODNJE
ODKRIVANJE
RAKA
REŠUJE
ŽIVLJENJA**

SVETOVNI DAN ZDRAVJA
7 APRIL 2012

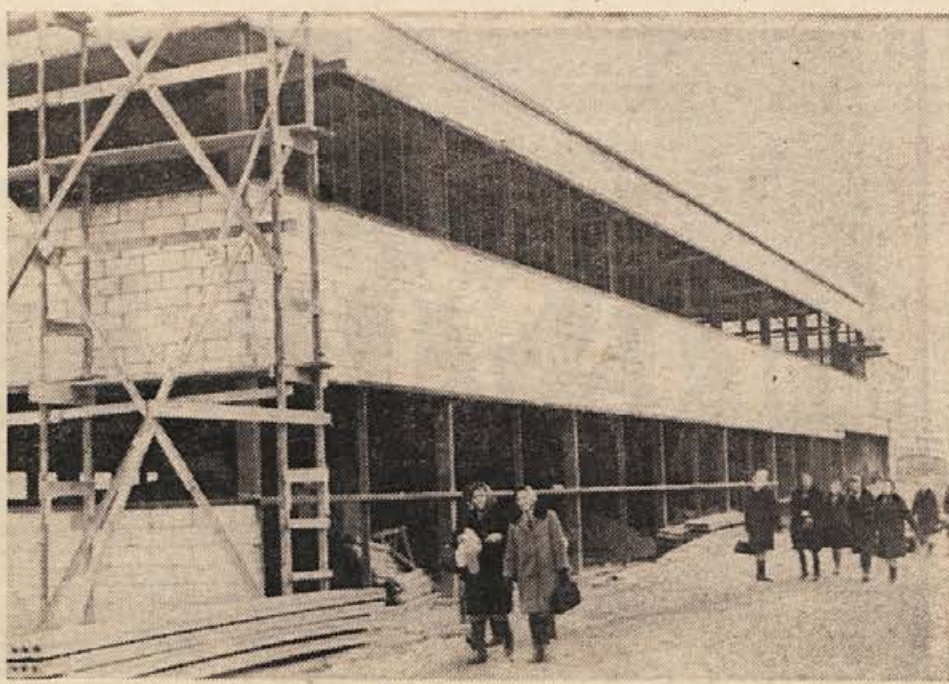
Zavarovanje članov družine

Delavec, ki dela v Avstriji in želi zdravstveno zavarovati svoje družinske člane, ki živijo v Jugoslaviji, mora dvigniti pri svojem zavodu za socialno zavarovanje v Jugoslaviji obrazec JA-6 v treh izvodih. Obrazec nato (v vseh treh izvodih) predloži bolniški blagajni v Avstriji, pri kateri je zavarovan. Ta potrjeni obrazec sama vrne tistemu našemu zavodu za socialno zavarovanje, ki ga je izstavil.

Pravico do zdravstvenega varstva po delavcu, ki dela v Avstriji, imajo zakonci in otroci, ki žive v Jugoslaviji, in tudi drugi družinski člani. Kateri družinski člani imajo pravico do tega zavarovanja, pa po avstrijskih predpisih določa v obrazcu

JA-6 avstrijska bolniška blagajna, ki ta obrazec potrjuje. Pri potrjevanju obrazca namreč vpiše v ustrezno rubriko samo tiste družinske člane, ki imajo po avstrijskih predpisih pravico do zdravstvenega zavarovanja.

Družinski člani uživajo zdravstveno varstvo po naših predpisih, trajanje njihovih pravic pa se meri po avstrijskih predpisih. Na primer: pri nas ima zavarovane neomejeno pravico do bolniškega zdravljenja, v Avstriji pa je lahko bolnično zdravljenje nekaterih bolezni ali pa bolnično zdravljenje nekaterih oseb omejeno. Ta omejitev velja tudi za delavce, zaposlene v Avstriji, kadar se zdravijo doma v

Nov konfekcijski obrat, ki naj bi začel delati že letos junija, bo zanesljivo še povečal izvoz novomeške tekstilne tovarne. Ze zdaj so kupci poslali ponudbe za 8000 parov hlač, ki naj bi jih izvozili na zahodno tržišče. (Foto: M. Padovan)

Kdo popravi cesto v mestu?

Novo mesto: Cestno ali Komunalno podjetje - Kaj piše v republiškem zakonu o cestah?

Medtem ko je bila lani v najslabšem stanju cesta od Novega mesta do Straže, so se letos pokazale poškodbe na cesti čez Gorjance in na obeh priključkih na avtomobilsko cesto - proti Ločni in proti Karteljevemu. Za cesto čez Gorjance ni nobene dvoma, kdo jo bo popravil. Novomeško Cestno podjetje je že napovedalo, da se nam v aprilu obeta splošno krpanje cest, ni pa jasno, kako bo z novomeškimi cestami.

Gre predvsem za cesto mimo gimnazije, ki že več let kaže spomladni prav klavrn podoben in spravlja v težave številne motorizirane občane. Ni namreč vsem jasno, kdo naj popravi ceste in ulice v mestih: nekateri trdijo, da Komunalno podjetje, drugi,

da je tudi za popravilo cest skozi mesto odgovorno Cestno podjetje. Naj bo kakorkoli, upajmo, da bodo vse luknje tudi po mestu zakrpane do začetka maja, kot obljublja Cestno podjetje.

Sicer pa v 16. členu republiškega zakona o cestah piše tudi: »Če pelje odsek ceste skozi naselje in je zgrajen kot mestna ulica, mora pristojni upravni organ občinske skupščine vzdrževati tudi vozišče na takšnem odseku.«

Delavcem samoupravnice pravice

Mnogo trenj nastaja med obrati in matičnimi podjetji, ki imajo sedež izven občine, zato, ker so obrati brez samoupravnih pravic

Na zadnji seji občinske konference Zveze komunistov Ribnica je direktor INLESA Vinko Sparovec opozoril, da so nekateri obrati, katerih sedež podjetja je izven občine, skoraj čisto brez samoupravnih pravic. Med obrati in podjetji nastajajo bolj ali manj odkriti in ostri spori. Včasih gre že tako daleč, da obrat grozi z odcepitvijo, čeprav ni nobenih pravih možnosti, da bi se lahko sam vzdrževal.

Obrati bi morali imeti svoje samoupravne akte, samoupravne organe, pravico

razpolaganja z ustvarjenim dohodkom, v razvojnih programih podjetja pa bi mora-

li biti obravnavani enakovredno z osnovnimi obrati podjetja. Ker obrati vsega tega nimajo, pride lahko tako daleč, da podjetje obrat ukine, stroje in ostalo opremo pa odpelje drugam.

Nujno potrebno je tudi, da pristojni občinski organi dobijo na vpogled in v potrditev samoupravne akte podjetja, ki ima sedež sicer izven občine, v občini pa obrat.

Matična podjetja, ki so v drugi občini ustanovljena obrate, menijo, da so take zahteve neupravičene. Trdijo namreč, da teh obratov v občini sploh ne bi bilo, če jih ne bi ona ustvarila in jih oskrbela s prostori in opremo. Tak so jim take občine lahko le hvaležne, saj so pomagali reševati nezaposlenost, občinski proračun ima zato večji dohodek itd.

Vse to drži. Vendar bi morala podjetja prikazati tudi izračune, koliko so v posamezni obrat vložila in koliko so dobila vrnjenega. Ni prav, če so delavci nekega obrata (morda) že nekajkrat odplačali vložene investicije matičnemu podjetju, kljub temu pa še vedno nimajo samoupravnih pravic.

Člani kolektivov obratov so delavci, dozorili so v glavnem v dobre samoupravljavce, zato je tudi prav, da dobe samoupravne pravice. Za obrat in matično podjetje je boljše, če obrati te pravice čimprej dobe, saj nastajajo sicer v kolektivnih trenjih, ki prav gotovo niso koristna za odnose znotraj podjetja in za gospodarske uspehe. Le čisti računi med obratom in podjetjem bodo koristni za nadaljnji uspeh obrata in podjetja. Sicer pa je povsem razumljivo in pravično, da tisti, ki nekaj ustvarja, tudi odloča, kakor bo porabljeno.

NOVO V ZADNJIH DNEH

Povsod na Dolenjskem imajo hoteli še dovolj prostih postelj: samo v Čateških Toplicah je zaseden hotel, v bungalovih in depandansih pa je še prostor. Večina planinskih domov je še zaprta.

V Mokricah so pred dnevi začeli obnavljati kuhinjo, ker so pri celjski Kreditni banki dobili posojilo. Če bodo dobili še kaj denarja, potem bodo obnovili tudi sobe v gradu. Tam, kjer je bila zdaj kuhinja, bodo do sezone uredili restavracijo. Če bo šlo po sreči, bo na Dolenjskem do sezone zgrajen še en nov motel. Ljubljanski Turist hotel je dal denar. Obnova pa gradi motel na grosupeljskem priključku avtomobilske ceste. Ker nameravajo ob motelu zgraditi tudi kamping, bodo s tem razbremenili druge dolenjske kampinge ob avtomobilski cesti, ki so v sezoni običajno prepolni.

Če bo spomladanska sezona tako uspešna, kot so bili prvi pomladni dnevi, si gostinska podjetja lahko obeta precej dobička od izletniškega turizma.

...vandrovec moj, kam bova vandrata midva nocoj?

Malo dolenjskih kampov

Na Dolenjskem je premalo kampingov: šest jih namreč ne zadostuje za vse številnejše turiste, ki preživljajo dopust raje pod platneno streho in v naravi kot pa v trušču velikih hotelov. Za tovrstne potujoče nomade je na Dolenjskem slabo preskrbljeno, ker so kampingi samo v Novem mestu, na Otočcu, v Mokricah, Metliki, Šentvidu pri Stični in Višnji gori.

Skoraj vsi kampingi so torej ob avtomobilski cesti. Toda vseeno poleti niso redki prizori, ko turisti razpenjo svoje šotore kar ob avtomobilski cesti. Če odstejemo tistih nekaj turistov, ki se tako odločijo zato, da jim ni treba plačati pristojbin, ostane še vedno dovolj takih, ki so k temu prisiljeni, saj so poleti dolenjski kampi zvečini zasedeni.

V treh dolenjskih kampingih so poskrbeli tudi za prehrano turistov: na Otočcu, v Mokricah in Višnji gori imajo restavracije, povsod na Dolenjskem pa so prostori opremljeni tako, da imajo turisti na voljo tudi pit-

no vodo, prhe in elektriko. Razen v stičenskem kampu Vidovo se turisti lahko tudi kopeljejo, v novomeškem kampu Krka, na Otočcu, v Mokricah in v Metliki pa dobijo najbolj navdušeni ribiči tudi dovolilnice za ribolov. V prospektu Dolenjske je sicer narisano, da se lahko vozijo s čolnom po Krki v Novem mestu in na Otočcu ter po Kolpi v Metliki, a za Novo mesto bi si skoraj upali trditi, da morajo turisti s seboj pripeljati čoln, ker jih zaenkrat nikjer ne izposojajo.

Nedvomno drži, da bo potrebno na Dolenjskem v prihodnjem urediti še precej kampingov in jih primerno opremiti. To je razvidno tudi iz preteklih sezon, ko so bili prostori za goste s šotori premajhni, čeprav za kampinge na Dolenjskem ni posebne reklame. Zanimiva pa je pobuda Metličanov, ki so začeli sodelovati z novomeško Industrijo motornih vozil in postavili za turiste več kamping prikolice. To je hkrati tudi dobra reklama za novomeško tovarno.

Kmečki davki neizpremenjeni

V črnomaljski občini so ostale prispevne stopnje od kmetijstva enake lanskim. V letu 1969 so zbrali za 531.583 din kmečkih davkov, letos pa računajo na 550.000 dinarjev. Malenkostno povečanje sredstev pričakujejo le na račun boljše izterjave, odkar se je okrepila davčna služba. Glede lanskih precejšnjih zaostankov v prispevkih iz kmetijstva sklicuje davčna uprava sestanke po krajevnih središčih, kjer z odborniki vred pretresajo dolžnike. V posameznih primerih, kjer bodo ugotovili resnično nezmožnost plačila davkov, bodo maja meseca opravili vknjižbe na nepremičnine.

Največ v amortizaciji

V metliški občini je lani 8 večjih podjetij občutno povečalo sredstva za amortizacijo, ki omogoča hitrejšo zamenjavo strojev. Plan amortizacije je bil v občini dosežen s 118 odstotki, v primerjavi z letom 1968 pa so odmerili 68 odstotkov več sredstev v te namene. Tovarna BETI, obrat v Metliki, prednjači s 1.751.000 din vložnih sredstev v amortizacijo, sledi obrat Novoteksa s 1.740.000 dinarji in podjetje Metlikatrans s 1.326.000 dinarji za obnovo strojnega parka. Druga podjetja so za amortizacijo namenila: Kommet 263.000 din, Zadruga 343.000 din, Komunalno podjetje 116.000 din, Mesno podjetje 60.000 din in poslovna enota Mercatorja 82.000 din.

Vse za turizem!

Inšpektorji novomeških medobčinskih služb pregledujejo gostinske obrate, kako se kaj pripravljajo na bližnjo sezono. Doselej so že pregledali približno polovico gostišč in ugotovili zares porazno sliko: med vsemi je imela samo Kocjančičeva gostilna v Podhosti stranišče urejeno tako, kot zahteva urejeno tako, kot zahteva predpisi. Važno je, da na papirju dajemo vse za turizem in njegov napredek. Papir pač marsikaj prenese - turiste pa tako nič ne briga, kakšna stranišča imamo, menijo gostinci. Vsaj tako bi se dalo sklepati po teh poraznih ugotovitvah.

Sejmišča

Brežice: pripeljali 515, prodali 425 prašičkov

28. marca so pripeljali kmetje na tedenski sejem v Brežice 515 do 3 mesecev starih prašičkov in 22 starejših prašičev. Prodali so 425 prašičkov po 14 do 15 din kilogram žive teže, od starejših pa 16 živali po 7,50 do 8 din kilogram. Obisk je bil kar živahen.

Kupčije na novomeškem sejmu

V ponedeljek, 30. marca, je bilo na novomeškem sejmu naprodaj 414 prašičkov, prodali pa so jih 382. Kupci so prišli tudi od daleč, za pajske pa so plačevali toliko kot prejšnji teden. Manjši prašički so veljali 200 do 280 din, večji pa 270 do 620 din.

NOVOTEHNA
NOVO MESTO
NOVOTEHNA

Po podatkih republiške gospodarske zbornice sta se kar dve novomeški podjetji uvrstili med desetorico najuspešnejših izvoznikov v Sloveniji.

Beseda je kajpak o tovarni zdravil KRKA in o Industriji motornih vozil. Medtem ko je največji izvoznik Tovarna glinice in aluminija iz Kidričevega, tesno za njim pa kranjska ISKRA, sta se novomeški podjetji uvrstili na sedmo in deveto mesto — vmes pa se je vrnil novomeški rudnik svina.

Nedvomno je taka izvozna usmeritev in uvrstitev med prvo desetorico naših industrijskih izvoznikov precejšen uspeh obeh novomeških tovarn in novomeške industrije sploh. Če bi upoštevali samo izvoz na zahodno tržišče, bi se posebno IMV višje uvrstila, ker je vse svoje izdelke izvozila prav na konvertibilno področje.

Tak industrijski vzpon v novomeški občini pa je še pomembnejši tudi zato, ker je bila novomeška občina — kot tudi skoraj vse druge dolenske občine — doslej vedno na seznamu nerazvitih občin. Ker pa se hkrati z obema največjima podjetjema razvijajo številna druga, lahko upravičeno pričakujemo, da bodo v Novem mestu uveljavili slovensko poprečje. Tako KRKA kot tudi IMV imata letos v načrtu novo povečanje proizvodnje in tudi izvoza, zato lahko pričakujemo, da bosta na lestvici izvoznikov v prihodnje še napredovala.

POPRAVEK

Popravljamo napako našega sodelavca, ki je pod fotografijo lobanje z vojaško čelado na 1. strani zadnje številke Dolenjskega lista zapisal, da je bila bitka v Jelenovem žlebu 26. marca 1942. Kot dobro vemo, je bila ta znana partizanska zmaga izvojevana 26. marca 1943, vendar napake v sestavku zaradi naglice nismo opazili. Gre torej za naslov: JELENOV ŽLEB: 27. ET POZNEJE, kar s tem popravljamo.

UREDNIŠTVO LISTA

Na proslavi občinskega praznika v Ribnici je 25. marca nastopil tudi moški pevski zbor pod vodstvom Toneta Petka. (Foto: D. Mohar).

GOSTINSKI SINDIKAT JE SPREGOVORIL

Nič več brez vednosti kolektiva

Kolektiv po mnenju sindikata ni dovolj obveščen o poslovanju podjetja. Vsako leto samo obljube o boljšem gospodarjenju, v resnici pa majhni osebni dohodki in izguba — Kaj je s primanjkljaji?

Ni veliko kolektivov, kjer bi se na sindikalni konferenci upali tako odkrito spregovoriti, kakor se je to zgodilo v kolektivu Gostinskega podjetja Crnomelj. Verjetno je ljudem prekipelo, k živahni in burni razpravi pa jih je spodbudilo tudi poročilo predsednice sindikalne orga-

nizacije Silve Lozar, ki je načela boleče točke, od neobveščanja, primanjkljajev v skladišču in nizkih plač do slabega gospodarjenja v podjetju.

Na prvi sklicani seji ni bilo vodilnih ljudi, zato so sestanek nadaljevali naslednji dan, razprava pa je te-

kla enako. Kaj so ljudje povedali?

... uprava premalo gleda na bližajočo se sezono. Ni pravega vodstva v podjetju. Če ima podjetje izgubo, naj zanjo kdo odgovarja!

... sklepov delavskega sveta in upravnega odbora ne uresničujemo. Zakaj ne?

... premalo smo obveščeni o poslovanju v podjetju. Dela se brez vednosti kolektiva. Nabavljajo in plačujejo stvari brez odobritve delavskega sveta. Primer: kegljišče v restavraciji Grad, ki še danes ni dograjeno.

... sindikat se ne strinja z vsakodnevnimi hvalami tovariša direktorja, da dobro poslujemo, ker je bilanca pokazala drugo sliko. Za vse delo in požrtvovalnost bomo prejeli 80-odstotne prejemke, dokler ne bo izdelan sanacijski načrt. Trdimo, da je bil lani dober promet, delovne sile ni dosti več, zaslужka pa ni nobenega.

... zakaj plačujemo ekonomu? Vino nabavlja direktor, vse drobnjarije pa skladiščnik.

... strežbo in kuhinjsko osebje mora plačati vse razbite kozarce, manjkajoči pribor in drugo škodo, zakaj primanjkljaja ne plačuje skladiščnik? Tam manjkajo stvari iz leta v leto, a se nič ne ukrepa.

Se veliko je bilo izrečenega, kar kaže, da v kolektivu nekaj ni v redu. Sindikalna konferenca pa je sprejela sklep, ki ga je dala v pretres delavskemu svetu: 1. da je zaradi prevelikih primanjkljajev treba takoj zamenjati skladiščnika in 2. naj poslovanje podjetja pregleda služba družbenega knjigovodstva.

Razpis tekmovanja amaterskih filmov

Sevniški kino klub, najmlajša sekcija Ljudske tehnike v občini, razpisuje prvi klubski festival amaterskih filmov. Turistično društvo bo pokrovitelj te prireditve in bo nagradilo najboljši film, ki bo prikazoval življenje Sevnice. Filmi so lahko posneti na 8 ali 16-milimetrski filmski trak, dolžina predvajanja pa lahko znaša največ 10 minut. Organizator sprejema prijave do 15. septembra.

Portret tega tedna

30 let medicinska sestra

Le malo je starih Novomeščanov, ki ne poznajo Milene Bučar, višje medicinske sestre na otroškem oddelku v Zdravstvenem domu v Novem mestu. Skoraj ni dojenčka, zadnjih dveh rodov, ki ga ne bi stehala, pregledala ali cepila proti različnim boleznim.

»Moj poklic je težek, toda lep. Če bi se morala znova odločiti, bi bila verjetno spet to, kar sem,« pravi Milena.

30 let že opravljam ta poklic. Marsikaj se je medtem zgodilo, marsikaj spremenilo. Po vojni je bilo težko. Porušene hiše, premalo hrane, rahitični, slabokrvni otroci, porušeni zdravstveni dom, premalo zdravstvenega osebja, priprav in zdravil... Ogromno je bilo terenskega dela. Po vaseh smo prirejali predavanja, opravljali obiske in preglede. Če ni šlo drugače, smo imeli

predavanja kar pod kakšno lipo sredi vasi, kot nekoč v Hrušici, ko smo komaj pobegnili pred izredno debelo točo. Imeli smo tako malo zdravniških priprav, da sem lahko vse zložila v torbico, kadar sem šla na obiske po vaseh. Danes nam tega ni treba več, ker je delo urejeno. Takrat pa smo delali tudi po ves dan. Mislim, da smo bili zdravstveni delavci takrat med seboj bolj složni in bolj povezani.

— Česa se najraje spominjate?

»Dobro se spominjam leta 1946, ko nas je obiskal predsednik svetovne zdravstvene organizacije in je bil zelo zadovoljen z našim delom. Ali na primer nenavadne ciganske matere, ki je prinesla v zdravstveni dom en dan starega dojenčka, ki je imel popkovo zavezano z vezalko. Dobil je tifus, odpeljali smo ga v bolnišnico v Ljubljano in proti pričakovanju je ozdravel. Danes je odrasel fant.«

— Sodelujete tudi pri sistematskih pregledih predšolskih in šolskih otrok: Kakšnih bolezni je pri teh največ?

»Še vedno prevladujeta slabokrvnost in rahitis, kar je posledica slabe prehrane, čeprav je življenjska raven prebivalstva dosti višja kot v letih po vojni. Tega je posebno veliko pri kmečkih otrocih. Vsi skupaj bi morali bolj paziti na pravilno prehrano otrok v rani mladosti, saj je od tega odvisno zdravje bodočih rodov. Posebno mamice naj zaradi dela nikar ne zanemarjajo svojih malčkov.«

ANA VITKOVIC

Zaradi nevednosti mnogi oškodovani

(Nadaljevanje s 1. strani)

občine je na delu v tujini 1011 delavcev, vendar jih ima trenutno le nekaj sto urejeno zdravstveno zavarovanje za družine. Zato so bili udeleženci tembolj zadovoljni, da se je sindikat spomnil nanje. Ugotavljali so, da so zaradi nevednosti o teh zadevah večkrat prikrajšani in da njihov denar odteka drugam.

Na posvetu so jim dali naslove naših izpostav v inozemstvu, da se bodo v takih primerih lahko obračali nanje. Zeleni so, da bi bilo tovrstnih srečanj več. Predlagali so celo, da bi jih predstavniki ObSS obiskali tam, kjer živijo in delajo.

Pogovor se je dotaknil tudi obveščenosti; z njo namreč niso zadovoljni. Dejali so, da iz časnikov o razmerah doma premalo zvedo in da tudi Dolenjski list preskopo piše o njih. Kritizirali so da slovenskih listov ne morejo kupiti v kioskih. Z oddajami na televiziji prav tako niso zadovoljni in pogrešajo predvsem program v slovenskem jeziku.

Tiste, ki so se zaposlili v Nemčiji s posredovanjem Industrijskega biroja iz Trbovelj, jezi, ker se podjetje tako mačehovsko vede do njih. Za isto delo prejema naša delavci komaj 520 do 580 DM plače, medtem ko zaslužijo nemški delavci 900 do 1100 DM. Sprašujejo se kam gre razlika. Negodujejo tudi zaradi tega, ker ne vedo za vsebino pogodbe, ki jo na hitro podpišejo z IBT, češ da se mudi. Na te nepravilnosti so opozorili tudi v Brežicah, kjer jim je prav tako odgovorjal Stane Plevnik. V obeh občinah so bili prisotni predstavniki zavodov za za-

poslovanje in komunalnih zavodov za socialno zavarovanje.

J. TEPPEY

PRED LETOŠNJIM SVETOVNIM DNEVOM ZDRAVJA

Za zgodnje odkrivanje raka

Na pobudo komisije za zdravstveno vzgojo pri zdravstvenem centru Novo mesto je bil 25. marca v Novem mestu sestanek predstavnikov svetov za zdravstvo občin Novo mesto, Trebnje, Krško, Crnomelj in Metlika s predstavniki zdravstvenih služb in občinskih organizacij Rdečega križa. Dogovorili so se o izvajanju akcije ob letošnjem svetovnem dnevu zdravja, ki bo potoval pod naslovom Zgodnje odkrivanje raka rešuje življenja. Akcijo bo vodil občinski odbor RK. Poskrbel bo, da bo čim več ljudi obiskalo predavanja zdravnikov o odkrivanju raka in o škodljivosti kajenja. Učitelji bodo s starši priredili več razgovorov o tem, kako zaježiti kajenje med mladino.

Sklenili so tudi, da bi bilo treba ustanoviti dispanzer za zgodnje odkrivanje raka in nabaviti za to potreben aparat. Denar naj bi prispevale tudi delovne organizacije, saj se rak posebno močno pojavlja v starosti od 35 do 50 let, ko so ljudje na višku svojih moči.

Stranišče, ki močno smrdi

Spor v Straži med kmetijsko zadrugo KRKA in gostinskim podjetjem Majolika brčkone ne bo še hitro končan — Zakon ali človeški odnosi?

Bo tokrat prevladala pravno formalna plat ali človeški odnosi, za katere vedno trdimo, naj bodo strpni, prijateljski? V primeru stranišča v gostilni stranskega združnega doma, ki ga ima zdaj v najemu gostinsko podjetje Majolika, za souporabo pa je zaprosila novomeška kmetijska zadruga KRKA, ki je tudi uredila biše v domu, je bilo prelitega zadnje dni že dosti črnila, izrečenih mnogo besed. Prošnje, pritožbe in priporočila so romale na vse strani in čas, ki so ga mnogi izgubili zaradi takega banalnega primera, bi brčkone že poplačal še eno stranišče.

Kot se pri nas rado primeri, se spet prepiramo zaradi oslove sence. Tam, kjer se ljudje sporazumejo, ni težav. Kjer pa si mečejo polena pod noge, kajpak ni mogoče pričakovati hitrih rešitev. Straški primer je ponovno opozoril na našo majhnost. Komu ta prepir lahko koristi?

Vprašajmo raje goste: vsi se bodo od-

ločili, naj bodo gostinske usluge cenejše, postrežba hitrejša in boljša. Majolika pa se očitno boji konkurence in to je edini razlog njenega odpora, saj bi sicer lahko stranišče uredili tako, kot pravilnik zahteva (zdaj ne ustreza higienskim zahtevam), stroške pa bi razdelili med obe podjetji.

Majoliki pa zadnje mesece promet znatno pada. Odkar je NOVO mesto začel voziti svoje delavce na delo in z dela, iztržijo tudi po 30 odstotkov manj kot prej. Seveda tudi zadruga ni brez krivde, ker je najprej nameravala graditi delikatesno trgovino in je svojo odločitev pozneje spreminila. Naj bo tako ali drugače: tudi v torek, 24. marca, direktor Majolike ni bil voljan popustiti prejšnjim odločitvam kolektiva in je vztrajal, da je treba ustreči pravno formalni plati zakonov. Končno pa, če bo res tako, se kaj lahko zgodi, da bo potrebno zapreti tudi gostilno tega podjetja.

Že 140 članov novega društva

Društvo Bela krajina, ustanovljeno v Ljubljani, bo pomagalo k napredku domačih krajev

V četrtek, 26. marca je bila v Ljubljani prva seja Društva Bela krajina, na kateri so izvolili upravni in nadzorni odbor ter sestavili okvirni delovni načrt. Predsednik društva je postal dr. Janez Klobučar, tajnica je Vida Nemančič-Nevečny, v odboru pa so še: inž. Danica Pavlin-Honza-kova, inž. Jože Jaklič, dr. Vin-ko Šriber, Niko Belopavlovič, Veljko Malerčič, Niko Husič,

Stane Grahek in Ljubo Ko-bal. V nadzornem odboru so: Vida Cimerman — Franko, Franc Novak in Stane Saga-din.

Na seji so sklenili, da bo vsak prvi ponedeljek v me-secu sestanek članstva, kjer se bodo pogovorili, kdo in na kak način je voljan poma-gati Beli krajini pri gospo-darski in kulturni rasti. Čla-ni bodo delali v več komisi-jah.

Zanimanje za delo v društvu je zelo veliko, saj so do-slej zbrali že 140 prijav. Se več članov pričakujejo po prvem sestanku, ki bo 6. aprila v prostorih gostišča »Pod lipo« na Borštnikovem trgu. S. Sk.

Intarzije nastajajo pri Novšakovih kar v domači kuhinji. (Foto: Železnik)

STVARITVE NATANČNOSTI IN MIRU

Intarzije so mu delo in konjiček

Na obisku pri mojstru lepljenk iz furnirja

Mizar Anton Novšak, doma iz Loga pri Sevnici, ne konča svojega dela, ko mu mine delovni dan v Stillesu: nadaljuje ga doma, zakaj oblikovanje lesa mu je delo in konjiček hkrati. Najlepših stvaritev obiskovalcu ne more pokazati, z izdelki tovarne so šli daleč po svetu. »Najbolj mi je žal za velikanski Eskulapov znak, ki sem ga izdelal za neko lekarno v Makedoniji. Podobnega bi rad naredil za novo sevnjsko lekarno,« pravi Anton.

Mojster Novšak se sicer ukvarja s furnirjem že v tovarni, v Stillesu, nekdanji Mi-zarski zadrugi, kjer je zaposlen, vendar se svojemu delu posveča največ pravzaprav doma, v kuhinji. Za lepljenje različnih vrst furnirja je namreč potrebna primerna temperatura, pri roki pa mo-razo biti tudi nekatere pri-prave, kot je grelna plošča električnega štedilnika.

Delo poteka po naslednjem vrstnem redu. Najprej je treba narediti zamisel o motivu, ki naj bi ga intarzija pred-stavljala. Zanj je treba izbrati primerne vrste furnirja. Mo-jster zatem izdela šablone, po katerih iz izbranih kosov fur-nirja izreže z nožičem ali

žagico različne dele, ki jih za intarzijo potrebuje.

Ti posamični deli pa bi da-jali še kaj pusto celoto, če jih ne bi tov. Novšak na razgreti mivki različno senčil, kar še-le daje plastičnost celotnemu izdelku, ki ga zatem vgradijo v različne vrste pohištva.

Delo terja neverjetno na-tančnost in izredno potrpe-ljivost, voljo, pa tudi mir. Pri tem pomagajo tudi drugi čla-ni družine, posebno sinova Matej in Bojan. Kot vse ka-že, bo imel oče Novšak tudi naslednika, ki bo znal nada-ljevati očetovo delo in ohrani-ti njegove bogate izkušnje. To pa je danes že redkost, mar ne?

A. ŽELEZNIK

Prosimo, sodelujte!

Naprašamo vse, ki vedo za arheološke izkopanine, naj o njih obvestijo Dolenjski muzej v Novem mestu. Če pri ora-nju ali kopanju zemlje najdete črepinje glinastih posod, razne kovinske dele ali druge, vam neznane predmete, ne vrzite jih stran, temveč jih shranite in o najdbi obvestite muzej. Največkrat gre pri tem za stare grobove. Le strokovnjak iz mu-zeja bo lahko presodil, če je najdba zgo-dovinsko pomembna ali ne. Tudi izkopa-nine so del naše zgodovine, zato jih ob-varujte pred uničenjem!

DOLENJSKI MUZEJ
NOVO MESTO

Letošnja dolga zima ni prizanesla mirnopedškemu pokopališču. Porušil se je del zidu, ki ga bo morala popraviti krajevna skupnost. To bo gotovo ena večjih akcij skupnosti, čeprav ni bila v načrtu. (Foto: Pungertar)

Vodovod iz podzemeljske jame

Vaščani Podpeči so si napeljali vodovod kar iz bližnje podzemne jame — V suši prihajajo sem po vodo tudi od drugod, če presuše vodnjaki

Za Dobropolje je značilno, da vasi nimajo stu-dencev, zato prebivalci uporabljajo vodo iz kapnic. Izjema je le vas Podpeč, ki leži ob vznožju Male gore in ima speljan vodovod iz podzemeljske jame

Podpečka jama je zaradi vodoravne lege zlahka do-stopna, saj se vanjo lahko zapeljemo celo z avtomobi-lom. Ob vходу je napajali-šče za živino. V notranjosti se jamska dvorana po 30 metrih razdeli v dva vodo-ravna rova. Desni rov ozi-roma hodnik je skoraj popol-noma suh, le na nekaterih mestih je blaten in si ga radovedneži lahko ogledajo, če imajo s seboj razsvetlja-vo. Zanj pravijo, da je dolg kakšen kilometer.

Levi hodnik vodi do jezui, kjer so vaščani že pred voj-no delno zaprli odtok vode iz podzemeljskega jezera. S tem so zvišali gladino in vo-da teče po cevi v vas. Kadar več dni močno dežuje, takrat izbruhne voda iz jame in ogroža naselje. Ob zadnjem

izbruhu jeseni 1966 je voda uničila vaško pot. Pred ne-kaj leti so začeli vaščani na-peljovati v svoja stanovanja vodovodne priključke, zato so morali jez obnoviti in ga zvi-šati, da ima voda večji pri-tisk.

V dolgotrajni suši prihaja-jo sem po vodo kar s sodi-na vozev prebivalcev drugih vasi, ker jim kapnice usah-nejo.

V okolici vasi je še več podzemeljskih jam, ki so precej globoke. Tudi v vasi jih je nekaj. Nekatere so pod hišami in jih imenujejo požir-niki. Jame so delno zasuli, uporabljajo pa jih predvsem za odtok izplak oziroma za naravno kanalizacijo.

Za gradnjo novega vodovo-da v Dobropoljah so se že začele priprave. Nekatere va-

ščani niso navdušeni, saj bi s soudeležbo ne pridobili ve-liko. Mnenja so, da bi s tem denarjem, ki bi ga morali prispevati, lahko ponovno iz-boljšali sedanje vodovodno zaje-tje, zgradili rezervoar in napeljali vodovodno omrežje do vseh hiš v vasi.

LOJZE SEVER

Pionir — kje dobi-ti delavce?

V zvezi s člankom v Do-lenjskem listu z dne 26. mar-ca naj navedem samo dve šte-vilki iz lanskega leta, ki po-nazarjata stanje:

V Sloveniji bi lani potrebo-vali 2475 novih delavcev grad-bene stroke, iz ustreznih šol pa je v tem letu prišlo v naši republiko vsega 220 kvalifici-ranih delavcev. Torej je po-manjkanje takih delavcev raz-umljivo.

ANDREJ KOCE

NI NUJNO,

da se uredništvo Dolenjskega lista strinja z vse-mi sestavki, ki so objav-ljeni na tej strani. — K prispevkom, ki jih pošilja-te za objavo v našem te-dniku, pripišite svoj cel naslov, sicer ne pridejo v poštev za tisk. Na poseb-no željo pisca lahko osta-ne njegovo pravo ime za javnost tajno (podpisali ga bomo s kraticami ali kako drugače), vsekakor pa je pred sodiščem za resničnost napisanega od-govoren predvsem sam.

UREDNIŠTVO DL

K čanku: Kaj je s slovarjem DZS?

SLOVAR SLOVENSKEGA KNJIZNEGA JEZIKA je iz-šel 22. februarja in smo ga še istega dne razposlali vsem knjigarnam. Knjigar-nam smo poslali tolikšno število slovarjev, kot so jih naročili v prednaročilu. Ime-li smo sicer najboljši namen, da jih pošljemo hkrati tudi vsem drugim naročnikom, vendar tega nismo mogli sto-riti, ker nismo prejeli pravočasno zaščitnih kartonov, da bi vanje vložili posamezne knjige pri rzpošiljanju na-ročnikom. Kakor hitro smo te kartone prejeli, smo knji-ge razposlali. Zadnji izvodi so bili oddani na pošto 24. marca 1970.

Kar zadeva navedbo v čan-ku, da je moč v novomeški knjigarni dobiti vsak hip SLOVAR SLOVENSKEGA KNJIZNEGA JEZIKA po prednaročniški ceni 150 din, ne moremo nič proti temu. Ta knjigarna je v sklopu MLADINSKE KNJIGE in la-hko knjige tudi podari, če hoče. No, navzlic temu smo povprašali poslovođjo knji-garne, kaj je na stvari. Za-gotovil nam je, da so SLO-VAR SLOVENSKEGA KNJIZ-NEGA JEZIKA prejeli po prednaročniški ceni le tisti, ki so ga pravočasno naroči-li.

DRŽAVNA ZALOŽBA SLO-VENIJE
Ljubljana, Mestni trg 26

Zahvala AMD Kočev-je Brežičanom

Avto-moto društvo Brežice se je pisмено zahvalilo kočevskemu AMD in njegovemu odboru za gostoljubnost, ki sta jo njegovim članom izka-zala ob izletu v Kočevje. Bre-žičani želijo, da bi za to za-hvalo zvedeli vsi člani AMD Kočevje, in so zato zaprosili, naj kočevsko AMD povabi na občni zbor ali kakšen drug sestanek svojih članov tudi predstavnike AMD Brežice. Pri Avto-moto društvu Kočev-je smo zvedeli, da ima zaslu-ge za dobro počutje Brežiča-nov tudi kočevsko Turistično društvo in da bo redna skup-ščina AMD Kočevje 17. maja ob 10. uri v HOTELU PU-GLED.

Najprej: nesreče in oglase!

Dragi urednik!

Z Dolenjskim listom sem zelo zadovoljna. Prinaša mi košček domovine in novice iz rodnega kraja.

Vsak teden ga komaj pri-čakujem. Najprej preberem nesreče in oglase; najprej pomislim, če niso med nji-mi moji domači ali znanci. — V listu pogrešam gospo-dinjske nasvete, sicer pa mi je list všeč, kakor tudi nje-gova vsebina. Preberem ga do zadnjega kotička. Prav lepo vas pozdravlja PEPCA KENK iz Anglije.

FOTOGRAFIJA TEDNA

Tudi tokrat so nas naši fotoamaterji zasuli s »fotogra-fijami tedna«. Bilo jih je toliko (in še več!), da smo sesta-vili celo slikovno 9. stran samo iz njihovih prispevkov. Ostale smo porabili na drugih straneh našega tednika, ra-zen tistih, ki so prišle v uredništvo v torek, ko smemo po-slati v tiskarno le še nekaj najnovejših slik. Nagrado 100 din za fotografijo tedna smo tokrat prisodili Darku Pavli-nu iz Novega mesta, ki se je z duhovitim posnetkom »SE-DAJ MI REŽE TANKEGA...« dotaknil skrbi vseh meso-jedcev na Dolenjskem. Nagradena slika je objavljena na 1. strani. Dobili smo tudi več posnetkov s priveditve in o poplavi v Kočevju. Najboljše smo objavili. Sploh raste v Kočevju marljivo in nađebuden rod mladih fotografov, njihovih prispevkov smo vedno veseli. Pogrešamo pa sve-žih posnetkov iz šolskih krožkov na Vinici, v Vavti vasi in od drugje, kjer so včasih v svojih »škatlah in župcah« marsikaj lepega ter zanimivega skuhali... Rok je do po-nedeljka, 6. aprila! Na svidenje!

UREDNIŠTVO

Jama v Podpeči daje vasi vodo, radi pa si jo ogledujejo tu-di izletniki. V sušnem obdobju prihajajo sem po vodo pre-bivalci okoliških vasi, ki nimajo vodovodov. (Foto: Sever)

Aprila bo občinska konferenca ZK

Krajevne skupnosti so se že močno osamosvojile na vasi in ne čakajo več samo na to, če bo občina kaj naredila – Najbolj delavni so v Šmarju, Podtaboru in v Grosupljem – Več sodelovanja organizacij

Seja občinske konference Zveze komunistov Grosuplje bo predvidoma 8. aprila popoldne. Osrednja točka dnevnega reda bodo SZDL in krajevne skupnosti v občini ter naloge komunistov na teh področjih. Gradivo o delovanju krajevnih skupnosti v občini in nalogah komunistov v zvezi s tem bo pripravila posebna komisija.

Z razpravo o krajevni samoupravi v grosupeljski občini bo le-tej dan še poseben poudarek. Krajevne skupnosti so se že močno uveljavile, posebno v večjih krajih, kjer so občani našli v KS resnično tribuno sodelovanja o vseh pomembnejših problemih kraja in možnost reševanja nujnih komunalnih in drugih problemov. Krajevne skupnosti vedno pogosteje in povsem samostojno urejajo marsikaj, česar, če bi se zanašale na »občino«, ne bi zmogle. Posebno delavni so v Šmarju, Podtaboru in drugih večjih krajih. In končno: uspeh nedavnega referenduma za samoprispevek za gradnjo šole na Grosupljem gre pripisati predvsem zavzetosti vodstva krajevne skupnosti.

V grosupeljski občini so zadnje mesece načeli tudi do-

slej vse premalo upoštevano dejstvo – sodelovanje med posameznimi organizacijami v občinskem merilu. Doslej

Roditeljski sestanki dobro obiskani

Starši otrok, ki obiskujejo podružnično osnovno šolo v Zagradcu, se za uspehe svojih otrok precej zanimajo. Osamljeni so primeri, da starši ne spremljajo razvoja svojih otrok. Istočasno z roditeljskimi sestanki, ki so ob nedeljah, imajo tudi poučne referate o vzgoji otrok.

se je pogosto dogajalo, da so zaradi premajhne povezanosti razpravljali o istih vprašanjih na različnih forumih, navadno celo isti ljudje. Gre predvsem za povezanost akcij na relacijah občina-krajevna skupnost, občinska SZDL – krajevna organizacija itd. Navadno so pozabljali, da bi lahko stvar uredili na enem sestanku na ravni občine (SZDL, skupščina, ZK), na terenu pa skupno KS, SZDL ipd. Če nič drugega na ta način lahko močno omilijo sestankarstvo in po lažji in krajši poti pradejo do enakih ugotovitev.

-vec

Na Muljavi

obrat »čaiarne«

Pripravljalna dela za ureditev obrata novomeške tovarne zdravih KRKE – »Čaiarne« na Muljavi dobro potekajo. Trenutno je zaposlenih 6 delavcev, ko pa bo proizvodnja stekla, bo 16 zaposlenih. V tem obratu bodo pakirali čaje, ki so iskan artikel na tržišču.

Pozor pred klateži

Na postaji milice v Ivančini gorici so opozorili na ponovno invazijo klatežev v spomladanskem obdobju. Nepridipravniki znajo izkoristiti lahkovernost ljudi, nezaklenjena stanovanja in slabo spravljene ključke. Zlasti jim pride prav odsotnost ljudi, ki delajo na poljih.

VESELJE V KORINJU PRI AMBRUSU

Dobili so televizor

Borci X. SNOUB Ljubljanske so Korinčanom v zahvalo poklonili televizijski sprejemnik

Pred dnevi je trinajst borcev X. SNOUB Ljubljanske obiskalo učence in prebivalce vasi Korinj pri Ambrusu. Borci so se z obiskom oddolžili vaščanom za nepozabno gostoljubje, ki so ga doživeli partizani te brigade novembra 1943. V tej

vasici so se zadrževali tudi znani partizani-kulturniki: Marjan Kozina, Smiljan Samc, France Presetnik, Jože Tiran in drugi. Od tu je brigada po tritedenskem bivanju krenila v Gorski Kotar.

Učenci osnovne šole so pod vodstvom učiteljice Fanike Sever pripravili prijeten kulturni program, ki so ga dopolnili tudi nekdanji borci ljubljanske brigade, saj je bila med njimi tudi Vladoša Simčič. Na prireditvi je govoril Vladimir Senk-Gaber, partizan ljubljanske brigade.

Za otroke na tej šoli in vaščane je bil ta obisk pomemben dogodek. Srečanje je teklo v prijetnem in nepozabnem vzdušju.

Dve izmeni v »Livarni«

Livarji iz Ivančne gorice večajo proizvodnjo

Kolektiv Livarne v Ivančini gorici se je odločil za sprejem novih delavcev, da bi lahko zadovoljili potrebe številnih naročnikov. Lani so uspešno zaključili obnovo obrata in modernizirali potek proizvodnje. V drugi izmeni so zaposlili 25 novih delavcev; s tem se bo znoljivost obrata povečala za okrog 40 odstotkov.

Novi delavci so v kratkem tečaju najprej pričeli delu, zaposlili pa so le tiste, ki nimajo zemlje in živijo le od zaslužka v tovarni izključili pa so vse kmete.

Z drugo izmeno se bo letna tonaža livarne povečala na

okrog 3.000 ton izdelkov in nad 120 milijonov din letno. Na zaposlenega bodo letno ustvarili okrog 85.000 dinarjev.

-vec

Berejo vsi

Na podružnični osnovni šoli v Zagradcu imajo pionirsko in učiteljsko knjižnico. V pionirski knjižnici imajo blizu 600 knjig, ki pa so jih učenci v glavnem že vse prebrali. Knjige so precej izdelane, zato razmišljajo, da bi knjižnico obnovili. Prosvetni delavci so nam povedali, da ne poznajo učence, ki ne bi bral doma vsaj eno knjigo.

Pismonoši Jože Mišmaš in Jože Ferlin iz Zagradca trdit: »Ljudje se vedno bolj zanimajo za Dolenjski list. Spremembo čutiva zlasti od tedaj, ko ste spet začeli pisati o nas.« Jože Mišmaš je dobil 10 novih naročnikov, mlajši Ferlin pa celo 21. Povedala sta, da sta se razveselila vsakega novega naročnika, vendar ju je strah, da se bodo njune torbe ob četrtih spet »zredile«. Seveda sta to zadnje primanknila v šali, ko smo se menili že o drugih, manj resnih rečeh.

(Foto: S. Dokl)

V Velikih Laščah so zelo priljubljena zdravstvena predavanja. Udeležba je vedno dobra in pogosto za poslušalce primanjkuje prostora. Med poslušalci prevladujejo starejše ženske, ki se za predavanja zelo zanimajo. Posnetek kaže udeležence nedavne konference Rdečega križa in obeh zdravstvenih predavanj, ki sta bili po njej (Foto: Sever)

NAŠ OBISK

„Preuredil bom hlev“

je povedal Jože Marolt – 10 stojišč za molznice – Zadruga bo dala kredit

Jože Marolt iz Male Slevice pogodbeno sodeluje s kmetijsko zadrugo Velike Lašče. Redi živino in prodaja mleko.

Koliko ste prodali za drugi lani?

Ceprav redim 7 do 9 glav živine, sem lani prodal le eno glavo in 10.300 l mleka, ki je imelo povprečno tolaščobno stopnjo

Zakaj pa ste se danes oglasili pri zadrugi?

Preuredil bom hlev, da bom imel 10 stojišč za molznice, čeprav je trenutno za pitance zelo ugodna cena. Hlev bom dokončal do junija. Zadruga mi bo dala kredit. Potrebnoval bi tudi nekatere manjše stroje, a nimam denarja.

So na vašem območju zemljišča primerna za strojno obdelavo?

Kmetije so majhne in imajo običajno razdrobljena zemljišča. Na vasi manjka ljudi. Zato potrebujemo manjše stroje. Jaz imam na srečo zemljo skupaj. Kmetije so majhne in se zato večji stroji ne bi amortizirali. Bodočnost pa imajo velike kmetije.

Kakšna kmetijska proizvodnja je po vašem za vas najbolj primerna?

Najboljše je vsakega nekaj: pitance in mlekarice. Pri nas je žal še vedno tako, da je zdaj temu, zdaj onemu pridelku boljše cena. Če bi se ukvarjal samo z enim, bi me morebitni zastoj v prodaji tistega pridelka lahko močno prizadel.

J. P.

Letos pet vzornih kmetij

Upajo, da jih bo v prihodnje še več

Na območju kmetijske zadruge Velike Lašče bodo letos uredili pet vzornih kmetij. Doslej na tem območju niso imeli nobene take kmetije.

Vzorne kmetije bodo raztresene po vsem območju zadruge. Računajo, da bodo osnova za sodobnejše kmetovanje.

Na območju zadruge so v glavnem manjše kmetije, ki imajo zemljo v več kosih in na različnih krajih. To zelo otežuje uporabo kmetijskih strojev in sploh sodobnejše kmetijstvo.

Računajo, da bodo vzorne kmetije vzbudile zanimanje za sodobnejše kmetovanje tudi pri okoliških posestnikih. To bi bilo zelo koristno, posebno še, če bi se potem ti kmetje odločili, da bodo skupno kupovali nekatere večje kmetijske stroje.

Posameznim kmetom se zdaj večjih strojev ne izplača kupovati, ker imajo majhne kmetije in stroji ne bi bili povsem izkoriščeni; razen tega posameznik tudi težko zbere toliko denarja, da bi si večji stroj lahko kupil sam.

J. P.

Prošnje za posojila

Kmetijska zadruga Velike Lašče je do konca marca prejela 35 prošenj za posojila po regresirani obrestni stopnji 3 odstotke. Kmetje prosijo za posojila predvsem za gradnjo in preurejanje hlevov, urejanje vzornih kmetij in za nakup raznih kmetijskih strojev. Kmetom bo dala posojila hranilno-kreditna služba pri kmetijski zadrugi.

Vloge naraščajo

Vedno več vlog ima hranilna služba pri kmetijski zadrugi Velike Lašče. Kmetje so dosti višili skupaj pri tej službi okoli 950.000 din. V zadnjem letu dni so se vloge povečale za okoli 120.000 din. Vlog je precej v glavnem skozi vse leto, le spomladi jih je manj, ker takrat kmetje najbolj potrebujejo denar.

KAJ DELAJO SOSEDEJE?

VELIKOLAŠKI DROBIŽ

■ ■ ■ DAROVALCI KRVI ŽE LJUJO VEDETI, komu so darovali svojo kri. Ob transfuziji krvi namreč obvestijo bolnika o dajalcu. Morda ne bi bilo slabo, če bi se z dopisnico in nekaj vrsticami spomnili darovalca, mu sporočili ime bolnika in zakaj mu je bila darovana kri (porod, operacija ip.). S tem bi ljudi prepričali, da njihova kri ni bila naprodaj, kot so v preteklem letu krožile lažne vesti.

■ ■ ■ SLABI ZORJE PRI MLA. DIH — Zobozdravniki ugotavljajo, da ima veliko otrok pomanjkljivo in celo izmaliceno zobovje. Zaradi tega imajo lahko v poznejših letih hude posledice. Vzrok je verjetno, da starši strašljivo neobčutljivo otroka z injekcijami, bolečinami in vrtanjem. Kaže, da je treba prevzgojiti najprej starše, nato pa tudi poostri nadzor nad otroci, da ne bi uhajali zobozdravniku, čeprav jim v šoli opravičujejo odsotnost zaradi obiska zobozdravnika.

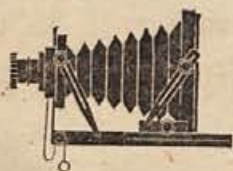
■ ■ ■ NE SMEMO SODITI

■ ■ ■ PRENAGLO — Najbrž bo primer nedavnega vloma v osnovni šoli v Velikih Laščah izučil nekatere občane, ki so za vogali kar na slepo namigovali na krivce. Sumnili so mlade domače fante in tudi o nezaposlenih niso imeli dobrega mišljenja. Na srečo je hitro odkritje pravih krivcev preprečilo nadaljnja uganjanja, ki bi lahko imela hude posledice.

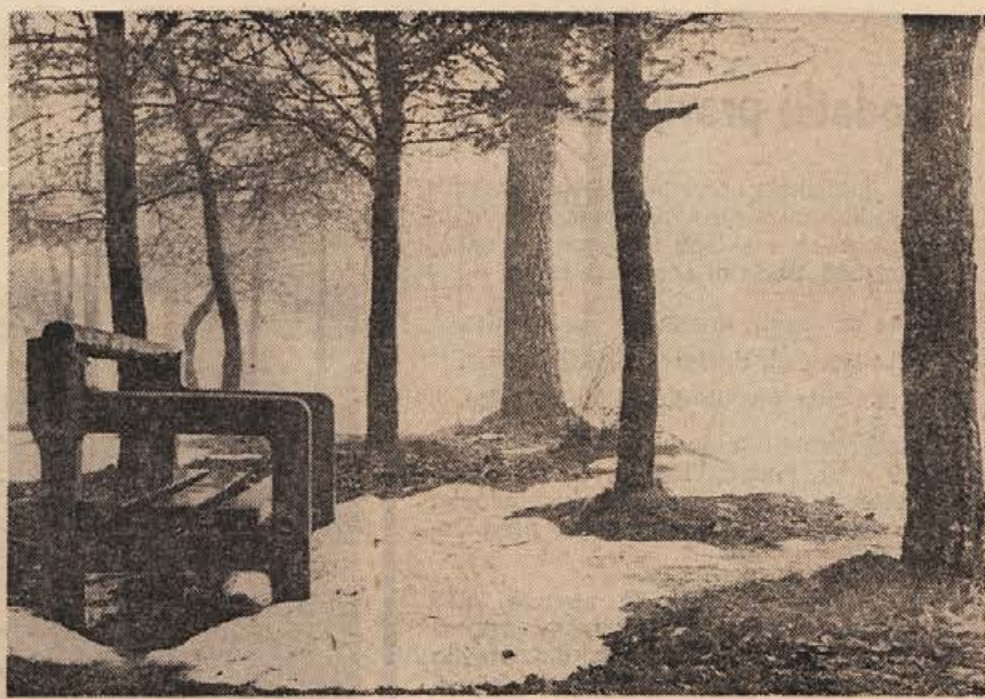
■ ■ ■ STREHE NISO ZASCI-TENE — V Velikih Laščah marsikatera streha še nima urejenega zadrževalca snega, zato je sneg večkrat zdrsel s streh in zatrpal poti, ki jih ponekod sploh niso očistili. Drsenje snega s kulture, pozna doma v Velikih Laščah je povzročilo dve nesreči. Prvič je sneg oplazil osební avto, drugič pa je zasul avtobus, ki je pripeljal iz Ljubljane, in tudi izstopajoče potnike. Na srečo ni bilo hujših posledic. Nekaj ur pozneje so imeli srečo tudi cicibani, ki so se vračali iz otroškega vrta in jih je padajoči sneg zgrabil le za nekaj metrov.

Preteklo soboto je bil v Kočevju v Šeškovem domu prvi javni nastop kočevskih mladih ansamblov. Predstavilo se je pet instrumentalnih skupin, dva harmonikarja in folklorna skupina iz Predgrada. Poslušalcem sta bila najbolj všeč »Trio Križ« s pevko in »Trio Bruner« s pevcema. Cveto Križ je za to prireditev uglasbil tri svoje pesmi; »Kočevska dolina« je bila poslušalcem tako všeč, da jo je moral ponoviti. Nastop je pripravil Ivan Stanič, učitelj glasbe na osnovni šoli v Kočevju. Na zgornji sliki: Cveto Križ in hčerka ponavljata najlepše sprejeto pesem, spodaj: orkester folklorne skupine iz Predgrada. (Foto: Peter Šobar ml.)

PRED OBJEKTIVI NAŠIH SODELAVCEV

Dušan Tošaj: V pričakovanju

FARAONI, po mnenju nekaterih mladih Crnomalčanov edinstven beat ansambel na svetu, se je na koncertu v Crnomlju navzlic redkim poslušalcem razvnel kot ponavadi. Igrajo progresivno glasbo in so originalni, saj so se tudi v Crnomlju predstavili z lastno skladbo »Figov list«, ki so jo pred dnevi posneli za nemško DECCO. Baje imajo najboljši light-show, kar jih je, in klube oboževalcev v Izoli, Kranju in Novem mestu! Kmalu pa bodo odšli na turnejo po Srbiji. Na zgornji sliki: član ansambla Marjan, ki trdi, da bodo v drugem delu filma »Sončni krik« namesto razpadlih »Kameleonov« igrali »Faraoni«, levo zgoraj pa pevec Tuljo v elementu. (Foto: B. in M.)

Pred pošto v Ribnici so že pripravljeni veliki zvitki telefonskega kabla. Na trasi Kočevje-Ribnica-Sodražica je kabel položen do Podgorice, dela pa bodo nadaljevali do »Roke« in naprej do Sodražice, takoj ko se umakne sneg. Povečali bodo tudi ribniško telefonsko centralo, na kar že komaj čakajo vsi, ki bi radi postali telefonski naročniki. (Foto: Drago Mohar)

RINZA GROZI — Tiha in mirna ponikalnica, ki teče skozi Kočevje, je zaradi hitrega taljenja snega in nenehnih padavin pretekli petek naglo narastla. Preplavila je kočevski stadion in večje površine ob Podgorški ulici v Kočevju. Gladina se je dvignila za 2 metra nad poprečje. Poplavljen je tudi sprehajališče v Gaju, stanovalcem v nekaterih hišah, kjer je voda zalila kleti, pa so morali pomagati gasilci. Na zgornji sliki: stanovanjska hiša na Trgu svobode v Kočevju, slika levo: poplavljen sprehajališče v Gaju. (Foto: Peter Šobar ml.)

Podatki pravijo takole:

Na ljubljanski univerzi je letos vpisanih 9886 rednih študentov, na visokih in višjih solah, ki niso v sklopu univerze, pa nekaj več kot 300. Socialni sestav je tak:

- iz delavskih družin 37 odst.
- iz kmečkih družin 16,3 odst.
- iz upokojenskih družin 19,6 odst.

Med rednimi študenti je 613 Dolenjcev ali 6,9 odst. Podatki kažejo, da ima manj študentov le podravsko-pomursko območje, druge slovenske pokrajine pa so pred Dolenjsko.

V študentskih domovih stanuje 2896 študentov, od tega 298 Dolenjcev. Štipendije se gibljejo med 230 in 400 din. Število štipendistov ni znano, ker podjetja štipendirajo po svoje, različni skladi pa po svoje. Študentska posojila prejema 1369 ljubljanskih študentov, od tega 124 Dolenjcev.

Življenjski stroški so se v zadnjem letu v Ljubljani povečali za 9,6 odstotkov, kar kaže, da bi morala štipendija znašati vsaj 550 do 600 dinarjev.

Če študent v Ljubljano gre...

Bodoče študente je treba izbirati že v srednji šoli

Govorice, da postaja univerza šola za ljubljanske študente, so se močno razširile po vsej Sloveniji. Podatki kažejo, da je letos vpisanih na univerzo v Ljubljani nekaj več kot 4.000 Ljubljančanov ter približno 8.000 neljubljančanov.

Kako študirajo ti ali oni, bi bilo težko ugotoviti, ker ni ustreznih podatkov. Na univerzi pa povedo, da usposabljaajo nekatere ljubljanske šole in srednje šole v večjih pokrajinskih središčih dijake za nadaljnji študij boljše kakor šole v manjših krajih. Vzroki so znani. Na razpolago imajo boljše učilnice, kabinete in kadre. Z drugimi besedami: študent, ki pride v Ljubljano, recimo iz Dolenjske, se mora veliko več truditi, da uspešno študira, kajti nadoknaditi mora tudi tisto, česar mu srednja šola ni dala.

blizno 40-odstoten, torej tak kot na zahodnoevropskih univerzah.

Kaj je z delovnim statusom študenta?

Ciril Baškovič, študent visoke šole za sociologijo, politične vede in novinarstvo iz Brezice, je bil do nedavnega predsednik izvršnega odbora skupnosti študentov. Takole pravi: »Izvršni odbor skupnosti študentov iz Ljubljane se je začel skupaj s študenti iz Zagreba zavzemati za delovni status študenta. Posebna komisija je že začela delati. Mi menimo takole: študij je delo, družbeno koristno in potrebno. Če je študij de-

lo, je študent delavec, če je delavec, mu daje ustava pravice, ki jih doslej ni imel. Sem sodi pravica enakopravnega odločanja pri univerzitetni samoupravi, večja pravica pri odločanju v okviru nega upravljanja, popolno zdravstveno varstvo, zadostljivo materialno stanje. Študentje menijo, da je doseči spremembo tega položaja študentov je na osnovi katerega družbeno pomembnost in koristnost pa je treba obravnavati v sklopu tehnološke revolucije kot bistvenega dejavnika razvoja proizvodnih sil in družbenih odnosov.«

Iščejo samo pravnike in ekonomiste

Jože Korinšek, študent ekonomije s Senovega: »Pred kratkim so dali brežiški občinski moške pobudo, da se sestanejo s študenti, ki so se po končanem študiju pripravljati vrniti v Brezice. Iščejo predvsem ekonomiste in pravnike. Posavski študentje pa menimo drugače: ne samo ekonomisti in pravniki, tudi drugi, ki študirajo na drugih fakultetah, morajo biti povezani z domačo občino. Tudi oni se bodo morali zaposliti in

Če si vsaj malo ambiciozen, hočeš napredovati. Pri tehničnih poklicih je pač tako, da se je treba neprestano izpopolnjevati, drugače ne moreš v korak s časom. Podjetja v manjših krajih, ki dobijo strokovnjaka, so le redko zainteresirana za njegovo specifikacijo. V manjšem kraju naletiš pogosto tudi na odpor tistih, ki iz tega ali onega razloga niso dosegli kvalifikacije, na svojih mestih pa sedijo — po zaslugi. Kadrovske probleme je težko reševati z občasnimi razpisi. Lahko se zgodi, da se na razpise javijo strokovnjaki, ki

razumljivo je, da računajo najprej na domači kraj. Pojasnili smo jim svoj predlog in zdaj čakamo njihov odgovor. Nismo zadovoljni, ker v naši občini — tudi v drugih je tako — še niso izdelali srednjeročnega načrta za štipendiranje in zaposlovanje kadrov. Ta hip podjetja najbolj iščejo ekonomiste in pravnike. Razumljivo je, da se na ti dve fakulteti vpisuje največ študentov. Toda kaj bo čez pet, deset let?

Posavski študentje smo se letos povezali tudi s Posavci, ki študirajo v Mariboru. V okviru našega kluba so ustanovili sekcijo, ker menimo, da moramo biti med seboj povezani.«

Zakaj se mladi strokovnjaki ne vračajo domov?

Jani Kozmus, študent komunalne geodezije iz Sevnice, trdi takole:

Ko sem se odločil za študij, so prišli z univerze in nam prikazali poklic, za katerega sem se kasneje odločil. Iskalssem štipendijo v domači občini in je nisem dobil. Pozneje so se za strokovnjake, komunalne geodeze, zanimali predvsem večji kraji. Mislim, da bodo strokovnjaka te smeri potrebovali tudi v Sevnici. Mlad človek potem stoji pred vprašanjem: ali ostati v Ljubljani, kjer si doštudiral in imaš tovariše, si blizu najrazličnejših inštitutov in zavodov, ki ti nudijo strokovno pomoč in navzven, ali pa se vrni domov, kjer se laže uveljaviti, izgubiš pa stik z napredkom in čez leta postaneš birokrat.

»Sita vrana lačni ne verjame«

Študentje pravijo, da je treba že v začetku prebroditi nešteto težav. Zagotoviti si je treba štipendijo, najti stanovanje, nabaviti učne knjige, ki so silno drage, in se uspešno lotiti študija.

Mladi, ki se zdaj šolajo, so rojeni med 1945 in 1950. Takrat je bilo v Jugoslaviji največ rojstev. Šolanja, prekvalificiranja in zaposlovanja mladine se lotevamo premalo resno. Tudi tisti, ki smo bili še pred kratkim sami študentje.

MARIJA PADOVAN

Četrtna ne naredi

Inž. Ivo Marenc, referent za študijsko problematiko na ljubljanski univerzi, pravi takole:

— Statistični podatki, ki jih omenjamo, ne dajejo popolne slike, ker so pomanjkljivi. Kljub temu pa je lahko ugotoviti, da je socialni sestav študentov neprimeren. Menimo, da to ni napaka univerze, ki dobiva že skoraj odrasle ljudi. Socialni sestav bodočih študentov je treba popravljati že v srednjih solah. To bo dolgotrajen proces. Mlade talente bi bilo treba spremljati že iz osnovnošolskih klopi, s primernimi štipendijami in posojili pa bi bilo treba usmerjati v srednje in visoke šole tudi mlade ljudi iz najbolj zaostalih področij. Brez širše družbene pomoči tu ne bo šlo.

Nobena skrivnost ni, da dosega zadovoljive uspehe predvsem tisti študentje, ki imajo štipendije in posojila. Zanimivo pa je, da podjetja ne morejo po-

Razlike nastajajo že v srednji šoli. Na gimnaziji so dijaki iz premožnejših, na strokovnih solah pa dijaki iz revnejših družin. Če bomo hoteli spremeniti socialni sestav na univerzi, bomo morali s primernimi štipendijami usmeriti na srednje šole tudi otroke iz revnejših območij. (Foto: Marija Padovan)

DOKLEJ ŠE NAD MRTVAŠNICO?

Spodaj mrliči — zgoraj učenci! »Učilnica« v gasilskem domu z mrtvašnico v pritličju, ki sega daleč med grobove na škocjanskem pokopališču, je izhod v sili, ker drugega prostora osnovna šola ne more dobiti. Kako je otrokom, ki morajo vsak dan sem, pri sreči, si lahko mislimo, starši pa so že pred leti zahtevali, da bodi pouka na pokopališču konec. Da bi se to čimprej zgodilo, so sklenili kar najodločnejše podpreti izgradnjo nove šole in nedeljski referendum!

Na referendumu 5. aprila bodo starši v škocjanski krajevni skupnosti odločali o sreči in boljših učnih pogojih svojih otrok

Odkar je bila 1943. leta požgana osnovna šola, v Škocjanu niso imeli pouka v primernih prostorih. Prvo leto po vojni se je šola vselila v nacionalizirano zasebno hišo, ki so jo bili več desetletij poprej zgradili iz zapuščene slovničarja Franca Metelka. Tako je ostalo do leta 1952, ko so Metelkovo, kot so to hišo imenovali, preuredili in jo povečali. Od tedaj do danes hiša ni doživela novih preureditev, ker so ugotovili, da bi bil dinar, vložen v staro, za šolo neprimerno stavbo, vržen stran. Že pred leti so začeli razmišljati o novi šoli, ker so spoznali, da bi mogli le v sodobnih učnih prostorih poučevati tako, kot dandanes zahtevajo šolski predpisi.

Ob koncu minulega leta je izvedla krajevna skupnost sestanke s prebivalci v vseh večjih vaseh. Ljudje so soglašali z zamišljeno akcijo, da bi denar za opremo nove šole, ki naj bi jo v naslednjih nekaj letih sezidali na podlagi programa o razvoju šolstva v novomeški občini, zbralj sami v ne-

kaj letih in da krajevna skupnost v ta namen izvede referendum. Posebno pa so se za samoprispevek in zidanje nove šole zavzeli starši, katerih otroci morajo hoditi k pouku v zasilno učilnico nad mrtvašnico — tako rekoč na pokopališču.

Po sklepu krajevne skupnosti bo referendum 5. aprila. Vsi polnoletni prebivalci vseh 29 vasi na škocjanskem območju se bodo ta dan odločali, ali bodo pripravljeno štiri leta plačevati samoprispevek v skupen sklad za opremo nove šole in njene telovadnice, in sicer: zaposleni in upokojeanci po 1,5 odstotka od osebnih dohodkov oziroma pokojnin, obrtniki pa 3 odstotke od davčnih osnov in kmetovalci po 2,5 odstotka od katastrskega dohodka.

Imam tri šoloobvezne otroke: dva hodita v Škocjan, eden na Klenovnik. Vsak dan pridejo blatni domov, da je groza. Pozimi se otroci v Škocjanu sezujejo in pušajo čevlje na mrzlem hodniku, kar se mi ne zdi prav. Prenekaterikrat sta se moja že prehladila prav zato, ker sta morala domov v mokri, mrzli oblatvi. Prepričana sem, da bo v novi šoli precej boljše.

MIHELCA LAHNE, gospodinja iz Zagrada

Prepričan v uspeh

JOŽE RUPAR, kmet iz Goriške vasi: »Na sestanku smo se dogovorili, da bomo gradnjo šole podprli, zato bo vsaj zame to glasovanje le še podpis na pogodbo. Vse napreduje, pa mora tudi šola. Moji otroci je sicer ne bodo več potrebovali, bo pa njihovim otrokom koristila. Več ne bi govoril, ker sem prepričan v uspeh.«

Na Klenovniku komaj zdržim

TONČKA POVŠE, učiteljica na Klenovniku: »Tu, kjer učim, je bila včasih kmečka kašča. Razred je majhen, neprimeren, zato takega pouka, kot je predpisan, ne moremo imeti. Ko bo v Škocjanu nova šola, bomo učence s tukajšnje podružnice prešolali tja. Sama bi tudi zaradi boljših pogojev za osebno življenje živela bliže matični šoli. Zdaj je pa tako, da sem jaz tu, mož pa dela v Novem mestu.«

Doma pripravljam malice

REZKA KOČJAN, šolska kuharica in snažilka iz Zagrada: »Na klenoviški šoli ni prostora za kuhinjo, zato pripravljam malice doma, nato pa jih dvakrat na dan odnesem učencem. Kajpak je to precej naporno, saj moram večkrat do gležnjev v blato, ker pri nas tudi ceste niso v redu. Ko bo v Škocjanu nova šola, bom tam čistilka. Tega se zelo veselim. Podpiram vse tiste, ki pravijo, da morajo za škocjansko šolo prispevati tudi prebivalci, in tudi sama bom za to glasovala.«

Pomanjkanje prostorov

SLAVKA JANEŽIČ — šefinja na krajevni uradi v Škocjanu: Kot otrok sem hodila v sedanjo šolo in vem, da je učni uspeh odvisen tudi od prostorov, v kakršnih se otroci učijo. Naši otroci sedaj nimajo niti telovadnice niti pomožnih učnih prostorov. Že 20 let smo v Škocjanu praktično brez šole in zadnji čas je, da se to vprašanje reši enkrat za vselej. Če bi se povečalo število otrok, res ne vem, kje bi imeli pouk, saj sploh nimamo več prostorov.

Zavedamo se pomena

ANICA ZAVODNIK — trgovska pomočnica v KZ Krka. Nova šola je nujno potrebna. Mislim, da se tega zaveda večina ljudi in da se za to zavzema. Upam, da bo referendum uspel. Jaz otrok še nimam, vendar bom glasovala za samoprispevek, ker želim, da bi moji otroci hodili v lepšo šolo in imeli boljše možnosti za učenje, kot sem jih imela jaz.

Pogrešamo telovadnico

MARTINA HOČEVAR — 13 let, učenka šestega razreda, predsednica pionirske organizacije: Mislim, da bo več kot pol ljudi glasovalo za krajevni samoprispevek. Doma sem v dva in pol kilometra oddaljeni vasi Grnovlje, od koder hodim v šolo v Škocjan okrog 20 učencev. Učenci se med sabo pogovarjamo, da bi morali dobiti novo šolo. Posebno fantje pogrešajo telovadnico. Vsi bi radi tudi po pouku ostali v šoli, pa nimamo prostorov. Na pionirskem sestanku se bomo učenci dogovorili, da bomo prosili starše, naj glasujejo za samoprispevek in s tem za novo šolo.

Nevaren strop

LADO LUZAR — poslovođa KZ Krka: Šola je v takem stanju, da ni več primerna za pouk. Boljši prostori bi prispevali k boljšemu uspehu otrok. Imam otroke in razumljivo je, da bom glasoval za samoprispevek. Mislim, da bodo tudi po vaseh glasovali tako in da bo referendum uspel. Sedanja šola je slabo pripravljena in v nekem razredu grozi, da se bo zrušil strop. Pouk nad mrtvašnico brez dvoma vpliva na učni uspeh učencev. Z novo šolo pa bi odpravili te pomanjkljivosti.

Učila na podstrešju

KATARINA ZUPET — učiteljica na osnovni šoli v Škocjanu: V Škocjanu sem že 7 let in dobro poznam razmere. Sedanja šola je odločno premajhna in neprimerna za sodoben pouk tudi iz zdravstvenih razlogov. Imamo premalo prostorov, da bi lahko uvedli celodnevno bivanje v šoli. Otroci pa so doma zelo obremenjeni z delom in nimajo časa za šolo. V novi šoli bi s sodobnejšim poukom brez dvoma dosegli večji uspeh. Pomanjkanje telovadnice vpliva tudi na telesni razvoj učencev. Učila moramo imeti na podstrešju, ker so razredi premajhni.

Pozimi pouk brez telovadbe

TONČKA GLODANI — 14 let, učenka sedmega razreda iz Klenovnika: V šolo hodim 6 km daleč, in kadar je pozimi velik sneg, ne morem nikamor. Iz naše vasi hodimo v to šolo štirje učenci. Radi bi imeli novo, ker sedaj nimamo telovadnice in posebno pozimi ne moremo imeti rednega pouka. Mislim, da bodo naši starši pomagali, da bomo dobili novo šolo.

Pouk nad mrtvašnico

PAVEL ZUPET — kmet, predsednik krajevne skupnosti in občinski odbornik: Upam, da se nam bo po dolgih letih čakanja le uresničila želja po novi šoli. S sedanjo stavbo imamo velike težave, nekaj otrok pa ima pouk celo nad mrtvašnico, kar res ni primarno. Prepričan sem, da bo referendum uspel, ker imamo lepe zglede za to iz prejšnjih akcij krajevne skupnosti. Občani si prizadevajo za napredek kraja, ker vedo, da je od tega odvisen tudi njihov lastni napredek.

250 otrok v neprimernih prostorih

ROMAN ČELESNIK — ravnatelj osnovne šole Škocjan: Nova šola je vsekakor potrebna, saj se 250 otrok stika v neprimernih prostorih, dva oddelka pa imata pouk celo v gasilskem domu nad mrtvašnico. V okrog 20 kvadratnih metrov velikem prostoru ima dopoldne in popoldne pouk po 22 otrok. Mislim, da v Škocjanu vsekakor bolj potrebujemo novo šolo kot v Dolenjskih Toplicah, ker je sedanja šola v obnovljeni zasebni stavbi. Prepričan sem, da bodo pristojni ljudje in odborniki pri občinski skupščini upoštevali prednost gradnje v Škocjanu in da bodo vaščanji soglasno podprli krajevni samoprispevek, ki bi ga uporabili za nabavo opreme nove šole.

5. aprila — na dan referenduma — bodo od 7. do 19. ure odprta volišča v naslednjih krajih:

Dobra — v gasilskem domu, Tomaž vas — pri Jožetu Mehačku, Dobruška vas — pri Antonu Rženu, Stara vas — pri Ivanu Hočevarju, Škocjan — v šoli, Grnovlje — v gasilskem domu, Osrečje — pri Ivanu Oberču, Zalog — pri Viktorju Grandi, Velike Poljane — pri Antonu Češnovarju, Klenovnik — v šoli, Zagrad — pri Janezu Povšetju, Goriška vas — pri Gregorju Jerucu, Zloganje — pri Antonu Vrščaju, Stara Bučka — pri Francu Smrekarju, Dolnje Dole — pri Alojzu Hočevarju in Gornje Dole — pri Karlu Zagorcu.

kultura in izobra- ževanje

Novo mesto dobi novega režiserja

Marjan Kovač, znani kulturno-prosvetni delavec in sodelavec novogoriškega gledališča, bo te dni prevzel mesto režiserja pri Zavodu za kulturno dejavnost v Novem mestu. Razen v zavodu bo imel novi režiser delo tudi pri kulturnih društvih, kjer bo organiziral tudi režiserske tečaje za ljudske odre. Zavod za kulturno dejavnost je za novega sodelavca predvidel denar v svojem proračunu.

Jutri zvečer v Krškem Rogljeve karikature

V krški galeriji bodo odprli jutri ob 18. uri razstavo karikatur znanega slovenskega akademskega slikarja in karikaturista Bina Roglja. Umetnostni

kritik Marijan Tršar je med drugim zapisal, da pomeni Rogljeva karikatura likovno osvoboditev, kajti med tovrstnimi ustvarjalci bi težko našli bolj izčiščenega in v kristalno likovno izraznost verujočega avtorja. Razstava, ki jo bodo odprli pod pokroviteljstvom sevnške LISCE, bo v Krškem do 17. aprila.

B. K.

Lacković pri papežu Pavlu VI. in predsedniku Saragatu

Naš znanec s tabora slovenskih naivnih slikarjev, umetnik Ivan Lacković iz Zagreba, je razstavljal te dni v muzeju mesta Rim skupaj z Ivanom Večenajem, Ivom Rabuzinom in Mijom Kovačičem. Razstavo slik 4 hrvaških slikarjev sta priredili naša ambasada v Rimu in rimska občina. Naivne slikarje iz Hrvaške sta sprejela v posebni avdienci papež Pavel VI. in predsednik italijanske republike Saragat; visokima predstavnikoma so naši slikarji izročili osebna darila: svoje slike na steklu, ki so vzbudi-

le tako ob razstavi v Rimu kot ob obeh sprejemih izredno pozornost v italijanskem tisku, radiu in televiziji. Sprejem naših slikarjev pri papežu je prenašala tudi angleška televizija.

Ivan Lacković razstavlja svoja dela trenutno tudi v galeriji Paula-Becker-Modersohn-Haus v Bremenu skupaj z akadem. keramičar-ko Boženo Štih-Balen in nemškim grafikom R. Zinkom. Kot nam je dejal, je razstava hrvaških naivnih slikarjev v Rimu povzročila pravo senzacijo v kulturnih krogih. Tg.

Mali kulturni barometer

■ **KULTURA V JLA** — Na simpoziju o kulturi v JLA, ki je bil prejšnji teden v jugoslovanskem glavnem mestu, je prof. Palčok med drugim menil, da je kulturno življenje v JLA najbolj poklicano razbijati občutke odtujenosti in osamljenosti, ki spremljajo vojake predvsem prve dni po vstopu v JLA.

■ **ODSTOP PREDSEDNIKA** — Pesnik in pisatelj Izet Sarajlić je prejšnji teden odstopil s položaja predsednika združenja bosenskih in hercegovskih književnikov, ker so ga močno napadli zaradi pesmi »A kje som, se ves. Po mnenju kritikov in vseh, ki so to pesem presojali kot politiki, je Sarajlić nestvarno prikazal razmere pri nas. Za novega predsednika združenja književnikov Bosne in Hercegovine so potem izvolili Camila Sijarica.

■ **MONOGRAFIJA O PTUJU** — Mladinska knjiga je izdala te dni monografijo o Ptuj, ki sta jo ob 1900-letnici mesta ob Dravi napisala Iva in Jože Curk. Delo je izšepen in poljudnoznanstven pri-

kaz tega, kar je v stoletjih doživelo eno najstarejših slovenskih mest.

■ **NOV SLOVENSKI FILM** — Matjaž Klopčič je začel pred kratkim v Opatiji snemati prve kadre za nov slovenski igrani film »Oky-gene«, za katerega je napisal scenarij mladi slovenski pisatelj in publicist Dimitrij Rupel. Pričakujejo, da bo film v nekaj mesecih posnet. V filmskih krogih z zanimanjem pričakujejo premiero, zlasti se zato, ker je znano, da je Klopčič trenutno med najbolj kritiziranimi slovenskimi filmskimi režiserji.

■ **STATUT DOKONČNO OBLIKOVAN** — Posebna komisija, izvoljena na nedavni konferenci Zveze kulturno-prosvetnih organizacij v Novem mestu, je 25. marca dokončno oblikovala besedilo statuta ZKPO novomeške občine. Upravičeno je vse pripombe in predloge s konference. Statut bo začel veljati, ko ga bo obravnavalo in potrdilo predsedstvo ZKPO, ki bo imelo v kratkem sejo.

Priprave na Dolenjsko poletje 70

Na prireditve spet povabljene kulturne skupine iz Bele krajine in Karlovca — Dolenjsko poletje naj bi zajelo tudi sosednje občine

Zavod za kulturno dejavnost iz Novega mesta se je že začel dogovarjati s kulturnimi skupinami o njihovih nastopih na prireditvah tradicionalnega Dolenjskega poletja 70. O tem je tudi že obvestil nekatere turistične in njim sorodne organizacije, hkrati pa jih je seznanil s sporedom prireditev in v katerih krajih naj bi bile.

Podobno kot v prejšnjih letih bi bile tudi tokrat kulturne prireditve v turističnih krajih novomeške občine: na Otočcu, v Dolenjskih in Smarjeških Toplicah, Žužemberku, na Dvoru, Gorjancih in kajpak v Novem mestu. Prireditve bi bile notri in zunaj, med znanjimi velja še zlasti omeniti

Knjižica o Suhi krajini

Pred nami je drobna knjižica, ki med številnimi drugimi deli ne bi zaslužila posebne pozornosti, če ne bi pisala o Suhi krajini, o kateri je zelo malo napisanega. Gre za »Zgodovino Žužemberka in Krajine«, ki jo je izdal Milan Valant, rojen Ljubljčan, sicer pa po rodu iz Suhe krajine.

Delce obsega vsega 34 strani, zato ni nikakršna študija, marveč preprosta zgodovina, gospodarstvo, politika in kultura Suhe krajine s središčem v Žužemberku. Pisatelj je zatorej dal bralcu le nekaj najosnovnejših podatkov, potrebnih za predstavitev o deželi in njenem bogastvu oziroma razvoju.

Knjižica se začne s kratkim geografskim opisom Suhe krajine, opisom razmer pred prihodom Slovencev, nato pa obširneje o obdobju do leta 1800. Sledi obdobje francoske okupacije in opis razmer do prevratnih dni 1948 ter kasnejšega časa. Pisec končuje s Suho krajino v drugi svetovni vojni.

Iz dodatka zvermo, da je Valant črpal podatke iz gradiva, ki ga je zbral domoznaneec in kronist župnik Alojzij Zupanc, in iz spisov, ki govorijo o obdobju po letu 1850.

Prav bi bilo, da bi delce pretresli tudi zgodovinarji, ker ga bodo ob pomanjkanju druge literature uporabljali kot učno knjigo v suhokranjskih šolah.

Kresno noč Janeza Trdine med gorjanskimi oglatji, katere lanska premiera je vzbudila veliko zanimanje med novomeškim in okoliškim prebivalstvom.

Kulturne prireditve bi bile tudi letos podobne lanskim in na prejšnjih Dolenjskih poletjih. Tako bi obiskovalci videli balet, folklorne ples, gledališče (in operne) predstave, likovne in druge razstave, poslušali koncerte resne in zabavne glasbe in podobno. Zvrstila bi se spet v poletnih mesecih, začeti z junijem, končane pa bi bile septembra.

Najčese bi tudi na prireditvah Dolenjskega poletja 70 nastopile gostujoče kulturne skupine (Ljubljana), pritegniti pa nameravajo tudi razne ansamble iz Bele krajine in Karlovca. Nastop kulturnikov z onstran Gorjan-

cev bi pomenil hkrati pomemben korak k medsebojnemu sodelovanju sosednjih območij, to pa ni nič drugega kot zblíževanje kulturnih hotenj v smislu lanskega dogovora predstavnikov kulturnih organizacij obmejnih slovenskih in hrvaških občin v Karlovcu.

Sredi priprav na Dolenjsko poletje 70 se tudi zastavlja vprašanje boljšega kulturnega sodelovanja novomeške občine z njenimi sosedami, ki čez poletje tudi niso brez kulturnega življenja. Nekateri namreč predlagajo, da bi pod naslov Dolenjskega poletja v prihodnje lahko uvrstili vse, kar se kulturnega dogaja v širšem prostoru, kot je sama novomeška občina. In prav o tem bi bilo vredno razmisliti, če bi hoteli dati Dolenjskemu poletju res pokrajinski pomen. I. Z.

Predvčerajšnjim so v veži osnovne šole v Trebnjem podrli razstavo slik Pera Mandiča in Poldeta Miheliča, ki je požela precej zanimanja velikega števila obiskovalcev iz raznih krajev. Tabor slovenskih likovnih samorastnikov v Trebnjem pa se že pripravlja na veliko razstavo vseh slovenskih naivnih slikarjev, ki bo odprta konec junija. Prihodnje leto bo v Trebnjem tudi velika retrospektivna razstava slikarja Jožeta Horvata-Jakija iz Nazarij. — Na sliki: POLDE MIHELIC — GORSKA VAS (olje, 1968).

„Belokranjci bomo zase“

Janez Dragoš iz Črnomlja je član iniciativnega odbora za ustanovitev belokranjske kulturne skupnosti — Kakšne namene imajo?

— Zakaj ste se Belokranjci odločili za svojo kulturno skupnost?

— Mnenja smo bili, da imamo tudi na področju kulture posebne pogoje glede na domačo folkloro, običaje, glasbo itd. Te dejavnosti bomo lažje razvijali v okviru Bele krajine kot v večji kulturni skupnosti.

— Kako si vaš iniciativni odbor zamišlja začetno delo?

— Naredili bomo analizo sedanjega stanja na področju vseh kulturnih dejavnosti, pregledali bomo tudi možnost razvoja vsaj za dve leti vnaprej. Zbrano gradivo bomo pregledali skupno z Metličani, nakar bomo naredili osnutek statuta za poslovanje belokranjske kulturne skupnosti. Aprila bo vse to naredeno.

— Kaj vse boste vnesli v svoj delovni načrt?

— Zajeli bomo profesionalno kulturno dejavnost in amaterizem. Dramatika in deloma pevska glasba sta lepo zajeti v naši skupni akciji v Zupančičevem natečaju, medtem ko za razvoj likovne umetnosti, komorne glasbe in umetni-

ške fotografije doslej nihče ni skrbel. Amaterska dejavnost je za našo pokrajino zelo zanimiva. Po vaseh je družabno življenje povsem zamrlo, odkar sta se nehala ličkanje in preja. Ljudje, ki delajo v dramskih ali drugih kulturnih sekcijah, ne prispevajo samo v kulturnem

smislu, temveč tudi k družabnosti na vasi.

— Kako kaže finančna plat vaše bodoče skupnosti?

— Slabo. O tem ne bi mogel govoriti, ker nimamo niti približnih izračunov. Glavno je, da bomo sredstva, kolikor jih pač bo, načrtno uporabljali.

R. B.

Podoba Jožeta Tirana

Tak naslov je dal Dušan Moravec pred kratkim izšli knjigi, osemindesetletni zapovedi, ki nam jo ponuja prizadevna Knjižnica Mestnega gledališča ljubljanskega. In prav je storil, da nam je vnovič osvežil spomin na tega obsedenca z desk govorjene in sploh lepe slovenske besede. Te dni je namreč minilo pet let od smrti, zgodnje smrti, človeka, ki se je več kot petindvajset let z vso zavzetostjo in ognjem gledališko razdal slovenskemu občestvu.

Da, tiho je šla mimo nas ta obletnica, čisto takó, kot je že navada pri nas. Da se ga ni s knjigo spomnil prijatelj in sodelavec in da niso v Ljubljani priredili Tiranove razstave, bi bili skoraj pozabili na ustvarjalca, čigar spomin bi kljub naši klasični pozabljivosti moral biti zdaleč bolj svež, kot dejansko je. Bolj svež zato, ker je Jože Tiran s svojo zagnanostjo v našem medvojnem in posebej povojnem času toliko ustvaril kot igralec in režiser, kot upravnik Mestnega gledališča ljubljanskega, kot recitator in deklamator zlasti Cankarja in Zupanovih tekstov, še prav posebej pa kot splošni gledališki animator, da ga ne bi smeli pozabiti.

Kot prenekaterim, ki mislijo resno, tudi Jožetu Tiranu ni bil prizanesen grenki kelih slovenskega gledališkega idealista. En sam delavnik je bilo njegovo življenje. Od tistih časov, ko je na Zboru v Kočevju odigral vlogo Petra v Klopčičevi »Materi« in kot član

Slovenskega narodnega gledališča na osvobodjenem ozemlju ustvaril Mihola v Borovih »Raztrgancih«, čemur je dodal še režijo Mollirovega »Namišljenega bolnika« v Črnomlju, pol leta pred osvoboditvijo, pa do tih smrti petindesetletnika v prelepem svetu Polhograjskih Dolomitov, ko je 20. marca 1965 umrl na Babni gori in so njegovo krhko telo zagrebli za gojsko cerkvijo na Dvoru pri Polhovem Gradcu.

Kakih petdeset igralskih vlog v partizanskih časih in v slovenskih narodnih gledališčih v Trstu in Ljubljani in v Metnem gledališču ljubljanskem, 44 režij prav tam in še v Celju in Mariboru, čez sto kosov njegove izključno gledališke publicistike in še posebna knjiga »Umetniško pripovedovanje«, ki je posmrtno izšla v isti zbirki Knjižnice Mestnega gledališča ljubljanskega (1965), so vsega spoštovanja vredne seštevke prizadevnega Tiranovega javnega delovanja. Da nam je kljub odporom dovolj zgodaj odpiral pogled v svetovni teater in dogajanja v njem s tem, da je na Slovenskem uprizarjal prve Anouilhe, Camuse, Dürrenmatta in tolike druge, je njegova še prav posebna zasluga.

Na koncu bi dejal, da je teh sto petdeset strani o Jožetu Tiranu, kot jih je s srcem in veš kot posrečeno povezal Dušan Moravec v vezilo mrtvemu prijatelju, nekaj najlepšega, kar je na Slovenskem kdaj izšlo o gledališkem ustvarjalcu. TONE POTOKAR

Al' prav se piše...

Kdo potrjuje zapisnik?

V začetku pomembnejšega sestanka porazdeli predsedujoči »zadolžitve«. Cisto na koncu uvoda pa udari na dan še z »overovaljema« zapisnika. Maršikdo od prisotnih ne ve, da je bila dvema udeležencema zaupana zelo odgovorna naloga.

Zapisnik mora biti napisan po dogovoru — navadno dobesedno. In še sklepe mu dodamo, da je vsebinsko učinkovitejši. Naša dva »overovaljaka« sta dolžna izdelani zapisnik prebrati in ga podpisati, seveda če menita, da je ustrezno napisan.

Predsedujoči je pozabil ali pa niti vedel ni da imamo Slovenci sicer sorodno, toda za knjižno rabo dovoljeno besedo, s

katere poimenujemo tista dva člana, ki bosta zapisnik podpisala in ga tako potrdila.

Overitelj, overiteljica overita zapisnik in ko je le-ta overjen, je potrjen in šele tedaj uporaben. Srbohrvaška izprijenka »overovaljaka« je torej odveč. Zapisnik naj potrdita overitelja ali overiteljica.

Temu nesporazumu pa se lahko tudi izognemo. Zgodaj se, da overitelja v zadnjem trenutku prisopihata k zapisnikarici in podpisata zapisnik, ne da bi ga prebrala. Zato bi bilo bolje, da takih overiteljev ne bi dočelovali. S tem pa bi odpadlo tudi sporno poimenovanje.

Prof. JOŽE SKUFCA

Maja bo veliko tekmovanj

Na osrednji proslavi na Težki vodi nameravajo novomeški mladinci podeliti republiška in občinska priznanja mentorjem in mladincem

Letos so se začeli novomeški mladinci dovolj zgodaj pripravljati na mesec mladosti. Na eni zadnji sej predstava občinske konference so sprejeli okvirni program praznovanja, ki kaže, da bo v maju mesecu veliko zanimivih prireditev in tekmovanj.

Solski center za gostinstvo bo priredil tekmovanje svojih učencev v serviranju in pogrinjanju, poklicna šola za kovinarsko in avtomehaniško stroko pa skupaj s Črnomalji tekmovanje strugarjev in varilcev. Osnovnošolci pripravljajo razstavo ročnih del, slikarji pa bodo v maju mesecu razstavljali v Trebnjem. Sredi maja bo tudi tekmovanje mladih fizikov in matematikov, še prej pa tekmovanje mladinskih pevskih zborov.

25. maja bodo učenci 8. razredov sprejeti v mladinsko organizacijo. Člani predstava občinske konference ZMS bodo poskrbeli, da bodo bodoči mladinci dobro spoznali pomen in vlogo mladinske organizacije, predvajali jim bodo filme o SKOJ, ob tabornih ognjih pa jim bodo bivši skojevci in borci pripovedovali svoje spomine.

Mladi trgovci delajo

Mladinci, član mladinskega aktiva v trgovskem podjetju »Ljudska potrošnja« iz Brezice, zadnje čase pridno delajo. V kratkem bodo organizirali predavanje o samoupravljanju v delovni organizaciji. Nameravajo obravnavati tudi položaj vajencev. Tudi za zabavo dobro skrbijo. 11. aprila bodo organizirali v Čateških Toplicah trgovski ples, izkupiček pa je namenjen za uresničitev nekaterih delovnih akcij.

Osrednja prireditev bo na Težki vodi, na kraju, kjer je padla heroj Majda Silc.

Sportniki bodo organizirali celo vrsto tekmovanj. Najprej bo cross mladosti, potem pa še tekmovanja v atletiki, šahu, streljanju in podobno. Če jim bo uspelo, bodo organizirali v Novem mestu tudi mladinske športne igre.

Na programu je tudi problemska konferenca o izobraževanju na delovnem mestu in štipendiranju. M. P.

Novomeščanka bo potovala na Capri

Lidija Guzina iz Novega mesta je imela neverjetno srečo, ko je kupila vstopnico za koncert Miše Kovača, ki je gostoval v Novem mestu 2. marca. Na zaključnem žrebanju v hali Tivoli v Ljubljani so jo 20. marca izžrebali. Nagrada je vedno potovanje za prvi maj s »Putnikoma« v Rim, Neapelj in na Capri. Druga srečna dobitnica je Jeseničanka Tatjana Benedičič.

Kaj dela čateška mladina?

Čateški mladinci so na zadnjem sestanku kritično obravnavali svoje delo. Menili so, da bodo letos morali narediti še več. V letošnjem letu nameravajo urediti mladinski klub in okolico, pomagali bodo pri asfaltiranju ceste skozi Čatež, organizirali bodo izlete, poučna predavanja, razne krožke in podobno. Nekaj fantov je ustanovilo ansambel, ki je zaenkrat še brez imena. Mladi glasbeniki se trudijo, sodelujejo na prireditvah in so že razgibali življenje mladih Čatežanov.

TANJA REMIK

Najbolj priljubljen je Ivica

Poslali ste nam 125 kuponov in odločili:

1. »Mendozino« – Ivica Šerfezi – 51 glasov,
2. »Moj dom je zaprt« – Slaki – 22 glasov,
3. »Čemu da živim« – Mišo Kovač – 19 glasov,
4. »Čibu, Čiba« – Ljupka Dimitrovska – 18 glasov,
5. »Pridi, dala ti bom cvet« – Eva Sršen – 8 gl.

V spodnjem delu naše »Najpoplot« lestvice se vsak teden nekaj menja, že šesti teden pa se Ivica Šerfezi s svojo popevko »Mendozino« ne umakne s prvega mesta. Ker so tudi njegove plošče v trgovinah skorajda razprodane, kaže, da je Zagrebčan Ivica Šerfezi, ki mu nekateri pravijo »zlati deček«, tudi med nami najbolj priljubljen.

Ta teden ste nam poslali 125 kuponov. Pet najbolj priljubljenih melodij, za katere ste nam poslali največ kuponov, boste lahko poslušali na brežiškem radiu v petek, 3. aprila, od 18.35 do 18.45.

Zreb je ta teden odločil takole:

1. Slavka Rolih, Ratež 14, Brusnice, Novo mesto, dobi ploščo »Čibu, čiba« – Ljupka Dimitrovska,

2. Jože Kavsek, Miesčovo 6, Ivančna gorica, dobi ploščo »Pridi, dala ti bom cvet« – Eva Sršen,

3. Mija Skrabec, Vrbanova 8, Ribnica na Dol., dobi ploščo »Zvon ljubezni« – ansambel »Delia«.

Plošče so darilo novomeške ELEKTROTEHNE, kjer imajo bogato izbiro najnovejših plošč.

NAJPOPLOT

Ta teden sem najraje poslušal(a) melodijo:

Ime in priimek _____

Ulica _____

Kraj _____

Rok: 6. april 70

Kupon št. 12

PRED ODLOČITVIJO ZA POKLIC — Preden se mladi ljudje odločijo za zaposlitev, preizkušajo njihove psihične in ročne spretnosti na Komunalnem zavodu za zaposlovanje v Novem mestu. Poklicna svetovalka Anica Vidmar (na sliki) pojasnjuje način preizkušanja ročnih spretnosti. (Foto: S. D.)

„Neznanje slabi naše načrte!“

Še vedno je preveč mladih ljudi, ki ne dokončajo osnovne šole — Ko se zaposlijo, svojih predlogov in kritik ne povedo na glas, ker o poslovanju podjetja, kjer delajo, in samoupravljanju premalo vedo

Lojze Ratajc, predsednik občinske konference ZMS Trebnje, dela v mladinski organizaciji že štiri leta. Ko je začel, je bil še v osnovnošolskih klopih in je le malo vedel o vlogi in nalogah mladinske organizacije. Navdušen je spremljal delo

mladine. Pozneje je spoznal, da ga stiki z mladimi bogatijo. Trebanjska mladina ga ceni, zato ga je izbrala za svojega predsednika.

— Starejši ocenjujejo mlado slabo in dobro. Pokazalo se je, da znajo biti nekateri mladinci kritični do sebe in do svojih vrstnikov. Kakšna je tvoja sodba o današnji mladini?

»Če bi mlade ljudi ocenjeval po delu, bi rekel, da so pokazali še premalo. Seveda mladi ljudje ne morem ocenjevati samo po delu v mladinski organizaciji, pač pa po uspehih, ki jih dosega tudi drugje. Vzroki so

znani. Del krivde nosimo tudi sami. Naši programi so prevečkrat neveljavni za večino mladih ljudi. Ponekod so seveda kriva tudi sama vodstva, ki so ali nesposobna ali pa si ne prizadevajo dovolj.«

— Kakšne uspehe dosega mladi v trebanjski občini?

»Lahko trdim, da je trebanjska mladina delavna. Mladinski aktivisti so si že priborili določeno ugled, škoda je le, da sposobni mladinci, ki vodijo delo svojih vrstnikov, tako hitro zapuščajo organizacijo. Razveseljivo je,

da je začela delati tudi vaška mladina. Prav to smo hoteli tudi doseči. Na eni izmed zadnjih sej predstava občinske konference smo sklenili, da bomo mladim nudili vso pomoč. Aktivisti na osnovnih šolah pa delajo le v okviru šol, oziroma razredne skupnosti, kar je seveda odločno premalo.«

— Na sestankih družbenopolitičnih organizacij je slišati, da potrebujejo mladino. Pomladitev članstva je važna naloga, ki so si jo postavili starejši? Ali se trebanjska mladina vključuje v različne organizacije?

»To je pravzaprav naša boleča točka. Z delom mladih komunistov — v ZK jih je vključenih 62 — nismo zadovoljni. Tudi v krajevnih organizacijah je premalo mladine. Velik odstotek mladih ne konča niti osnovne šole, zato ni čudno, da se mladi delavci premalo zanimajo za gospodarjenje in samoupravljanje.«

ZELJKO GRICAR

Črnomelj: ustanovili fotoklub

Ko je bil lansko leto v Črnomlju festival amaterskih filmov, so se mladi Črnomaljšani navdušili za lepo fotografijo in snemanje. To je bil tudi povod za ustanovitev fotokino kluba. Šest gimnazijcev je zbiralo denar; z njim so opremili temnico. Mladini so se pridružili tudi starejši kinoamaterji. Ti so sodelovali lansko leto na klubski razstavi v Metliki, letos pa na medklubskih razstavah v Zagorju in Doboju. Na ustanovnem sestanku so sklenili, da bodo organizirali več predavanj in seminarjev. Na ta način bodo skrbeli za filmsko vzgojo svojih članov. Predsednik foto-kino kluba je Stane Klepec.

A. L.

Med bralci je malo mladine

V Šentrupertu je čedalje manj mladine, ki bi redno obiskovala knjižnico in si izposojala knjige — Jim mar ni do branja?

Knjižnica v Šentrupertu je odprta vsako nedeljo. Knjižničarka Malči Kostevc, gošpodinja iz Straže, rada svetuje bralcem, ki se oglašajo pri njej. Večino knjig, ki jih sposojajo, je tudi sama prebrala. Takole je povedala.

— Koliko časa posluje knjižnica v Šentrupertu in kaj lahko nudite bralcu?

»Naša knjižnica je začela delovati takoj po vojni. Trenutno imamo 18 stalnih bralcev, nekaj pa jih prihaja občasno. Za mlade bralce imamo slikanice pravljice, po vesti in romane, starejši pa seveda radi segajo po delih domačih pisateljev ali vojnih romanah.«

— Kakšno mnenje imate o bralcih?

»Priznati moram, da se

med bralci predvsem starejši ljudje; kar čudno se mi zdi, da je med mladimi tak malo navdušenja za lepo knjigo. Zda imamo približno 450 knjig, kakih 200 pa smo jih dobili naposled iz trebanjske knjižnice. Včasih sem huda, kajti bralci slabo pazijo na knjige.

— Vas to delo veseli?

»Kaj bi lahko rekla drugega? Devet let sem delala skoraj zastoj, zadnje čase pa dobivam mesečno nagrado. Če me ne bi veselilo, bi prav gotovo ne skrbela za knjige. Sem gospodinja in imam družino, zato mi dela nikoli ne zmanjka.«

ZLATKA ZGONC, OLGA GO. RENC
novinarski krožek
ŠENTRUPERT

OGLE* DALO MLA *DIH

Mladinski klub na Senovem odprt

Pred kratkim so na Senovem odprli mladinski klub. Otvoritve so se udeležili tudi mladinci in mladinke iz Brezice in Krškega. V mladinskem klubu so že začeli z različnimi dejavnostmi. Doslej so ustanovili aktiv mladih komunistov, dramsko sekcijo, sekcijo za namizni tenis, šah in streljanje. Pred nekaj dnevi se je sestalo tudi predsedstvo kluba, ki je izdelalo urnik dela. Vse kaže, da bo senovska mladina kmalu pokazala, da zna delati.

»Faraoni« nastopili v polprazni dvorani

Pred kratkim je bil v Črnomlju koncert solidarnosti, nastopil pa je ansambel »Faraoni« iz Izole. Čeprav je bilo za njihov koncert precej reklame, so morali nastopiti v napol prazni dvorani. Vstopnice je kupilo le 70 mladincev. Redke poslušalce so »Faraoni« navdušili z izrednim igranjem in svetlobnimi učinki. Marjan Starc, njihov menager, je povedal, da tako malo poslušalcev doslej še niso imeli.

Anton Zgonc v mladinskem klubu

Sevniški mladinci so že začeli uresničevati delovni načrt, ki so ga sprejeli za mladinski klub v začetku leta. Pred kratkim so povabili v klub likovnega pedagoga Antona Zgonca, ki je razstavljal svoja dela v sevniški galeriji na Gradu.

Debatni večeri so dobro obiskani. Tudi predavanja so zanimiva. Pred kratkim je predaval mladim Sevničanom Alfred Zeleznik o potovanju po ZDA, kjer je eno leto študiral. Predavanje je popestril tudi za barvnimi diapozitivi.

P. P.

„Delo me ne ovira pri učenju!“

Črnomaljski šolarji imajo veliko zaupanja v predsednico pionirske organizacije na šoli

Če bi črnomaljski šolarji izbirali šolca, ki ga imajo najraje, bi skoraj gotovo dobila največ glasov in priznanja Sonja Adlešič, učenka 7. razreda. Med prvimi je v šoli in pri izvenšolskem delu.

— Šolci trdijo, da si med najboljšimi delavnimi na šoli. Kje vse sodeluješ?

»Igram v rokometni šolski ekipi, pojem v pevskem zboru, sem predsed-

nik pionirske organizacije na šoli, sodelujem v šolskih krožkih in pomagam šolcem pri učenju.«

— Pionirska organizacija na vaši šoli dobro dela. Kakšne načrte imate?

»Če hočemo delati, moramo biti predvsem složni. Ko se pogovarjamo o svojih načrtih, iščemo nasvete pri mentorici Veri Jukič, ker želimo, da bi vse akcije uspelo. V tem šolskem letu smo za dan mrtvih okrasili Griček, tekmujemo v Veseli šoli v okviru Pionirskega lista, pripravljamo pa se tudi za bralno značko. Na šoli so zadnje čase delavni predvsem najrazličnejši krožki.«

— Ali te izvenšolsko delo ovira pri učenju?

»Sploh ne. Doslej sem bila vsa leta odličnjakinja. Rada sem med sovrstniki; če imam le malo prostega časa, pa vezem. Belokranjske vezenine, ki jih obdukujejo pri nas in na tujem, so moje veliko veselje. Mislim, da Belokranjske ne smemo pozabiti tišega, kar nas uči naše matere.«

TONI LATERNER

POTA IN STRANPOTA

DEŽURNI POROČAJO

VLKOM V VEDROGOV KOMBI — V noči na 25. marec je nekdo vlomil v kombi ljubljanskega podjetja VEDROG, ki je bil parkiran pred hotelom METROPOL v Novem mestu. Storilec je ukradel vozniško Stanetu Siviču zimski plašč, šal in nekaj drobnih predmetov ter ga oškodoval za 457 din.

OPIT NA DELOVNEM MESTU — 23. marca zjutraj se je Hasan Trlič, delavec pri SGP PIONIR, opil in razgrajal na delovnem mestu. Poklicali so milicnike, da so Trliča odvedli in ga pridržali do izteka noči.

SLABO VEDEJENJE — Jožeta Luzarja z Malega vrha pri Mirni peči, ki je začasno na delu v Nemčiji, so 27. marca milicniki iz Dolenjskih Toplic priprili do izteka noči, ker se je opil in se nedostojno vedel. Zaradi slabega vedenja se bo zagovarjal tudi pred sodnikom za prekrške.

VLKOM MED ODSOTNOSTJO — Mato Basar iz Kočevja pri Črnomlju se je te dni vrnil z dela v Nemčiji. Ugotovil je, da so neznanec od njegovega zadnjega obiska na domu vlomili v hišo in mu pokradli za 10.000 din raznih predmetov, med drugim prenosni šivalni stroj, dva radijska sprejemnika in obleke.

KOLO VRNENO LASTNIKU — 27. marca je nekdo ukradel Matiji Balabančiču iz Novega mesta pred tovarno KRKA v Ločni kolo. Se istega dne so kolo našli v ulici K sodišču in ga vrnilo lastniku.

RAZGRAJAL V BIFEJU — 28. marca popoldne so novomeški milicniki pridržali do izteka noči Alojza Novina iz Dolenjskih Toplic, ker se je v bifeju na Otočcu močno opil, razgrajal in napadel milicnika. Zaradi tega dejanja bo moral tudi pred sodnika za prekrške.

PRETEP V SMARJESKIH TOPLICAH — 29. marca ponoči so novomeški milicniki pridržali do izteka noči ljubljancina Ivana Strasbergerja (sicer na delu v Nemčiji), Franca Srepa iz Krškega in Lada Petroviča, ker so se opili v Smarjških Toplicah nedostojno vedli, naposled pa se tudi stekli. Prijavili so jih sodniku za prekrške.

PO UDARCU POBEGNIL — 29. marca okoli 20. ure je v bifeju na Dvoru neznanec s pivsko steklenico udaril Jožeta Bana z Dvora, nato pa stekel v volkswagen in jo odkuril. Ban je dobil tako hude poškodbe, da so ga morali odpeljati v bolnišnico, kjer so mu rano zašili.

Tudi na cesti smo ljudje...

Prejšnji teden sem se z osebnim avtomobilom odpravil na Klenovnik, pa so mi v Skočjanu rekli: »Cesta je v glavnem dobra, samo na nekem delu je težko prevozna. Nismo ga še uagnili popraviti.«

Hvaležen za pojasnilo in napotek sem pritisnil na plin in pognal fička po krajevni cesti proti Klenovniku.

Cesta je ozka, da se komaj srečata dve vozili na njej, zato sem vozil toliko previdneje.

Počasi sem se vzpenjal po klanec, kar se pred menoj znajde par konj, vpreženih v lojtrni voz.

Voznik je takoj skočil pred konje in mi dal z roko znak, naj počakam. Nato je nagnil glavo in se odstavil od konj.

Ko sem pripeljal do njega, mi je pomahal čes: »Na cesti si pa ja moramo pomagati. Do ravnine sem imel jaz bliže, pa sem malo ritenski zakokal.«

In takih srečanj ni malo... N. N.

27. marca je prišlo do večjega požara v NOVOLESOVI tovarni vezanih plošč v Straži. Po dosedanjih ugotovitvah je ogenj izbruhnil ob eksploziji lesnega prahu v napravah za ventilacijo in odvod prašnih delcev (na sliki). Škoda je na električnih napeljavah, ostrežju, izdelkih in drugem materialu. Posebna komisija, ki je že več dni na delu, bo raziskala vzroke nesreče in ocenila škodo. Menijo, da bo škoda za več 10.000 din. Da se ni oženj razširil, so preprečili gasilci iz podjetja, okoliških krajev in poklicni gasilci iz Novega mesta (na sliki). (Foto: S. Dokl)

TRBOVELJČAN IN LITIJCANKA PRED NOVOMEŠKIMI SODNIKI

Strogi zapor za oba vlomilca

Stefan Smrekar in Marija Videgar sta na mokronoškem in sevniskem območju vlamjala v hiše in kradla denar ter druge vrednostne reči

Stefan Smrekar, brezposelnj livar iz Trbovelj, in Marija Magdalena Videgar iz Litijskega sta se 24. marca na novomeškem sodišču zagovarjala zaradi več velikih tatvin, ki sta jih v dvajsetih dneh v lanskem oktobru in novembru zagrešila na območju mokronoške in sevniske milice. Smrekar se je moral razen tega zagovarjati še zaradi goljufije.

Obtožnica je Smrekarja in Videgarjevo obdolžila, da sta vlamjala v zasebne hiše po raznih vaseh, potem ko

sta se prepirala, da ni nikogar doma. Pri tem sta iskala denar in druge vrednostne predmete. Med drugim sta si nabrala nekaj gramofonov, transistorjev in ženskih oblek. Večino tatvin sta opravila skupaj tako, da je ona pripravila terena kot izvidnica.

Smrekar se je pri ljudeh izdajal za ekspresnega popravilalca avtomobilov, tega dela, pa naj bi se bil naučil med zaposlitvijo v Nemčiji. To si je izmišljal zato, da bi odvrnil od sebe sum

nepoštenega človeka. Ljudje, ki so z njim govorili, so zagotavljali, da je nastopal precej prepričljivo. Dokaj prepričljiva je bila pri ljudeh tudi Videgarjeva, ki je navadno prišla v vas pred Smrekarjem.

Zanimivo je, da je Videgarjeva potem, ko so jo že prišli, še precej časa trdila, da je Smrekarjeva žena, da »delata« že od vsega začetka skupaj in podobno. Smrekar pa je to zanikal in izjavljal, da se mu je Videgarjeva pridružila, medtem ko ima sam ženo in družino v Trbovljah. Temeljita preiskava z natančnejšim preverjanjem podatkov o obeh je ugotovila, da si je Videgarjeva tisto, da je Smrekar njen mož, izmišljala.

Sodišče je skrbno pretehtalo vsa dejstva, spoznalo obtožena za kriva in obsodilo: Smrekarja na 3 leta in 4 mesece strogega zapor. Videgarjevo pa na 2 leti in 2 mesece strogega zapor. Pri Smrekarju je sodišče upoštevalo, da je bil pred tem že dvakrat na sodišču zaradi podobnih dejanj.

Cigani nam delajo sive lase

Jože Vranešič meni, da bi bil v Suhi krajini mir, če ne bi imeli toliko Ciganov — Pijančevanja je vedno manj — Precej cestnih prekrškov

Komandir oddelka milice v Žužemberku JOŽE VRANEŠIČ je v Suhi krajini že tri leta. Ker nas je zanimalo, kako se počuti na svojem delovnem mestu, smo mu zastavili nekaj vprašanj.

— S katerimi vprašanji se največkrat srečujete?

»Največ opravkov imamo s Cigani, dalje s kalivci nočnega mira, s krošnjariji, klateži in kršilci cestnoprometnih predpisov.«

— Kdo vam dela največ sivih las?

»Najtežje je s Cigani, ki jih imamo na našem območju nekaj več kot 60. Če ne bi bilo Ciganov, bi bilo znatno manj dela. Ljudje se bojijo teh nomadov, ki se največkrat spravijo na perutnino in denar. Vendar jih ne prijavljajo, nočejo pred sodišče, ker škode tako ne dobiijo povrnjene, samo silitnosti imajo! Večkrat imamo opraviti tudi s krošnjariji in klateži. Tem takoj odpovemo „gostoljubje“.«

— Kako je s pijančevanjem v Suhi krajini?

»V zadnjem času opažamo, da je pijančevanje vedno manj. Mnenja sem, da ima pri tem velik vpliv nagel razvoj tovarne ISKRA v Žužemberku, razen tega pa tudi kaznovanja politik, sodnika za

prekrške, ki zdaj hitreje in učinkoviteje ukrepa. Včasih je bilo najhujše v Smihelu in okolici, danes pa so tam zelo redki primeri. Med kršilci nočnega reda in miru in razgrajanja so navadno stari znanci.«

— Kako ljudje upoštevajo cestnoprometne predpise?

»Mnenja sem, da je dosti boljše, kot je bilo, vendar imamo še vedno ene in iste ljudi, ki plačujejo kazni za prekrške. Poznam kolesarke, ki je plačala že 200 dinarjev zaradi tega, ker nima na kolesu luči. Lani smo zasledili tudi 30 kršiteljev — mopedistov.«

Napadalci oproščeni

Novomeško sodišče je 26. marca oprostilo Borisava Trivkoviča, Milosava Parežanina in Zeljka Resnika, delavca brez zaposlitve in stalnega bivališča, ki so bili obtoženi, da so lani na mednarodnem vlaku v Sevnici napadli grškega državljanca. ga poškodovali in mu vzeli 500 mark. Sodišče obtoženim ni moglo dokazati krivde, zato so Trivkovič, Parežanin in Resnik spet na prostosti.

Napad in kraja

26. marca je prišel pred sodnike novomeškega okrožnega sodišča Vinko Kovačič iz ciganskega naselja pri Leskovcu. Zagovarjati se je moral, ker je ob koncu minulega leta skupaj z mladoletnim Edvardom Brajdičem pretepel in ranil Franca Puntarja iz Senuš ter mu nato ukradel 900 din. Kavčiča je sodišče spoznalo za krivega in ga obsodilo na 1 leto in 6 mesecev strogega zapor.

UKRADLI ZABOJ BANAN — 27. marca so neznanec s tovarnjaka SADJE-ZELENAVA, parkirane v Djančevi ulici v Novem mestu, ukradli zaboj banan.

KRONIKA NESREČ

PODGRACENO: PREHITEVAL KOLONO — 28. marca popoldne je Franc Kamnik iz Medvoda s osebnim avtom pri Podgračenu prehitel kolono vozil in tresel v vojaško vozilo, ki je pripeljalo naproti. Osební avto je odbilo na desno stran ceste, kjer je zadel še tovornjak karlovske registracije. Škodo so ocenili na 12.000 din.

KORENITKA: AVTO NA STREHI — STIRJE RANJENI — Ilijas Kramović se je 26. marca popoldne peljal z osebnim avtom nemške registracije proti Zagrebu. Pri Koreniti je zapeljal s ceste, zadel obcestni kamen, nakar se je avto prevrnil na streho in tako drsel na travnik. Kramović in žena Hasema sta bila pri nesreči huje ranjena, sopotnika Mujo Mučič in Milko Martinović pa laže. Gmotno škodo so ocenili na 12.000 din.

PODGRACENO: OPEL-KADET ODNESLO S CESTE — Suzana Glavina iz Zagreba se je 26. marca zjutraj peljala z opel-kadetom proti Ljubljani. Pri Podgračenu je začela prehitovati ovornjak, ko je naproti pridrvel avto. Vrnila se je na desno polovico ceste, tedaj pa je opel-kadet zanesel s ceste na nasp. Voznica so odpeljali v bolnišnico. Gmotno škodo so ocenili na 10.000 din.

DOBRUSKA VAS: Z OPEL-REKORDOM NA TRAVNIK — Milan Škedelj iz Sel pri Smarjeti se je 26. marca popoldne peljal z opel-rekordom po tretjereadni cesti od Dobruške vasi proti Dobruvi. Na mokri cesti je vozilo zaneslo, da se je prek strehe prevrnil na travnik. Škodo so ocenili na 5.000 din.

BUSINJA VAS: S STRANSKE CESTE V AVTO — Pri odcepu za Bušinj vas je 29. marca s stranske ceste pripeljala osebni avto Ljudmila Dular iz Jurke vasi in zadel a osebni avto, s katerim se je mimo peljal Niko Adlešič iz Ljubljane. Škodo so ocenili na 3.500 din.

REBER: DECKA ZBIL Z MO. PEDOM — Stanko Junčar iz Smihela pri Žužemberku se je 29. marca peljal z mopedom proti Žužemberku. V Rebru je vozil mimo skupine otrok. Nenadoma je preden prišel 3-letni Janez Zupančič. Voznik je zavril, vendar je bilo že prepozno, ker je medtem deček že padel. Otrok je dobil poškodbe po obrazu.

POJLANE: NESREKA NA NOVM SNEGU — 28. marca popoldne, ko je spet močnejše snežilo, je Beograjec Peter Spahič z osebnim avtom pri Poljanah prehitel kolono vozil. Naproti je prišlo neko vozilo, zato je Spahič zavril. Zaneslo ga je med skale v vsek, od tam pa ga odbilo v osebni avto Ivana Novaka iz Velike Pece. Na kraj nesreče se je z osebnim avtom pripeljal Matevž Deu iz Ljubljane in zadel kombi, s katerim se je pripeljal naproti Jože Satler iz Kranja. Čez nekaj minut se je na ta kraj pripeljal tudi Matjaž Vodušek. Začel je zavirati avto, vendar ga je zaneslo s ceste in se je na nasp. prevrnil. Škodo so ocenili na 9000 din.

PODZEMELJ: KONJ PRED AVTOM — 27. marca popoldne se je od Podzemlja proti Gradcu peljal z osebnim avtom Ivan Petrič, ki začasno dela v Nemčiji. Dohitel je vprežna vozova Franca in Draga Hudorovca, ki sta vozila drug za drugim. Konj, ki je vlekel voz Draga Hudorovca, je zavril na levo, da ga je avto zadel. Poškodovana je bila Petričeva sopotnica Bernardka Petrič. Poškodovan je bil tudi konj, ki je po

trčenju padel na tla. Gmotno škodo so ocenili na 1.200 din.

BRSLIN: TRČILA MED PREHITEVANJEM — 25. marca zvečer je Darko Kavšek iz Brslina z osebnim avtom zavil na levo stran ceste, da bi šel domov. Anton Krevs z Velikega Kala ga je prehitel in vozili sta trčili. Škodo so ocenili na 1.000 din.

BOSTANJ — TOVORNJAK V OGRAJO — 23. marca popoldne se je na mostu preko Mirne v Bostanju voznik tovarnjaka s priklopo Milinko Arsenović iz Ljubovlje zaletel v ograjo. Na priklopi in na ograji mostu je za okrog 30.000 dinarjev škoda.

SEVNICA — TRČENJE OSEBNIH AVTOMOBILOV — 23. marca popoldne sta v Klavniški ulici v Sevnici trčila z osebnim avtomobilom Pavle Vene in France Novšek. Na vozilih je za okrog 3.000 dinarjev škoda.

DOBOVA — TRČENJE NA KRIZIŠČU — 23. marca zvečer sta na križišču pred prelazom čez železniško progo v Dobovi trčila voznika osebnih avtomobilov Franc Prah iz Dobove in Marija Bele iz Brežic. Na vozilih je za okrog 3000 dinarjev škoda.

KRSKO — POSKODOVANA MOPEDISTKA — 23. marca ponoči se je pripetila prometna nesreča na cesti II. reda Krško — Drnovo na Belem bregu. Mopedistka Anica Stefančič iz Cerkelj je obšla nezvestna s hudimi poškodbami. Odpeljali so jo v brežiško bolnišnico.

BREŽICE — TRČENJE — 24. marca popoldne sta se v Gor. L. nartu pri Brežicah zaletela voznika dostavnega avtomobila Anton Svajger iz Zg. Obreže in voznik tovarnjaka Pavel Krošelj iz Zdol. Na vozilih je za okrog 14.000 dinarjev škoda.

KRSKO — POSKODOVAN OSEBNÍ AVTOMOBIL — 28. marca zjutraj se je pripetila prometna nesreča na cesti III. reda Naklo — Kalce vozniku osebnega avtomobila Jožetu Frankoviču iz Podbočja. Na vozilu je škoda za okrog 9.500 dinarjev.

SENOVO — TRČENJE NA PARKIRNEM PROSTORU — 28. marca ponoči se je pripetila prometna nesreča na parkirnem prostoru pri gostilni Senica na Senovem vozniku osebnega avtomobila Antonu Resniku iz Kostanjevice. Poškodovani so bili trije avtomobili, škoda pa je za okrog 6.200 dinarjev.

TRČENJE OSEBNIH AVTOMOBILOV — 29. marca zjutraj sta v Sentjanu trčila voznika osebnih avtomobilov Vinko Pelko iz Cerknice in Jože Trban iz Cerknice. Na vozilih je za okrog 3.000 dinarjev škoda.

SEVNICA — ŠKODA NA VOZILIH — 29. marca popoldne sta v Trčiški pri Sevnici trčila voznika osebnih avtomobilov Tomaž Malus iz Ljubljane in Stanko Gorenc iz Novega mesta. Pri tem je nastalo za okrog 3.000 dinarjev škoda.

S sekiro po kokoših

Na dve leti zapor je bil 24. marca pred novomeškim okrožnim sodiščem obsojen Vinko Brajdič iz Zabjeka, ker je pred tednj s sekiro razbil kokošnjak Ivana Dularja v Cegelnici in ukradel 22 kokoši. Sodišče je Brajdiču prisodilo tolikšno kazen tudi zato, ker je že bil kaznovan.

TI SI KRIVA...

Cesta je bila prazna in nihče ni motil nočnega mira. Nekje daleč je zaukal pijanec, ki se je morda po zadnji plati drčal od zidanice proti domu.

Temo so pripravili žarometi avtomobila in motor je zatulil. Po široki cesti je zavrsalo, kot da bi sam hudič divjo jago gonil. V ovinu so zavzville gume, luči so zanihale levo in desno in spet je šlo naprej. Avtomobil je drvel, kot da se ne misli nikoli več ustaviti.

Za njim se je spustila prometna patrula... »Vozniško in prometno dovoljenje, prosim.« »Nimam pri sebi.« »Kako pa potem greste na cesto?«

»Imam nujno vožnjo.« »Kakšno?« »Sopotnico moram peljati...«

»V bolnico?« »Ne, domov.« »Zato vendar ni treba tako divjati.«

»Saj ne divjam. To je po vsej zmerjani vožnja.« »Ste kaj pili?«

»Malenkost že.«

»Kje?« »Pri meni doma. Kozareček ali dva, pa nič več. Dajte no mir, saj vidite, da sem povsem trezen! Preizkus? Seveda ga opraviim, če že hočete.«

In sedel je v službeni avto in pihnil v balonček. Ampula je začela spreminjati barvo, da je bilo vselej gledati. Prav v kratkem je bilo v njej vse zeleno, kot pomladanska travica.

»Čudno,« je zmajeval z glavo.

»Se vedno trdite, da ste spili samo — kozareček?«

»No, morda je bilo res nekaj več. Pijan pa nisem, da veste...«

Nato je pogledal svojo sopotnico, ki je ves čas molčala. Mlada je bila in zala. Taka z dolgimi lasmi.

»Vidiš, za vse si ti kriva.«

»Jaz? Zakaj neki?«

»Ker si stila domov. Ra- je bi ostala pri meni, ko sta bila tako lepo sama...«

NOVO MESTO — Na občinskem prvenstvu osnovnih šol v gimnastiki so bili najuspešnejši tekmovalci iz Stopič, ki so zmagali v obeh konkurencah. Grafičarji moramo neupravičeno odložitost novomeških telovadcev. Rezultati ekipno: pionirji — 1. OŠ Stopiče (Murn, Kos, Stangel, Može, Kožar) 125,5, 2. OŠ Dolenjske Toplice 120,80 itd. Posamezniki: 1. Stangel 27,1, 2. Kos 25,90, 3. Murn 25,80, 4. Može (vsi Stopiče) 25,50, 5. Kušer (Dol. Toplice) 25,0; pionirke — ekipno: 1. OŠ Stopiče (Kren, Goršin, Kastelic, Mežnar, Božič) 128,65, 2. OŠ Vavta vas 118,45, 3. OŠ Žužemberk 117,70; posameznice: 1. Hren 27,65, 2. Mežnar 26,0, 3. Kastelic (vse Stopiče) 25,90, 4. Spiletič (Zbk.) 25,65, 5. Stok (Vavta vas) 25,05. (N. N.)

SEVNICA — V prijateljski rokometni tekmi sta se srečali ekipi Sevnice in Krmelja. Gostje so bili boljši in so zmagali z 20:17. Najboljša strelca sta bila Pere (Sevnica) 7 in Logar (Krmelj) 12. (J. M.)

KOČEVJE — Pretekli četrtek se je nadaljevalo tekmovalništvo za jugoslovanski namiznoteniški pokal. Igralke Partizana, Benčinova, Račkijeva in Vovkova, so imele v gosteh tekmovalke KEMICARJA iz Hrastnika. Kočevske tekmovalke so zmagale s 5:2 ter se uvrstile v polfinale tega tekmovanja, kjer se bodo srečale z ljubljansko OLIMPIJO. (A. A.)

BREŽICE — V okviru priprav za nadaljevanje prvenstva v celjski nogometni podzvezi so Brežičani igrali z Ladučem (Hrvaška) neodločeno, premagali pa so ekipo brežiške garnizije z 2:1. Zadetka sta dosegla Zvone Lapuh in Mišič. (V. P.)

KRSKO — V nedeljo bi morali potovati na Ravne starejši pionirji krškega Celulozarja. Čeprav so bili prijavljeni, tekmovalci niso odstopovali. Tako bodo najmanj trije Celulozarjevi pionirji prikrajšani za udeležbo v slovenski pionirski reprezentanci na bližnjih mednarodnih srečanjih. Takšni spodrsilji se ne smejo več zgoditi! (J. M.)

NOVO MESTO — V nadaljevanju občinske kegljske lige so bili doseženi naslednji rezultati: Pionir — KRKA 486:447, Zelezničar — Partizan 563:401 in Gudar — Luknja 339:469. Vodi Luknja z 20 točkami, sledijo Zelezničar 18, KRKA, PIONIR 10 itd. (J. M.)

HRASTNIK — Na tradicionalnem pokalnem turnirju je kegljska ekipa Pionirja iz Novega mesta na dvosteznem avtomatskem kegljišču zasedla odlično drugo mesto. Zmagalo je Bratstvo (Hrastnik). Najboljši posameznik je bil Novomešanec Robert Romih, ki je podrl 101 kegle. (F. R.)

KRSKO — Prejšnji teden je bilo medobratno srečanje v kegljanju med obratoma proizvodnje tovarne Celuloze in kalorierne centralo. Zmagala je ekipa Celuloze s 322:287. Za Celulozo so igrali: Tuma, Habinec, Lazar, Levak, Skinder in Skafar; za centralo: Markel, Metelko, Zupce, Arh, Fuks in Božič. (L. H.)

BREŽICE — Učenci z osnovne šole bratov Ribarjev so imeli športni dan. Tekmovali so v gimnastiki. V dveh dneh se je na orodjih zvrstilo 371 tekmovalcev. Tekmovanje je bilo zanimivo, učenci pa so pokazali solidno znanje. Pohvalno in razveseljivo je tudi to, da so pri izvedbi tekmovanja SODELOVALI SKORAJ VSI UČITELJI, ki so odlično opravili vlogo sodnikov! Rezultati: moški — ekipno: v konkurenci 5. razredov sta zmagala 5.e (moški) in 5.d (ženske), najboljša posameznika: Rajner in Fetičičeva. Šesti razred: 6.a (moški), 6.d (ženske), najboljši posamezniki: Piltaver, Hrovat, Oberčeva. Sedmi razred: 7.c (moški), 7.b (ženske), najboljši posamezniki: Ban, Hrovatova, Kosova in Deržičeva. Osmi razred: 8.c (moški), 8.e (ženske), najboljši posamezniki: Dikič, Stimec in Isakrova. (P. R.)

KRMELJ — Krmeljski rokometarji, ki nastopajo v LCLR, so v jesenskem delu zasedli četrto mesto, v drugem delu pa bodo nastopali z mlajšimi igralci, ker so nekateri starejši prenehali igrati. Ekipa je bila kaznovana zaradi lanskega nerodov v tekmi z Zagorjem. Moštvo redno vadi pod vodstvom trenerja, igralca in kapetana ekipe Marjana Zamana. Kljub težavam, v katerih so se znašli Krmeljčani, upajo, da bodo ostali v ligi. Sevnicič nastopajo v zasavski ligi in so resen kandidat za prvo mesto. Vadije pod vodstvom znanega rokometarja Ribnice Jožeta Silca, mnogo pa jim je v pomoč tudi Drago Bizjak, predsednik Partizana Sevnica. V ekipi so mladi, obetajoči igralci, ki se želijo uvrstiti v višje tekmovanje. Tekmovalci imajo vso podporo in upajo na najboljšo. (B. D.)

Rokometaši Ribnice so že v prvem srečanju spomladanskega dela republiškega prvenstva pokazali dobro igro in zadovoljili več kot 500 svojih navijačev. (Foto: S. Dokl)

ROKOMET

Napovedi, da so Ribničani dobro pripravljeni za drugi del republiškega tekmovanja, so se že v prvi tekmi uresničile. V srečanju z drugouvrščenim SLOVANOM so iztržili neodločen rezultat. Vsekakor je to lep uspeh borbenih Ribničanov. Brežičani, ki so solidna ekipa, ne bi smeli dovoliti, da jih šoštanj premaga s tolikšno razliko. Ugleda, ki so si ga Brežičani pridobili v jesenskem delu tekmovanja, ne bi smeli takoj pociati. Krmeljčani, ki nastopajo praktično z drugo ekipo, so se sprijaznili s porazi, vendar jih pa ti ne bodo omajali.

Brežice : Šoštanj 12:20

Po enakovredni igri v prvem polčasu so Brežičani kot gostje v nadaljevanju pripravili vrsto zrelih priložnosti in s slabo obrambo ostali brez prvih točk. V vrstah Brežičanov so zlasti pogrešali zanesljivega vratarja Bergeza.

Brežice: Zerjav, Setine 1, Antolovič 2, Bršec, Lipič, Bosina 1, Juršič 5, Stangelj 1, Bužančič, Avsec in Pavlič 2. V. PODGORSEK

Izjema so samo Ribničani

Ribnica: Lovšin, Mikulin 3, Kersnič 1, Tanko 2, Ponikvar II 3, Ponikvar I 1, Silc 5 in Andolsek 5.

Krmelj : Hrastnik 19:24

Oslabljen ekipa Krmelja je nastopila samo s tremi standardnimi igralci, povrh vsega pa še z rezervnim vratarjem. Zato je razumljivo, da so borbenejši gostje srečanje odločili v svojo korist. Najboljša pri Krmeljčanih sta bila Zaman in Logar. Tekma je bila odigrana v Krškem, ker imajo Krmeljčani za ooro domačega igrišča.

Krmelj: Močnik, Zorc, C. Logar 7, Ferlan 1, Mirt, Hočvar, Salamon, Zaman 6, M. Papež 3, Zeleznič, Jaklič in Končina 3. B. DEBELAK

Ribnica : Slovan 20:20

Gostje so takoj v začetku povedli, to pa ni zmedlo domačinov, ki se kar 4-krat načeli mrežo Slovanovcev. Pred koncem prvega polčasa so si Ribničani prigrabili manjšo razliko, vendar so jo ljubljancani do konca srečanja izravnali. Nekaj minut pred koncem so Ribničani sicer še vodili z golom razlike, vendar jih ni uspelo zmagati. Remi v tem srečanju je uspeh za ribniške rokometarje.

NOGOMET

Start v novo nogometno sezono za naše ekipe ni bil ravno najboljši. Zmago so izbojevali samo Novomeščani v srečanju s tradicionalno neprijetnim nasprotnikom Odredom iz Ponove vasi. Celulozar je po zaslugi nezaslišljive obrambe pustil obe točki v Prekmurju, čeprav bi po igri zaslužil vsaj neodločen rezultat. Belokranjci so se nekoliko preveč ustrašili Litijčanov in jim pociati podarili dve točki. Mirenčani so v Ljubljani v srečanju s Slovanom igrali dobro in bi lahko dosegli celo polovičen uspeh.

Dokležovje : Celulozar 4:3

Prvo tekmo spomladanskega dela prvenstva VCNL je moštvo Celulozarja izgubilo s tesnim rezultatom. Za poraz v srečanju s povprečno ekipo Dokležovja je zaslužna slaba obramba. Posebnost slab je bil vratar Šepetavc, ki je popolnoma odpovedal. Zadetka za Celulozarja sta dosegla: Gazibarič in Stanojevič 2. L. HARTMAN

Litija : Bela krajina 3:1

Belokranjci so v prvem kolu NPL gostovali v Litiji in izgubili dve pomembni točki v borbi z nasprotnikom, ki računa na najvišjo uvrstitev. Kaže, da so se Črnomaljši nogometarjeve Litije bolj ustrašili, kot je bilo treba. Saj so srečanje izgubili v zadnjih minutah ko so prešli dva nepotrebna zadetka. Vrtar

Stane Žunič je obranil 11-metrovko, strelca za Belokranjce pa je bil Tone Weiss. T. LATERNER

Slovan : Mirna 2:0

Gostovanje Mirenčanov v Ljubljani se je po pričakovanju končalo s porazom. Obe ekipi sta za začetek nogometne sezone pokazali kar dobro igro. Rezultat bi bil lahko za Mirenčane še ugodnejši, če ne bi vratar Jože Logar zastreljal 11-metrovke. Mirenčani so v celoti zadovoljili, sodnik ni imel težkega dela, sodil je dobro. A. TRATAR

Elan : Odred (Ponova vas) 3:0

Novomeščani so se v srečanju z borbenimi odredovci še kar izkazali. Čeprav so nastopili s pomlajeno ekipo, so bili v vseh pogledih boljši in bi lahko do vrha napolnili mrežo gostov. Gostje je obvaroval občutnejša po-

Le Novomeščani zabeležili zmago

raza izredno razpoloženi vratar. Strelca sta bila Maksimović (2) in Stefančič. S to zmago so Novomeščani nekoliko ušli svojim zasledovalcem.

Stanko Kovčič, nogometaš novomeškega ELANA, se je dobro znašel na levem krilu. S svojimi domiselnimi prodori spravlja v zagato nasprotno obrambo.

KONEC KOŠARKARSKE ZIMSKE SEZONE

Novomeška gimnazija prva v košarki

V trebanjski in novomeški telovadnici prvenstvo za srednje šole — Novomeška gimnazija obkraj prva — Fantje igrajo bolje od deklet

S sobotnim medobčinskim prvenstvom v Trebnjem in Novem mestu se je končala letošnja zimska košarkarska sezona na Dolenjskem. Srednješolci so pokazali veliko zanimanje za to tekmovanje, saj se je prijavilo kar devet moških in štiri ženske ekipe. Novomeščani so bili v obeh konkurencah prva ekipa brez resnejših nasprotnikov. To pa je razumljivo,

saj je prav gimnazija že vrsto let zakladnica novih košarkarskih moči novomeškega kluba.

Med srednješolci, ki so igrali v Trebnjem, so Novomeščani z gimnazije izstopali, saj so imeli v svojih vrstah kar tri igralce novomeške ekipe. Po njihovi zaslugi so tudi visoko premagali vse svoje nasprotnike. Dobro so zaigrali tudi brežiški gimnazijci in košarkarji novomeške ekonomske šole. Rezultati: gimnazija Novo mesto: gimnazija Stična 47:24, gimnazija Črnomelj : ekonomska šola Novo mesto 18:50, gimnazija Brežice : TSS Krško 29:16, kmetijska šola Grm : šolski center za gostinstvo 20:17, kovinarska šola Črnomelj:

ekonomska šola Novo mesto 17:28, kmetijska šola: gimnazija Brežice 9:38, gimnazija Novo mesto: ekonomska šola Novo mesto 76:23 in gimnazija Novo mesto : gimnazija Brežice 65:40. Vrstni red: gimnazija Novo mesto, gimnazija Brežice, ekonomska šola Novo mesto, kmetijska šola Novo mesto, gimnazija Stična, TSS Krško, kovinarska šola Črnomelj, šolski center za gostinstvo Novo mesto, gimnazija Črnomelj. Najboljši igralci so bili Jerančič in Polanko (ekonomska šola Novo mesto), Geršak in Ogorec iz brežiške gimnazije in novomeški gimnazijci brata Kovačević in Šepetavec.

Med srednješolkami je zmagala novomeška gimnazija, ki je premagala vse nasprotnice, pred poklicno šolo Beti iz Metlike, medicinsko in kmetijsko šolo iz Novega mesta. Rezultati: gimnazija Novo mesto: kmetijska šola 29:2, gimnazija : medicinska 22:5, gimnazija : Beti 32:11, Beti : medicinska 28:21, Beti : kmetijska šola 20:8, medicinska : kmetijska 16:12. V novomeški telovadnici sta bili najboljši sestre Mesarič.

J. SPLIČAL

RIBIŠKO-LETALSKA PRIREDITEV

Prireditev, ki bo navdušila

Novomeški letalci in ribiči prevzeli organizacijo I. evropskega rallyja motornih pilotov-ribečev — O pripravah govori Zdenko Hlavaty

Od 15. do 17. maja bo v Sloveniji I. evropski rally motornih pilotov — ribičev. Organizatorji so: Zveza letalskih organizacij Slovenije, Ribiška družina Novo mesto, Aeroklub Novo mesto in Aeroklub podjetje Ljubljana — Pulj. Na ta pomembni turistično-sportni vikend bo priletelo več kot 50 letal iz Avstrije, Italije, Zah. Nemčije, Francije, Švedske in še nekaterih drugih evropskih držav. Dolenjski letalci in ribiči se na prireditev marljivo pripravljajo, zato smo obiskali predsednika letalskega centra Dolenjske Zdenka Hlavatyja in zvedeli naslednje:

»V Evropi je precejšnje zanimanje. Vabila so bila razposlana že prve dni januarja, tako da so danes že znane prve prijave nekaterih znanih letalcev. Prireditev se bo pričel v soboto, 16. maja, na Brniku, od koder bodo letalci leteli na tekmovalni progi: Brnik—Dolina Krke—Žužemberk—Dolenjske Toplice—Novo mesto—Otočec in nazaj. Ko bodo prileteli nazaj na Gorenjsko, se bodo v popoldanskih urah z avtobusi vrnili na Otočec, kjer bo zanimivo ribiško tekmovanje med Otočcem in Kronovim. Po tekmovanju bo zvečer na Otočcu razglasitev rezultatov in slavnostna podelitev priznanj za najboljše tekmovalce. Drugi dan — to je v nedeljo — si bodo letalci ogledali letališče v Prečni in še nekatere druge dolenjske turistično-zgodovinske znamenitosti.

Za prireditev smo se dobro pripravili, pričani smo, da bo v celoti uspešna. Obžalujemo, da še nimamo v Prečni urejenega letališča, kjer bi drugače pri nas pristajala vsa letala. Tako pa se bodo morali naši gostje vrniti na Brnik, kar bo povzročilo nekaj nevednosti.

Obiskali smo tudi novomeške ribiške delavce in zvedeli, da se z vso resnostjo pripravljajo. Pričani so, da bodo organizacijo ribiškega tekmovanja brezhibno izpeljali.

S. DOKL

Športna napoved

14. KOLO, 5. APRILA 1970

HAJDUK : PARTIZAN — Dalmatinci se bodo po porazu v Zenici želeli znesti nad Beograjcani, zato stavimo 1.

SLOBODA : RADNIČKI (N) — Tuzlanci igrajo iz kola v kolo bolje, vendar moramo opozoriti, da Real iz Niša ni tisto moštvo, kjer bi se lahko zaslužile točke, predlagamo 1 in 0.

RADNIČKI (K) : DINAMO — Kragujevčani na tujih terenih nimajo kaj iskati, zato pa so toliko bolj nevarni doma. Verjetno bo njihovo ostrino občutil tudi Dinamo. Menimo da bi bil najboljši realen neodločen rezultat, zato 0.

VOJVODINA : ZELEZNICAR — Vojvodinci krmarijo v nevarnih vodah, zmaga nad Zelezničarjem bi jim prila prav. Vendar Zelezničar, ki je kandidat za prvaka, ne bo pustil rad točke v Novem Sadu, zato 0 in 2.

OLIMPIJA : VARDAR — Po tradiciji je Vardar dobavitelj točk za Ljubljancane. V stiski bo Olimpija po vsej sili skušala uveljaviti prednost domačega igrišča in kri-la, ki jih je dobila v Sarajevu, zato 1.

SARAJEVO : VELEZ — Bosansko-hercegovski derbi je bil vedno zanimiv, Sarajevo, ki je v odlični formi, se ne bo pustilo presenetiti, čeprav tudi Mostanici niso brez možnosti, predlagamo 1.

ZAGREB : BOR — Zagrebčani se ne bodo rešili izpada, postajajo pa vedno bolj nevarni. Spomnimo se ranjenega leva; v takšni vlogi so Zagrebčani. Stavimo 1 in 0.

MARIBOR : BEOGRAD — Beograjčani igrajo kot v najboljših časih. Mariborčani se bodo morali krepko spotiti, če hočejo zmagati. Najbolj ustreza 0 in 2.

CRVENA ZVEZDA : CELIK — Ugnati Crveno zvezdo danes ni kakšna posebna umetnost, tudi slabše ekipe uspevajo; zato 1 in 0.

BORAC (ČACAK) : SLOGA — Sloga se poteguje za prvo mesto, Borac pa je ekipa srednjega dela lestvice. Na zmago gostov ne računamo; zato predlagamo 0 in 1.

BELISCE : PROLETER (Z) — Nekdanji zvezni ligas Proleter že vedno računa na prvo mesto, vendar je Belisce ugnalo še težje nasprotnike; stavimo 1 in 0.

SIBENIK : KARLOVAC — Karlovci v zadnjem času ne gre najbolje, prvo mesto je že šlo po vodi. Sibeniki tudi ni velika ekipa, zato 0 in 1.

KEGLJANJE

KRKA zapuša družbo najboljših

Tudi v zadnjem kolu republiške lige kegljači novomeške KRKE niso uspeli. V srečanju s Slovenj Gradcem na Jesenicah so doživeli dva poraza, tako da bodo morali zapustiti družbo najboljših.

Rezultati: prvi dan KRKA 6623, Slovenj Gradec 6649; drugi dan: KRKA 6.550, Slovenj Gradec 6570. Najboljši posamezniki so bili: Krušič (875, 877), Mržlak (851, 857) in Zidanec (840, 825).

Ko smo se pogovarjali s kegljači KRKE, so nam ti povedali, da niso pričakovali večjega uspeha, ker se brez avtomatskega 4-steznega kegljišča ne morejo bolje uvrstiti. Razen tega so v ekipi manjkali vsaj štiri igralci, ki bi imeli stalne dosežke nad 800 kegljev.

NOVO MESTO — Na hitropoteznem turnirju Novega mesta za članice je postala prvakinja Anica Istenič, pri mladincih pa je bil prvi Ervin Poredoš. Naslednji mesti sta zasedla Komelj in Pucelj. (J. U.)

KOČEVJE — Prihodnji teden bo imela osnovna šola Kočevje športni dan, ki ga bodo izkoristili za tekmovanje v gimnastiki med razredi. Dečki in deklice bodo tekmovali v obveznih vajah na petih orodjih. (A. A.)

ŠAH

Penko — prvak Novega mesta

V zadnjem kolu šahovskega prvenstva Novega mesta so bili doseženi naslednji rezultati: Bjelanovič — Istenič 1:0, Škerlj — Vene 1:0, remi pa so se končale partije: Milič — Sitar, Udir — Jenko, Penko — Hrovatič, Mladinec — Adamič in Sporar — Petkovič.

Borba za prvaka je potekala v glavnem samo med mojstrskima kandidatom Igorjem Penkom in Tonetom Škerljem. Prvo kategorijo je potrdil Slavko Sitar, dosegla pa sta jo Petkovič in Bjelanovič.

Končni vrstni red je razviden iz tabele. V. UDIR

ŠT.	PRIMEK IN IME	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	TOČKE	MESTO
1	PETKOVIČ TONISLAV	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	8	4-5
2	VENEC FRANKO	1	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	5	10-11
3	ADAMIČ BOGDAN	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	12
4	IŠTENIČ VINKO	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	5	10-11
5	HROVATIČ MIHA	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5,5	7-9
6	JENKO FRANKO	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	5,5	7-9
7	MILČIČ IVICA	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	13-14
8	UDIR JOŽE	1	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0	0	1	0	7	6
9	PENKO IGOR	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	10,5	1
10	BJELANOVIČ DRAGO	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	0	0	8	4-5
11	MADRNO TONKO	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	13-14
12	ŠKERJ TONKO	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	10	3
13	SPORAR TONE	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5,5	7-9
14	SITAR SLAVKO	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	0	8,5	8

DRUGJE SE JE ZGODILO

Imel je sedem žena

STJEPAN HAJDUKOVIC IZ ILACE je konec lanskega leta prišel v vas Gadišče pri Virovitici v hišo neke Ranke in zaprosil za roko njene 16-letne hčere. Predstavil se je kot bogat, ženin, ki se hoče poročiti z Ano. Oznani so zaroko, ženin je ostal na nevestinem domu dva dni, potem pa pod pretvezo, naj ga Ana spremlja do železniške postaje, odpeljal dekle sabo v Ilačo. Ko je Ranka ugotovila, da je hči izginila, se je odpravila v Ilačo ponjo. Toda Hajduković Ana ni pustil in mati se je vrnila domov brez nje. Medtem ko je mladoletna Ana živela v izvenzakonski zvezi s Hajdukovićem, je zvedela, da je pred njo enako naredil že z desetimi ženami. Največkrat je na svoj dom pripeljal mladoletnice, nekaj časa z njimi živel, jih materialno izkoriščal, potem pa zapodil od hiše.

Hajduković je na sodišču priznal, da je tako doslej živel s sedmimi ženami, da je bil z eno poročen in ima dva zakonska in enega nezakonskega otroka. Po zakonu bo za to svoje početje kaznovan z najmanj tremi meseci zapora, obetajo pa mu dosti več.

»NOVOSTI« — Vinkovci, 27. 3. 1970

Podgana obgrizla dojenčka

V neki subotički družini je sredi noči nenadoma pretresljivo zajokal dojenček. Ko so starši prišli gledat, kaj je, so od groze ostmeli: v otroški postelji je bila ogromna podgana, ki je otroka že tako močno obgrizla, da so ga starši morali odnesti v bolnišnico. Otrok je ostal živ le zaradi hitre zdravniške pomoči. Takšnih primerov je zadnje čase v Subotici vedno več. Podgane in miši že resno ogrožajo prebivalstvo subotičke okolice, saj je na tem območju več kot milijon podgan, ki povzročajo zdravstveno škodo in preko 500.000 dinarjev materialne škode na leto. Miši se hitro razmnožujejo in nevarnost nenehno narašča. Vzrok vsemu sta nesnaga in smeti.

»SUBOTIČKE NOVINE« — Subotica, 6. 3. 1970

Kdo je streljal v Markovića?

PERO MARKOVIĆ IZ JASOVE V BIH je prišel pred dnevi na postajo javne varnosti v Vukovaru s prestreljenim zapetjem in razmesarjenim prsniom, trčec, da je nekdo nanj streljal, ko se je s sorodnikom Ljubomirjem vračal po osamljeni poti domov. Čeprav je Pero vztrajno trdil, da je nekdo nanj streljal, so organi javne varnosti ugotovili, da sta se ga oba Markovića tisti večer v Vukovaru nalezila, potem pa krenila domov. Pero je imel s sabo staro kratko puško, ki se je nenadoma sprožila in ga težko ranila.

»VUKOVARSKÉ NOVINE« — Vukovar, 27. marca 1970

KAJ SO PRED 70 LETI PISALE

Dolenjske Novice.

Padel v vrelo steklo

■ (NESREČA). — Dne 13. januarja je padel v steklarni v Clevelandu v vrelo steklo Simon Marolt, doma iz Sodražice, ter vsled opeklin umrl. V domovini zapuščila žena s tremi otroci.

■ (PROJEKTOVANE NOVE ŽELEZNICE). — Vlada je predložila načrt, po katerem se bo gradila železnica čez Karavanke—Celovec, ozioroma Beljak—Jesenice—Bled—Sv. Lucija—Gorica—Občina Trst—Sv. Andrej.

■ (NA CRNOGORSKI MEJI) — se ponavljajo napadi s turške strani. Nedavno je napadilo 150 oboroženih Turkov črnogorsko vasio Dobrinja. Kmetje so po hudem boju odpravili Turke, toda turška vlada se za pritombo niti ne zmenil.

■ (SRBSKO VOJNO MINISTERSTVO) — je naročilo v Parizu za deset milijonov novih topov. Topove pa ni dobila Srbija, temveč Buri, a Milan je spravi pripravljenih deset milijonov v svoj žep. Srbski vojni minister Vučković je vsled tega »prostovoljno« umrl.

■ (V NEMCIJI) — so napovedali ministri in državni zbor boj zafiranim Poljakom. Nemci zahtevajo od Poljakov, naj postanejo Nemci, ako hočejo imeti še nadalje kake pravice v državi. Radi bi videli, kaj bi počeli Nemci v Avstriji, ako bi zahtevali od njih Slovani, naj postanejo Slovani, ako hočejo imeti kake državne pravice v po večini slovanski Avstriji?

■ (RUSIJA). — Ta velikanška država, ki je zdaj 38 krat večja kakor cela Avstro-Ogorska in šteje 130 milijonov lju-

Najprej Auersperg, danes pa Klun

Zgodovina toplic v Bušci vasi se je začela 1811. leta, ko jih je kupil Anton Aleksander Auersperg — Nemški turist mu je ponujal za obnovo 40 milijonov starih din, ker je zaslužit možnost zaslužka?

»Ali bi bilo voljni sprejeti 40 milijonov starih dinarjev za obnovo toplic?« je resno vprašal nemški turist starega Kluna v Bušci vasi. Nemec je pač vedel, kaj predstavlja danes turizem in kaj bi lahko predstavljale Klunove toplice, spoznal se je na poslov. nost in zato je bila ponudba. ki je presenetila lastnika, morda edinih zasebnih toplic pri nas, povsem na mestu.

Tako se spominja stari ribniški original in šaljivec, ki se mu pri vsaki besedi pomena, kje mu je tekla ribel. 83 let je imel pred nekaj dnevi Ivan Klun, lastnik toplic, kovač, nekdo, vojak, poznejše, rdeči oficir in aktivist in še marsikaj drugega.

Vsakomur potrebuje dokaz, kako so njegove toplice zdravilne za živčne, kostne in žlečične bolezni. Zares neverjetno se sliši pripovedovanje o tem, kako je v njegovi termalni vodi ozdravela ženska, ki jo zdravnik z injekcijami in dolgim zdravljenjem niso mogli pozdraviti. Veliko ljudi bo vedno hvalile Klunu in njegovi zdravilni vodi v Bušci vasi. Tudi sam je izkusil, kako vrelc krepi zdravje. Nekaj pred 80. rojstnim dnem se je s čolnom odpeljal na enega od otočkov sredi Krke. »Preveč sem bil malomaren,« trdi danes. »Nisem privedel čolna k drevesu — in voda ga je odgnala naprej. Najprej se sploh nisem znašel in sem začel kričati na pomoč, čeprav sem vedel, da me ne bo nihče slišal in da tudi nihče nima čolna. Potem sem se ojuščil, skočil sem v vodo in plaval k bregu. Tam sem se onesvestil. Zbudil sem se v domači postelji, a po neprostovoljni kopeli nisem ne kašljal in tudi prehladil se nisem,« ponosno

pove v dokaz zdravilnih vrelcev, ki so mu dali toliko moči, da je v mrzlem februarjem dnevu pri temperaturi —5°C preplaval Krko brez posledic.

Lani poletj je prišlo na izlet v njegove toplice 40 nemških turistov na lpicancih, v kočijah in s avtomobili. Pripeljali so se z mokronošnega gradu, pekli odojka in s vmes tudi kopali. Klunu nemški jezik ne povzroča težav — saj je služil v avstrijski vojski in v Celovcu je imel ljubico — in Nemcem mu ni bilo težko navduševati: lepa pokrajina, zdravilna voda, domačnost in mir, to so zares čudoviti pogoji za razvoj kmečkega turizma.

Zgodovina toplic v Bušci vasi se je začela 1811. leta, ko je jarno z vrelcem kupil Anton Aleksander Auersperg. Pet let pozneje je zgradil kopalnico in brskone tudi bliznj domačijo, v kateri Klun danes svoje goste tudi prenoči, če je potrebno. Po grofovi zadolženosti v Kamniku so toplice končno prišle v Klunovo last — kot dota druge žene, s katero se je poročil, ko je postal vdovec.

Klunovo življenje je bilo polno dogodivščin. Najraje se spominja ruskega ujetništva, hudih sibirskih zim in svo-

jih kovaških uspehov v tistih krajih. Z ribniško šegavostjo obrača pomurane liste v pestrem življenju: spomin ga tudi danes pri 83 letih še ni zapustil. Mnogi so že poskušali kupiti njegove toplice, a jim ni uspelo. »Samo enkrat jih lahko prodam, potem sem brez njih,« pravi Ivan Klun. Zato jih ne bo prodal: živele bodo z njim in s spomini na spetane čase. Saj to so se Auerspergove toplice Klun je na to danes prav ponosen. SPLIČAL

Več kot 150 let stare Klunove toplice v Bušci vasi so verjetno edino tovrstno zasebno kopalnico pri nas. Čas je opravi svoje in potrebne bi bile temeljite popravila. To da gostov, ki prihajajo sem zaradi blagodejnega vpliva zdravilne vode, to ne moti. (Foto: A. Vitković)

NAJBOLJ PRILJUBLJENA ZAKONCA NA TELEVIZIJI

„Malo jaz, malo ti“ - bolj on kot ona

Mlada zakonca iz Zemuna, Milka in Vladimir Reljić, že štiri petke zapovrstvo žanjata simpatije tisočev televizijskih gledalcev. — »Zmagal bo tisti, ki bo imel več sreče,« pravita

Uganili ste! To sta udeleženca televizijskega kviza »MALO JAZ — MALO TI«. Zaslužila sta naše občudovanje in čestitke, saj sta zaradi svoje skromnosti in znanja deležna naklonjenosti širokega kroga gledalcev, posebno uniformiranih.

Vladimir Reljić je namreč starejši vodnik tehnične službe v letalstvu, izvedenec za elektromehaniko. V prostem času strastno rešuje križanke in razen knjig o elektroniki bere tudi druge knjige in časopise. Nekatere članke prebere tudi večkrat, če so zanimivi. Zaposleni si vse najvažnejše dogodke in to mu v izviru zelo pomagajo. Vedno daje videz umirjenega, zbranega, morda celo preveč resnega 31-letnega moža.

Milka je plavalaska iz Ljake, ženska z velikimi zelnimi očmi, iz katerih seveda dobrota in nežnost. Tak je tudi njen vedno nasmejan obraz. Kot življenje večine otrok padlih borec tudi njeno ni bilo lahko. Od paterice se je povzpela do diplome na srednji ekonomski šoli v Zagrebu in nedolgo

tega do pripravnice na letališču v Beogradu, Razen tega pa še študira na visoki gospodarski šoli.

— Kako ste prišli na televizijo?

»Po naključju. Bolj za šalo kot zares naju je Milka prijavila, ne da bi jaz vedel. Pozneje sem to storil tudi jaz. Nisva verjela, da bova prišla v postev. Zmotila sva se in — prispela na mali ekran.«

— Ali se je s tem v vaši nem življenju kaj spremenilo?

»Vse je tako kot prej. Nastopanje v kvizu je za naju le zabava in nepričakovano dobljen denar. Seveda je tudi to tudi breme več, ker imava določene obveznosti. Toda v trenutku, ko bova iz tekmovanja izpadla, bo to za naju le drag spomin, dogodek, ki ni bistveno vplival na najno skupno življenje.«

— Priznajte, da uživate naklonjenost mnogih gledalcev?

»Dobila sva veliko pismen, telegramov in daril, največ od voljakov in starih. Grančariji iz Djeptada so nama poslali okusno priprejeno darilo z grančarsko značko, starešine in vojniki iz Danilovgrada vžigalnik, posadka ladje »Adriana« čudovito slado, neznanji prijatelji iz Zadra lepo knjigo...«

— Kdaj se pripravljata za nastope?

»Posebnih priprav nimava. Pomagajo nama sredstva javnega informiranja, ki so vsem občanom enako dostopna. V ničemur nista na boljšem. Za posebne priprave res nimava časa.«

— Doslej sta dokazala, da se ne poznata dobro. V rubriki »Kolkio se poznavata« nista zmagovala!

»Poznavata se že 5 let in pol. Eno leto in pol sva poročena. V zakonu res nimava težav. Imava se rada in se razumeva, to pa je tudi najvažnejše, ali ne?«

— Veseli me, da me tako natančno opazujejo. Morale pa bi upoštevati, da sem pripravnica s 700 dinarji mesečne plače, razen tega pa kviz zame ni modna revija. To pa, da ima Vlado glavno besedo, je najin dogovor.«

Na koncu smo zakončema Reljić zaželeli vso srečo. Če bosta zmagala, jima bomo

Zakonca Milka in Vladimir Reljić (Foto: D. Bojanić)

Ivanu Klunu bi človek pridelal dosti manj kot 83 let. Pravi, da je temu vzrok zdravilna voda v Toplicah, kamor se hodi kopati tudi pozimi (Foto: A. Vitković)

Več kot 150 let stare Klunove toplice v Bušci vasi so verjetno edino tovrstno zasebno kopalnico pri nas. Čas je opravi svoje in potrebne bi bile temeljite popravila. To da gostov, ki prihajajo sem zaradi blagodejnega vpliva zdravilne vode, to ne moti. (Foto: A. Vitković)

NAJBOLJ PRILJUBLJENA ZAKONCA NA TELEVIZIJI

„Malo jaz, malo ti“ - bolj on kot ona

Mlada zakonca iz Zemuna, Milka in Vladimir Reljić, že štiri petke zapovrstvo žanjata simpatije tisočev televizijskih gledalcev. — »Zmagal bo tisti, ki bo imel več sreče,« pravita

Uganili ste! To sta udeleženca televizijskega kviza »MALO JAZ — MALO TI«. Zaslužila sta naše občudovanje in čestitke, saj sta zaradi svoje skromnosti in znanja deležna naklonjenosti širokega kroga gledalcev, posebno uniformiranih.

Vladimir Reljić je namreč starejši vodnik tehnične službe v letalstvu, izvedenec za elektromehaniko. V prostem času strastno rešuje križanke in razen knjig o elektroniki bere tudi druge knjige in časopise. Nekatere članke prebere tudi večkrat, če so zanimivi. Zaposleni si vse najvažnejše dogodke in to mu v izviru zelo pomagajo. Vedno daje videz umirjenega, zbranega, morda celo preveč resnega 31-letnega moža.

Milka je plavalaska iz Ljake, ženska z velikimi zelnimi očmi, iz katerih seveda dobrota in nežnost. Tak je tudi njen vedno nasmejan obraz. Kot življenje večine otrok padlih borec tudi njeno ni bilo lahko. Od paterice se je povzpela do diplome na srednji ekonomski šoli v Zagrebu in nedolgo

tega do pripravnice na letališču v Beogradu, Razen tega pa še študira na visoki gospodarski šoli.

— Kako ste prišli na televizijo?

»Po naključju. Bolj za šalo kot zares naju je Milka prijavila, ne da bi jaz vedel. Pozneje sem to storil tudi jaz. Nisva verjela, da bova prišla v postev. Zmotila sva se in — prispela na mali ekran.«

— Ali se je s tem v vaši nem življenju kaj spremenilo?

»Vse je tako kot prej. Nastopanje v kvizu je za naju le zabava in nepričakovano dobljen denar. Seveda je tudi to tudi breme več, ker imava določene obveznosti. Toda v trenutku, ko bova iz tekmovanja izpadla, bo to za naju le drag spomin, dogodek, ki ni bistveno vplival na najno skupno življenje.«

— Priznajte, da uživate naklonjenost mnogih gledalcev?

»Dobila sva veliko pismen, telegramov in daril, največ od voljakov in starih. Grančariji iz Djeptada so nama poslali okusno priprejeno darilo z grančarsko značko, starešine in vojniki iz Danilovgrada vžigalnik, posadka ladje »Adriana« čudovito slado, neznanji prijatelji iz Zadra lepo knjigo...«

— Kdaj se pripravljata za nastope?

»Posebnih priprav nimava. Pomagajo nama sredstva javnega informiranja, ki so vsem občanom enako dostopna. V ničemur nista na boljšem. Za posebne priprave res nimava časa.«

— Doslej sta dokazala, da se ne poznata dobro. V rubriki »Kolkio se poznavata« nista zmagovala!

»Poznavata se že 5 let in pol. Eno leto in pol sva poročena. V zakonu res nimava težav. Imava se rada in se razumeva, to pa je tudi najvažnejše, ali ne?«

— Veseli me, da me tako natančno opazujejo. Morale pa bi upoštevati, da sem pripravnica s 700 dinarji mesečne plače, razen tega pa kviz zame ni modna revija. To pa, da ima Vlado glavno besedo, je najin dogovor.«

Na koncu smo zakončema Reljić zaželeli vso srečo. Če bosta zmagala, jima bomo

Zakonca Milka in Vladimir Reljić (Foto: D. Bojanić)

PROCES, KAKRŠNEGA PRED NAŠIMI SODIŠČI MENDA ŠE NI BILO

„Drugi so ubili, ukradli nakit in prinesli otroka!“

V osnovni šoli sta sedeli v isti klopi, zdaj pa bremeni javni tožilec lepo mlado kmetico Ševko Hodžić iz Jusičev, da je umorila nosečo sošolko, da bi tako prišla do dojenčka, ker sama ni imela otroka — Kdo je ubil pokojno Alijo in jo okradel? Kdo je prinesel dojenčka v ceku na dom obtoženke, ki je otroka predstavila sosedam kot plod svojega telesa? — Neverjetno zanimanje za sodni proces v Tuzli

»Nisem ubijalka!« To je vztrajno trdila v 4. urnem prvem zagovoru, s katerim je pretekli teden stopila pred poroto okrožnega sodišča v Tuzli Ševka Hodžić.

»Otroka so mi prinesli drugi,« je dejala Ševka in spet omenila pri tem Redžo Hasanovića. »On je prinesel otroka, ker je vedel za mojo željo, da bi ga bila rada imela. Vzel ga je iz ceka. Vzela sem dojenčka in nisem vprašala, čia je. Sama sem mu odrezala in zavezala pokopvino. Toda nisem ga skopala in povila, za to sem poklicala sosedo. Kasneje, ko se je v hiši zbralo še več žena, sem ležala v postelji in se obnašala kot porodnica. Sele jutraj sem slišala, da je bila Alija ubita. Jokala sem, Alije ne bom nikoli pozabila. Bila je moja najboljša prijateljica...«

Tako Ševka Hodžić pred tuzlanskim okrožnim sodiščem. Zastopnik javnega tožilstva pa ji očita hud zločin, ko je prebral obtožnico:

»Kriva je, da je lani 5. oktobra na zahrbtn način ubila Alijo Hasanovića, da je iz njegovega trebuha na primitivnem način, s carskim rezom vzela nerojenega otroka, nato pa s telesu žrtve pobrala zlato

veržico in dukat. S tem je zagrešila kaznivno dejanje uboja in tatvine...« Polna sodna dvorana strmi in posluša. Ljudi se je prijavilo toliko, da vsi še zdaleč ne morejo v sodno poslopje. Novinarji iz vseh krajev države poslušajo. Končni del drame se je začel odvijati pred sodniki, začel se je lani prve dni v oktobru v vasi Jusići blizu Zvornika.

Ceprav je prišla Ševka v sodno dvorano navidez hladna in je govorila odsekano, skoraj zldoglašeno in dostikrat tudi brez prave povezave, se ji na lepem obrazu vendarle

vidi, da ji ni vseeno, kar trdi tožilec in kar jo sprašujejo sodniki. Prvi dan obravnave je Ševka že petič, če ne celo šestič — na drugačen način povedala, kaj se je zgodilo usodnega 5. oktobra lani.

»Drugi so ubili Alijo, ukradli nakit in prinesli dojenčka — tak je, zgoščeno povedano, štiriurni odgovor obtožene Ševke. Ko se je morala odločiti, kdo so ti drugi, je izbirala med Redžom Hasanovićem, Fatimo in Sinanom Hodžićem ter še nekaterimi, katerih prvi dan razprave niso imenovali.

»Ljubila sem Alijo, bili sva

neločljivi prijatelji...« je brez vsakega razburjenja povedala Ševka sodnikom.

Če je trdil obtoženke le lažniv izgovor prekanjene morilke, bo pokazala nadaljnja razprava. Eno pa je na vsak način točno: pokojna Alija Hasanovića je menda edina v Jusičih imela lepo besedo za žensko, s katero sta kot deklici sedeli v isto šolski klopi in ki je zdaj obtožena krivde za njeno smrt...

O procesu, ki se bo nadaljeval 20. aprila, bomo še poročali.

(Po poročilu v »FRONTU SLOBODE« iz Tuzle)

24. marca so v Tuzli začeli soditi Ševki Hodžić, ki je obtožena neverjetnega zločina: uboja svoje sošolke Alije Hasanovića, kateri je mrtvi izrezala iz telesa še nerojenega otroka in ga vzela k sebi domov. Hkrati s Ševko Hodžić se zagovarja tudi njen svak Avdija Hodžić, ki je obtožen, da je skrivil revolver, s katerim je bila pokojna Alija ustreljena. — Na sliki: obtožena Ševka in Avdija Hodžić na razpravi. (Foto: TANJUG)

OPRAVKI V MALITRUVU

Kader dreve cvete, je platno in prejo beliti narboljši čas. Ako je kaj od perutnine madeže došlo; naj se beliti dne, solnce madeže izvzame. Zdjaj je brezje za metle nar boljši, dokler se zelenja ne požeje, tedaj se z metlami zdaj preskerbi. — Ma vrohi (smerčki) po prvem dežju za snežem rastejo; zapovej, de jih otroci naberajo. — Vertnine, kresa, borovnik, motavilec, in druge spomladnje pervine so zdrave, in čez zimo nabrano pušbo iz želodca trebiijo.

Travnike z brano prevleci, de mah potergaš; jih s pepelam in senenim drobovjem potresi. Pepel mah mrti, seneno drobovje travno seme zaseje. — uče, kumarje, dinje vsadi, in gléj, de bode peške od predlani. Poglavitien nauk, kterega so že pisari pred 2500 leti izkušnje priporočali, je: de vsako poljsko ali vrtno seme, ima vsaj lanskoo, ali pa predlansko biti, zatorej jesen ni, kaj letas pridelane reži ali pse-nice ne sej, ampak lanskoo. Vert ne semena so predlanska narboljši.

Kampir zasadi, je zdrava jéd, in ji rodovitien. O de bi le ne gnijli! — Noben gnoj ni tako stanovitien in dober, kakor od stóletnih kosti, rogov, ali od usnje in kvedrov, kar čevljarjem ostane. Ta gnoj vsaj gredam prišije, če ga za njive ni dosti. Bolje na sadežu s pepelam, s toletnim ogliem ali črslam potresi. Ovce ostrizaj; za mlade jediti skerb imaj; goveji živini, kader se goli dobro strizi.

Mlače koprive poparjene in razsekane med otrokimi kokošam jesti daj, bodo rajši nesle, mladim kopriv nasuši, de jih boš

pozimi včasih kokošam popariti mogel; mlad hmelj skuhan, z oljam in jesiham zabeljen, je zdrava jéd, in čisti kri.

Kakor hitro murva ozeleni, se mraza nič več bati ni.

OPRAVILO, SPREHOD, POČITEK, SPANJE

1. Bog je človeka za delo vstvaril, in ravno delo, če je njegovo močnem primerjeno, mu k zdravju služi. Zmerno in človekovi moči in starosti primerjano opravilo vadi in uterduje vse njegove telesne moči, pripomore, de se kri in drugi sokovi po životu sprehajajo in popolnoma ne zastanejo, de želodce ložej jedila zmleje, prekuha, prebira in odloči, kar se v meso in kri spremeni, od uniga, kar se v čeva pošilja i.t.d. Če pa terdim, de zmerno, človekovi moči primerjeno delo k ohranjenju njegoviga zdravja in k popolnosti njegoviga života veliko pripomore, moram nasproti tu di reči, de pretežke dela in opravila, ki niso človekovi moči primerjene, njegovo zdravje močno podkopujejo, ga zlo oslabé, na bolniško posteljo veržejo in prezgodaj pod zemljo spravijo. Zatorej moram zastran dela sebnostole priporočati: 1) Ne bodi presilen pri delu in ne delaj kot črna živina, kar zdaj ne moreš storiti, boš potlej storil; tvoje zdravje ti mora ljubši biti, kakor zastano delo; in glej!

Če zbolíš, al ti ne bo delo še delj časa zastalo? 2) Pri vzdigovanju imej pamet, de se zverdiš, de ti v križ ne stopi, ali de kaj v tebi ne počí. 3) Matere! ne vzdigujte težkih škafov ali pa kaj družiga težkiga na glavo, de se vam kaj ne primeri in de vas ne bo potem serce bolelo. 4) Če kaj težkiga neseš, pelješ, tišiš, delaš; večkrat se odahni, počij! 5) Dekle, ki pri gospódi služijo, kader tla v stanicah snažijo (cimre ribajo), naj se večkrat z glavo kvsko sklonijo, de jim kje kri možganov ne zalije, de oteklina v glavo ne bodejo i.t.d. Pa tudi gospodinje bi moge toliko usmiljene biti, de bi tistikrat svojim deklam kaj priboljšale (kar človeške gosposdinje tudi storé), pa še po vsem vrhu oštevale. 6) Čevljarji (šuštarji), krajci (žnidarji), šivilje (moljskre), ki se k svojimu delu nekoli naprej sključenim derže, in jih torej rado čez trebuh, želodce, ali rej rado čez trebuh, se jim kri za sede, ali zaseri, se jih persna vodenica radša prijemla, kri plju jejo i.t.d. — vsi ti naj bi včasih od svojiga dela vstali; nekoli gori in doli pohodili, pa potem toliko pridnejši delali. 7) Delavci, posebnost kateri sedé delajo, naj bi ne hodili od dela precej k jedi, in od jedi precej k delu; ampak naj bi se malo podmilim Bogam, če je mogoče, sprehodili, in potem urno brez oheranjanja k delu podali. 8) Delavnice naj so čedne, prostorne, zračne (luftne) in svetle. 9) Pridnimu delavcu se ali sprehod, ali pa počitek, kakor si je že njegovo delo, nar bolj prilježe in njegovo zdravje potrdi; to de tudi sprehod in počitek morata imeti svoje meje, de zdravju ne škodovata.

MOJ FANT

Z delom bom za danes končala, še zadnje kose blaga moram spustiti preko šivalnega stroja. Presneto, komaj bom dosegla normo, si mislim. Vem, kdo je temu kriv — Boris. Tudi danes me pride z motorjem čakati pred vhom v podjetje. Rada ga imam, saj sva se v najkrajšem času hotela poročiti. Pa tudi neko skrivnost mu moram danes povedati...

Tedaj me je poklicala vratarica in rekla, naj grem takoj k vratarici, češ da me nekdo čaka. Malo bi lahko še počakal, sem si mislila, ko sem zavila za vogal vratarice.

Toda danes je namesto Borisa čakal Lado, Borisov sodelavec. Z njegovega obraza sem razbrala, da se je zgodilo nekaj hudega. Stopil je k meni, mi segel v roko in dejal: »Slavi, nekaj hudega se je zgodilo. Boris se je na poti sem hudo ponesrečil. Odpeljali so ga v bolnišnico, želi te videti.«

Začutila sem, kako se mi noge tresejo. »Počakaj!« sem mu rekla in stekla v delavnico k delovodji ter ga prosila, naj me pusti prej domov. Bala sem se, da me ne bo pustil, ker je bil sam mlad, brez dekleta, pa še učila sem se v podjetju. Toda ko je videl moje solze, ki so mi polzele pol ich, mi je dejal: »Slavi, po dežju vedno sije sonce. Pojdi!«

Rada bi se mu zahvalila, pa ni bilo več časa. Ladov avto je že brzel po asfaltu. Ustavila sva se pred bolnišnico. Pri vratarju je Lado zvedel, kje leži Boris. Šla sva po hodniku in stopnicah. Naproti nama je prišla sestra, vsa v belem. Lado ji je povedal, kam želi, pa je odločno nasprotovala. Ponesrečenec je v kritičnem stanju in vsako razburjanje bi mu še bolj škodilo. Tedaj sem ji povedala, da sem njegovo dekle. »Preden so ga pripeljali sem, me je želel videti. Torej ga res ne bom več videla živega?«

To je pomagalo. Pomignila nama je, naj ji slediva. Odprla je vrata v temnem prostoru z eno samo posteljo. Na n

V aprilu se bodo dijaki brežiške gimnazije dvakrat predstavili občinstvu. Dramska skupina bo danes teden uprizorila delo »Strogo zaupno«, pevski zbor pa napoveduje koncert za 23. aprila. Sredi maja bodo mladi pevci odpotovali v Italijo. Priredili bodo koncert v Skednju, na radijski postaji v Trstu pa bodo njihov program posneli na magnetofonski trak. Dijaki si bodo po tej turneji ogledali Benetke.

Sklad za kmetijstvo pri občinski skupščini v Brežicah razpisuje nagradno tekmovanje za največji pridelek koruze v letu 1970. V brežiški občini je posejanih s koruso 2.200 hektarjev njiv, vendar pridelek ni najboljši. Povprečno pridelata kmet na hektarju površine po 30 stotov koruze. Kdor se bo prijavil za tekmovanje, bo moral pridelek povečati vsaj na 50 stotov. S koruso bo moral posejati najmanj 50 arov. Za najboljše pridelovalce pripravila upravni odbor sklada deset denarnih nagrad. Vsi, ki se želijo vključiti v tekmovanje, naj pošljejo prijave do 20. aprila. Za podrobnejše napotke se lahko obrnejo na Agrarno in Kmetijsko zadrugo na Bizelskem.

Pretekli štirinajst dni so v brežiški poročnišnici rodile: Majda Sirk iz Bostajna — Igorja, Neža Petan iz Velikega Dola — Andrejo, Dragica Jancić iz Hrastine — Zeljka, Angela Filej iz Sevnice — Aleša, Ana Glas iz Presladiča — Mojco, Jožica Urrekar iz Sel — Roberta, Angela Stefanič iz Ribnice — Roberta, Majda Juratovec iz Brezine — Martina, Marija Vrahec iz Senkoveca — Jožico, Vera Požar iz Mihalovca — Cvetko, Zlata Gašpar iz Brežic — Gorana, Marijka Skofljaneč iz Brežic — Jožeta, Hema Bibič iz Pšec — deklico, Ivanka Krevelj iz Trdišča — Jožico, Marija Zarn iz Senuš — dečka, Marija Ljunović iz Brežic — Jeleno, Suzana Kolman iz Sevnice — Jurčka Marija Pavlin iz Brežic — Aleša, Andreja Simčič iz Brežic — Petro, Marija Zorko iz Oplaznika — Majo, Marija Simkovič iz Sevnice — Andrejo, Vida Milovanović iz Brežic — Vido in Zofija Kolman iz Sevnice — deklico — Čestitam!

Vse ljubitelje cvetja, zele-
nja in narave iz brežiške ob-
čine vabimo na ustanovni ob-
čni zbor Hortikulturnega dru-
štva Brežice, ki bo v nedeljo
5. aprila, ob 9. uri v gostišču
»Pri gradus« v Brežicah.

Vabljeni s hortikulturnim pozdravom »S cvetjem je lepše!«

■ V NEDELJO bosta v Brežicah dva občna zbora. Na ustanovni zbor hortikulturnega društva pričakujejo okoli petdeset ljubiteljev narave, cvetja in zelenja. Vabljeni so tudi tisti interesi, ki do sedaj svoje udelebe niso prijavili. Na rednem občnem zboru se bodo 5. aprila srečali tudi člani Avto-moto društva. Tokrat bodo razen poročila o delu in načrtih za novo obdobje obravnavali predlog statuta društva, ki je eno najdelavnejših v občini.

■ **ZE TA MESEČ** bodo na križišču pri občinski skupščini postavili semafor. Pobudo zanj je dala komisija za varnost prometa pri občinski skupščini v Brežinah. Tako bodo Brežice eno izmed redkih slovenskih mest, ki se bodo lahko postavile s sodobno ureditvijo nepreglednega križišča. Svetlobne signale naprave so kupili pri podjetju Telekomunikacije v Zagrebu. Del sredstev za semafor bodo prispevale delovne organizacije, pa tudi Avto-moto društvo je pripravljeno prispevati delež.

Skupščina je sprejela urbanistični red, vendar bo naknadno razpravljala še o dopolnitvah tega dokumenta – Zdaj vsak ve, kje lahko zida

Kdor je na seji občinske skupščine, ki je bila danes teden v Brežicah, pričakoval živahno razpravo o proračunu za letoš, se je zmotil. Odborniki niso imeli pripomb niti na planiranje dohodkov, ki se bodo stekali v proračunsko blagajno, niti na njihovo razdelitev. Kaže, da so z razporeditvijo vsi zadovoljni.

Dohodkov se bo letos nabraalo za 10.123.000 dinarjev. Za vse potrebe to ne bo dovolj. Se vedno bo zmanjkalo sredstev za socialno varstvo, za kulturo, za krajevne skupnosti in nekatere druge dejavnosti.

Viri za financiranje vzgoje in izobraževanja so enaki kot lansko leto. Skupščina je odlok samo podaljšala. Skupna vsota za te namene bo letos dosegla 7.200.000 dinarjev.

je na četrtkovni seji izzval predlog odloka o urbanističnem redu za brežiško občino. Že svet za urbanizem ga je nekajkrat pretresal, odborniki pa so imeli nanj še vrsto pripomb, deloma upravičenih, deloma pa so izvirale iz ozkih teženj posameznih naselij. Volivci so obravnavali predlog na zborih že konec leta 1963 in v začetku minulega leta.

Prípombe je svet za urbanizem obravnaval z za to določeno komisijo in predlagal

S kom bi se pa mi združili?

Poiskati nameravajo najprimernejšega partnerja
- Pogovori v Zagrebu in v Ljubljani

V gostinskem podjetju Grad Mokrice sodijo, da v prihodnje ne bodo več mogli bistveno povečati ne prometa ne števila nočitev, če bodo ostali pri zdajšnjih zmogljivostih. To pa pomeni, da bo ostalo tako kot lani, ko so imeli 4.723 gostov in 7.909 nočitev. Sploh je v zadnjih letih v tem turističnem središču ob hrvaški meji opaziti, da nočitve naraščajo, število gostov pa upada.

Lani je podjetje imelo 1.886.618 dinarjev prometa, kar je za 24 odstotkov več kot v 1963. letu. Dohodka so ustvarili nekaj več kot 663 tisočakov ali četrtno več kot leto dni poprej. Pravijo, da se je število nočitev povečalo zlasti zato, ker se tuji turisti zanimajo za ježo. Podjetje pa ima 10 konj, med njimi nekaj lipicancev: tujci radi jezdiijo, se vozijo s kočijo ali pa pozimi s sanmi. Prav na ta način nameravajo še povečati tujski promet, ki je že lani dosegel blizu 60 odstotkov vsega prometa.

V gradu imajo 48 ležišč, nujno pa bo potrebno dobiti še nekaj postelj in modernizirati prostore. Zdaj preurejajo kuhinjo, tam, kjer je bila kuhinja doslej, bodo restavracijski prostori. Pri celjski Kredith banki so dobili 250.000 dinarjev kratkoročne ga kredita; da bi uredili še grajske sobe, so zaprosili še za 20 tisočakov. Prav tako nameravajo letos dokončno urediti kamping, da bodo zadovoljni tudi tisti gostje, ki tu postavljaljo šotore.

Kljub lastnim razmišljanjem o napredku pa v Mokricah vedo, da lahko zares napredujejo samo, če se bodo združili s kakim večjim in močnejšim partnerjem. V brežiški občini so se sicer že pogovarjali s Čateškimi Toplicami. Toda tudi v Toplicah bi radi gradili naprej in prav tako razmišljajo o poslovnem sodelovanju. Doslej so se že pogovarjali v Zagrebu in v Ljubljani: tako Mokrice kot tudi Čateške Toplice iščejo možnosti za združitev z najprimernejšim partnerjem.

Sekcija za kmetijsko strojništvo pri Ljudski tehniki v Brežicah je 30. marca priredila predavanje o sodobnih strojih za obdelovanje zemlje, za gnojenje, spravilo krme in zaščito rastlin. Udeleženci so dobili tudi pojasnila o tipih traktorjev, ki so primerni za kmetije v okolišu brežiške občine.

Za v torek, 31. marca, je občinski sindikalni svet v Brežicah sklical razgovor s člani komisije za usklajevanje samoupravnih predpisov čitev v ljubljanski medobčinski težavami, ki spremljajo to delo v delovnih organizacijah.

Regionu, naj upošteva vse tiste predloge, ki so zares utemeljeni. Urbanistični red stremi po strnitvi naselij, ker je taka naselja lažje komunalno urediti ko po poljih raztresene hiše. S tem bi zaščitili tudi kmetijske površine, površine za turizem in druge potrebe. Red točno določa, kje občani lahko na novo zidajo in kje lahko samo stare stanovanjske hiše zamenjajo z novimi. Odiok so odborniki izglasovali s pripombo, da bo skupščina na prihodnji seji še razpravljala o nekaterih dopolnitvah in spremembah.

Tudi postavljanj počitniških hišic je z odlokom omejeno le na območja, za katera so napravljeni zazidalni načrti, in na delu že pozidanega pobočja Vitrova. Za to obliko gradenj je veliko zanimanja. Lani je bilo vloženih 32 prošelj, od katerih je bilo deset zavrnjenih. Odslej ne bodo dovoljevali, da bi vsak zidal po svoje in tako kvaril pristnost pokrajine.

V dosedanjem urbanističnem redu nekateri pogrešajo podatke o tem, koliko hiš bo v posameznih okoliših lahko zrastle, iz tega pa izvira strah, da so nekatera območja preozka. Sicer pa ima skupščina možnost že čez pet let dopolniti odlok, če se bo pokazalo, da so spremembe potrebne.

Pretekle štirinajst dni po se ponesrečili in iskali pomoči v bre-
žički bolnišnici:

Erika Ogorevc, hči delavca iz Brezja, se je poparila po levi strani telesa; **Martin Jurčin**, dijak iz Noršič sela, se je usekal s sa-
kiro v desno nogo; **Ivan Požun**,
delavec iz Zirkovega dola, si je
pri delu poškodoval glavo in levi
koči; **Jože Vidle**, delavec iz Krš-
kega, si je pri prometni nesreči
poškodoval levo nogo; **Franco**
Zorku, delavcu iz Starega gra-
da, je nekdo s steklenico poško-
doval vrat; **Jože Deržič**, ključavni-
čar iz Dobove, se je opelkel po
levi nogi; **Jožeta Podlogarja**, sina
delavca iz Boštjana, je povozil
avto in mu poškodoval glavo; **Anica Stefančič**, dijakinja iz Cer-
kelj, je pri prometni nesreči do-
bila poškodbe po glavi; **Viljema**
Fidlerja, vodovodnega instalater-
ja iz Košnice, je nekdo napadel
in mu poškodoval glavo; **Franč**
Berihak, delavec iz Sobenja vas,
je padel po stopnicah in si po-
škodoval levo nogo; **Edo Podgor-**
šek, upokojenec iz Pišec, je padel
na dvorišču in s* poškodoval le-
vo nogo; **Ana Sodič**, dijakinja iz
Brezja, si je na stroju porezala
levo roko; **Marija Vranelič**, go-
spodinja iz Čurnovec, je padla
na poti in si poškodovala levo
nogo; **Martin Zitnik**, upokojenec
iz Krškega, je padel s kolešom in
si poškodoval levo koleno.

je izjavil predsednik ObSS Franci Volčanšek

— Tovariš Volčanšek, kakšne vtise in spodbude je dobil sindikat na srečanju z delavci v tujini, ki ste ga priredili 30. marca?

— Prepričali smo se, da so taki pogovori potrebni, zato jih bomo ponovili nekajkrat v letu, takrat, kadar prihaja domov največ naših ljudi. Menim, da bi morali v dogovoru z republiškimi sindikatom organizirati podobna srečanja tudi na naših izpostavah na tujem. Do sedaj smo te delavce preveč zanemarjali. Krivda za pomanskljive stike je na obeh straneh. Občinska skupščina in Socialistična zveza bosta morali v prihodnje navezati tudi sodelovanje z delavci v zamejstvu.

Mnoge delavce že zdaj zanima, kje se bodo lah-

ko zaposlili po povratku v domovino. Povedali smo jim, da se trenutno odpirajo večje možnosti za zaposlitev kvalificiranih delavcev v gradbeni in kovinarski stroki. Tem ljudem bodo dobrodošle zlasti informacije o prostih delovnih mestih, ki bodo izhajale v tujini.

Poskrbeti bomo morali, da bodo ljudje zunaj o vsem bolje obveščeni, predvsem pa o stvarih, ki smo jih tokrat obravnavali — o pravicah do socialnega zavarovanja, otroškega dodatka, invalidnine, pokojnine itd. Za konec pa še tole: ni mi všeč način zaposlovanja, kot si ga priroščali Industrijski biro iz Trbovelj. Sodeč po kritičnih pripombah delavcev, so ti za marsikaj prikrajšani in imajo občeutek, da z njimi trgajo.

J. T.

Brežiški turistični delavci so se ozrli po mestu
in ga sklenili polepšati

To se je na občnem zboru brežiškega turističnega in olupševalnega društva pretekli teden vprašalo 14 članov, ki so se ga udeležili. Seveda so takoj na začetku ugotovili, da zadnje čase društvo ni bilo delavno in da vse kaže, da bo delo treba začeti s programom, ki se bo stvari lotil prehitro teče, delo pa prepočasno. Zato so na zadnjem občnem zboru brežiški turistični društvo spregovorili o odločitvi, da se v prihodnosti poveča število predvsem aktivnih članov, ki bi bili pripravljeni resneje prijeti za delo, da nanj potoček turizma ne bi slučajno spremenil krune.

PETER, 3. APRILA: 18.00—19.00—
— Napoved programa in poročila
18.10—18.35 — Nove plošče H. P.
obvestila in reklame. 18.35—19.00
— **NAJ POP LOT** — najraje na
podlaski. 18.45—19.30 — Glasbo
odlučate: Izbrali ste sami. 11.00
NEDELJA, 3. APRILA: 18.00—19.00
— Domače zanimivosti — Miroslav
Kambič: Povzetek sklepov letošnje
njih zborov volivcev — Komunistični
sebe družbeno-političnega zbora ob
SEŠNE KMETOVALCE: Ina, Alojz Peter
— Akarinoza — Prilasteno in
ščitno škropljenje — Prijetno
deljo vam voseči ansambel Borov
Franka — Dr. Minko Brič: Stanje
je lepa, če ji botruje zdravje — O
Pozor, nimaš prednosti! — O
stila, reklame in spored kinemat
grafov. 13.00 — Občani čestitajo na
pozdravljajo.

TOREK, 7. APRILA: 18.00—19.00
— Reportažni zapis iz odhoda iz
ričkov pošte TV Dolenjske
Dobrave — Jugotni vam predstav
lja — Kaj prinaša nova števila
Dolenjskega lista — Iz naše gl
bene šole — Tedenski sporini ko
mentor — Obvestila, reklame in
filmski pregled. 19.00—19.30 — P
skofili predstavljajo svoje novosti.

Pred kratkim so v Brežicah uspešno končali tečaj za gasilske častnike, ki ga priredila občinska gasilska zveza. Kandidati so pokazali zelo dobro znanje. (Foto: Baškovič)

Dva izmed tistih članov kolektiva Železniškega gradbenega podjetja, ki sta bila med elektrifikacijo mesece vsak dan na prosti. Levo: šef sektorja na odseku Zidani most—Dobova Franc Hočevar, desno: vodja strojnega parka Ilija Milanović. Zanj delo še ni opravljeno. Letos bodo asfaltirali perone v Sevnici, Brestanici, Krškem, Brežicah in Dobovi. (Foto: Jožica Teppey)

Kmalu temelji za krško šolo

Dograjena bo prihodnje leto — Denar se že zbira

Starši, zasebni delavci in otroci iz okoliša krške osnovne šole komaj čakajo, da bodo delavci zasadili prve lopate in začeli graditi temelje novega šolskega poslopja na Vidmu.

Investitor je občinska skupščina, zato se trudi, da bi čimprej uredila vso potrebno dokumentacijo za začetek gradnje. Denar za novo šolo se bo stekal iz štirih virov. S krajevnim samopri-

spevkom nameravajo zbrati 2 milijona din, republiška izobraževalna skupnost bo prispevala 4 milijone din, iz sklada za negospodarske investicije v občini računajo na dotacijo 5.661.000 din, od medobčinskega sklada v Novem mestu pa pričakujejo 150.000 din pomoči. Vrednost te investicije cenijo za sedaj na 11.711.000 din.

Gasilci ne gostujejo

Ko smo pred nedavnim priobčili vest o preurejenem združenem domu v Leskovcu, smo zapisali, kdo vse je našel streho v tej zgradbi. V domu imajo svoje prostore tudi gasilci, ki so s svojo požrtvovalnostjo pred leti mnogo prispevali pri graditvi. Zatorej besedica gostuje zanje ni bila najbolj primerna in jo danes popravljamo. KR

M. Žibret — novi sodnik

Občinska skupščina je pred nedavnim imenovala za novega sodnika občinskega sodišča v Krškem Marjana Žibreta. Predtem je tov. Žibret delal v občinski upravi, kjer je bil vodja skupščinske pisarne.

Vsega denarja ne bo mogoče zbrati takoj. Vsekakor pa bo morala skupščina čimprej zagotoviti sredstva za tista gradbena dela, ki jih je zaupalo gradbenemu podjetju Pionir iz Novega mesta, ter denar za izplačilo odškodnine za zemljišče in sadno drevje, denar za gradbeni nadzor in vsoto za izdelavo glavnega projekta. Če skupščina ne bo mogla takoj pokriti vseh izdatkov, bo morala najeti premostitveni kredit.

Skupščina meni, da so viri dohodkov zagotovljeni in da ni bojazni, da šole ne bi mogli dokončati. To se lahko zgodi le v primeru, če delovne organizacije ne bi prave-

vočasno izpolnile obveznosti do komunalnega sklada.

Nova osnovna šola v Krškem bo dograjena že prihodnje leto, medtem ko se bo samoprispevek zbiral še v letu 1972.

Za letošnje naročen tudi načrt za novo varstveno ustanovo na Senovem, ki jo bo gradila skupnost otroškega varstva s pomočjo krajevnih skupnosti ter krajevnih organizacij ter občinske skupščine. Isti načrt nameravajo uporabiti tudi za gradnjo vrtca v Brestanici.

J. T.

Pisanje jih ne sme žaliti!

»Ljudem na Kozjanskem moramo pomagati tako, da ne bomo žalili njihovega dostojanstva.« je izjavil za naš list nekdanji politični delavec v teh krajih Stane Nuncič iz Krškega. Ni mu prav, da njihovo revščino obešamo na veliki zvon in zbiramo zanje staro obleko.

»Ne rečem, da to ni potrebno,« je dejal, »toda to naj delajo organizacije, kot je Rdeči križ. Ljudi na Kozjanskem boli pisanje o njihovi revščini. Oni so zavrženi in treba jim je drugače pomagati. Koristilo jim bo predvsem to, če se bomo zavzeli in povežali njihove kraje z osrčjem Slovenije. Hočejo tako pomoč, da se bodo lahko gospodarsko razvijali. To jim bomo omogočili, če bomo Kozjansko odprli svetu. Potrebujemo tudi program za obnovo vinogradništva, sadjarstva in živinoreje ter kredite za nakup mehanizacije.«

Proračun sprejet

Predlog proračuna za letošnje občinske skupščine v Krškem 31. marca izglasovala z majhnimi spremembami. Volivci so ga pretresali na zborih, vendar niso imeli bistvenih pripomb. Odborniki so zahtevali predvsem nekatera pojasnila. Za razdelitev je letos na voljo 8.340.000 dinarjev, kar zadošča po oceni odbornikov le za najnujnejše potrebe. Proračun je tudi močno obremenjen z dolgovi za kredite in mora letos odplačati 400.000 dinarjev.

KRŠKE NOVICE

SLUGA DVEH GOSPODOV. Jutri, 3. aprila, ob 19. uri, bo v domu Svobode na Vidmu gostovalo Mladinsko gledališče iz Ljubljane z Goldonijevim komedijo »Sluga dveh gospodov«. V Brežicah je delo zelo med mladino veliko navdušenje, odrasli pa so pokazali za večerno predstavo le malo zanimanja. Skoda!

IZVOZ V ZAOSTANKU. V tovarni papirja se pomanjkanje surovin kaže tudi pri izvozu celuloze in papirja. V januarju in februarju so izvozili le za 220.000 dolarjev blaga, v istem obdobju preteklega leta pa je bil izvoz za 150.000 dolarjev večji. Dvomesečni izvozni plan so realizirali le s 67,8 odst.

POVPREČJE 1140 din. V preteklem letu (do marca) so znašali v občini povprečni osebni dohodki 1.140 din. Ta podatek je razmeroma ugoden, vendar lahko tudi varijirja, če upoštevamo tudi drug podatek, da v preteklem letu 206 delavcev ni presegalo 600 OD, od 600 do 800 din OD pa je prejemalo celo 692 delavcev. Tudi ti podatki se nanašajo le do marca 1969, ker občinska statistika poznejših podatkov o osebnih dohodkih nima.

BOLJŠA HRANA? Hotel Sre-

Jutri srečanje v galeriji

Jutri ob 18. uri se bodo Krščani po zimskem premoru spet zbrali v svoji galeriji, ki jim je za uvod v novo razstavno sezono pripravila pregled ustvarjalnosti slovenskega karikaturista Bineta Roglija. Svet njegove likovne izpovedi je poln vedrine in šaljive zbadljivosti, zato bo ogled Rogljeve razstave prijetno presenečenje za občinstvo.

Artičani na Senovem in v Leskovcu

V soboto bo v Leskovcu folklorna prireditev; v goste bodo prišli plesalci in pevci iz Artič pri Brežicah. Občinstvu se bodo predstavili s belokranjskimi in gorenjskimi plesi ter narodnimi pesmimi iz vseh slovenskih pokrajin. Program so pridno vadili vsi zimo in na predstavi v Artičah počeli v nedeljo, 29. marca, velik aplavz. Z istim sporedom bodo prizadevali člani kulturno-prosvetnega društva Oton Zupancič 5. aprila obiskali Senovo.

Napoved za kulturno pomlad

Dramska sekcija Svobode v Krškem je zaprosila občinski svet Zveze kulturno-prosvetnih organizacij za pomoč pri izobraževanju režiserjev in pevovodij. Obojih primanjkuje, zato bodo tečaji zanje zelo dobrodošli. V dramski sekciji je vključenih 35 članov. Med njimi je veliko mladih ljudi, kar je še posebno razveseljivo. Za letošnje so obljubili prebujenje kulturnega življenja v mestu. Čeravno vadijo v zelo slabih razmerah, se bodo potrudili, da ne bodo razočarali občinstva. D. D.

Ročne motorne žage

V prodajalnah ELEKTROTEHNA v Sevnici in Krškem imajo na zalogi ročne motorne verižne žage ameriške znamke HOMELITE. Izbirate lahko med tremi vrstami teh žag: HOMELITE XL-913, ki ima 9 KM, teža 7,04 kg, stane 3.180 dinarjev; HOMELITE XL-12 ima 6,5 KM in stane 2.650 dinarjev; HOMELITE XL-MINI AUTOMATIC s 5 KM, teža 4,21 kg, stane 2.780 dinarjev.

Ročne motorne žage HOMELITE se odlikujejo po izredno veliki moči, majhni teži, avtomatičnem mazanju, priročnosti, majhni porabi goriva in drugem.

V ELEKTROTEHNI v Krškem so dobili pošiljko kvalitnih čeških obložnih ploščic. (PO—E)

Zakaj naprtiti vso krivdo domači hiši?

Kolektiv Celuloze v Krškem je bil prikrajšan za velik del dohodka zaradi pomanjkanja lesa

V tovarni papirja je bila pred dnevi redna delovna konferenca osnovne sindikalne organizacije, kateri so poleg 60 delavcev prisostvovali tudi predsednik občinskega sindikalnega sveta Edo Komočar, sekretar občinske konference ZK Krško Milan Ravbar, republiški poslanec inž. Martin Vidmar ter predsednik republiškega sindikata industrije in rudarstva Jože Globačnik.

Položaj podjetja, ki se že leto dni bori s težavnimi zaradi pomanjkanja lesa, je uvodoma orisal predsednik sindikata Tone Zalokar. Hkrati je pozval na delegate, naj ocenijo delo sindikata in poslovanje podjetja v preteklem letu.

Podatek, da je na zalogi le 10.000 prostorninskih metrov lesa (za 7 dni proizvodnje) in da en papirni stroj zaradi pomanjkanja smrekovega lesa stoji, je bil glavni

povod, da so prisotni želeli jasen odgovor, kdaj bo 1200-članski kolektiv lahko prišel s polnim obratovanjem. Jasnega odgovora na ta vprašanja ni bilo, ker ga niso mogli dati niti najvišji predstavniki podjetja. Spritno domačih tržnih razmer z lesom se je tovarna papirja letos preumetila tudi na uvoz lesa. Tega pričakujejo vsak dan, vendar so skladišča še prazna, delavci pa nestrpni. Dano je bilo zagotovilo, da bo lesa

kmalu dovolj za normalno obratovanje, kar celoten kolektiv komaj pričakuje.

Zaradi izpada proizvodnje

En dan v tednu brezplačni nasveti

V krški občini se ljudje zelo radi obračajo za nasvete na sodišče. Brezplačno pravno pomoč jim nudijo enkrat v tednu. Tako se vsako sredo zbere na sodišču okoli 40 ljudi. Pravni nasveti so vsestranski, kot so vsestranske želje občanov, ki se pridejo posvetovati. Nekateri pridejo zaradi poravnave, drugi zaradi tožbe, tretji zaradi preživnine ali preužitja, drugi zopet zaradi razžalitve in podobno.

Krčani k Ljubljani

Občinska skupščina v Krškem se je odločila za vključitev v ljubljanski medobčinski zavod za spomeniško varstvo. Ta naj bi skrbel posej za vse kulturne spomenike na njenem območju. V Krškem so prepričani, da bo svojo nalogo zadovoljivo opravil, saj je dobro organiziran in ima na voljo dovolj strokovnjakov za delo.

Prekrški zaradi vinjenosti

V minulem letu je sodnik za prekrške izrekel za 130.300 dinarjev denarnih kazni ali povprečno po 100 dinarjev za prekršek. Najvišje kazni je določal za kršenje predpisov o teži vozil in tovora.

Prj analizi prometnih prekrškov je bilo ugotovljeno, da se dogaja še vedno največ nezgod zaradi neprimerne hitrosti. Vozniki ne upoštevajo predpisov in okoliščin, v katerih vozijo. Takšna malomarnost se posameznikom zelo maščuje.

Vinjenost je tudi pogosto vzrok za prekrške. Sodnik za prekrške v Krškem je obravnaval lani 45 primerov vinjenosti. Kršitelji so bili vozniki motornih in drugih vozil. Vozniško dovoljenje so odvzeli 31 kršilec. Med tistimi, ki so morali pred sodnika za prekrške zaradi vinjenosti, so bili tudi kolesarji in vozniki

vprežnih vozil. Kar 9 prometnih nezgod je lani povzročil alkohol.

Predpis, ki zahteva odvzem voznškega dovoljenja, če je storilec prekrška vinjen, za sedaj še ni prinesel zaželenih uspehov. Vse kaže, da bo treba posegati po najostrejših ukrepih.

Tudi zasiljevanje prednosti pri vključevanju v promet, pri obračanju itd. je že nekajkrat povzročilo prometne nezgode. Na cestah se dogajajo številni prekrški tudi zaradi brezobzirnih voznikov. Med njimi prevladujejo tisti, ki se z avtomobili pripeljejo z dela v Nemčiji.

Za brezskrbnost ni razlogov

Gospodarstvo v krški občini nazaduje

Ko so v torek, 31. marca, odborniki občinske skupščine v Krškem obravnavali smernice za letošnji gospodarski razvoj, so se kritično ustavili pri tistih panogah, ki za območje zborov so načelnaj položaj v CELULOZI, ki utegne vsak čas obstati, če naročnik celuloze iz tujine ne bo pravočasno tu. Akcijo tovarne med gozdnimi posestniki pozdravljajo, saj tudi ni bila zaman. Kmetje prodajajo celulozo les, pritožujejo se nad poslovanjem kostanjeviške gozdne obrate.

Celulozi so danes očitali, da stiske z lesom ne bi bilo, če bi tovarna lani les dražje plačala.

Za Celulozo in Kovinarsko je sekretar občinske konference ZK posebej poudaril, da zmanjša z zaposlitvijo strojnizacijo dela. V razpravi so opozorili na nazadovanje občinskega gospodarstva, na premalno zaposlovanje in investiranje. Resda ni nobeno podjetje lani zabeležilo izruba, toda s tem niti skupščina

niti kolektiv, ne smejo biti zadovoljni. V krški občini nujno potrebujejo dolgoročno usmeritev gospodarstva. J. T.

Ni jih več med nami

Pred dnevi je umrl Jože Zorko iz Dobrave, star komaj 39 let. Zapustil je ženo in tri mesece starega otroka. Kmalu nato so pokopali 75-letnega Antona Gereleta iz Šutne. Bil je Maistrov borec za severno mejo, prostovoljec od novembra 1918. Poslovili smo se tudi od Alojza Veglja iz Brezovice. Dopolnil je 60 let. Daleč naokoli je bil znan kot zgleden vinogradnik, pa tudi kot pošten in gostoljuben človek. Med okupacijo je sodeloval z narodnoosvobodilnim gibanjem od jeseni 1941 dalje. Narodni izdajalec so mu iz maščevanja ob koncu vojne požgali domačijo, vendar si jo je po osvoboditvi s pridnostjo spet obnovil. Ker je bil član Združenja borcev, so ga ti na zadnji poti pospremili s praporom. Prišli so tudi borci iz Krške vasi in ga pospremili do groba. J. S.

Skupščina je sprejela proračun

V torek se je v Sevnici sestala občinska skupščina ter kljub 4-urni razpravi sprejela občinski proračun tak, kot je bil predlagan in kakršnega so obravnavali na zborih volivcev. Skupščina je sprejela še nekaj drugih odločitev, med njimi odlok o najvišjih maloprodajnih cenah za meso, izrekla nekatera imenovanja ter obravnavala več krajevnih problemov. Več bomo o zasedanju poročali prihodnjič.

»Odpoved« še na Blanci in v Boštanju

Sentjanški mladinski aktiv bo v nedeljo, 5. aprila, gostoval z igro »Odpoved« še v dveh krajih sevnške občine. Popoldne bo ob 14.30 predstava najprej na Blanci, zvečer ob 18.30 pa še v Boštanju. Za igro je bilo v Sentjanžu veliko zanimanja.

Brez dvorane ne moremo!

V nedeljo, 15. marca, je bilo v šentjanški dvorani spet živahno. Popoldne je bil najprej zbor volivcev, na katerem smo zvedeli, kako bo z letošnjim občinskim proračunom in pomočjo krajevnim skupnostim. Znova so ljudje spomnili na gradnjo telovadnice, ki bi bila hkrati tudi prostor za različne prireditve.

Popoldne se je mladinski aktiv pod vodstvom ravnatelja Sole tov. Bavca predstavil z igro »Odpoved«. To delo ponovno dokazuje, da imajo ljudje v kraju voljo po kulturnem delovanju. Mladi se sprašujejo, kdaj bodo pristojni opazili, da smo voljni nekaj narediti in da nam je treba pomagati.

Franci Bebar,
Cerovec 5,
p. Sentjanž

Sprememba naslova!

Naročniki in sprejemniki svojih starih naslovov naj sporočijo oba naslova. Oganja se da sporočiti samo novega, kar pa ima mo pri nas včasih več narokov in enakim postopkom in imenom seveda ne moremo vedeti čigav naslov je treba spremeniti.

SEVNIŠKI PABERKI

■ V NEDELJO PODELITEV POHVAL IN SPRICEVAL. 5. aprila bo v Sevnici gasilskemu domu svečano podeljevanje spričeval in pohval gasilskim častnikom in podčastnikom Spod. Posavja, ki so uspešno končali letošnje tečaje. V Sevnici je 22. marca opravilo izpit za gasilskega podčastnika 33 gasilcev.

■ TAVČARJEVA PREDAVANJA. Na povabilo delavske univerze je v četrti Stane Tavčar predaval v Sevnici o zanimivostih Maroka. Obiskovalci so bili navdušeni nad njegovo pripovedjo in barvnimi posnetki, ki jih je prinesel iz te dežele. Škoda, da se takih predavanj ne udeleži več ljudi.

■ DOBER OBISK. Minuli teden so v galeriji v gradu zaprli razstavo likovnih del predšolskih otrok. Iz dnevnika je mogoče videti, da si jo je ogledalo sorazmerno veliko ljudi, ki so bili po večini prijetno presenečeni nad tem, kaj smorejo otroci, če jih kdo usmerja v prvih likovnih prireditvah.

■ NOV PROSTOR ZA MLADINSKI KLUB. V sredo, 25. marca, so si predstavniški občinske skupščine in mladinske organizacije ogledali prostor v gradu, kjer bodo uredili nov mladinski klub. Dosedanji prostor bodo uporabili za potrebe vajenske šole lesne stroke, ki, kot je znano, nima dovolj prostora v stari osnovni šoli ob Savi. Mladinci bodo klub in okolico gradu urejali s prostovoljnimi deli.

■ SPET NESREČA NA BOŠTANJSKEM MOSTU. Zaporedje prometnih nesreč na preozkem

V DREVESNICI NA IMPOLJCI: Zima se je zavlekla in pohiteti je treba z izkopom. (Foto: M. L.)

V DREVESNICI »PLANTA« NA IMPOLJCI Vlečejo novejšje sorte

Največ sadnih dreves pokupijo na drobno – Sejanec še vedno bolj zanimiv kot šibke podlage

»Planta«, drevsnica kmetijskega kombinata »Zasavje« na Impoljci pri Sevnici, ima na izbiri večino sort slovenskega sadnega izbora. Dvoletne jablane in hruške, sajene na sejanju, so po 12 dinarjev, enoletne pa po 7 dinarjev. Sadike s šibkimi podlagami so dinar dražje, pa naj gre za dvoletne ali enoletne. Napredaj so tudi sadike različnih drugih sadnih plemen. Kupci največ povprašujejo za novejšimi sortami. Med jablanami prodajo največ sorti jonatan in zlati delišes, izmed hrušk pa viljamovko in kleržo, sledijo pa še druge sorte: pastorjevka, boskovka itd. Zanimivo je, da prodajo več sadike, ki nima železniške povezave, kar pa je za kupce, ki nimajo lastnih avtomobilov, manj ugodno.

Radeče: predsednik znova Stane Koselj

V Domu kulture v Radečah je bil pred kratkim občni zbor Planinskega društva Radeče. V živahni razpravi o delu društva so podelili značke za prehojene planinske transverzale, 28 pionirjev pa je dobilo značke in planinske klobučke. Za predsednika je bil znova izvoljen Stane Koselj, direktor PAPIRNICE, ki že 19 let vodi društvo. S sprejemom okoli sto pionirjev se je število članov povečalo letos na 465, od tega iz območja Loke 81. Po običnem zboru je bilo še predavanje na katerem je najmlajši član od prave na Himalajo Lojze Golob v besedi in sliki prikazal azijsko pokrajino in tamkajšnje ljudstvo.

S. Sk.

»Odpoved« tudi v Sevnici

Aktiv Zveze mladine Sentjanž bo po gostovanju na Loku in Vrhovem nastopil 5. aprila tudi v Sevnici. Zelij, da bi si prebivalci predstavili ogledali in tako dali priznanje delovnemu vaškemu aktivu.

B. D.

IZ KRMELJA

SVETOVNI POPOTNIK STANE TAVČAR je imel pretekli teden predavanje pod naslovom »Zanimivosti Maroka«. Izredno lepi barvni diapozitivi so navdušili prisotne, ki so napolnili dvorano »Svobode«. **NOVI ODBOR DPM** je zelo delaven. Imel je že nekaj sestankov in sodeloval pri obdaritvi otrok ob novem letu ter priredil družabni večer ob dnevu žena. V načrtu ima predavanja za starše in mladino ter izlete otrok v razne kraje. Podprl je tudi akcijo za nabavo telovadnega orodja za šolo. **V SAMOPOSTREŽNI TRGOVINI** dela lepo napredujejo. Menijo, da bo dolgaletna želja prebivalstva po novi samopostrežni trgovini uresničena do konca junija.

B. D.

POTREBEN JE PROGRAM RAZVOJA KULTURE V OBČINI

Bolje izkoristiti obstoječe oblike

Iz uvodnih misli za delovno konferenco občinskega sveta ZKPO

Katere naloge čakajo občinsko Zvezo kulturno-prosvetnih organizacij v prihodnjem obdobju, je bila osrednja točka petkove delovne konference, na kateri so razpravljali o kulturnem udejstvovanju v občini ter o srednjeročnem programu razvoja kulture.

Zveza kulturno-prosvetnih organizacij Sevnica skuša pritegniti k izdelovanju programa čimveč ljudi. To prizadevanje je tudi del priprav na sprejem zakona o kulturnih skupnostih, ko se bo treba odločiti, ali bi bilo bolje, da bi imela sevnška občina svojo kulturno skupnost, ali naj bi za spodnje Posavje obstajala medobčinska kulturna skupnost.

Znana je pobuda medobčinskega sveta ZKS za spodnje Posavje, ki je imenoval posebno skupino, katere naloga je pripraviti gradivo o razmerah na področju kulture v Posavju. Ugotovitve bodo pomagale tudi k odločitvi o mejah kulturnih skupnosti.

V sevnški občini deluje trenutno pet društev. Zadnje čase so se začele uveljavljati tudi kulturne skupine pri mladinskih aktivih, npr. v Sentjanžu, Boštanju, konfekciji Jutranjka itd. Ta prizadevanja mladine je treba ustvarjalno vključiti v celotno delo zveze kulturno-prosvetnih organizacij.

V Sevnici obstaja mladinski klub, ki sodeluje v republiškem tekmovanju klubov in namerava svojo dejavnost

še popestriti tudi v kulturnem smislu.

Zadnje čase je središče občine dobilo tudi likovno galerijo v starem gradu, ki je pripravila že več uspešnih razstav. Sevnški grad in bližnja Lutrovska klet je potrebno bolj izkoristiti v kulturne namene.

Poseben primer je knjižni-

čarstvo, saj premore občinska knjižnica le okoli 4.000 povečini zastarelih knjig in je lani nakupila le 281 novih knjig. V slabem položaju pa so tudi krajevne, pionirske in učiteljske knjižnice.

Nova pridobitev občine je lokalna radijska postaja, ki ima za začetek spodbudno dober program, vendar njeno delo sloni zgolj na ravnih neprofesionalnih sodelavcih. Opozoriti velja še na položaj obeh kinematografov v občini, ki se otepa za denarnimi težavami kot večina podeželskih kinematografov.

BREZ OBETOV, DA BO KMALU BOLJŠE „SOS“ za cesto ob Mirni

O vzdrževanju ceste Tržišče-Sevnica govori Alojz Resnik, ki že 22 let dela na njej

Vsak dan z lopato na cesti. Vsak dan skozi 22 let skrbi Alojz Resnik iz Boštanja za vzdrževanje ceste Tržišče-Sevnica, zato je kot nalašč, da pove, zakaj je tako zdelana. »Cesta ob Mirni je bila svoj čas ena najboljših: gladka skoraj kot asfalt. Priporočali so jo za izlete s kolesi. Zdaj s takim vozilom ne bi prišel daleč.

To je bilo takrat, ko je peljalo po njej nekaj vozil na dan. V oskrbi sem imel vsega tri kilometre cestišča, zdaj, ko je promet neprimerno večji, jih

imam 5,5 km. Prav tako tudi drugi cestarji.

»In zakaj je tako, kaj mislite vi?«

»V našem podjetju nam pravijo, da ni denarja. 6.000 dinarjev je namenjeno za kilometer ceste in vseskozi se bojmo, da tega ne bomo izrabili že v nekaj mesecih.

»Menite, da cestarji da-

ste od sebe kar morete?«

»Koliko našega dela gre v nič! Posujemo, poravnamo jame, pride dež ali sneg, cesta je spet natančno taka, kot je bila. V 16 urah so na mirni cesti našli čez 500 avtomobilov, od tega veliko težkih tovornjakov in avtobusov. Naše delo je reševanje. Na tej cesti je uničeno cestišče, izrabljena podlaga.

»Torej ni upanja, da bi se vozili po boljši.«

»Zaenkrat ne; kot vem, te ceste ni v načrtu za prihodnjih pet let. Ker se promet veča, je verjetno, da bo ob prehodih od glavnice na pomlad še slabše. Vem, da se vozniki hudujejo na nas cestarje, toda brez mnogo večje denarne pomoči cest ne bo mogoče dobro vzdrževati.«

M. L.

SKLEP: DOHODEK LOVA VRAČATI V LOVIŠČA Če srnjaka - tudi srno

Na zboru lovcev LD Studenec so ugotavljali, da je lovski disciplina začela popuščati

22. marca so se v gostilni Debevc na Velikem Trnu sestali člani lovskih društev Studenec. O delu v minulem obdobju je poročal predsednik LD Mirko Zalokar, ki je še posebej poudaril, da je zadnje čase popustila disciplina v lovskih vrstah, zato lovci nimajo več prave evidence o odstreljenih divjačinah.

Na zboru so lovci ugotavljali, da se je zmanjšalo število članov in da je nujno potrebno pritegniti več mlajših ljudi v lovsko organizacijo. Udeleženci so soglašali s sklepom lovske zveze v Krškem, po katerem je treba ves dohodek iz lovišč porabiti za nova vlaganja. V tem smislu bo upravni odbor društva sestavil finančni načrt za letošnje leto.

Lovski zvezi so sklenili predlagati, naj bi čas lova srnjakov premaknili iz septembra v drugo polovico oktobra in v november. Ker ugotavljajo da je v loviščih več srn kot srnjakov, so sklenili, da mora vsak član, ki bo

ustrelil srnjaka, ustreliti tudi srno, če tega ne bo naredil, pa mora plačati 40 novih dinarjev. Ta sklep bo prenehal veljati takoj, ko bodo izpolnili letni načrt odstrela. Sklenili so še, da bodo letos na stavili 400 zastupljenih lovcev proti roparicam, dogovorili pa so se še za nekatere druge letošnje akcije ter za polnoletno boj divjemu lovu, ki ostren boj divjemu lovu, ki dela občutno škodo.

K. Z.

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 5. APRILA: 12.00 — Napoved programa, lokalna poročila, občinske novice in kronika — Člani in obvestila — Naši poslanci — Reklame, oglasi in obvestila — Zdravstveni napotki in posredovanja — Sodelavci občinskega inšpektorata — Predavanja o pašnokoznem sistemu v naših gojnih živinoreji — Popevke za nedeljsko popoldne — O književni ustvarjalnosti — Naši poslanci — Poslušalci čestitajo in pozdravljajo.

SREDA, 8. APRILA: 12.00 — Napoved programa — Reklame in oglasi — Pogled v preteklost — Poskočna vije nam igrajo anamni — Bel Maksa Kumra in Jofeta Krežeta — Vrtnar svetuje — Nekaj o vagoni glasha in uganko — Nekaj o vagoni — Pravljica za najmlajše.

PRVA JE NA VRSTI SOLA NA JELŠEVCU. »Šolsko poslopje« v tem kraju (na sliki v ozadju) si je ob zadnjem obisku na Trebelnem ogledal tudi predsednik izvršnega odbora republiške izobraževalne skupnosti Ludvik Zajc. (Foto: Legan)

SPREJET JE PROGRAM GRADENJ IN POPRAVIL ŠOLSKIH STAVB

Zdaj je na vrsti Trebelansko

Še letos začetek gradnje šol na Jelševcu in Trebelnem — Popravilo šol v Šentlovrencu in na Selih—Šumberku ter dozidava v Vel. Gabru

Sredi decembra 1968. leta so prebivalci trebanjske letošnjih šolskih počitnicah, občine z ljudskim glasovanjem odločili, da bodo še nadaljnjih pet let plačevali samoprispevek za izboljšanje materialnih razmer šolstva. Ob takratni akciji je bilo rečeno, da bo naknadno določen vrstni red gradenj oziroma popravil, ki bo upošteval najnujnejše potrebe.

V ta namen je bila najprej narejena analiza o šolski mreži v občini, ki je bila tudi v javni razpravi. S podatki je dokazala, da šolske mreže ni potrebno bistveno spreminjati, marveč je treba vsestransko utrditi popolne osmlečke, povsod odpraviti kombinirani pouk, ki je zdaj še na nekaterih podružničnih šolah. Pomembno zaradi nezadostnega ali prevelikega števila šolskih otrok.

Ko je strokovna služba ugotavljala vrstni red gradenj novih šol, se kljub velikim potrebam ni bilo težko odločiti? Trebelansko mora biti na prvem mestu. V dveh letih program gradnje in popravil šol, ki ga je 26. marca sprejela občinska skupščina, je določeno, da bodo že letošnje pomlad začeli graditi oziroma pripravljati gradnjo nove dvorazredne šole na Jelševcu. Znano je, da prostori, ki jih imajo v tem kraju namenjene za pouk, ne ustrezajo niti najnosnejšim zahtevam.

Druga bo na vrsti šola na Trebelnem, ki naj bi jo tudi začeli graditi še letos. Sprva so nameravali obnoviti in delno povečati sedanjo šolsko stavbo, izkazalo pa se je, da šole, ki je razen tega na zelo neprimernem mestu, ni vredno preurejati in je bolje zgraditi novo. Šola bo štirirazredna, s kabineti in se nekatere prostori.

V teh dveh letih, ki jih obsega program, bo preurejena šola v Šentlovrencu — še v

šola na Selih — Šumberku pa naslednje leto.

V zelo slabih razmerah deluje tudi šola v Velikem Gabru, zato je v tem obdobju načrtovana dozidava štirih učilnic s kabineti in upravnimi prostori. Staro šolo bodo preuredili tako, da bo z novim delom tvorila funkcionalno celoto.

In kako bo z denarjem za te gradnje? Republiška izobraževalna skupnost je že odobrila 1,92 milijona dinarjev posojila. Samoprispevek bo tudi eden izmed pomembnih virov, pomagal bo medobčinski sklad za investicije v šolstvu, za gradnjo pa bodo porabili tudi večji del amortizacije, ki se po novem nabira od šolskih stavb. Pozabili ne smemo velike pripravljenosti ljudi, predvsem na Trebelanskem, kjer so se že dogovorili za pomoč v denarju, lesu in prostovoljnem delu.

M. L.

Vrbovec: spet o gozdovih

Zaradi znane zahteve nekdanjih lastnikov gozdov t.i. Koritenske gmlajne, ki hočejo nazaj gozdna zemljišča, na katerih raste zdaj intenzivni gozdni nasad, je bil v četrtek v Vrbovcu sestanek s predstavniki GG Novo mesto, katerega sta se udeležila tudi direktor podjetja inž. Janez Penca in predsednik Obs Trebnje Ciril Pevec. Zbranim ljudem so znova povedali, da po sedanjih zakonskih predpisih ni mogoče vrniti zemljišč, pa čeravno so jih lastniki pred leti darovali. Vrbovcani in še nekateri, ki so napolnili Jarčevo hišo, se niso sprijaznili s takim odgovorom.

Dobrič: zdravnik enkrat na teden?

Po zgledu vasi Sela—Šumberk, ki ima urejeno zasilno ambulanto, kamor prihaja zdravnik enkrat na teden, bi tudi v Dobriču, od koder nimajo prometnih zvez s Trebnjem, radi na podoben način olajšali obiskovanje zdravniškega. To je predlagal na zadnji seji občinske skupščine odbornik Jože Jerič, ko je govoril o slabih prometnih povezavah Dobriča. Glede prevoza je dobil odgovor, da ne preostane nič drugega kot čakati na spremembo zakona, po kateri bo morda dovoljeno, da bi delavski ali šolski avtobus lahko vozil tudi druge potnike.

M. L.

OBČINSKA SKUPŠČINA O PREDLOGU:

Soglasna podpora društvu

Po območjih KS bodo kmetovalcem še natančneje pojasnjevali pomen živinorejskega društva

Sedanja pomoč zasebnemu kmetu je povečini preslabotna, zato kmetje pozdravljajo vsako obliko združevanja in sodelovanja, od katere si obeitajo koristi. Razumljivo torej, da je občinska skupščina Trebnje na zadnji seji podprla ustanovitev društva živinorejcev za vzajemno samopomoč, za katero je dala spodbudo veterinarska postaja.

O vzajemnem zdravstvenem varstvu, ki je ena najpomembnejših nalog društva, smo že poročali. Dodan je bil tudi izračun zavarovanja živine, ki je pokazal, da je mogoče zelo povečati zanesljivost in varnost reje, ob tem pa bi bili prispevki za zavarovanje občutno manjši, kot znašajo sedanje sorazmerno visoke zavarovalne premije, zaradi katerih le redki rejci zavarujejo svojo živino.

Na seji skupščine so poudarjali, da je vzajemno zavarovanje živine le en del splošne dejavnosti društva, ki obsega še vrsto drugih oblik sodelovanja in strokovne pomoči, vse z namenom — izboljšati živinorejo, ki bo tudi v prihodnosti dajala našemu kmetu največji dohodek.

Ustanavljanje društva in pridobivanje članstva bo ter-

jalo veliko prizadevanja. Da bi kmetovalce čimbolje seznanili z namenom in naloga društva, v katerega ima vsak rejec vstop, bodo v večjih krajih priredili posebne razgovore s kmeti.

Migolica: voda poplavlja

Ob večjem deževju Mirna redno preplavlja cesto pri mostu pri Migolici in s tem ovira promet. Prizadeti ljudje so zato zaprosili občinsko skupščino, naj poskrbi, da bo Splošna vodna skupnost Dolenjske uredila vodotok. Ob ljubljenosti je, da si bodo primer ogledali strokovnjaki in povedali svoje mnenje o potrebnih ukrepih.

Skupščina ZZB bo 18. aprila

18. aprila bo v Trebnjem skupščina občinskega odbora ZZB, ki jo sklicujejo vsaki dve leti. Pripravljen je obsežno poročilo o dosedanjem dvehletnem delu organizacije. Občinski odbor je na zadnji seji obravnaval letošnje skupščine krajevnih organizacij ZZB, ki so pokazale veliko prizadevnost nekdanjih borcev, predvsem pa skrb za tovariške, ki so potrebni družbene pomoči.

S TEM DENARJEM BO ŽE MOGOČE VEČ NAREDITI

Gre lažje, če je kaj deliti

Skupščina je razdelila 280.000 din pomoči krajevnim skupnostim, kar je 60 odst. več kot lani

Srednja pot je najboljša pot. Tega reka se je držala občinska skupščina Trebnje, ko je na zadnji seji razdelila dodatne milijone starih dinarjev občinske pomoči krajevnim skupnostim. Kot je znano, bodo letos dobile KS 280.000 novih dinarjev, kar je 60 odstotkov več kot lani. Ta dodatni denar je skupščina razdelila pol za krajevne poti, pol pa za osnovno dejavnost krajevnih skupnosti.

Drugi dve možnosti, ki sta bili v skupščinskem gradivu tudi predvideni (takih alternativnih predlogov bi v prihodnje želeli še več), sta predvideli dve skrajnosti: ali ves dodatni letošnji denar nameniti za pota ali vse za osnovno dejavnost krajevnih skupnosti.

Kot rečeno, je bila izbrana srednja pot. Krajevne skupnosti bodo letos dobile po razdelilniku naslednji denar za osnovno dejavnost, v ope-pajih pa bo navedeno še dodatni denar za popravilo in vzdrževanje vaških poti:

Krajevna skupnost Trebnje 27.845 din za osnovno dejavnost (in še 11.321 dinarjev za pota), Dol. Nemška vas 10.409

Hrastovica: odločitev po dopolnitvi programa

Mokronoška krajevna skupnost je predlagala občinski skupščini, da bi le-ta dopolnila odlok o urbanističnem redu, tako da bi bilo dovoljeno graditi stanovanjske hiše v Hrastovici tudi drugim občanom in ne samo kmetom in obrtnikom. Zahtevek je svet KS utemeljeval s tem, da ima kraj dobre prometne zveze in v vodocod. Svet za urbanizem, komunalne in stanovanjske razmere je na zadnji seji sklenil, da za enkrat ne kaže spreminjati občinskega odloka, ker je še to leto predvidena dopolnitev urbanističnega programa, ki bo po javni razpravi dokončno odločil, kje bo dovoljeno graditi.

Denar za šport razdeljen

Občinska zveza za telesno kulturo bo imela letos na voljo 30.000 dinarjev ali 5.000 din več pomoči občinske skupščine kot lani. Minuli teden je odbor denar razdelil med posamezna društva. Po razdelilniku bo dobilo TVD Partizan Trebnje 7500 dinarjev, TVD Partizan Mirna 5500 in še 10.000 din za nogometni klub, šahovska sekcija 2000 din in pet šolskih športnih društev skupno 4000 dinarjev. 1000 dinarjev je namenjeno za rezervo. Odbor je tudi sklenil, da je potrebno ob koncu maja preveriti dejavnost društev in porabo denarja.

Blečji vrh: sušilnica zgorela

Jože Brajer z Blečjega vrha pri Trebelnem najbrž ne bo več odlagal vročega pepela iz peči v leseno posodo. 14. marca mu je namreč prav zaradi tega zgorela sušilnica za sadje, pod katero je hranil posodo s pepelom. Na srečo požar ni povzročil večje škode.

Volitve in imenovanja

Na predlog komisije za volitve in imenovanja je občinska skupščina na zadnji seji izrekla naslednja imenovanja. Novi člani delavskega sveta Komunalno obrtnega podjetja Trebnje so postali: Jože Govednik, Ciril Pungartnik, Milan Uhan in Ivan Longar, v skupščino stanovalcev pri Stanovanjskem podjetju Trebnje sta bila imenovana Jože Kastelic in Janko Oven, v svet delavske univerze Trebnje Janez Kranjc, v komisijo za otroško varstvo pri temeljni izobraževalni skupnosti pa Danica Skufca.

D. B.

Bolje nekaj kot nič

Odkar je zaprta edina gostilna v Veliki Loki (lastnik vztraja, da so dajateve prevelike), pripovedujejo, da so v kraju začele cveteti »crne« gostilne. Prej je občina dobivala večji del prometnega danka in še nekaj dohodka od opravljanja obrtne dejavnosti, od prodaje alkoholnih pijač po hišah pa seveda ne dobi ničesar. Ostane le upanje, da bo inspekcija odkrila prestopnike.

DROBNE Z MIRNE

■ **BO KOCA OSTALA ZAPRTA?** Blizajo se lepi pomladni dnevi, primerni za izlete v naravo. Koca na Debencu je še vedno brez oskrbe in vse kaže, da bo tako vse poletje. Ljudje pričakujejo, da se to ne bo zgodilo.

■ **VABIJO CIMVEC LJUDI.** V šolski telovadnici je TVD Partizan organiziral redno vadbo za cimbane, pionirje, mladince in člane. Telovadbe se udeležuje veliko mladine, vabijo pa tudi starejše ljudi.

■ **SPET PROSTA POT.** Krajevna skupnost je dala narediti še lezni križ ob pristopu na nez-

varovan mostič čez Mirno, tako da nanj ni bilo mogoče z motornimi vozili. Zdaj je nekdo odločil železno ročko in motoristi znova spravljajo v nevarnost pešce, katerim je prehod namenjen.

■ **BOLJ DRUŽABEN KRAJ.** V restavraciji »Danez« prireja ob sobotah ples, na katerem igrajo »Fante izpod Brnke«.

■ **V ZAOSTANKU Z GRADNJO.** Na letni skupščini krajevnih organizacij ZZB na Mirni so razpravljali o gradnji stanovanj za borce. Gradnja bi se morala začeti že lani, vendar še vedno ni nič. Interesanti za stanovanja sprašujejo, kako je s tem.

TREBANJSKE IVERI

■ **BREZ TURISTICNE PISARNE.** Trebnje postaja pomemben prehodni turistični kraj, ki premore še precej turističnih sob. Pokazala se je že potreba, da bi imel kraj informacijsko pisarno. To so predlagali na zadnjem zboru volivcev. Vprašanje je, kdo naj uredi tako pisarno, ko v kraju ni več turističnega društva, ker je lani zamrlo.

■ **SE LETOS ODSTRANITI HLEVE.** Predvideno je, da bodo nasproti stare osnovne šole še letos odstranili nekdanje Pehanijeve hleve in na tistem mestu začeli graditi trgovino podjetja »Preharna« iz Ijubljane.

■ **STROKOVNO VODSTVO PO RAZSTAVI.** Tabor slovenskih likovnih samorastnikov je v želji, da bi se s stvaritvami razstavljavcev čim bolj seznanili tudi šolski otroci, priredil prejšnji teden strokovno vodstvo po razstavi Petra Mandiča in Poldeta Miheliča klub.

■ **Mladini je o razstavi govoril po-**

znavelec prof. Mirko Juteršek. ■ **PORABLJENO VEČ KOT NABRANO.** V minulemu letu je bilo na območju Trebnjega vplačano 34.200 dinarjev prispevka za uporabo mestnega zemljišča, različnih komunalnih del pa je bilo opravljeno v vrednosti čez 60.000 dinarjev. Zaradi tega bo potrebno del lanskih stroškov plačati letos.

■ **ZA SMUČARJE — NAKNADNO.** Odbor občinske zveze za telesno kulturo, ki je prejšnji teden razdelil občinsko pomoč, ni mogel ustreči želji smučarskega kluba. Klub je bil namreč ustanovljen februarja, za denarno pomoč je zaprosil v začetku marca, občinska zveza pa je dala programe in predračune občinski skupščini oziroma njeni komisiji še ob koncu lanskega leta. Odbor je zato sklenil naknadno zaprositi občinsko skupščino za dodatni denar, ker želi podpreti tudi smučarski klub.

TREBANJSKE NOVICE

Seja skupščine

Prihodnja seja občinske skupščine Kočevje je sklicana za 10. april. Na njej bodo sprejeli proračun občine za leto, razpravljali o poročilu komisije za družbeni nadzor in poročilu komisije za prošnje in pritožbe, sprejeli več odlokov, med njimi tudi odlok o določitvi sredstev za vzgojo in izobraževanje ter razpravljali in sklepali še o nekaterih drugih zadevah.

Hočejo krajevno skupnost

Prebivalci Zurg, Papežev in okoliških krajev tega dela kočevske občine so v razpravi o svojih krajevnih vprašanjih ugotovili, da potrebujejo denar za popravilo pokopališča v Zurgah, ki je izredno slabo. Zahtevali so tudi, naj ima trgovina v Papežih bolj točno določen obratovalni čas. Čeprav njihovo območje obsega le 4 manjše vasi, so predlagali, naj bi imeli svojo krajevno skupnost. Menijo, da bodo tako lažje reševali svoje krajevne zadeve.

IZ STARE CERKVE

NA USTANOVNEM obnem zboru mladinskega aktivna v Stari cerkvi so kritično razpravljali o delu in nalogah mladine. Sprejeli so delovni program in izvolili vodstvo organizacije. Zavzeli so se, da bi mladina dobila primerne prostore in nekaj športne ter druge opreme. Pričakujejo tudi pomoč občinskih in krajevnih organizacij.

ZARADI IZREDNEGA zanimanja mladine in ostalih za strelski šport, so se v Stari cerkvi odločili, da bodo ustanovili strelsko društvo. Ljubiteljem strelstva bodo pri tem pomagali člani krajevnih organizacij Zveze vojaških rezervnih strelcev.

NA ZBORU VOLIVCEV v Stari cerkvi so razpravljali o gospodarskih gibanjih v občini in predvideni proračunski potrošnji za leto. Menili so, da bi morali proračunska sredstva uporabljati čim bolj načrtno in varčno.

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene.

Kočevje (cene v din za kg)	Ribnica (cene v din za kg)
krompir	0,90
svetlo zelje	4,60
kislo zelje	2,70
kisla repa	2,70
ohrovt	4,40
cvetača	5,00
fižol v arnju	5,50 in 5,80
čebula	4,50
česen	13,20
solata	7,70
spinata	8,00
korenje	2,60
petersilj	6,00 in 10,00
zeleno	3,00
motovilec	12,00
por	7,50
jabolka	2,40
bruske	3,00
groszje	5,20
limone	5,60
pomaranče	5,00 in 5,50
banane	6,20
ananas	7,00
jajca	0,58
(cena za kos)	0,62

Na naši šoli je spet začel delati modelarski krožek. Člani so izdelali že precej brodarških modelov, s katerimi se bodo pomerili v tednu mladosti na občinskem brodarškem tekmovanju. Upamo, da bosta to njihovo prizadevanje podprla tudi Občinska zveza ali Društvo prijateljev mladine Kočevje (Foto: Foto-kino klub osnovne šole Kočevje)

Kot običajno: spet težave s proračunom

Porabniki proračuna so zahtevali četrtno več, kot bodo lahko dobili – Zmanjkalo denarja za odplačevanje posojila za bolnišnico

Skupni proračunski dohodki občine Kočevje bodo letos znašali predvidoma 10.749.710 din in bodo za 9,7 odstotka višji od lanskih. Za vzgojo in izobraževanje bo porabljeno od tega 5.298.000 din, za čisti proračun pa bo ostalo 5.451.710 din.

Temeljna izobraževalna skupnost bo razen z denarjem, ki je predviden za vzgojo in izobraževanje, razpolagala še z lanskim presežkom dohodkov nad izdatki v znesku 536.345 din in dopolnilnimi sredstvi republike, ki bodo znašali 952.000 din. Tako bodo dohodki TIS letos za 12,5 odstotka višji, kot je znašal lanski plan, kljub temu pa še za okoli 800.000 din manjši, kot znašajo potrebe TIS.

Čisti občinski proračun bo letos predvidoma porabilen tako: za kulturo in prosveto 142.620 din ali 6,4 odstotka več kot lani, socialno varstvo 755.500 din ali 3,9 odstotka več, zdravstveno varstvo 216.800 din ali 21,8 odstotka manj, komunalna dejavnost 58.000 din ali 48,9 manj, delo državnih organov 1.996.686 din ali 14,9 odstotka več, narodna obramba 80.000 din ali 32,5 odstotka manj, krajevene skupnosti 230.000 din ali 436,8 odstotka več, družbeno-politične organizacije in društva 450.000 din ali 26 odstotkov več, negospodarske investicije

566.817 din ali 18,6 odstotka manj, gospodarski posegi 177.404 din ali 24,6 odstotka več, obveznosti iz prejšnjih let 257.000 din ali 17,5 odstotka več, rezervni sklad 52.000 din ali 0,3 odstotka več, tekoča rezerva 47909 din ali 161,3 odstotka več, občinsko sodišče 256.274 din ali 20,3 odstotka več, javno tožilstvo 58.019 din ali 26,2 odstotka več, sodnik za prekrške 87.241 din in javno pravobranilstvo 19.440 din ali 21,5 odstotka več. Skupni zahtevki porabnikov proračuna so znašali 24,5 odstotka več, kot se bo v proračunu letos zbralo denarja.

Del proračunskih dohodkov bo treba nameniti za pokritje lanskih obveznosti, ker je bilo lani dozeženih za 242.097

din manj dohodkov, kot je predvideval načrt. Ni še tudi znano, od kod bodo pokrite

nekateri obveznosti za najetje raznih posojil, med drugim tudi za gradnjo nove ljubljanske bolnišnice. Te obveznosti, ki znašajo okoli 350.000 din, bodo skušali pokriti z družbenimi prispevki delovnih organizacij.

ZAKAJ TAKO?

Zbor volivcev skoraj brez volivcev

Skromna udeležba in še bolj skromna razprava – Če ljudje nimajo o čem odločiti, jih sestanek ne zanima – Zaman prosijo 10 let

Nedavnega zbora volivcev v Kočevju – bil je 24. marca v Seškovem domu – se je udeležilo le 42 občanov. Razprave praktično ni bilo. Nekdo je pripomnil: »Če bi bil tale zbor šestinštiridesetega leta, bi bil dom za udeležence 10-krat premajhen, čeprav je imelo Kočevje takrat 10-krat manj prebivalcev.«

Odbornik in podpredsednik občinske skupščine Andrej Klun je na zboru prebral poročilo o gospodarstvu in proračunski potrošnji v občini za lani in letos.

Občan Andrej Pirnat je nato pripomnil, da je ljudem težko oziroma celo nemogoče sodelovati v razpravi, ker je v poročilu veliko števil, ljudje pa poročila niso dobili

na vpogled. Edini volivec, ki je posegel v razpravo, je bil Alojz Primožič iz Mestnega loga, ki je poudaril le, da občani tega območja že 10 let prosijo, da bi dobili vodovod, javno razsvetljavo in pot oziroma cesto, do danes pa niso dobili ničesar.

Vprašanje ga je, če ga je odgovor, ki ga je dobil, zadovoljil. Pojasnjeno mu je namreč bilo, da za to območje ni sprejet zaščitni načrt in da tudi občani tega območja premalo sodelujejo pri delu krajevnih skupnosti.

To je bila vsa razprava na tem zboru.

Ostalo pa je vprašanje, kakaj je udeležba občanov na raznih sestankih iz leta v leto slabša. Rešiti ga bodo morale družbeno-politične organizacije, ki so ga skušale reševati tudi doslej, vendar brez uspeha.

Zelo verjetno sedanje oblike sestankov niso dovolj sodobne. Poročila so predolga. Ljudje se ustrašijo velikega kupa papirjev v govornikovih rokah. Ljudje pred sestankom ne dobe na vpogled poročil. Razen tega je običajno v poročilih že vse tako podrobno obdelano in ves denar razdeljen, da občani praktično res ne morejo o ničemer več odločiti.

Premisleka vredna pripomba enega izmed občanov, ki jo je povedal po končanem zboru:

— Kaj naj bi razpravljali, ko pa je vse že vnaprej določeno, ves denar razporejen, in to celo s pripombo, da še vedno na vseh koncih in krajih manjka denarja! Če bi bilo kaj denarja preveč, o potem bi se že oglašil, kako naj ga porabimo.

J. P.

POPRAVEK

V zadnji številki se nam je na kočevski strani pripetila neljuba tehnična napaka. V tiskarni so zamenjali mednaslova in podnaslova k članku »Podjetja naj vzdržijo gasilstvo in »Proizvodnja večja od prizadevanja«. Bralce vnaprejšnje prosimo, naj popravek upoštevajo!

UREDNIŠTVO

PO GASILSKIH OBČNIH ZBORIH

Računati le na lastne zmogljivosti

Gasilska zveza dobiva tako skromno dotacijo, da ne more ustreči željam vseh društev – Kljub temu so gasilci opravili veliko dela

Občinska gasilska zveza Kočevje združuje 15 prostovoljnih gasilskih društev in dve industrijski gasilski društvi, ki štejejo 710 članov. Polovica gasilcev je kvalificiranih.

Društva imajo domov in orodjarn, nad 5400 m B in C cevi, 17 motornih brizgaln in 3 avtomobile. Nimajo pa dovolj reševalne opreme in kemičnih sredstev za gašenje.

Zveza je lani organizirala tekmovanje, ki se ga je udeležilo 11 društev, pomagala društvom pri delu, organizirala 5 tečajev za izprašane gasilce, omogočila 6 članom udeležbo na tečaju za častnike v Ribnici, organizirala seminar za desetarje, denarno pomagala izvesti medobčinsko tekmovanje v Velikih Laščah itd.

Za strokovno izobraževanje gasilcev je občinska zveza izdala lani 12.400 din. Skupaj z zavarovalnico (za avtomobile, domove, orodjarne, ne-zgode), naročnino za Gasilski vestnik in podobno je Zveza izdala za te, skupne namene nad 90 odstotkov dotacije, ki jo je prejela od občinske skupščine.

Na nedavnih občnih zboraht društev so povsod zahtevali za gasilstvo več denarja. Dve društvi nameravata kupiti letos motorni brizgalni, tri društva pa enosne avtomobilске prikolice. Denar za te nakupe že zbirajo med ljudmi na svojem območju.

Občni zbori so bili zelo dobro obiskani. Mnogih so se razen gasilcev udeležili tudi ostali prebivalci, pa tudi predstavniki krajevnih skupnosti in civilne zaštite. Društvom je bilo pojasnjeno, naj pri svojem delu in načrtih

računajo predvsem na lastne možnosti. Občinska gasilska zveza dobi namreč tako skromno dotacijo, da ne bo mogla pomagati vsem društvom.

Društva so lani pregledala nad 1400 stanovanjskih stavb in kmetijskih gospodarskih zgradb. Pri tem delu pa so ponekod naleteli na težave, ker jim občinska skupščina ne pošilja dovolilnic za opravljanje pregledov.

Kako imenovati nove ulice?

S sedanjim predlogom ljudje niso zadovoljni

V Kočevju nameravajo oštevilčiti nove hiše in določiti novim ulicam imena. O tem predlogu imen za 24 novih cest in ulic so razpravljali tudi na zadnjem zboru občanov.

Občani niso bili zadovoljni s predlogom, da bi nekatere nove ceste pri strelišču in na Trati imenovali kar z rimskimi številkami, na primer »Trata — cesta I«, »Trata — cesta II« itd. vse do »Trata — cesta IX«. Menili so, da je v Kočevju želelo in delalo precej zaslužnih ljudi, po katerih bi lahko imenovali ceste in ulice. Niso se strinjali tudi z nekaterimi nazivi starih ulic.

Nekateri pa spet niso bili zadovoljni s predlaganimi, že udomačenimi nazivi. Tako so prebivalci »Zadružnega naselja« zahtevali, naj se njihovo naselje preimenuje v »Zupančičevo naselje«.

Vsi pa so se strinjali, da je treba oštevilčenje hiš in imenovanje ulic opraviti čimprej. Zda imajo namreč težave s pošto, zdravnik jih težko najde, če ga kličejo na dom, in podobno.

Končno je bilo sklenjeno, da bo v zvezi z imenovanjem ulic krajevna skupnost v kratkem sklicala posvet. Nanj bo povabila vse občane, ki se za to delo zanimajo.

DROBNE IZ KOČEVJA

ZA DAN MLADOSTI bo organizirala osnovna šola Kočevje razne proslave, ki se bodo vrstile ves mesec maj. Prva, ki jo bo organiziral aktiv za tehnični pouk na osnovni šoli, bo že za prvomajске praznike. Razstava bo prikazala šolske in svobodne dejavnosti na šoli. Ker bo razstava precej obsejna, bo v Domu telesne kulture. Za organizacijo razstave je bilo že več pripravljalnih sestankov.

PRECEJ KULTURNIH prireditve v Domu Jožeta Šteška je bilo v februarju in marcu. Nastopili so ansambli in pevci domaćih viš in zabavne glasbe, bile pa so tudi gledališke predstave. Vse prireditve so bile razmeroma skromno obiskane, nekatere pa so celo odpovedali, ker ni bilo dovolj obiska. Zanimivo je, da na kulturne prireditve ni prav tistih, ki vedno ugotavljajo, da kulturna dejavnost v Kočevju zamira.

REDNE IN PRILožNOSTNE poštne znamke, ki so označene v starih dinarjih in so izšle po letu 1963, bodo vzete 31. maja iz prometa. Če jih imajo podjetja, organizacije in ustanove

še v zalogi, jih do tega roka lahko zamenjajo na pošti.

LETOSNJE MEDNARODNE filatelistične razstave v Slovenjskih Konjicah se bodo udeležili tudi pionirji kočevskega filatelističnega društva s svojimi zbirkami. Razstava bo posvečena dnevu mladosti in bo organizirana pod geslom »Mladina za mir in prijateljstvo med narodi«. To bo prva mednarodna pionirska filatelistična razstava v Jugoslaviji. Na njej bodo sodelovali pionirji Avstrije, Madžarske, Italije, Zvezne republike Nemčije in Jugoslavije. Ker je prijav veliko, bodo razstavljene samo najkvalitetnejše zbirke. Razstavljali bodo tudi pionirji iz nekaterih drugih krajev Dolenjske.

Z BOLJŠIM VREMENOM se bodo začeli zopet redni voznikiški izpiti. Bodo vsak četrtlet v domu telesne kulture. Pretekli četrtlet se je prijavilo izpitni komisiji 30 kandidatov, od tega 6 žensk. Pismeni del izpita je napravilo 19 kandidatov, ostali pa so bili zavrnjeni. Pri voznjakih je uspešno opravilo izpit samo 8 kandidatov, od tega 4 ženske.

Občinski proračun je sprejet

Letos 15 odstotkov več dohodkov kot lani – Občinska uprava bo dobila 14 odstotkov več, čeprav bi za uspešno delo potrebovala 23 odstotkov več denarja kot lani – Nekaj več denarja za krajevne skupnosti

Na zadnji seji občinske skupščine Ribnica, ki je bila 23. marca, so med drugim sprejeli tudi proračun občine ter delovne in finančne načrte skladov občinske skupščine za leto.

Letošnji občinski proračun bo imel predvidoma 3.869.191 din dohodkov in prav toliko izdatkov. Najpomembnejši vir dohodkov so davki (3,1 milijona din) in prispevki (1,2 milijona din). Proračunski dohodki bodo letos v premerjavju z lani za 15 odstotkov višji.

Pri izdatkih je namenjena največ denarja za delo državnih organov (1.756.000 din), sklada za socialno skrb-

stvo (670.000 din), za gospodarske investicije (382.574 din), dejavnost družbeno-političnih organizacij in društev (203.000 din), komunalno dejavnost (200.000 din), kulturo in prosveto (150.600 din), zdravstveno varstvo (136.000 din), proračunske obveznosti (121.240 din), gospodarske posege (73.000 din), nerazporejene dohodke (60.177 din), krajevne skupnosti (58.000 din), proračunsko rezervno (40.000 din) in gospodarske investicije (18.600 din).

Krajevne skupnosti bodo dobile letos iz proračuna navidezno precej več kot lani, dejansko pa le 10.000 din več. Prej so namreč s ške za električno razsvetljavo plačevali iz proračuna, zdaj pa so prenesli ta denar na krajevne skupnosti. Krajevne skupnosti pa razen tega denarja dobivajo pomoč še od drugih postavk proračuna, dane so jim nekatere oprostive, proračun odplačuje nekatere kredite, razen tega pa dobe običajno še denar iz drugih virov, ki niso v nobeni zvezi z občinskim proračunom.

Občinska uprava bo dobila letos 14 odstotkov več de-

narja. Od tega bodo za osebne dohodke lahko porabili le 10 odstotkov več, čeprav računajo, da bo nekoliko več zaposlenih. Občutno se namreč povečujejo nekateri drugi stroški uprave. Delavci v občinski upravi pa so med najslabše plačani v občini. Po svojih izračunih bi morala občinska uprava letos dobiti za uspešno delo 23 odstotkov več denarja kot lani.

J. P.

Potres v Sodražici?

Kot da je potres, so se počutili stanovanjci novega bloka v Sodražici oni dan, ko je s strehe zgrmela ogromna količina snega. Je na zaščitno streho, ki se razprostira nad lokali in upravnimi prostori v tem bloku. Udarec je bil tako močan, da je čudno, ker je plošča zdržala, saj je na sredini že krepko počena. Še nekaj takih primerov in plošča se bo zelo verjetno zlomila.

Izvajalec del bi moral zgraditi razsežni plošči podpornike ali pa vsaj na strehi urediti zadrževalec snega.

„Na pesku“ najprej na vrsti

Ta del Sodražice še nima javne razsvetljave in primerne ceste – Potreben prispevek občanov

Krajevna skupnost Sodražica je na zadnji seji, ki je bila 15. marca, sklenila, da bo imela prednost pri izvajanju dolgoročnega programa komunalne ureditve Sodražice ureditev območja »Na pesku«.

Ta del Sodražice, ki je razmeroma gosto naseljen, še nima javne razsvetljave, razen tega pa je treba nujno razširiti in urediti sedanjo cesto IV. reda.

Sredstva, zbrana z določeno obliko prispevka občanov v letu 1970 na območju Sodražice, ne bodo zadostovala za pokritje te investicije. Zaradi tega so se prebivalci tega območja odločili, da bodo vsestransko sodelovali pri tem delu. Zbirali bodo denar in prispevke v materialu. Hkrati pa upravičeno pričakujejo pomoč iz drugih virov, kakor tudi od podjetja Elektro enote v Kočevju.

Vsa ta dela so zelo pomembna ne le za to območje, temveč za vso Sodražico.

Čestitke za praznik Ribnice

Za praznik je bilo v občini več prireditev – Spominska darila za nekdanje predsednike

Na sam praznik 26. marec je bil najprej pohod k Jelenovemu žlebu, ki ga je organizirala domača enota JLA. Ko so se vojaki zvečer vračali, so izvedli navidezen napad na Ribnico.

Popoldne ob 16. uri je bila slavnostna seja občinske skupščine Ribnica, na kateri je govoril o napredku občine in Slovenije v zadnjih letih predsednik Bogo Abrahamsberg.

Predsednik Abrahamsberg je na seji podelil spominska darila predsednikom nekdanjih občinskih ljudskih odborov na območju sedanje ribniške občine. Prejeli so jih: Jože Ambrožič, Filip Pajnič, Danilo Samsa, Alojz Zbašnik, Alojz Vesel, Stane Ilc, Stane Goršič in Franc Ilc.

Odbornikom so prišli čestitati tudi predstavniki pionirjev in mladine ribniške občine. Pozdravne brzojavke pa so ob tej priložnosti poslali ribniški občini še predsedniki občin Kočevje, Novo mesto in Cerknica, predstavniki brigade Frana Levstika, ki ima v ribniški občini domicil, in zvezni poslanec Jurij Levičnik iz Novega mesta.

Slavnostne seje so se udeležili tudi predstavniki sosednje kočevske občine, poslanci, predstavniki Ribniške čete, ki ima domicil v občini, in nekateri drugi gostje.

Občinska skupščina je na seji počastila z enominutnim molkom spomin na padle borce in aktiviste, skupina od-

Za občinski praznik so prišli na svečano sejo skupščine čestitati odbornikom tudi domači pionirji in mladinci. Povabljeni so bili tudi nekdanji predsedniki občinskih ljudskih odborov na območju ribniške občine. Predsednik Bogo Abrahamsberg jim je ob tej priložnosti izročil skromna spominska darila.

(Foto: Prime)

Premalo denarja za TIS

Boljši učni uspehi v Ribnici in Loškem potoku – Najtežja predmeta: nemščina in matematika

V Ribnici je bila 18. marca skupna seja sveta za šolstvo, kulturo, prosveto in telesno kulturo ter izvršilnega odbora temeljne izobraževalne skupnosti. Prisotni so bili najprej seznanjeni z učnimi uspehi v prvem polletju.

Najboljše uspehe so dosegli na osnovni šoli v Loškem potoku in v Ribnici, kjer so bili boljši kot lani. V Sodražici pa je imelo pozitivne ocene 5,1 odst. manj učencev kot v preteklem šolskem letu. Temu so največ pripomogle slabe ocene v 8. razredu. Z dodatnim poukom bo podoba učnih uspehov tudi na sodražki šoli na koncu leta precej boljša.

Se vedno razmeroma veliko število učencev ne konča obveznega osemletnega šolanja v osmem razredu, marveč v 7., 6., 5. ali celo nižjem razredu. Najtrša oreha za učence od 5. do 8. razreda sta nemški jezik in matematika.

Delna potuha, da se učenci ne trudijo dovolj, je ker podjetja pri sprejemanju nekvalificiranih delavcev ne gledajo, s kakšnim uspehom so zaključili šolo.

Na seji so obširno razpravljali o sredstvih za TIS, ki so za 5 odstotkov nižja kot potrebe, o financiranju B programa, kjer je pomanjkanje denarja še bolj očitno in drugim. Sklenili so, da bodo poslali republiški izobraževalni skupnosti vlogo za dodelitev tolikšnih sredstev, kot so dejanske potrebe. Iz teh virov tudi niso potrdili finančnega načrta TIS in razdelili sredstev.

—r

ODMEV Z ZADNJEGA ZBORA VOLIVCEV

Hočemo mesto, ne vas!

Na zadnjem zelo živahnem zboru volivcev v Ribnici smo med drugim ugotovili, da zelo mnogo pobud in načrtov za ureditev Ribnice ostaja samo na papirju ali pa jih celo črtamo z dnevnega reda.

»Naj postane Ribnica mesto ali ostane vas?« je na zboru vprašal neki občan.

Vsi mi bi radi videli, da bi bila Ribnica lepo mesto. Seveda moramo zato tudi nekaj žrtvovati: eni več, drugi manj, tretji nič. Zato seveda delamo načrte, skice, iščemo pobude. Zapišemo jih, predlagamo samoupravnim organom, potrjujemo. S tem pa se tudi vse konča. Čim ti načrti in pobude zadenejo ob koristi posameznikov, se ustavijo in nihče nima več moči, da jih požene naprej!

Vprašamo se: ali je to prav? Seveda ni! Če bi bilo, ne bi na zborih volivcev na primer stanovanjci stolpcev zahtevali ureditev vsaj pešpoti v središče (trgovsko-gostinski del) Ribnice in še posebej, da krajevna skupnost vnese to zahtevo v svoj delovni načrt. Taka zahteva stanovanjcev je povsem upravičena, ker tako slabih prehodov nimajo nikjer. Končno ima tudi 300 prebivalcev neke vasi pravico do svoje trgovine, gostilne in drugih komunalnih uslug. Pri nas pa se dogaja, da sedanji ribniški »meščani« zaklepajo veže, da ne bi »stolpčarje« hodili skozi. (Op. uredništva: nekatera izmed teh vprašanj smo že pred več meseci posredovali občinski skupščini, a do danes še nismo dobili odgovora.)

Zanimiva je tudi Trubarjeva ulica, ki ob četverkih dela same ovinke, kot je nekdo dejal na zboru volivcev. Odgovor, da je ulica samo »provizorija« (začasno urejena), ne bo držal. Točnejši bi bil, da izpeljava Trubarjeve ulice v Prešernovo

zadeva ob korist posameznika.

Zaradi takih ozkih zasebnih koristi se pri nas podirajo vsi načrti in baje celo njanja jo urbanistični načrti Ribnice, kot je bilo rečeno na samem zboru volivcev.

»Hočemo mesto!« pravimo, nimamo pa moči, da bi prebredli ozke koristi, ki bi se morale podrediti volji, želji in zahtevi večine ali še bolje: skupnosti!

—ek

Porod na saneh?

Potoški odborniki so se zaradi slabega pluzenja ceste proti Loškemu potoku spet pritožili na zadnji seji občinske skupščine Ribnice. Povedali so, da je bil promet na tej cesti 14 dni skoraj povsem prekinjen. Vozil je lahko samo avtobus. Zdravnik in rešilci avto nista mogla iz Sodražice v Loški potok. Dve porodnici so naložili zato kar na sani in ju odpeljali v Sodražico. Trdili so, da ni dosti manjkalo, da bi imeli porod kar na saneh.

ČREPINJE IZ LONČARIJE

■ ZAJCI NISO KRIVI — Letošnjo zimo so zajci spet obžirli večje število mladih jablan okrog šole. To je le nadaljevanje dolgaletnega boja šolnikov z dolgoletnimi, ki jim pozimi prija »jabolčni« poslastice. Tokrat se niso spravili le nad prosvetne jablane, pač pa so obžirli v okolici vse, kar diši po jablani. Lovci le zmigujejo z rameni, češ kaj moremo, saj zajcev je tu še premalo, in so jih precej celo kupili in spustili v lovišče. Zal divjačina več ne loči, kje je njen rezervat, in se nemoteno spreha v bližini vasi ali celo po vasi. Zajci pač niso krivi, lovci še manj. Morda jablane?

■ PROMETNI ZNAK NA SME-TIŠČU — Dolgo vrsto let je prometni znak prepovedoval vožnjo vse motornim vozilom od križišča proti Blatom do rakitniške ceste. To je cesta mimo šole in skozi del vasi, imenovan Golnik. Seveda se vozniki niso niti najmanj razburjali zaradi prepovedi, razen ob silno redkih primerih, če je slučajno miličnik pobiral »mitninos«. Prepoved je povsem neumestna, ne nazadnje tudi zato, ker je nedaleč proč znana gostilna »Golnik«, česte do gostilne

Ribnica: predsednik ZB je Felicijan

Na občnem zboru krajevne organizacije Zveze borcev NOV Ribnica so bili izvoljeni v odbor: Slavko Felicijan, Stane Kersnič, Zorko Pucar, Andrej Zajc, Franc Bregar, Jože Gril, Jože Klun in Ivan Pelc iz Ribnice, Poide Kozina iz Jurjevice, Ignacij Jerab iz Bukovice, Karla Kušlan iz Hrovače, Ivan Kersnič iz Brega-Dolenji Lazli, Franc Hočevnar iz Podpoljan, Pavel Ilc iz Goriče vasi in Jože Pakiz iz Zlebiča.

V nadzorni odbor so bili izvoljeni: Vladimir Prezelj iz Ortneke, Jože Tanko iz Ribnica — Gorenjska cesta in Ivan Mihelič iz Kota.

Na prvi seji novega odbora so izvolili za predsednika krajevne organizacije Slavka Felicijana, za tajnika pa Franceta Bregarja.

—r

Predaja na Jasnici

V Ribnici je bil pred kratkim posvet o Kurirčkovih pošti, ki ga je sklicala občinska Zveza prijateljev mladine, udeležili pa so se ga predstavniki Zveze borcev in osnovnih šol. Seznanili so se s potekom letošnje Kurirčkovih pošte v Sloveniji in še posebej na kočevsko-ribniškem območju. Za sedaj lahko zapišemo le, da bodo kočevski pionirji 11. maja predali pošto pionirjem iz Dolenje vasi na Jasnici. Še isti dan bo prispela v Ribnico, kjer jo bodo sprejeli ribniški pionirji. Od tam pa bo odpotovala naslednji dan naprej proti Sodražici in drugim krajem.

—r

ORTNEŠKI POROČEVALEC

■ KOZLARJEV SKEDENJ je uporabljal doslej kmetijska druga Ribnica. Zvedeli smo, da ga je zdaj odkupilo Stanovanjsko podjetje Ribnica, ki namerava v njem urediti betonarno. Ostršje bi mu bilo treba temeljito popraviti. Tako bi preprečili nadaljnjo škodo. Okolica škodnja je primer na za parkirni prostor, ki ga v Ortneku pogrešamo.

■ MLEKARJI UPAJO, da bo kmalu konec zime. Če vso zimsko ročno tovorijo mleko iz vasi k cesti v Ortnek. Zaradi snega tovrnjak ni mogel na Velike Poljane.

■ PLUZENJE OBČINSKIH CEST je letošnjo zimo vespovsod odpovedalo. To je prizadelo mladino, ki obiskuje šole, delavce, ki odhajajo na delo v oddaljene kraje, in ostale domačine, ki ne morejo do prometnih cest. Odrasle vasi so bile povsem odrezane od sveta. Posebno je hudo, če je pri hiši bolezen. Vsaj za vezne ceste bi morali bolj poskrbeti. Naj nam bo letošnja zima v pouk, da se bo vsako leto pripravili za morebitno hudo zimo.

■ O ORTNESKEM GRADU je bilo že veliko pisane in izgovorjenega, ostaja pa vedno le pri besedah. Upamo, da bodo kmalu prišla na vrsto dejanja. V. P.

Danes seja skupščine

Danes bo zasedala občinska skupščina Črnomelj. Odborniki bodo sprejemali letošnji občinski proračun, razpravljali pa bodo še o predlogu odloka o določitvi sredstev za financiranje vzgoje in izobraževanja ter o načrtu za vzdrževanje vzgoje in izobraževanja v letu 1970, o uresničitvi programa javnih del v preteklem letu ter o načrtih za letošnje komunalne gradnje v občini. Razpravljali bodo tudi o predlogu, da se ustanovi svet za gostinstvo in turizem.

Komunisti in krajevna skupnost

1. aprila popoldne je bila v Črnomlju sklicana občinska konferenca Zveze komunistov, na kateri je dnevni red predvidel poročilo o delu občinskega komiteja, sprejem poslovnika občinske konference ZK in program dela organov ZK v občini. Za osrednjo točko konference je bila določena razprava o krajevnih skupnostih.

Lep začetek

Sekretariat občine za družbeno aktivnost žensk je pod vodstvom inž. Malke Štefanič pokazal obetajoč začetek. Ko so na nedavni seji ocenili letošnje praznovanje dneva žene, ki je v vsej občini zelo uspelo, so govorili tudi o prihodnjih aktivnostih. Tako bo sekcija za družbeno aktivnost žensk organizirala letos več predavanj o vzgoji otrok in zdravstvenih predavanj za žene in dekleta, prav tako pa bodo organizirali javno razpravo o razvoju otroškega varstva ter o aktivnosti žensk v organih samoupravljanja. Jeseni je v načrtu več šiviljskih in kuharskih tečajev, v turistično zanimivih krajih pa bodo imeli za žene še posebno izobraževanje.

Pet turističnih sekcij

Sekcija za turizem pri občinski konferenci SZDL je pomagala pri ustanovitvi šestih turističnih sekcij v Starem trgu, Adlešičih, Dragatušu, na Vinici in v Črnomlju. V teh krajih so ob ustanovitvi sekcij za turizem sprejeli tudi delovne načrte. Letos bodo dali poudarek urejanju in olepšavi naselij, vzdrževanju zgodovinskih in kulturnih spomenikov ter sodelovanju pri izdelavi srednjoročnega programa razvoja turizma. Prav tako bodo začeli s turistično vzgojo občanov. Povsod, kjer so bile sekcije za turizem ustanovljene, kažejo veliko pripravljenost za delo, saj bodo več krajevnih del turističnega pomena opravili s prostovoljnimi delom.

ČRNOMALJSKI DROBIR

■ PRIJAVLJATE NASTOPE! Vecina prijavljenih skupin za dramsko sodelovanje v natečaju za Zupančičovo nagrado je že nastopila, slabše pa je z nastopi glasbenih skupin, ki jih je letos največ. Verjetno bodo pevci in glasbeniki nastopili šele aprila. Zavod za kulturno-prosvetno dejavnost pa prosi, naj jih pravočasno prijavijo nastope.

■ KRAJEVNA SKUPNOST ČR-NOMELJ je poskrbela, da so na prekopanih delih glivne ceste nad mestili kocke in cestnice na več mestih popravili, tako da je vožnja skozi mesto dosti bolj prijetna.

■ VEDNO VEČ VOZIL — Število motornih vozil v občini Črnomelj nagle narašča. Letos je 72 novo registriranih avtomobilov in 18 mopredov. Vsa četrtletna so izpitni za šoferje amatere. Navadno je veliko kandidatov prijavljenih k izpitu, le redki pa se pri prvem preizkusu znanja dobe vozniško dovoljenje.

Modernizacija je zajela prav vse dejavnosti. Tudi dimnikarji de hodijo v Beli krajini več peš, temveč se vozijo z avtomobili. Na sliki: črnomaljski dimnikar. (Foto: R. Bačer)

Največ je kriv sveti Jožef

Manjša skupina delavcev v Beltu je kar med delovnim časom zahtevala sestanek — Nezadovoljstvo zaradi neobveščenosti in korajže

Trikrat več so govorili, kakor se je 19. marca zares zgodilo v črnomaljskem Beltu. Kaj je bilo? Manjša skupina kakih 13 ljudi, ki so prišli v popoldanskem izmenovnem delavnice strojnega oddelka, je glasno zahtevala, zakaj so dobili 50-odstotne osebne dohodke. Listek na vratih in sporočilo v kuverti jim nista bila dovolj, zato so zahtevali sestanek z direktorjem.

Nezadovoljstvo je nastalo, kakor so kasneje ugotavljali v kolektivu, tudi zaradi premajhne obveščenosti. Delavci so dobili izplačano akontacijo na celomesečne osebne dohodke, ker na tekočem računu podjetja slučajno ni bilo dovolj denarja. Niso pa v kuverti priložili obračunskih listkov, zato ljudje niso vedeli, koliko znaša njihov celomesečni zaslužek. Nejasnost je bila še večja, ker so prvi dobili osebne dohodke po novem pravilniku, obračun pa je bil za nazaj vse do novega leta.

Zadeva je bila kmalu urejena, saj so ponovno pregledovali nove odločbe, če komu le ni bila storjena krivica. Medtem je bila delavcem iz-

plačana tudi že razlika v osebnih dohodkih.

Prav verjetno pa do tega sploh ne bi bilo prišlo, če ne bi bili ta dan delavci malo bolj korajžni. Bil je kmečki praznik Jožetovo, zato so okoličani že jutraj prišli v mesto. Srečevali so Jožete, ki so dajali za pijačo. Do 14. ure, ko so prišli v tovarno, so bili nekateri ravno prav razpoloženi, zato ni bilo treba dosti spodbude za glasno nezadovoljstvo.

Vabimo frizerje...

Cepprav smo v dobi dolgih las, na Vinici vseeno že več let pogrešajo frizerski salon. Krajevna skupnost bi poskrbela za primeren lokal, če bi se našel mojster, ki bi bil več poleg britja in striženja moških tudi ženskam urejati pričeske. Ker šteje vinjsko območje 2500 prebivalcev, od tega 1820 žensk, bi imel frizer veliko dela in dober zaslužek. Razen domačinov bi na Vinico hodili k frizerju tudi prebivalci hrvaških vasí čez Kolpo, saj tudi tam nimajo bližje frizerja kot v Karlovcu. Torej: frizerji, na Vinici vas časa zlata jama! F. P.

Slabo vreme in dober obisk

Na 100 članov se je kljub slabemu vremenu udeležilo občnega zbora krajevnih organizacij ZZB na Vinici. Iz izčrpnega poročila predsednika je bilo videti, da je bila organizacija precej delavna. Razveseljivo je, da je imela zelo dobre stike z drugimi vaškimi organizacijami, kakor tudi s krajevno skupnostjo. Skupno so pripravljali večje proslave in skupno uresničevali program razvoja turizma. Sklep zbora je bil, da bodo v avli osnovne šole še letos uredili muzejsko zbirko slik in dokumentov iz časa NOB. Razen tega bodo popravili zbledele črke na spomeniku in uredili okolico spomenika. F. P.

Napredek bo le v osebnih dohodkih

Šolstvo bo dobilo letos okoli 1.700.000 din več kot lani, pokriti pa bodo morali še precej neplačanih obveznosti iz lanskega leta

23. marca se je v Črnomlju sestala skupščina temeljne izobraževalne skupnosti. Razpravljali so o lanskem poslovanju ter o financiranju vzgoje in izobraževanja v letu 1970.

Ugotovili so, da se razmere v šolstvu počasi izboljšujejo, saj so se lani popravili osebni dohodki prosvetnih delavcev, razen tega so šole dobile povprečno 15 odstotkov več za materialne izdatke. Dokaj različni sistemi notranje delitve sredstev po šolah pa so še predmet obravnav, zato so na skupščini predlagali, naj bi čimprej uskladjili pravilnike o nagrajevanju.

V letu 1969 je razpolagala izobraževalna skupnost s 4.891.336 dinarji, letos pa bo imela 6.603.041 din. Tako bodo osebni dohodki šolnikov še izboljšani, kljub precejšnjemu povečanju sredstev pa za materialne izdatke ne bo več na razpolago kot lani, ker morajo kriti neplačane obveznosti. Računali so z obljubljenimi 380.000 dinarji od izvršnega sveta, vendar obljuba ni bila izpolnjena. Zaradi tega je ostalo za 94.471 din neplačanih računov, za 161.358 neplačanih obveznosti do šol, 50.000 din pa so ostali dolžni medobčinskemu skladu za investicije.

Načeli so vprašanje dodatkov za težka delovna mesta, ki jih v občini Črnomelj priznavajo še na vseh šolah, razen v Črnomlju. Te podatke pa morajo plačevati iz

svojih sredstev, ker jih republika izobraževalna skupnost ne priznava, zato so postavili vprašanje, če je res službovanje na vseh zunanjih šolah še mogoče šteti kot delo v izredno težkih pogojih.

Reorganizacija šolstva v Poljanski dolini je bila spet v obravnavi, a ker doslej navedle sklepom in priporočili

lom stvar ni nič napredovala, so zahtevali pospešeno reševanje tega dolgoletnega problema. Šola v Starem trgu je trenutno najbolj potrebna popravil. Sklenili so, da bodo celotno amortizacijo od nepremičnin v letu 1970 namenili za investicije v Starem trgu.

Precej so razpravljali tudi o šoli v Adlešičih, ki zaradi vedno manjšega števila otrok kot osemletka nima bodočnosti. Predlog je bil, da je treba proučiti možnost o priključitvi adlešičke šole k črnomaljski osemletki.

Veliko težav imajo šole zaradi pomanjkanja učiteljskih stanovanj, najbolj pa je prizadet Dragatuš, zato je TIS sprejela priporočilo občinske skupščine, naj pomaga pri sofinanciranju učiteljskih stanovanj v prvi vrsti v tem kraju.

Med sklepi za letošnje leto so pomembni še: jeseni bodo za potrebe vseh šol namestili diplomiranega psihologa, pripravili bodo načrte za razrešitev otroškega vrta v Črnomlju, skušali bodo organizirati prevoz otrok na dragatškem področju, predvsem pa bodo gledali, da bo gradnja posebne šole že do novega šolskega leta končana.

Še veliko uspehov!

Včeraj, 1. aprila, je praznoval v Črnomlju 60. rojstni dan znani belokranjski prosvetni delavec Dušan Muc. Zadnjih 13 let je pedagoški svetovalec, prej pa je, od leta 1948, ko se je vrnil v rodno Belo krajino, služboval kot učitelj in ravnatelj na več belokranjskih šolah. Začel je v Gribljah, nadaljeval v Adlešičih, Podzemlju, v Semiču ter v Črnomlju.

Težko bi našli človeka, ki bi poznal razmere šolstva v Beli krajini tako kot on, in malo je takih, ki so bolj navezani na domačo belokranjsko zemljo, kot je tovariš Muc. Za svoje znanje, vestnost in poštivost v službi je bil večkrat nagradjen, kot dober družabnik in šaljivec pa ima veliko prijateljev in znancev, ki mu čestitajo za življenjski praznik in mu želijo še mnogo uspehov, zdravja in veselja.

V Radencih so začeli delati cesto

Po večletnem prizadevanju in številnih razpravah o nujni gradnji ceste Radenci-Sodevci in Dečina se je 23. marca le začelo delo. Vsi vaščani so pripravljeno sodelovali, kar so pokazali že prve dni, ko je vsako gospodinjstvo poslalo na cesto enega delavca. Ko bodo pripravljena dela končana bodo naročili kompresor pri črnomaljski komunali, da bodo razstrelili skale, buldožer pa bo dal opekarna Kančarica. Prebivalci treh odročnih vasí ob Kolpi upajo, da se jim bo z novo cesto le odprlo okno v svet. Seveda pa računajo na finančno pomoč občine, ker vseh stroškov za gradnjo nikakor ne bodo zmogli sami. RK

Vinica:

Rdeči križ dela

Krajevni odbor Rdečega križa je na seji ugotovil, da so bile lani zbiralne akcije uspešne. Zbrali so 2.335 din za pomoč Bosanski krajini, za šolsko kuhinjo pa so nabrali 3823 kg krompirja, 91 kg fižola, 115 kg zelja, 618 kg jabolč, 116 kg kolerabe itd. ter 375 din gotovine. Sklenili so, da bodo letos pridobili čimveč krvodajalcev, razen tega bodo pomagali 49 starejšim in osamljenim občanom, ki so bolehní. Zanje se bodo stalno zanimali in če bo potrebno, bodo poklicali zdravstveno službo na pomoč. F. P.

Turizem v Starem trgu

Konec marca so na seji krajevnih organizacij SZDL v Starem trgu razpravljali o razvoju turizma v Poljanski dolini. Ustanovili so sekcijo turističnega društva, v kateri so napredni in za turizem zavzeti ljudje: prof. Marko Kobe, Matija Koc in Alojz Starec iz Starega trga, Peter Madronič in Ivan Kapš iz Prelesja, Franc Zeljko iz Sodev, Jurij Barčič iz Kota. Domačini jim želimo veliko uspeha. RK

Pritožbe tja do Beograda

Kaj doma res ni mogoče najti pravice?

Kaže, da občani premalo poznajo delo občinske komisije za prošnje in pritožbe. Ne vedo, da pisma, ki jih naslavljaajo najraje na najvišje organe v Beogradu in kabinet tovariša Tita, priromajo tja, kamor bi jih morali nasloviti.

Komisija za prošnje in pritožbe v Črnomlju je pred kratkim spet obravnavala vrsto primerov. Nekateri prošnje, drugi se pritožujejo. Največ zadev se nanaša na priznavanje pokojnine, stanovanjske zadave in socialne podpore. V večini primerov so občani že polzkušili redno pot za dosego svojih pravic doma, a ker niso uspeli, skušajo doseči svoje v Ljubljani ali Beogradu.

Ugotavljajo, da je veliko prošenj ali pritožb utemeljenih, ker pa občina nima dovolj denarja, da bi vsem ustregla, lahko pomaga samo najbolj potrebnim. Pri boricah žal ne morejo gledati samo na raskuge, temveč tudi na sedanje socialno stanje prebivalca, zato prihaja do zamere.

Komisija ima opravka še s posamezniki, ki imajo do pritoževanja posebno nagajanje. Pišejo in pisarijo, dobivajo odgovore, a jim še ni dovolj in spet pišejo. Sklenili so, da takim ne bodo več odpisovali.

Včasih a povprečno samo v enem od desetih primerov, komisija le ugotovi, da gre za upravičeno pritožbo občana. Navadno takoj ukrepa, pisec prošnje ali pritožbe pa spozna, da bi zadevo že uredil, če bi se takoj obrnil po pomoč k občinski komisiji.

NOVICE
črnomaljske komune

Anton Rajmer

V torek, 24. marca, so številni Metličani spremili k zadnjemu počitku 88-letnega gostilničarja Antona Rajmerja. Pokojni, ki je skoraj 60 let v Metliki vodil svojo gostilno, je bil poznan široko po Beli krajini in sosednji Hrvatski kot človek, pri katerem je vsakdo našel odkrito, prijateljsko besedo, zabeleženo z belokranjsko šalo in nasmehom.

Pokojni Rajmer je bil vseskozi vder človek, čeprav ga življenje ni prav nič božalo. Bil je prvi izmed 17 otrok Rajmerjeve družine. Ko so mu očeta denarne težave pritisnile ob tla in je moral opustiti trgovino in prodajati hišo, je bila vsa družina skorajda na cesti. Z zagrizeno vztrajnostjo pa se je sin Tonci — pod tem imenom so ga vsi poznali — postavil na lastne noge in v zakonu z ženo Milko Pibernikovo znatno pomagal tudi mlajšim bratom in sestram.

Svojih zmožnosti pa ni ohranjal le zase, ampak se je prizadevalo udeleževati tudi v javnosti. Že

v stari Jugoslaviji je bil občinski odbornik oziroma svetovalec, tajnik gostilniške zbornice v Metliki, telovadelec pri Sokolu, vnet lovec, predvsem pa poživljen član gasilskega društva, v katerem je delal od 1906. leta pa skoraj do svoje smrti, saj je še pred dvema letoma kot častni član zasadi prvo lopato za novi gasilski dom. Od leta 1931 do 1936 je bil namestnik starešine metliške gasilske župe, leta 1932 do 1934 pa tudi načelnik metliške prostovoljne

gasilske čete. Bil je vseskozi poživljen, napreden človek.

Težki udarci so ga v življenju zadeli, ko je po vojni zgubil zeta Janeka in sina Rudija, oba parizanska borca, ter ženo, ki mu je umrla pred dvema letoma.

Zdaj je odšel tudi sam, v spominu Metličanov pa bo še naprej živela podoba tega značajnega moža.

Letovanje za borce in invalide

Občinski odbor ZZB NOV v Metliki sporoča nekdanjim borcem in članom invalidske organizacije, da bo tudi letos v Banjolah pri Pulju na razpolago soba s štirimi ležišči, kamor gredo lahko letovat od 1. maja do konca septembra. Interesenti naj se čimprej prijavijo v pisarni občinskega odbora ZZB. Cena je dokaj ugodna, saj velja celodnevni penzion 21.50 dinarjev.

Proračun: še nikoli v taki zagati

Ocena lanskega gospodarjenja: dobro, nujna pa je nadaljnja krepitev gospodarstva — Proračuna ne morejo uskladiti — Manjka 863.000 din

Lani je 8 večjih podjetij v občini Metlika ustvarilo 143.231.000 din celotnega dohodka, kar je za 37 odstotkov več kot v letu 1968 in 12 odst. nad zastavljenim planom za leto 1969. Velik napredek je zlasti pri vlaganju v amortizacijo in v tem, ker so večja podjetja ovrednotila zaloge po dejanskih stroških.

Odborniki so pohvalili gospodarjenje, zlasti pa dosežene uspehe pri BETI, ki je že od nekdanjega prava, nadalje pri kmetijski zadrugi in pri mlademu podjetju Metlika-trans. Ob teh razpravah so prvič konkretno načeli vprašanje združevanja v gospodarstvu. Zdi se jim, da ta stvar prepočasno napreduje. Govor je bil o Mesnem podjetju in pogovorih za združitev s podjetjem Mercator, omenjali so možnost integracije med Metlikatransom in Komunalnim podjetjem, največ pa so razpravljali o Kometu.

Lansko poslovanje v tel kolektivno sicer ni bilo slabo, ni pa znano, kakšne razvojne načrte imajo za bodočnost. Po mnenju odborov nadaljnjo rast podjetja najbolj hromi razdrobljena proizvodnja na več mestih. O gradnji novih poslovnih prostorov govorijo v Kometu že dlje časa, nič pa ne ukrenejo. Ko so omenjali možne lokacije za novo gradnjo, je bila velike kritike deležna zamisel, da bi proizvodnjo postavili v Brezovico ali k »Pildu«, namesto da bi gradili na industrijsko določnem prostoru v bližini tovarne Beti, kjer so že vse komunalne naprave. Prevladalo je mnenje, da bi Komet lahko obdržal razmetavanje z družbenimi sredstvi, če bi

gradili kjerkoli drugje.

Odborniki so dobili tudi informacijo o letošnjem občinskem proračunu. O njem se niso mogli razpravljati, ker doslej niso mogli uskladiti dohodkov z izdatki. Manjka še dobrih 863.000 din. Poudar-

jali so, da metliška občina glede proračuna še nobeno leto ni bila v tolikšni zagati, kot je letos, verjetno pa bo v letu 1971 še slabše.

Prav zato, ker se je to vprašanje močno zaostri in je jasno, da s kmetičimi davki ne morejo iti navzgor, bo moralo to vprašanje v bodoče reševati gospodarstvo. Boljše gospodarjenje in razne oblike združevanja bi bile prav zaradi tega najbolj na mestu. Padla je trditev, da bi Metliki ne bilo treba več prosjati pri republiki za sredstva, če bi okrepili domačo gospodarsko moč in zapostili še kakih 300 ljudi.

Drugje že davno ni poceni!

Majhen komunalni prispevek ima posledice

Nad slabo urejenostjo komunalnih središč v Metliki se mnogi pritožujejo, ne pomislijo pa, da za malo denarja ne morejo ljudje pričakovati mnogo muzike. Komunalni prispevek za graditelje hiš je v Metliki zelo majhen,

znaša povprečno 3.000 din od parcele, to pa je tudi šestkrat manj, kot morajo zanj odšteti graditelji hiš v drugih občinah.

Posledica majhnega komunalnega prispevka je, da ostajajo v novih naseljih neurejene poti, da okolica hiš ni lepa itd. To stvar je pred kratkim obravnaval svet za komunalne zadeve in urbanizem. Sklenil je proučiti možnost za večji komunalni prispevek. Verjetno bo prišlo do precejšnje podražitve.

Predlagal so tudi, naj bi graditelji vikendov na Veselici plačevali komunalni prispevek prav tako kot drugi občani, doslej je bilo namreč to področje oproščeno plačevanja. Razen tega na Veselici ne bodo več dovoljevali gradnje počitniških hišic, dokler ne bo narejen zazidalni in ureditveni načrt, ker želijo, da bi se grič nad mestom načrtno in lepo zazidaval.

Dobrovice: lep uspeh

V vasi je bil končan 20-urni tečaj prve pomoči, ki ga je obiskovalo 32 slušateljev, 26 od teh pa je opravilo zaključni izpit. Razveseljivo je, da so bili med tečajniki tudi mladi fantje in dekleta, ki so z veseljem hodili k predavanjem.

Naračunali preveč dohodkov

Občinska skupščina Metlika se bo morala v naslednjih dneh pogovarjati z republiškim sekretariatom za finance, ker jim je naračunal preveč dohodka. Najbrž niso upoštevali, da se avtoprevosniki preseljujejo drugam in bo zato pritoklo v občinsko blagajno manj denarja. Potreben bo dogovor tudi z republiško izobraževalno skupnostjo, ki napoveduje manjšo dotacijo temeljni izobraževalni skupnosti. Metliška občina bi morala dati letos kar petkrat več denarja za šolstvo. Še lani so dali 170.000 din, letos pa bi morali dati 1.100.000 din. Tolikšnega bremena pa Metličani ne bodo zmogli.

Proti povečevanju cen

Ko je predsedstvo občinskega sindikalnega sveta v Metliki razpravljalo o gibanju cen in porastu življenjskih stroškov, so bili mnogi, da je dolžnost sindikata opozarjati na težnje zviševanja cen, ker bi s tem ogrozili mnogo skromnih družin. Menili so, da se osnovni življenjski proizvodi, kot so črni kruh, mleko, sladkor, mast in goveje meso II. vrste, ne bi smeli podražiti. Če nekatera podjetja s sedanji cenami ne morejo izhajati, bi morala razliko nadomestiti pri blagu, ki ljudem ni nujno potrebno.

Semenski krompir čaka

Občinski sklad za pospeševanje zasebnega kmetijstva bo letos dajal regres za nabavo semenskega krompirja. Metliška zadruga je že nabavila 25 ton semenskega krompirja, ki ga nudi kmetovalcem po 90 par, razliko do polne cene 1,20 din pa krije sklad. Na zalogi imajo krompir vrste Igor, cvetnik in desire, ugotavljajo pa, da je med kmetovalci vse premalo zanimanja za to ugodnost.

Na Radovici so igrali

V nedeljo popoldne so igralci z Radovice pripravili vaščanom lepo veselje. V gasilskem domu so uprizorili »Davek na samce«, ki ga je gledalo blizu 200 ljudi. Za tako majhen kraj, kakor je Radovica, je to izredna udeležba. Pod vodstvom Jožeta Zlogarja so se igralci potrudili in kar dobro zaigrali. Razvedrilo na Radovici zelo pogrešajo, saj v vasi ni niti kino predstav, zato so bili ljudje nedeljske igre zelo veseli.

J. Z.

Kdo bo obnavljal vinograde?

Metliška zadruga zbira interese za širšo obnovo zasebnih vinogradov v letu 1971. Doslej imajo malo prijav, domnevajo pa, da kmetovalci ne vedo za ugodne pogoje pri obnovi. Prosiijo vse kmetovalce, ki se za obnovo vinogradov zanimajo, naj to čimprej javijo zadrugi, kjer bodo dobili vsa navodila glede trsnega materiala, kakor tudi glede najetja posojila.

Tudi letos proslava Petnajste

Pred kratkim se je na Jugorju sestel pripravljalni odbor za proslavo 15. SNOUB, ki ima v Metliki domilec. Razpravljali so o letošnjem srečanju, ki bo 6. septembra. Sklenili so, da srečanje ne bo imelo izredno slovesnega značaja, ker bo prihodnje leto po vsej verjetnosti v Metliki velika proslava, ko bodo obnem s Petnajsto proslavljali tudi 30-letnico vstaje. Na letošnjem sestanku nekdanjih borcev pa bodo razdelili knjigo o 15. brigadi. Pripravljalni odbor in komisije, ki bodo pripravili proslavo, so že imenovani, prosijo pa borce Petnajste, naj čimprej sporočijo svoje naslove pripravljalnemu odboru pri republiškem odboru ZZB NOV v Ljubljani.

KAKO JE POSLOVAL METLIKATRANS?

Dobro, lahko pa bi bilo še boljše

Več kot za 5 milijonov dinarjev investicij in 65.000 din čistega dobička za prvo leto poslovanja ni slabo! Letos še več varčevanja

Po preteku prvega poslovnega leta pri podjetju Metlika-trans so ugotovili 9,09 milijona din celotnega dohodka. V investicije so vložili nad 5 milijonov din, za amortizacijo so dali 1.326.000 din, krili so visoke anuitete za posojila, ostalo pa je čiste 65.000 din. Celoten čisti dobiček so dali v sklade.

Ob koncu leta 1969 je bilo zaposlenih 78 ljudi. Izrazito šoferski kolektiv, kjer ni niti enega nekvalificiranega delavca, je imel povprečen zaslužek 1.145 din.

Kljub tako ugodnim podatkom, ki za prvo leto poslovanja sploh niso slabi, delavski svet podjetja ni bil z vsem zadovoljen. Menijo, da bi se dali stroški poslovanja še močno zmanjšati, če bi šoferji bolj pazili na vozila. Ker je vzdrževanje vozil zelo drago, odvisno pa je od šoferjev, kako z avtomobilom ravna, so sklenili letos z materialno spodbudo zainteresirati voznike tovornjakov, da bi vsak pazil na vozilo kot na svojo last.

Delavski svet je sprejel sklep, da bodo priznavali posebno nagrado šoferjem, ki bodo imeli na avtu čim manj stroškov, odtrgovali pa bodo tudi do 20 odst. zaslužka tistim, ki bodo imeli prekomerna popravila. Vse okvare, ki bi jih naredil šofer na vozilu ali na cesti iz malomarnosti, bo moral plačati sam. Od marca naprej bodo vsem zaposlenim zadrževali 5 odst. osebnega dohodka kot varščino za morebitne stroške na vozilu.

Prav tako so v delavskem svetu sprejeli ostre ukrepe proti zaposlenim, ki med službo pijejo. Če bo v bodoče kdo od vodilnih zalotil šoferja v gostilni ali vinjonega, mu bo lahko prepovedal vožnjo in ožvil ključke vozila, pa bo tudi šoferja prijaviti milici.

Glede zaposlovanja novih ljudi se je delavski svet odločil, da bo podjetje razpisalo več mest za visokošolsko izobražene ljudi. Enega ekonomista so že dobili, razpisali pa bodo še eno mesto ekonomista in nekaj mest za inženirje strojništva, da bi prevzeli organizacijo dela na terenu, komercialno službo in tehnično vodstvo. Obseg dela nenehno raste, zato menijo, da brez strokovnjakov podjetje ne bo moglo živeti.

Letošnji načrti kolektiva predvidevajo že 15 milijonov dohodka in občutno povečanje strojnega parka z najodobnejšimi specialnimi vozili Man in Mercedes. Dela imajo toliko na ponudbo, da vsemu ne morejo biti kos. Zdaj vozi za podjetje že 90

Za zdaj 6 prijavljenih

Aprila se bo začel v Metliki 80-urni tečaj prve pomoči, ki ga organizira občinski odbor Rdečega križa, namenjen pa je delavcem in delavkam iz domačih podjetij. Doslej so bili v Metliki že trije taki tečaji. Računajo, da bo aprila hodilo k predavanjem vsaj 20 slušateljev, za enkrat pa je prijavljenih samo 6.

tovornjakov, potrebovali pa bi jih veliko več. Metlikatransu ni treba več prevzeti kakršnokoli delo kakor v začetku. Zdaj so se uveljavili in lahko sami izbirajo stranke ter določajo cene.

Gradnja metliškega mostu čez Kolpo se je začela. Na sliki vidimo delavce podjetja Tehnogradnja iz Maribora, ko pripravljajo velike pilote. (Foto: R. Bačer)

SPREHOD PO METLIKI

V TOVARNI BETI se pripravljajo na volitve v delavski svet podjetja in svete delovnih enot. Polovici članov bo namreč prenehala mandatna doba, zato so bili pretekli teden po obratih zbori delovnih skupnosti, na katerih so člani predlagali nove kandidate. V delavski svet podjetja bodo izvolili 8 novih članov, v delavske svete delovnih enot pa 22 članov. V vseh enotah tovarne BETI bo volilo 1073 delavcev.

30 NOVIH KOSEV ZA SME-TI je pretekli teden namestilo Komunalno podjetje po vseh delih Metlike. Ze zdaj so bili ti kosi ponekod kar na gosto posejani, zlasti po trgih in okoli hotelov, odslej pa jih bo še več. Ko se bo namestili tudi v novih naseljih. Tako se ne bo mogel nihče izgovarjati, da nima kam odložiti papirnatih in drugih odpadkov.

OKOLICA GASILSKEGA DOMA bo letos dobila prijetnejšo podobo. Pred kratkim so gasilci pričeli prekopavati zemljo in zasajati živo mejo. Zadnji teden pa je delo dela ustavilo. Po izdelanem načrtu bodo okoli posadili

tudi drugo okrasno drevje in grmičje.

VSO LITERARNO ZAPUSCI-NO metliškega rojaka Engelberta Gangla — 25. februarja je minilo dvajset let od njegove smrti — so njegovi sorodniki pred kratkim poklonili Belokranjskemu muzeju v Metliki. Pred nekaj leti so v muzej oddali tudi obširno Ganglovo osebno korespondenco in pa tisto, ki jo je vodil kot prvi namestnik starosti Sokola v stari Jugoslaviji.

CELJSKI KVINTET BERGER, ki ga bo spremljala mlada pevka Melita Avsenak, bo nastopil v nedeljo, 5. aprila, ob 20. uri v domu Partizana v Metliki. Vstopnice so v prodaji v turistični pisarni.

TOSTRAN GORJANCEV so že pričeli krpiti luknje, ki so jih v asfaltu naredili mrzci in težka vozila. Metličani že komaj čakajo, da bi kdo zakrpal tudi njihove ceste in ulice, ki kažejo ponekod globoke luknje. Zlasti okoli križišča pred postajo milice so ob dežju velike luže. Ljudje se z nejevoljo umikajo brezobzirnim voznikom, ki v slabem vremenu brizgajo po njih cele plome umazane vode.

metliški teden

Pospeševanje kmetijstva

Sklad za pospeševanje kmetijstva v novomeški občini bo letos razpolagal s približno 180.000 dinarji, kar je za 23 odstotkov več kot lansko leto. Medtem ko je bil lani glavni vir dohodkov tega sklada davek na kmetijske proizvajalce, naprave in samorodno trto, pa je letos ta davek ukinjen in bo v sklad prišlo le 20.000 dinarjev zaostalih plačil iz lanskega leta. Zato pa bodo letos namenili skladu 25 odstotkov občinskega prispevka iz osebnega dohodka od kmetijske dejavnosti.

Šmihelčani se pripravljajo na tekmovanje

Učenci osnovne šole »Mika Sobar-Nataša« iz Šmihela pri Novem mestu se stalno pripravljajo na tekmovanje v maju. Najprej bodo tekmovali na občinskem in medobčinskem tekmovanju »Kaj veš o prometu«, ki ga organizira občinska zveza za promet, konec maja pa bodo tekmovali z vrstniki iz Mirne peči v šahu, streljanju in rokometu. Prav tako bodo sodelovali na vseh občinskih praznovanjih v maju, mesecu mladosti.

Elektrika za 50 gospodinjstev

Lani je krajevna skupnost Stopiče s pomočjo Elektra Novo mesto napeljala trofazni električni tok v vasi Zajčji vrh, Sela pri Zajčjem vrhu, Brezovica in Verdun. Krajevna skupnost je prispevala 8000 din, vaščani pa so izkopal jame, prispevali drogove in pomagali z delom. Trofazni tok je dobilo okrog 50 gospodinjstev.

Radi bi že letos

Na zboru volivcev krajevnne skupnosti Stopiče so 25. marca volivci burno razpravljali o asfaltiranju ceste od Ormošnjice do Stopič. Krajevna skupnost bi morala zbrati 140.000 din, ki jo kot udeležbo zahteva občina, preden se bo dokončno lotila asfaltiranja 2 km dolge ceste. Doslej so zbrali 100.000, letos pa nameravajo zbrati še okrog 20.000 din od obrtnikov in lastnikov avtomobilov ter s krajevnim samoprispevkom.

SEJA OBČINSKE KONFERENCE ZVEZE KOMUNISTOV

K proizvajalcu in potrošniku

Akcijski programi organizacij naj vsebujejo tisto, kar bode občane potrošnike in proizvajalce ter mladino – Glavna naloga vseh organizacij in aktivov je sprejemanje novih članov

Na drugi seji občinske konference ZK Novo mesto so 25. marca sprejeli delovni program komiteja, konference in komisij ter razpravljali o analizi članstva ZK in o sprejemanju. Seje sta se kot gosta udeležila tudi član sekretariata CK ZK Franček Setinec in sekretar medobčinskega sveta ZK Novo mesto Ludvik Golob.

V prvi točki so razpravljali o delovnem programu komiteja, konference in komisij in ga z manjšimi spremembami sprejeli. Dodatno so naložili komiteju in komisijam, naj analizirajo delovne programe osnovnih organizacij in aktivov, od katerih naj zahtevajo, da programe prilagodijo stališčem obeh sej občinske konference in konference ZKS. Člani konference in komiteja se morajo vsak v svoji organizaciji ali aktivu zavzeti, da bodo programe uresničevali. Poročanje organizacij komiteju o njihovem delu se mora izboljšati.

Nato se je začela razprava o analizi članstva ZK v občini. V organizaciji je polovica članov starih nad 40 let, delavcev je le četrtina vseh članov, med prosvetnimi delavci je le 11 odst. članov ZK. V ZK je vedno manj kmetov, na kar je gotovo vplivalo močno preseljevanje, ki je posledica zaposlovanja, toda v industriji se je hkrati zmanjšal odstotek komunistov, ki v njej delajo, za 20,

Ob zelo nazornih podatkih analize so ugotovili, da je najpomembnejša naloga komunistov sprejemati nove člane. Prvi pogoj za to so dobri delovni programi organizacij. Ti nikakor ne smejo biti sami sebi namen in ne enaki, kot so programi KS; vsebovati morajo ustvarjalno htenje ZK in oblike demokratičnega in političnega dela med občani, skozi katere se bo uveljavljala volja občanov. ZK se mora prav zdaj obrniti k občanom proizvajalcem in potrošnikom, se vživeti v to, kar jih tare, in jim pomagati.

Posebne skrbi naj bo deležna mladina. Pri tem naj se organizacije trudijo gledati z očmi mladih. Prisluhnejo naj njihovim težavam ter jih rešujejo skupaj z njimi (telesna vzgoja, kulturno-prosvetno delo, razvedrilo, taborništvo itd.).

Ob koncu so sprejeli sklepe, med katerimi je najvažnejši sprejemanje novih članov. Organizacije morajo pri-

rediti sprejemanju svoje programe in poiskati vzroke, zaradi katerih doslej niso sprejemale dovolj novih članov. Predvsem naj sprejemajo delavsko in kmečko mladino. Komisija za organizacijo in razvoj bo skupaj z ZMS in področnimi organizacijami ZK sklicala po krajevnih središčih razgovore z mladino. Komite bo spremljal sprejemanje ter bo v organizacije in aktivne, v katerih ne bo steklo, poslal komisijo, ki bo ugotovila vzroke, nato pa bo sprejel ustrezne ukrepe.

M. J.

Odkod denar za igrišča?

Novomeška športna igrišča kličejo po popravilu

Kot vse kaže, bo letos za športno in telesnovzgojno dejavnost v novomeški občini več denarja kot kdaj prej. Razumljivo je tudi, da bodo zato posamezni športni kolektivi na boljšem, kot so bili prejšnja leta, ko so dostikrat ostajali brez denarja in so morali športniki sami zalagati denar za tekmovanja.

Ob letošnji delitvi pa ne bi smeli pozabiti na športne objekte v Novem mestu, ki so v žalostnem stanju. Ne gre za telovadnico, gre za tista igrišča, ki jih je nujno potrebno obnoviti. Košarkarsko igrišče na Loki je edino pokrito z asfaltom, pa še ta je že začel kazati rebra. Treba ga bo politi z novo zaporno plastjo. Rokometaš; so med redkimi klubi v Sloveniji, ki nimajo asfaltne igrišča. Če

bi igrišče polili z asfaltom, bi dobili prostor tudi kotalkarji in morda igralci tenisa, pozimi pa še drsalci. Prav tako bo potrebno obnoviti teniško igrišče in obe odbojarski igrišči, na katerih že ni več dosti premogovnih ugaskov.

V jeseni nova samopostrežnica

V naselju Nad mlino je začelo gradbeno podjetje »Pionir« pred dobrim mesecem graditi novo samopostrežno trgovino z bifejem za trgovsko podjetje »Dolenjka«. Poslopje bo pritlično, računalo pa, da bo začela trgovina poslovati še pred jesenjo. Prebivalci tega naselja se nove trgovine zelo veselijo. Zdaj morajo nakupovati v mestu.

27. marca je v prisotnosti občinskih in krajevnih predstavnikov izročil predsednik DS Novolesa inž. Edo Tavčar namenu novi otroški vrtec v Straži. Vrtec je nastal z zglednim sodelovanjem TIS Novo mesto, KS Straža ter straških in novomeških podjetij. V njem je prostora za 40 otrok, preureditev stavbe in oprema pa sta veljali 350.000 din. Straža, ki se že razvija v industrijsko središče, je s tem dobila prepočrbeno otroško-varstveno ustanovo (Foto: M. Jakopec)

Gostinci imajo preizkušnjo

V soboto in nedeljo, 4. in 5. aprila, bo novomeški šolski center za gostinstvo s svojimi učenci pripravil razstavo kulinarike

V soboto in nedeljo, 4. in 5. aprila, bo šolski center za gostinstvo v Novem mestu s svojimi učenci pripravil razstavo kulinarike in vzornih pogrnjnikov, zraven tega pa gostinsko opremo, inventar, industrijske in obrtniške prehrabene proizvode in pijače, strokovno literaturo s tega področja in etnološko zbirko, ki bo služila kot zasnova gostinskega muzeja na Dolenjskem, turistične spominkke, od šentjernejske lončevine, belokranjskih pisanic in vezenin do ribniške suhe robe, vrtili pa bodo tudi strokovne filme.

Na razstavi bodo sodelovali vsi šolski obrtni in gostinske organizacije, ki imajo na praktičnem pouku učence novomeške gostinske šole. Povabili so tudi industrijska podjetja živilske stroke, alkoholnih in brezalkoholnih pijač. Razstavljali bodo v prostorih šolskega centra za gostinstvo, v študentskem domu in domu JLA. V baru na Glavnem trgu bo v soboto mešanje barskih pijač, razstava in pokušnja. Strokovna komisija bo ocenjevala kulinarične izdelke in pogrnjke in bo ob koncu razstave najboljšo nagradila.

Dolenjska gostinska razstava ima predvsem vzgojno-izobraževalni namen. Učenci novomeške gostinske šole bodo ob sodelovanju svojih učiteljev preizkusili svoje strokovne sposobnosti, obiskovalci pa naj bi se prepričali o

prizadevnosti naših mladih gostincev in se seznanili, kako delajo gostinska podjetja na našem področju. Nedvomno bo razstava, ki jo pripravljajo za prvo aprilsko soboto in nedeljo, med največjimi takimi razstavami pri nas. Šol-

ski center za gostinstvo bo na ta način predstavil delo svojih učencev tudi javnosti, ki se je doslej o njihovih uspehih lahko prepričala samo v gostinskih lokalih, kjer so delali učenci, ki so končali šolo.

KERAMIKA JE USPELA S KAKOVOSTJO

Najtežji časi so mimo

Pred nekaj leti, ko je centralna kurjava postala značilnost in nujnost sodobnih stanovanj, so za proizvajalce keramičnih peči in kaminov na drva nastopili hudi časi. Tudi tovarna samotnih peči Keramika v Novem mestu se je znašla pred težkim vprašanjem. Treba je bilo preusmeriti proizvodnjo tako, da so izdelke še vedno lahko prodajali. Začeli so izdelovati električne peči, ki so jih ljudje spet začeli kupovati, ker v hladno, sodobno opremljenih stanovanjih ustvarjajo občutek toplote in domačnosti.

Iz težav so jim takrat pomagali močni lastni skladi in kvaliteta izdelkov, čeprav je za razvoj podjetja žal zmanjkalo denarja.

Z lanskimi delovnimi dosežki so v podjetju zadovoljni, saj jih je pri delu ovirala muhasta zima. Ustvarili so 1.550.000 din bruto dohodka in nekaj denarja naložili tudi v stanovanjski sklad in v sklad skupne porabe. Položili so več kot 10.000 kvadratnih metrov tlaka in stenskih oblog in izdelali 1200 peči. Upajo, da bodo letos lahko ustvarili in prodali še več in tako povečali tudi mesečne osebne

dohodke, ki so lani znašali povprečno 1040 din.

Najbolj pereče vprašanje 25-članskega kolektiva, ki bi ga morali rešiti če bi hoteli bistveno povečati proizvodnjo, je povečanje kvalifikacij delovne sile. To pa bi lahko dosegli le, če bi zainteresirali mlade ljudi za priučitev pečarskemu delu in če bi bilo to delo tudi pravilno vrednoteno. To pa je zelo težko, ker se ljudje raje zaposlujejo v podjetjih z 8-urnim delovnim časom, kar je prav gotovo manj naporno kot celodnevno delo kje zunaj na terenu.

A. V.

NOVO MESTO V PODOBI

POD NOVOMEŠKIM KAPITLJEM OKOLI 1900

Slika je bila posneta okoli 1900 in prikazuje pogled na Kapitelj, proštijo in del mestnega obzidja na »Sancu«. V ospredju desno nekdanja vinska klet Vinka Bona z Rake, kjer stoji danes novi bife kavarne Metropol; desno: gospodarsko poslopje, ki ga je kasneje predelal Matko Malovič v stanovanjsko poslopje, v pritličju pa uredil

kino dvorano, kamor so Novomeščani v letih po prvi vojni, ko še ni bilo kino podjetja niti v Narodnem domu niti v nekdanjem Prosvetnem domu (danes kino Dom JNA in kino Krka), zelo radi zahajali in ob zvokih gramofonskih plošč uživali ob predvajanju nemih filmov.

Za dobro tretjino večji proračun

Proračun novomeške občine: 34.955.000 dinarjev – Za temeljno izobraževalno skupnost so namenili skoraj 13 milijonov in še dober milijon iz proračuna – Vsem vseeno niso mogli ustreči

Zbora novomeške občinske skupščine sta na svoji seji 30. marca sprejela letošnji proračun po daljši razpravi, ki pa se je zvečine sukala okrog kulturne dejavnosti.

Letošnji proračun novomeške občine je dosegel 34.955.000 dinarjev, kar je za 37 odstotkov več kot lani. Od skupnega zneska bo šlo temeljni izobraževalni skupnosti 12.980.000 dinarjev ali za 21 odstotkov več, kot je dobila lanske leto, še nekaj več kot milijon dinarjev pa ji bodo namenili iz proračuna. Tako je v proračunu ostalo nekaj manj kot 22 milijonov ali za 49 odstotkov več kot lani.

Na seji so poudarili, da kljub tako povečanemu proračunu ni bilo mogoče zagotoviti toliko denarja, kot so ga želeli proračunski potrošniki, čeprav so bile njihove želje dostikrat utemeljene. Res pa je, da bodo letošnji denar razdelili kar med 75 potrošnikov.

Letošnji večji proračun so namenili zlasti za reševanje vzgoje in izobraževanja, kulture in prosvete, socialnega varstva, komunalne dejavnosti, materialnega položaja občinskih organov in za gospodarske investicije, predvsem za izgradnjo šol.

Na letošnji močno poveča-

ni proračun so vplivali zlasti povečani viri dohodkov, med katerimi izstopata prispevek iz osebne dohodka od delovnega razmerja, ki naj bi letos prinesel 17 milijonov dinarjev ali 39 odstotkov več kot lani, in davek od prometa blaga na drobno, ki bo proračun obogatil za 10.000.000 dinarjev oziroma za 60 odstotkov več kot lani. Nasploh lahko zapišemo, da so le redke postavke nižje kot lanske leto, enaka ugotovitev pa velja tudi za razdelitev denarja, ker večina potrošnikov dobi več kot prejšnjega leta.

Ko so govorili o razdeljevanju denarja, so odborniki menili, da morajo skladi tudi politično usmerjati porabo denarja, ne pa ga kar prenesti naprej, kot je bila doslej navada recimo pri telesni kulturi, kjer je denar delila občinska zveza. V takih primerih skladov pač ne bi potrebovali.

Delavci kmetijske zadruge Novo mesto, povečujejo hmeljišče v Jurki vasi (na sliki). Dela opravljajo v lastni režiji; hmeljišče pa bodo razširili za 5 ha (Foto: S. Dokl)

Bo tudi mleko dražje?

Namesto 1,45 naj bi liter stal 1,60 dinarja – Pet par za embalažo, 10 par za kmetovalce

Medtem ko se zvezna skupščina pripravlja, da bo v prihodnjih dneh po hitrem postopku zamrznila cene, je čutili vse večji pritisk, da bi nekatere osnovne življenjske potrebščine le podražili. V novomeški občini so predlogi za podražitev kruha, mleka in mesa. Za noben drug proizvod, ki je pod družbeno bodoče veljala 1,60. Podražitev podražitev.

Kljub temu pa bodo potrošniki močno prizadeti, če se bodo uresničile želje proizvajalcev. Za mleko predlagajo, naj bi namesto dosedanje cene 1,45 dinarja za liter v bodoče veljala 1,60. Podražitev utemeljujejo iz dveh razlogov: 5 par naj bi namenili za pokrivanje stroškov nove embalaže (polietilena), potem ko so že lanske pomlad izločili iz prometa steklenice, 10 par pa naj bi šlo

v korist proizvajalcev mleka. Odkupno ceno mleka naj bi namreč za toliko povečali, saj odkup tako v zasebnem kot v družbenem sektorju relativno upada. Vse več mleka gre za pitje telet in prašičev, ker je to za kmeta donosnejše. Odkup mleka se je sicer v novomeški zadrugi povečal za 40 odst., vendar pa so v tem času povečali število krav molznic za 60 odstotkov, kar dokazujejo podatki novomeške občinske skupščine. Predlog za podražitev mleka bo bržkone že na aprilski seji občinske skupščine.

Bržkone bo na aprilski seji skupščine tudi predlog za podražitev kruha. Kombinirano ZITO predlaga za kilogram črnega kruha ceno 1,55 dinarja; za beli kruh naj bi ceno sprostili, kilogram pa naj bi stal vsaj 2,40 dinarja.

Prav tako je splošen pritisk slovenskih in jugoslovanskih mesarjev za dvig cen, češ da je premalo živine, telet in prašičev. Teletina naj bi v povprečju veljala 22 dinarjev, oziroma od 35 dinarjev navzdol, baby beef (mladeta govedina) 17,50, prva kvaliteta govedine 16 in druga 14 dinarjev, v povprečju kajpak. Svinjina pa se naj zaenkrat ne bi podražila.

0 načrtovanju vodovodov

V novomeški občini bo letos VODOVOD prodal občanom že 1.600.000 litrov vode

Na deseti skupni seji obeh zborov novomeške občinske skupščine so odborniki sprejeli letošnji proračun, zraven tega pa so ponovno spregovorili o reševanju težav v občinski upravi, pregledali program graditve in rekonstrukcije vodopreskrbnih objektov v tem letu ter rešili nekaj finančnih in premoženjsko-pravnih zadev.

Za osebne dohodke zaposlenih v občinski upravi bodo letos potrebovali 4,12 milijona dinarjev. Pri tem pa je treba upoštevati, da manjka v upravi 24 strokovnjakov, katerih delovna mesta so zdaj nezaseljena. Če bodo hoteli zaposliti kvalificirane delavce, bodo morali imeti več denarja za osebne dohodke. Po prečni osebni dohodki delavcev uprave novomeške občinske skupščine bodo letos sicer višji od lanskih, a še vedno ne bodo dosegli lanskih osebnih dohodkov v gospodarstvu novomeške občine. Zato so že zdaj poudarili, da bodo morali prihodnje leto delavce v upravi plačati tako,

kot jih bodo letos v gospodarstvu, prišteti pa bodo morali še povečanje življenjskih stroškov. Posodobiti bodo morali zastarelo in izstrošeno opremo in začeti kupovati take stroje, da bodo potem lahko podatke elektronsko obdelali.

Pregledali so tudi program obnovitve in gradnje vodopreskrbnih objektov. Podjetje VODOVOD bo letos prodalo občanom že 1,6 milijona kubičnih metrov vode ali dobrih 5 odstotkov več kot lani, prihodnje leto pa bodo prodali še 100.000 kubičnih metrov vode več. Podjetje ima v načrtu, da bo letos vložilo v obnovo in nove gradnje 267.000 dinarjev, prihodnje leto 395.000 in 1972. leta 630.000 dinarjev. Veliko pa bodo vložili tudi občani z lastnim delom in pomočjo v denarju. Slišali smo, da so v zadnjih letih prebivalci dajali za gradnjo vodovodov tri petine denarja in dela, podjetje pa dve petini. Ob pomankanju denarja pa je to edina pot k napredku.

PTT PODJETJE MED KLADIVOM IN NAKOVALOM

Družbene in zasebne koristi

»Telefon je sicer nujno potreben – droga pa na mojem travniku ne bo«

Na zboru volivcev in na sejah krajevne skupnosti so vaščani dostikrat govorili, kako nujno potreben je človeku v današnjih časih telefon: naj pošta postavi javno govorilnico ali pa uredi telefon na takem mestu, da bo dosegljiv podnevi in ponoči, so trdili.

Danes so pač taki časi, da je telefon nujno potreben. Kadar je bolnik v hiši, kadar zapoje rdeči petelin in sploh kadar je kakšna druga nujna, tedaj ne gre čakati na avto-bus, se voziti s kolesom ali kakšnim drugim prevoznim sredstvom, so modrovali. Telefon bo približal vas svetu, zato so kot en mož dvignili roke, ko so sprejemali poročilo, naj novomeško PTT podjetje pomaga rešiti te težave.

S priporočilom so soglašali tudi v Novem mestu, kajti PTT podjetje je že imelo v načrtu, da bi uredilo telefoni-

prepuštili niti pedi zemlje za družbene koristi.

Pravzaprav ni važno, v kateri vasi se je to primerilo. Takih vasi je več in ne le v novomeški občini PTT podjetje bi se tažavam lahko ognilo in prepustilo krajevni skupnosti, da po lastnem preudarku uredi zamotano zadevo. Hkrati pa podjetje želi uresničiti svoj program, ki narekuje hitrejšo, boljše, sodobnejšo telefonijo.

Se bodo zasebne koristi umaknili družbenim?

J. SPLICHAL

Ce pa bi hoteli upoštevati vse želje – bržkone se bo s podobno prošnjo čez čas oglašil še kdo – potem bi postavljali drogove kot pijanec plot. Pravzaprav bi se morali ravnati tako, kot so se graditelji cest v starih časih, ko so se morali ogniti veljakovemu posestvu, da mu ne bi vzeli kakega metra orne zemlje, zato pa so morali v velikem loku zaviti pred njegovo gostilno, da je lahko pobral še nekaj več denarja od potnikov, ki so se vozili po beli cesti.

PTT podjetje je zdaj med kladivom in nakovalom, kajti brez zamere ne bo šlo. V načelu se sicer vsi strinjajo, da telefon v vasi nujno potrebujejo, toda ko gre za zasebne koristi, potem nihče ni voljan

Kako bo z vodovodom?

Februarja je bil pogovor občanov krajevnih skupnosti Težka voda in Podgrad o napeljavi vodovoda v Koroško in Jurno vas ter v Gornjo Težko vodo. Jarke so že izkopali.

Najprej so predvidevali, da bodo dela potekala v vseh treh vaseh hkrati, vendar so pozneje ugotovili, da bo Gornja Težka voda morala počakati do drugega leta. Prebivalci se niso mogli zediniti za prispevek. Vsako gospodinjstvo bi namreč moralo prispevati po 3000 din in težka dela. Predračun za vse tri vasi znaša več kot 230.000 din in prebivalci še nimajo zagotovila, da bo podjetje Vodovod moglo toliko prispevati k njihovi gradnji.

V soboto občni zbor DKIT Novo mesto

V soboto, 4. aprila, bo ob 14. uri popoldne v prostorih zdravilišča v Dolenjskih toplicah občni zbor društva kmetijskih inženirjev in tehnikov Novo mesto. Predvideno je, da se bosta zboru udeležila tudi predsednik komiteja za kmetijstvo pri izvršnem svetu Slovenije inž. Milovan Zidar in inž. Vilko Stern, predstojnik oddelka za ekonomiko pri Kmetijskem inštitutu Slovenije. Prvi bo govoril o naši kmetijski politiki, drugi pa o konceptu razvoja kmetijstva in živilske industrije v Sloveniji.

5 odstotkov za otroško varstvo

Z odlokom, ki ga je sprejela občinska skupščina na zadnji seji, je namenjeno 5 odstotkov prispevka od osebnega dohodka od kmetijstva, od samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti ter od samostojnega opravljanja intelektualnih storitev za dnevno varstvo otrok. Na ta način bo zbranih 60.000 din. Razen tega odvajajo delovne organizacije za otroško varstvo 1,8 odst. od bruto osebnih dohodkov zaposlenih.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Kralj iz Vranovčev – Borisa, Jožeta Hrovat iz Velikega Orehka – Janca, Marija Gradišar iz Sevnice – Heleno, Ana Juran iz Gornje Straže – Zvonimirja, Ana Jerman iz Ostronjke – Ano, Marija Pavlič iz Malih Brunic – Majdo, Marija Starešinič iz Krasinca – Petra, Ivanka Težak iz Metlike – Tanjo, Martina Kumelj – Likar iz Žuženberke – Crtomira, Justa Avgustin s Podnarta – Mojco in Majjo, Fani Lipelj iz Zanje vasi – Tatjano, Milena Stepan iz Rožanca – Violeto, Fani Kramaršič iz Gornje Straže – Romana, Jožeta Černič iz Podgore – Brigito, Martina Jelar iz Segonj – Slavka, Marija Jakša iz Vranovčev – Vinca, Marija Rozemberger iz Stranske vasi – Matjaža, Jožeta Pisanški iz Dolnje Stare vasi – Nado, Martina Bajuk iz Velike Lahnje – deklico, Jožica Dragan iz Velike Loke – dečka, Karolina Pleško iz Otočca – dečka, Mira Grabrijan iz Adlešičev – dečka Ivanka Revinšek iz Skrovnika – deklico. – Čestitamo!

Na ramena potrošnika?

V današnji številki poročamo tudi o predlogih za zvišanje cen osnovnih življenjskih potrebščin in tudi o takšnem predlogu Mesnega prehranbenega podjetja. Utemeljitev: mesarji ne morejo kupovati živine dražje, kot prodajati meso... Kljub prvotnim dogovorom, pa so kar čez noč 27. marca začele veljati višje cene za govedino in teletino, ne da bi o tem prej razpravljala občinska skupščina. Služba za cene je namreč uporabila svoja zakonita pooblastila in brez skupščine odobrila zvišanje cen. Zgodilo se je, da so odborniki zvedeli za podražitev kot potrošniki, ko so kupovali meso...

Vprašani, če bo mesa zaradi višjih cen več in kdo ga bo lahko kupoval, sta še vedno odprti. Tudi sindikat še nasprotuje podražitvi standardnih vrst mesa, dejansko pa se je podražila vsa govedina (od 2 do 6 din kilogram). Kaj naj store bolniki, ki smejo jesti samo teletino?

Mrtvašnica v Podgradu

Na Podgradu upajo, da bodo lahko še letos zgradili mrtvašnico, ki je že dolgo porušena. S samoprispevkom bodo zbrali okrog 250.000 dinarjev, prebivalci pa bodo pomagali pri prevozu materiala in pri gradnji.

Novomeška kronika

■ V SONČNEM nedeljskem popoldnevu so odlični parki in zelenice. Otroci so se v spremstvu staršev dodobra naučili pomladanskega sonca. Delavci komunalnega podjetja so začeli te dni urejati nasade, ki bodo čez nekaj mesecev zaveteli.

■ PREDAVANJE o spomladanskih delih v vrto bo organiziralo Hortikulturno društvo v torek, 7. aprila, ob 18. uri v sindikalnem domu. Predaval bo inž. Jože Strgar, urednik revije »Naš vrt«. Predavanje bo spremljano z barvnimi diapozitivi.

■ NA ZADNJEM občnem zboru društva prijateljev mladine so sklenili, da bodo v letošnjem letu pomagali nekaterim pionirskim oddelkom na osnovnih šolah, da si nakupijo papirje. V večjih krajevnih središčih bodo pomagala z denarjem podjetja, ki so ponavadi tudi patroni domačih šol, vavtovaški šoli, ki se je v lanskem letu močno izkazala za izvenšolskim delom, pa bo prapor nabavila občinska zveza društva prijateljev mladine.

■ TEKMOVANJE za bralno značko je zaključeno. 254 otrok iz novomeške osnovne šole »Katja Rupena« bo v petek, 3. aprila, dobilo ob 9.30 uri na Muljavi priznanja in značke. Podelitev se bosta udeležila tudi slovenska pisateljica France Bevk in Anton Ingolič. Do Muljave se bodo peljali šolarji s avtobusi. Stroške bo kri-la šola.

■ VPISOVANJE v 1. razred je skoraj že zaključeno. Starši še vedno prihajajo vpisovat otroke. Podatki kažejo, da bodo letošnji oddelki 1. razreda na novomeški osnovni šoli zelo močni. Doslej se je namreč vpisalo še 154 otrok, rojenih leta 1963, 52 otrok, ki so nekoliko mlajši, pa se je vpisalo poročno. Če bo število vpisanih otrok preveliko, bodo morali vpisati tudi otroke, ki so bili rojeni 1964.

■ NA TRGU so bile cene take: zelje 3 in 3,5, jabolka 3,6 in 2, pomaranče 5, limone 5,5, fišol 5,5, rožnate 8, suhe slive 7, česen 14, čebula 4, krompir 1,5, špinata 80, hruške 5, solata 2 in 9 din za kg. Jajca so bila po 70 par.

■ RODILE SO: Ana Korbar iz Kristanove 36 – deklico, Marija Zupanc iz Ulice Majde Silc, n. h. – Vlasto, Marica Ivančič z Mestnih nji 9 – Valerijo in Aleksandra Ulenič iz Muzejske 3 – Suzano.

— Ena gospa je rekla, da je Kandija napovedala tekmovalno mesto v udeležbi na zborih volivcev. Kdo je zmagal, se še ne ve, ker je na zboru volivcev v Kandiji bilo 7 odbornikov, 1 poslanec in 5 članov, v mestu pa 6 odbornikov, 2 poslance in 3 občani in rezultate še izračunavajo...

Priljubljeni ansambel domaće glasbe KVINTET BERGER s pevko Melito Avsenak bo imel koncert v kinu KRKA v soboto, 4. aprila, ob 20. uri.

Družbeni razvoj zahteva vedno večjo kakovost šolskega vzgojno-izobraževalnega dela. Šola ima vedno večjo odgovornost za celotno oblikovanje mladega rodu in nujno potrebuje pomoč psihološke, pedagoške in socialne službe. Socialna služba odkriva in rešuje tiste probleme šolske mladine, ki nastajajo iz socialnih vzrokov. Ugotavlja socialne razmere učenec, vodi evidenco otrok, ki živijo v neugodnih družinskih razmerah, skrbi, da se vključujejo v letovanja otroci, ki so ekonomsko in zdravstveno ogroženi, usklajuje prizadevanja strokovnih služb pri poklicnem usmerjanju učencev in drugo. To področje socialnega dela je še razmeroma mlado in si s težavo utira pot.

»Sem popolnoma brez sredstev za pomoč. Center za socialno delo bi moral imeti več denarja. Delovne organizacije bi morale bolj upoštevati skrb socialnih delavcev za otroke, ker bi s tem pomagali svojim delavcem, da jih pri delu ne bi ovirala skrb za dom, in vsej skupnosti, da bi dobila dobre delavce.«

»Težave v šoli se začnejo zaradi razmer doma. Največkrat sta združena učno in vzgojno vprašanje. Večina prestopnikov je iz okolice mesta in niso toliko socialno ogroženi kot vzgojno zanemarjeni...«

»Kmečki otroci so večinoma skromni. Nekateri v šoli celo počivajo, ker morajo doma trdo delati. Težave se začnejo navadno v petem razredu. Potepajo se po mestu in razmišljajo, koliko so prikrajšani v primerjavi z otroki iz mesta...«

»Otroci ostajajo že od pleničkarstva dalje v varstvu tujih ljudi zaradi zaposlenosti staršev. To je dostikrat vzrok za vzgojno zanemarjenost in čustveno prizadetost otrok. Nujno bi potrebovali še eno posebno šolo in več varstvenih zavodov, kjer bi bili taki otroci pod stalnim nadzorstvom.« (Foto: S. Dokl)

Irenino delo je nehvaležno, toda potrebno

- Za koliko učencev skrbite?

»Na osnovni šoli v Novem mestu je 1622 učencev, razen tega pa je še 236 otrok na podružničnih šolah v Prečni, Karteljevem in na Slatniku in veliko teh je problematičnih.«

- Kako se lotite posameznih primerov?

»Kateri učenci potrebujejo pomoč, zvem od učiteljic. Največkrat so to otroci, ki se težko učijo, dosegajo slab uspeh v šoli ali pa sploh zaostajajo za drugimi, se grdo vedejo, so napadalniki, neubogljivi in počenjajo različne prekrške. Najprej se skušam s takim učencem pogovoriti in skušam ugotoviti vzroke za tako početje. Včasih zadostuje že pogovor. Največkrat pa moram poklicati na pomoč starše, ki se pogosto počutijo prizadete in nočejo sodelovati, čeprav gre za dobro njihovih otrok, ali pa prav zato, ker gre za njihove otroke, ki pa res ne morejo biti tako slabi... Potem pa prosim pomoči ustrezne strokovne službe, ki imajo možnosti za ukrepanje.«

- Kakšen je odnos staršev do vas?

»Ker se težave učencev v šoli začnejo največkrat zaradi razmer doma, so starši do mene večinoma nezaupljivi, zaprejo se vase in mi ne povedo ničesar, kar bi mi pomagalo. Ko odkrijem vzroke, ki so učenca pripeljali na slabo pot, pa pogosto slišim očitke, kaj me briga, kako oni živijo, in naj jih pustim pri miru, saj tega niso krivi oni, temveč slaba družba otrok. Moram pa povedati, da v večini primerov postajajo starši z večkratnimi stiki zaupljivejši in pripravljeni za sodelovanje, ker sprevidijo, da jim pri njihovem vzgojnem delu želim nuditi samo strokovno pomoč. Na deželi pa me pogosto sprejmejo z razumevanjem, toda tu je težava v tem, kar ljudje še vedno mislijo, da je delo na kmetiji za njihove otroke važnejše kot učenje. Nekateri pravijo: 'Saj mu pravim, da mora napisati domačo nalogo!' Ne razumejo, da je to za šolo premalo.«

- Kaj obsega vaše delo?

»Na kratko povedano: skrb za otroke. To je skrb za duševno in zdravstveno prizadete ter osobenost ali vedenjske motene učence. Samo delo se deli na preventivno, kurativno in analitično, kar pomeni zbiranje podatkov, reševanje najnujnejših primerov in preverjanje uspehov dela.«

- Kaj je najpogostnejši vzrok slabih socialnih razmer učencev?

»Največ gorja v mestu in na vasi vsekakor povzročajo alkohol. Strah pred pijanim očetom, ki razgraja, pretepa, pomanjkanje otrok, ki se čutijo prikrajšane in zaradi tega postanejo napadalniki in bežijo od doma, opažam skoraj pri vseh težjih vzgojnih primerih. Še bolj hudo je tam, kjer se pijači vda tudi matere. Razumljivo je, da otrokom tak dom ne pomeni nič, nimajo nikakršnega strahu pred starši in učitelji in ne čutijo nikakršnih obveznosti ter nimajo nobenih delovnih navad. Na drugi strani pa so značilni primeri za mestne otroke, ko otroci premožnejših staršev živijo tako rekoč v oblju, dobijo vse, kar hočejo, ker sta navadno oba starša zaposlena in jim to lahko nudita. Taki starši pa spet nimajo časa, da bi za otroke poskrbeli še kako drugače. Kupujejo jim darila in jim z denarjem izkazujejo svojo ljubezen, otroci pa tega ne razumejo, se jim odtujijo in jim starši niso več kos. Ta značilnost razvitih evropskih držav se pojavlja že tudi pri nas.«

Drug vzrok spet je odhajanje staršev na delo v tujino. Pri tem so najbolj prizadeti otroci, ki ostajajo pri starih starših, starejših bratih ali pri dobrih sosedi. Taki otroci dostikrat postajajo osebnostno moteni. Velike težave imajo tudi matere samohranilke, ko otroci v četrtem ali petem razredu začnejo opažati, da jim manjka dom, in s slabim obnašanjem skušajo matere na neki način kaznovati.

Najbolj žalostno pa je to, da ob višji življenjski ravni prebivalstva socialni problemi ne upadajo, temveč krepko naraščajo. Posebno velja to za tatvine, ki jih je težko zdraviti, ker se navadno ponavljajo.«

- Kako je z učenci, ki so v reji?

»Takih primerov je manj, in če otrok pravočasno dobi dobre retnike, se z novim domom sprizani in tudi v šoli nimamo z njim težav. Če pa hočejo star-

ši po določenem času dobiti otroka nazaj in ga spet spravijo ob topel dom, redno hrano in posteljo, tak otrok tudi s pomočjo vseh socialnih delavcev težko najde pravo pot, ker je v njem premočno zakoreninjeno nezaupanje do vsega in vsakogar. Naj povem samo en primer. Razvezana zakonca, oče alkoholik, mati snazilka v podjetju. Mati, ki ne zasluži tega imena, se odreče svojemu 8-letnemu sinu; 'Ne maram tega otroka, kar imejte ga, naj ga živi sociala...'. Ker se zanj ni več zanimala, se je deček začel potepati in končno so ga oddali v rejništvo v Skočjan. Mater smo morali tri mesece prepričevati, da je bila pripravljena k rejnični, ki je znašala 150 dinarjev, prispevati stare štiri tisočake. Fant se je navadil na nove starše in oni nanj in tudi v šoli je bilo vse v redu. Toda, ko je pravi fantov oče umrl in bi fant po njem dobival pokojnino, je mati zahtevala 'svojega ljubega sina' nazaj in začela se je ista pesem. Fantovo pokojnino je prejela, za fanta pa spet ni skrbela. Dobila je še enega otroka, potem pa oba zapustila stari bolehi materi, sama pa odšla na delo v Nemčijo. Sedaj le včasih pošlje kak dinar, otroka pa živita v pomanjkanju. Fant je začel zanemarjati šolo in končno ga je center za socialno delo moral oddati v internat v Črnomelju. Od tu večkrat pobegne domov, neredno obiskuje šolo, se ne uči in že tretjič ponavlja peti razred.«

- Kaj bi bila po vašem mnenju rešitev za take otroke?

»Ker narašča tudi število otrok, ki so duševno prizadeti in težko sledijo pouku v šoli, bi nujno potrebovali novo posebno šolo s celodnevним varstvom in več vzgojnovarstvenih ustanov, v katere bi vključevali več potrebnih predšolskih otrok in več strokovnjakov, ki bi lahko skupinsko obravnavali problematične otroke. Tako bi lahko ugotavljali tudi večje uspehe pri celotni vzgoji. Na primer: jaz sedaj ne morem pokazati, ali je moje delo uspešno ali ne. Lahko pišem poročila o tem, da sem letos obdelala že 52 letošnjih primerov in tretjino lan-

skih, toda to je le na papirju. Razen tega je tudi moje edino sredstvo za delo razgovor z učenci in starši in ves uspeh je odvisen le od tega.«

- Kje se potem pokaže uspeh vašega dela?

»Naj povem primer. Neki učenec je nekaj let povzročal sive lase staršem, učiteljem in meni. Z mano se je sicer vedno lepo pogovarjal in obljubljal, da se bo poboljšal, toda delal je po svoje. Šole seveda ni končal, toda ko ni bil več šoloobvezen, se je zaposlil. Čez nekaj mesecev pa je prišel sam k meni in me prosil, naj pomagam njegovemu mlajšemu bratu, ker je 'še večji falot', kot je bil on.«

To je dokaz, da so mu moji nasveti za življenje koristili. Delo ga je izučilo in spoznal je, da se je treba podrežati in da mu junaštvo ne bo prineslo kruha. Vesela sem tudi, če lahko tistim, ki predčasno končajo šolsko obveznost, omogočim zaposlitev. To je tudi edino, kar lahko pokažem, v čemer se vidi uspeh mojega dela.«

■ Edini socialni delavki na Dolenjskem ne zmanjka dela. Dan za dnem se pojavljajo pritožbe, prestopki, matere, ki prihajajo k njej in pričakujejo, da bo storila več, kot je v njeni moči... Desetine prehojenih kilometrov po okoliških vaseh, trkanje na zaprta vrata, neprijeten odnos staršev do nje, besede, pogovori, ki gredo mimo ušes, podcenjevanje njenega dela, prizadevanje za pomoč, ki dostikrat ne rodi skoraj nobenega uspeha... O vsem tem pravi Irena:

»Če bi primerjala prizadevanje in uspeh, bi lahko marsikdaj rekla, da je ves trud pravzaprav zaman. Toda vsak rešen otrok mi spet vlije toliko volje in poguma, da se z novo močjo oprimem dela. Ne zaradi uspehov, trudim se, ker vidim, da sem potrebna posameznikom in družbi. Kaj bi bilo čez čas s temi otroci, če se nihče ne bi zmenil zanje? To ni gozd mladih dreves, ki bi enakomerno rasel kvišku. Treba je opazovati in videti, da vsako teh drevesc raste v svojo smer in se dostikrat lahko posuši, če mu ne pomagamo.«

ANA VITKOVIČ

Zaradi nevednosti, še bolj pa zaradi sebične lakomnosti in neodgovornosti, včasih celo na podlagi visokih znanstvenih in tehničnih dosežkov človek zločinsko spreminja naravo. Nič ga ne briga, kakšno škodo bo napravil drugim že sedaj in zanamcem.

*Ne bom se možila na strme vrhe,
ne bom je nosila na glavci vode.*

Pitna voda - svetovni problem

Pa pustimo daljno prihodnost, ostanimo rajši v sedanjosti, ki vendarle ni tako rožnata, kot se kaže. Visoka gospodarska blaginja ima tudi senčne strani. Prebivalci velikih industrijskih mest komaj še dihaajo, tako je zrak onesnažen zaradi izpuhov motornih vozil in tovarniških dimnikov. Nad mesti visi megla s škodljivimi plini, »smog«, ki ne prepušča sončnih žarkov.

Se bolj kakor zrak se onesčiščujejo vode. Že od nekdaj se izlivajo kanalizacije v potoke, reke, jezera in morja. Nekateri potoki in reke so že mrtvi, brez življenja, ker so strupene snovi, ki prihajajo v vodo z odpadki in odpadkami, uničile rastline in živali. In tako vodo, ki ni dobra niti za rastline niti za živali, morajo piti ljudje marsikje po zahodni Evropi in drugod. Res je, da se umazana voda preceja in klorira, toda vseh škodljivih snovi s temi postopki ne odpravijo.

V Zahodni Nemčiji so za pitno vodo v taki stiski, da obstaja celo predlog, kako speljati pitno vodo v Nemčijo iz Skandinavije pod Baltičkim morjem. Opevana nemška reka Ren je sedaj najbolj umazana plovna reka v Evropi. Pijejo jo v Porelju in na Nizozemskem, Pariz pa se mora zadovoljiti z umazano Saino.

In pri nas? Ni še tako hudo, vendar imamo malo naravne zdrave pitne vode. V Beogradu pijejo Savo, M. Sobota nima vodovoda, na kraškem ozemlju pa marsikje še slabe tekoče vode nimajo.

Dolenjske vode

Na Dolenjskem krasu je malo, prav malo studencev z dobro pitno vodo, pa še ti so večinoma majhni studenčki. Močni kraški izviri imajo sicer veliko vode, toda ta voda nikakor ni dobra pitna voda. Da bomo prav razumeli, zakaj na Dolenjskem nimamo dobre pitne vode, se moramo vsaj na kratko seznaniti s kraškimi

pojavi. Kras imenujemo ozemlje, ki so sestavljena iz apnenca in deloma iz dolomita. Kamen apnenec se v vodi z ogljikovim dioksidom kemično nekoliko spremeni in topi. Zato ga voda neprestano odnaša, nastajajo v zemlji dobre cevčice, cevi, rovi in nazadnje podtalne struge. Kraški svet je ves prerešetan in ne drži vode. Zato je na površju v glavnem malo vode. Za kras so poleg drugih pojavov: vrtač, kraških polj (npr. Ribniško polje), jam in kapnikov značilne ponikalnice. Potoki in reke se izgubijo pod površje, poniknejo. Navadno potem drugje zopet bruhnejo na dan kot močni izviri, ki so še pred nedavnimi gnali mline in žage. Podtalni tokovi se pod površjem združujejo, tako da s potem izviri še močnejši. Takim močnim kraškim izvirov pravimo obrhi. Več obrhov ima OBRH. Imajo večkrat obliko jezera in so ob lepem vremenu lepe zelene barve. Ob dežju se voda seveda skali. Obrhi so navadno pod strmim hribom (v Metliki) ali pod goro (v vasi Obrh pod Rogom) ali na dnu gorskega amfiteatra, kot je idilni Obrh Rakitnice z otočkom sredi jezera. Tu

kaj je zajetje ribniškega in kočevskega vodovoda.

Na Dolenjskem so celo tri vasi z imenom Obrh.

Za kraške reke in potoke sta značilna dva pojavi: 1. da imajo kraški izviri ali 2. da poniknejo. Tudi Savo bi pravzaprav morali šteti za kraško reko, ker sta oba njena vira, Savica in Nadiža, kraška. Šolski primer za izrazito kraško reko je Ljubljanka, ki trikrat izvira in dvakrat ponikne (Pivka-Unec-Ljubljanka).

Na Dolenjskem je Ljubljanci podobna Temenica. Prvič ponikne pri Ponikvah, nato pride na dan zopet v Zijaču pod 70 m visoko steno, pod Mirno pečjo pa spet ponikne in tretjič izvira v Luknji, povečana s podtalnim pritokom od Suhadola. Ob dežju pridruže vode z Dobrniškega polja podtalno na nižje polje Suhadol in ga poplavlja, od tod pa pomešane z gnojico, udarijo skozi rupe pod površje in se kot podtalni pritok podtalne Temenice pred Luknjo z njo združijo.

Površinske vode, studenci, potoki in reke so bolj ali manj onesčiščene, lahko so tudi okužene in zato za pitje neprimerne. Kraške izvirkice moramo obravnavati kot površinske vode, saj so ob dežju umazane, ker pride s površja voda z nesnago skozi prepustne plasti v podtalni tok. Kraški izviri ki so torej ob dežju kalni, kar pomeni, da so lah-

ko okuženi. S higienskega vidika je samo tak studenec lahko dober, ki daje tudi ob dežju čisto vodo. Takih studencev pa je na kraških področjih malo in še ti so prav majhni. Vode kraških studencev se morajo torej klorirati, da se uničijo morebitne bolezenske bakterije.

Naselja so nastajala največkrat nad izvirkami. In tako pronica skozi omenjene nevidne cevčice zlasti ob dežju voda iz stranišč in gnojišč v izvirkice. Ker se apnenec neprestano topi, so te cevčice čedalje večje in studenci čedalje bolj okuženi. Voda iz studencev pod vami je zato iz leta v leto manj užitna. Kras napreduje. Kraški pojavi na dolomitnem ozemlju pa niso tako izraziti, je več izvirkov in voda je boljša.

Pod površjem se nabira na neprepustnih plasteh gline in ilovice voda, ki ji pravimo podtalnica. Podtalnica je lahko dobra pitna voda, če okolica ni onesnažena in če so vodnjaki pravilno zgrajeni.

Na žalost pa imamo pri nas ozemlja, kjer ni niti tekoče niti podtalne vode. Velja poudariti, da ima pravilno zgrajena in zaprta kapnica s peščenim cedilom boljšo vodo kot prenekateri studenec. Hudo pa je takrat, ko se kapnice praznijo in luže za živino sušijo, in pozimi, ko zaradi zledenelih poti še v Krko ne morejo po vodo.

Pri nas je bil že od nekdaj boj za vodo. Vaščani so bili pripravljeni za vodo veliko žrtvovati. Ze naslovi člankov v o malih asanacijah v Dolenjskem listu, ko je delovala okrajna komisija za male asanacije pri OORK, dokazujejo, kako so se gnali za vodo, npr.: »Prosimo, dajte nam vodo!« »Za zdravo pitno vodo!« »Voda je pri tekla.« Seveda v teh primerih ni šlo za vodovode, ampak le za majhna zajetja, za ureditve studencev pa tudi kapnic. Male asanacije bi bile še vedno potrebne, čeprav zaznamujemo v teh 15 letih precejšen napredek.

Vaščani bi pogosto hoteli imeti vodovod iz majhnih studencev, toda največkrat to ni mogoče, ker je premalo vode. Če je bilo dovolj vode za 20 hiš, ko so ženske s škafi na glavah spretno telovadile po stezicah, se je porabilo malo vode. Če bi voda tekla iz pip po hišah, bi ta studenček zadostoval morda komaj za eno ali dve hiši.

Novomeški vodovod

Vodovod v Novem mestu je bil dograjen 1.1903 s pretokom 7 litrov na sekundo. V 1.1953 so ga razširili na 70 l na sekundo. Novo mesto ima sedaj nad 12.000 prebivalcev in poraba vode čedalje bolj narašča. Zato bo treba poiskati nove vire ker zajetje v Stopičah ne more dati več kot 70 l na sekundo. Gre tudi za to, da bi bil vodovod tudi za širšo okolico.

Zato je Vodovod Novo mesto povabil strokovnjake na posvetovanje v Smarješke Toplice, da bi odločili, katera od predvidenih variant za novo zajetje bi bila najprimernejša: Luknja, Radeče, Tomincjev izvir ali »Jezero« pri Smarjeških Toplicah. Na posvetovanju so sodelovali: direktor Miloš Matko, predstavniki republiškega sekretariata za urbanizem, Geološkega zavoda, Vodnega sklada SRS, republiškega sanitarnega inšpektorata, Projekta-nizke gradnje iz Ljubljane, Zavoda za urbanizem iz Maribora, občinske skupščine Novo mesto. Vodne skupnosti, zdravilišča Smarješke Toplice in drugi.

Vsak udeleženec je prejel vnaprej poročilo o hi-

drogeoloških raziskavah za termalno in pitno vodo v okolici Smarjeških Toplic. Iz POROCILA in pojasnil njenega avtorja geologa T. Nosana sledi, da je termalna voda tesno povezana s hladno podtalnico, da je vodonosna kamnina slabo prepustna dolomit, da je temperatura 16,5 stopinj C in da je nazadnje izmerjeni pretok 240 litrov na sekundo.

O zajetju »Jezero« se je razvila obsežna in plodna razprava, ki je ugotovila, da nekoliko visoka temperatura za zajetje ni ovira, ker sicer voda »Jezera« po analizah povsem ustreza. Po svetu namreč temperature ne štejejo več za bistveno lastnost pitne vode.

Po predložitvi, kaj prinašata Temenica iz Trebnjega in potalni pritok iz Globodola in Dobrnica, sploh ni nihče razpravljal niti o najbližjem izviru Luknji niti o ostalih dveh kraških izviri. Pojavil pa se je predlog, da bi izkoristili Krko nad Novim mestom za novi vodovod. Živahna razprava se konča tako, da se odločijo za »Jezero« pri Smarjeških Toplicah, Krka pa naj ostane le kot morebitna varianta, ki pa bi jo bilo treba z več vidikov preučiti.

Mislím, da se bodo tudi uživalci vode iz novega zajetja strinjali z gornjo odločitvijo, če preudarijo naslednje prednosti, ki jih ima »Jezero«: 1. Na Dolenjskem krasu je malo naravne zdrave pitne vode. Zato moramo izkoristiti edinstveno priložnost, ki nam jo daje narava, v izviru Jezero. 2. Vode iz Jezera ne bo treba niti filtrirati niti klorirati. 3. »Jezerska« voda ne bo dišala po kloru. 4. Klorirana in filtrirana voda ni enakovredna naravni pitni vodi. Bakterije se sicer uničijo, toda razne kisline in druge snovi, ki pridejo v vodo, pa vendar ostanejo.

Temperatura 16,5 stopinj C nekatere res moti, toda kaj bi bilo, če bi pili Krko? Poleti ima do 23 stopinj C, pozimi pa blizu 0 stopinj C. Voda iz sedanjega stopniškega vodovoda je imela leto 5. marca 6 stopinj C, iz »Jezera« pa bo tudi pozimi topla 16,5 stopinj C, kar ima prav gotovo tudi prednosti.

INZ. IVO ZOBEC

Izvir potoka Obrha v vasi Obrh pod Rogom (Foto: M. Moškon)

Virje Težke vode v Stopičah, kjer je zajetje novomeškega vodovoda. Nad zajetjem so hiše in v ozadju vas Plemberg (Fotoarhiv VODOVOD, Novo mesto)

RAZPIS

REPUBLIŠKEGA SEKRETARIATA
ZA NOTRANJE ZADEVE
V LJUBLJANI

za sprejem

160 UČENCEV

v strokovno šolo za notranje
zadeve v Ljubljani,
v odsek za miličnike-kadete

Pogoji za sprejem:

- Razpisa se lahko udeležijo moški, državljani SFRJ, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:
- da so uspešno končali osemletno osnovno šolo,
- da niso starejši kot 17 let,
- da so telesno in duševno zdravi,
- da zoper nje ni bil izrečen vzgojni ukrep in da niso v kazenskem postopku,
- da obvladajo slovenski jezik,
- da imajo pismeno privoljenje staršev.

ZACETEK IN TRAJANJE SOLANJA

Pouk na šoli se začne 7. septembra 1970 in traja tri leta.

Pravice in dolžnosti učencev:

Kandidati, ki bodo sprejeti v šolo, bodo imeli pravico do brezplačnega stanovanja in hrane v šolskem internatu, do uniforme, obutve, perila, učnih pripomočkov, zdravstvenega in invalidskega zavarovanja ter pravico do denarnega zneska za osebne potrebe.

Absolvent šole je oproščen služenja vojaškega roka in mora po končanem šolanju delati v organih za notranje zadeve najmanj šest let.

O pravicah in dolžnostih učencev se ob sprejemu v šolo sklene pogodba.

Po končanem šolanju se prizna absolventu srednja strokovna izobrazba.

KAKO NAJ SE KANDIDATI UDELEŽIJO RAZPISA

Kandidati, ki se želijo udeležiti razpisa, naj pošljejo najbližji postaji milice takoj, najpozneje pa do 1. julija, naslednje dokumente:

1. prijavo za vpis v šolo na obrazcu 1,20, kolkovano z 1,00 din, ki jo morajo obvezno podpisati starši ali skrbniki, kar je hkrati dokaz o privoljenju staršev;
2. spričevalo o končani osemletni osnovni šoli; tisti, ki 8. razred še obiskujejo, naj prilože spričevalo 7. razreda; ob prihodu k izpitu pa morajo kandidati prinesiti originalno spričevalo o končani osemletni osnovni šoli;
3. potrdilo, da zoper kandidata ni bil izrečen vzgojni ukrep;
4. potrdilo, da kandidat ni v kazenskem postopku;
5. pismeno priporočilo in mnenje šole, v kateri se je zadnje leto šolal.

Kandidati, ki bodo izpolnjevali vse pogoje v razpisu, bodo poklicani na zdravniški pregled in sprejemni izpit. Sprejemni izpit obsega: preizkus znanja iz slovenščine, psihološko testiranje in preizkus telesne zmogljivosti. Sprejemni izpiti bodo v strokovni šoli za notranje zadeve v Ljubljani v mesecu juniju in v prvi polovici julija. O datumu bodo kandidati pisмено obveščeni.

Pri sprejemu imajo prednost kandidati z boljšim učnim uspehom in tisti, ki bodo pri sprejemnem izpitu dosegli boljši uspeh.

Vsa pojasnila daje strokovna šola za notranje zadeve, LJUBLJANA, Tacen, tel. št. 51-737 ali 312-227, in vse postaje milice.

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA NOTRANJE
ZADEVE LJUBLJANA

Hermelika

STANOVANJSKO GOSPODARSTVO
ZDRUŽENEGA KGP KOČEVJE

razpisuje

JAVNO DRAŽBO

za prodajo stanovanjskih hiš:

- v vasi MOZELJ hišo št. 11 z gospodarskimi poslopi in lokali: dne 9. 4. 1970 ob 7. uri
- v vasi RAJNDOL hišo v nedograjenem stanju: dne 9. 4. 1970 ob 10. uri
- v vasi SPODNJI LOG hišo št. 15: dne 9. 4. 1970 ob 11. uri
- v vasi SREDNJA VAS hišo št. 16: dne 10. 4. 1970 ob 16. uri

Interesenti — dražitelji morajo plačati 10% varščine od izklicne cene komisiji neposredno pred pričetkom dražbe.

Prednost pri nakupu imajo interesenti družbenega sektorja in nosilci stanovanjske pravice, ki stanujejo v hišah.

Pogoji prodaje: kupec bo moral plačati 30% izdražene cene v roku 8 dni po javni dražbi, preostali znesek pa v roku treh let v enakih mesečnih obrokih s pribitkom 3-odst. obrestne mere. Vse potrebne informacije daje podjetje vsak dan od 8. do 12. ure na sedežu podjetja Kolodvorska cesta 13, Kočevje.

**Hvala za vašo kri,
ki rešuje življenja!**

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Alojz Zupančič in Štefka Mežič, člana Krke — tovarne zdravil, Novo mesto; Marjan Kolenc in Anton Novak, člana poklicne šole Novo mesto; Niko Padevski, Ivan Horvatič in Franc Verce, člani Dominvesta, Novo mesto; Mirko Ferbežar, član Iskre, Novo mesto; Anton Strumbelj, član kmetijske šole Grm; Martin Matkovič, Branko Ostanek, Jože Lončar, Mirko Pungertar, Jože Blažič in Stefan Petrovič, učenci poklicne šole Novo mesto; Ciril Kukman, Pepca Pečnik in Jože Goršin, člani IMV Novo mesto; Drago Bučar, član Iskre, Novo mesto; Vinko Kraševce, član Novoteksa, Novo mesto; Emilija Jug in Lidija Milošević, članici dijaškega doma Smehe; Anton Šter, dijak novomeške gimnazije; Jožeta Makše, gospodinja iz Češče vasi; Dušan Lazar, Ivan Turk in Franc Jordan, člani Knjižotiska, Novo mesto.

Kinematografsko podjetje v Kranju

razpisuje
prosta delovna mesta za:

POSLOVODJA

— snack bara v kinu Center.

Pogoj za zasedbo delovnega mesta: kvalificirani gostinski delavec s 4-letno delovno prakso.

BILJETER

— kino Center — kino Storič.

Pogoj za zasedbo delovnega mesta: dokončana osemletka in odslužen vojaški rok. Za obe delovni mesti uspešno opravljeno poizkusno delo.

Nastop dela je mogoč takoj ali po dogovoru.

Kandidat mora imeti preskrbljeno stanovanje v Kranju.

Prijave z dokazili o strokovnosti in praksi vložite v roku 15 dni na upravo podjetja, kjer lahko dobite tudi zaželeno informacije.

Razpisna komisija v

ISKRI — tovarni usmerniških naprav,
Novo mesto
v ZP ISKRA, Kranj

razpisuje
naslednja prosta delovna mesta:

1. šefa finančnega sektorja
2. sekretarja

RAZPISNI POGOJI:

pod 1.: visoka ali višja izobrazba ekonomsko-organizacijske smeri in najmanj pet let ustrezne prakse;

pod 2.: visoka ali višja izobrazba pravne smeri in najmanj pet let ustrezne prakse.

Vlogi je obvezno priložiti veljavna dokazila o izobrazbi in praksi.

Osební dohodek po pravilniku o OD.

Prijave sprejema razpisna komisija do 16. apr. 1970.

Frutella

VELIKA ANKETA

gorenje

Sodelujte tudi vi!

Anketne liste dobi-
te v vsaki renomi-
rani trgovini

VELENJE

Žrebanje 15. maja
1970

Nagrade: iskani
proizvodi »Gorenja«

En dan hvale, eno leto graje

Zapisek po 8. marcu, ki pa bi ga morali vsako leto vedno znova tiskati, prebirati in predvsem: upoštevati!

Enkrat na leto nas vse pohvalijo, piše Susanne Pascansky, sodelavka nemške revije »Für Sie«: vse odrasle ženske, zlasti matere, ki so rodile otroke. Enkrat na leto, za dan žena, nas častijo in slavijo. Vsaj razglednico z željami prejmemo. Toliko plemenitega povedo tedaj o požrtvovalnosti, srebrnih laseh, tihi bolečini, skrbnem čelu, da nam je kar hudo samo sebe spoznati v tej podobi. Ta dan so vsi istega mnenja: tovariši, ki pišejo uvodnike, tisti ki prodajajo cvetje in slaščice — vsi menijo, da smo čudovite, in nam poklanjajo bogato pohvalo in darila. Pravijo, da je strašno, koliko nehvaležnosti mora prenašati mamskatera dobra mati! Sramuje naj se ljudstvo, ki ne spoštuje matere.

Na dan žena lahko marsikaj slišimo in beremo. Mnogo tega se nam zdi nekoliko pretirano. Če nas zadene takšno čaščenje, se skromno umaknemo pred veličino pohvale. A v bistvu kljub velikim besedam radi slišimo

hvalnico ženi in materinstvu.

Cudno je le, da sicer nikoli ne slišimo o tem. Himna do- bri ženi in materi se razlaga le en dan v letu. Vse ostale dni spada grajanje matere k lepemu vedenju. Očitno je do- volj 8. marec, da pohvalijo

naše čednosti, preostale dni v letu pa potrebujejo, da raziskujejo naše napake, da ob- jokujejo naše grehe. Takšne menjačnice prhe utrdijo mno- ge med nami, da jih skoraj ne opazijo več. Vzgojanje ma- ter je poštalno ljudski šport, ki se ga lahko udeležijo vsi, od otroka do starčka. V no- benem poklicu nisi deležen toliko nasvetov kot v mate- rinstvu. Seveda, vsak študent v prvem semestru ve, kako vzgajati otroke: in to pove na glas: »Glavna je svoboda! Nasilje utesnjuje mlado du- šo«, ali pa: »Mati je kriva, da nimam uspehov in blagi- nje, kakršno imajo drugi...«

V isti sapi svirajo modri državniki, da je potrebna večja strogost:

»Red in avtoriteta sta ključ vzgoje!«

Policijski šefi razložijo vsa- kemu, ki jih hoče poslušati, da je materino razvajanje otrok vzrok mladinski krimi-

naliteti. Vzgojni svetovalci menijo, da današnjemu otro- ku primanjkuje materinske toplote. Zobozdravniki tožijo, da otroci doma uživajo pre- več čokolade. Učitelji se pri- tožujejo, da matere premalo nadzorujejo domače naloge otrok. Nikjer ni toliko pa- tentnih receptov kot za vzgo- jo otrok. Vsakdo ve, kako je treba ravnati. Mnogi svetoval- ci so moški brez otrok in ni- koli ne pridejo v kočljiv po- ložaj, da bi svoje teorije mo- rali praktično preizkusiti. To- da tiste, ki bi rade bile po- sebno dobre, moderne mate- re, ki bi rade storile najbolj- še, vedno naletijo na težave.

»To je zelo enostavno,« pravi profesor psihologije. »Da- jati moramo dober zgled.«

Ali je kdaj poskušal, kaj se to pravi biti vse leto dobro razporejen, nikoli lagati pri telefonu, nikoli brati cenene- ga čtiva, nikoli pripovedova- ti zanimivih čenč itd.? In to ne samo en dan, temveč dvaj- set let, ker toliko je potreb- no za poprečno vzgojo.

»To je zelo enostavno,« pravi v vzgojni posvetovalnici, »pustite otroka, naj dela po svoji! Otroci sami najdejo svojo pot.« Toda ali se za- vedajo, koliko časa mine, da otrok sam od sebe preneha metati sosedu kamne v okna, buditi starega očeta iz po- poldanskega spanja, kričati in lasati mlajšo sestro, zane- marjati dolžnosti in podob- no?«

»To je zelo enostavno,« pravi moderni pedagogi: »Otro- ku morate objasniti spolnost, sicer bodo dobili komplekse.« Toda ali mislijo na to, kako težko je za starše govoriti o rečeh, o katerih se običajno samo šepeta?

Dasiravno so vsi takšni na- sveti še tako modri, jih je težko izpolnjevati vsak dan. Nehvaležno bi bilo, če bi sa- mo zasmehovali tiste, ki nam hočejo pomagati pri moderni vzgoji. Tudi če ne moremo izpolniti vsega, nekaj vendar- le ostane. Le redkim med na- mi je dano, da bi bile vedno zgledne, toda prizadevamo si lahko vse. In če nismo dovolj sproščeni, da bi otroku raz- ložile spolnost, ga vsaj ne bo- mo strašile pred ljubeznijo.

Vzgoja je težavno opravilo, ki terja mnogo potrpljenja in marsikakšen kompromis. To vedo skoraj vse matere, četu- di nikoli ne berejo knjig o vzgoji. Ali vedo to tudi vsi, ki nam svetujejo, številni ne- poklicani prijatelji, ki hočejo vzgajati nas, matere?

Od nas pričakujejo nadčlo- veske čednosti in se čudijo, če nismo vse angeli.

Ali ne bi bilo bolje, če ne bi na vsakoletni dan žena ta- ko potratno razsipavali s po- hvalo in bi raje vse leto bolj skopo odmerjali grajo?

PREBLISKI

NEZAUPNEŽ: člo- vek, ki pogleda na obe strani, preden prekora- či enosmerni cesto.

DOLGOČASNEŽ: Kdor nam neprestano govori o sebi, medtem ko bi mu sami radi pripovedovali o sebi.

VMESNA PRIPOM- BA: največ, kar lahko naredi moški, kadar se pogovarjajo ženske.

KESANJE: poskus iti vase, potem ko smo bili ravno od vsega sladkega čisto iz sebe.

KADAR LJUDJE ne morejo premeniti stva- ri, spremenijo pojme.

DUSAN dr. REJA: Kajenje in zdravje

Najvažnejše ugotovitve dosedanjih raziskav

dim. Prav tako je umrljivost med kadilci cigar, ki je na splošno nižja kakor med ka- dilci cigaret, odvisna pred- vsem od količine tobakovega dima, ki ga kdo vdihava. Umrljivost med kadilci cigar, ki močno inhalirajo, je za 50 odstotkov višja, kakor pri kadilcih, ki ne inhalirajo.

● Med kadilci, ki so opu- stili kajenje, je umrljivost nižja kakor pri tistih, ki ka- dijo še naprej.

● Pri bivših kadilcih je umrljivost tem manjša, čim prej so prenehali kaditi. Za- to za opustitev kajenja ni- koli ni prepozno!

Vse raziskave se strinjajo s tem, da gre umrljivostni presežek kadilcev v primer- javi z nekadilci pretežno na račun skleroze srčnih koro- narnih arterij in njenih pos- ledic. Te posledice so v od- miranju kakšnega večjega ali manjšega dela srčne mišice in to zaradi nezadostne pre- krvavitve (srčni infarkt). Če je ta del neustrezno velik, lahko nastopi smrt v hipu.

Na drugem mestu med vzroki umrljivosti kadilcev

je pljučni rak. V obeh pri- merih pa je povečana stop- nja umrljivosti odvisna od konzuma cigaret. Nadaljnji vzroki smrti so vnetna in de- generativna obolenja pljuč, kot so bronhitis in emfizem (naplunjena pljuča), to je degenerativno obolenje pljuč, ki okvarja pljučne mešičke. Nadaljnja, prav tako med ka- dilci pogostnejša obolenja so:

- razna obolenja ožilja ra- vno v grlu, v ustni duplini,
- žrelu in požiralniku, na črevesju, razjede žrelca
- in dvanajsternika itd.

Izračunali so, da si strast- ni kadilci prikrajšajo pov- prečno 9 let življenja. Po tem računu, ki pomeni seve- da samo tistično povpre- čje, ne pa absolutno veljav- ne vrednosti, človeka vsa- ka cigareta prikrajša za četr- ure.

- V premislek kadilcem!
- V isti sapi, ko se borijo za višji letni odmor in proste dneve, ki naj jih okrepijo in jim podaljša- jo življenje — si brez čuta odgovornosti sami krajša- jo življenje.

V povprečju umirajo kadilci cigaret raz- meroma prej. To so ugotovile vse raziskave. Na 100 nekadilcev umre v istem obdobju povprečno 168 ka- dilcev.

Kolikor več in močnejše kadijo ljudje, toliko večja je njihova umrljivost.

Posebno velik je umrli- vostni presežek v mlajših ob- dobjih, to je v starosti od 40 do 49 let. Iz tega je razvid- no, da smrt zaradi kajenja cigaret ne kosi predvsem med osebami starejših let. Zato je tudi varljiva tolažba premnogih kadilcev, da »za- radi nekega vzroka človek končno le mora umreti«.

● Umrljivost med kadilci cigaret je toliko večja, kol-ikor prej so začeli kaditi.

Tudi je umrljivost kadilcev cigaret toliko večja, kolikor globlje vdihavajo cigaretni

ZAKAJ

OKNA VRATA „JELOVICA“?

- zato, ker so finalizirana in embalirana v trans- portno in vgrajitveno embalažo,
- izdelana iz prvovrstnih materialov,
- plod natančnih raziskav tržišča in ker so proizvod priznanega proizvajalca stavbnega pohištva: „Jelovica“, lesne industrije Škofja Loka, tel. 85-336.

NE USTRAŠIMO SE HUDIH BESED!

Črne koze

Manjša nedavna epidemija črnih koz (variela) v Za- hodni Nemčiji je povzročila, da o tej bolezni tudi pri nas zopet pogostejše govorimo. Res je, da je v naši državi mi- nilo že nad 50 let od zadnjega primera črnih koz, toda izredno hitra sodobna prometna sredstva, ki omogočajo, da človek v enem dnevu pride iz dežel, v katerih črne ko- ze še daries predstavljajo medicinski problem (Azija), v naše kraje, nam narekuje, da tudi na to bolezen mislimo resneje, kot je bilo to morda doslej.

Črne koze — poleg kuge ena izmed najhujših morilk preteklosti — povzroča virus. Siro se po poti kapljicaste infekcije in je po svoji kužnosti eden izmed najmočnejših, če že ne najmočnejši virus nasploh. Inkubacija — čas od okužbe do izbruha bolezni — traja 14 do 21 dni, običajno 15 dni. Bolezen lahko poteka v različnih oblikah: najhujši »veliki« bolezni, lažji »mali« bolezni — alastrim in najlažji obliki variolid. Tudi potek »velike« bolezni je lahko različno močan, od običajnega poteka do konfluira- jočega (zlivajočega se) in hemoragičnega (krvnega) po- znamo tri predvsem po prognozi različne oblike. Tudi prognoza je odvisna predvsem od poteka, predvsem hujša oblika ima višjo umrljivost, odvisna pa je tudi od staro- sti, ker najdemo hujše oblike predvsem pri otrocih pod pet let in pri starejših ljudeh nad 45 let. Zal je umrljivost zaradi črnih koz tudi danes še precejšnja, povprečno 10%, pri hudih oblikah pa tudi do 70 odst.

Bolezen se prične naglo in zelo hitro je človek silno hudo prizadet. Visoka vročina, ki jo pri odraslih pogosto spremlja mrzlica, pri otrocih pa krči, slabost, bruhanje, bolečine v hrbtu in izredno slabo počutje so prvi znani- lici te hude bolezni. Po nekaj dnevih se zdi, da se stanje popravi, vročina pričena padati — takrat pa se na koži pojavijo tipični znaki: najprej rdeče brbončice, ki se kma- lu spremenijo v mehurje, ki se hitro zagnojijo in prelevijo v črne kraste, ki ostanejo nato še nekaj tednov. Teh sprememb je več na udih in glavi kot na trupu in zna- čilno zanje je, da prav pri vseh opazujemo enako razvojno fazo (ravno nasprotno kot pri nedolžnih noricah); ko kraste odpadejo, ostanejo trajne brazgotine. Uspešnega zdravlila proti črnim kozam tudi danes še ne poznamo, čeprav lahko s sodobno oskrbo bolnika prav gotovo dose- žemo mnogo boljše rezultate zdravljenja kot nekoč.

Ker bolezen uspešno še ne znamo zdraviti, je seveda mnogo važnejše, da se pred njo obvarujemo. To je že dolgo možno s cepljenjem, ki za nekaj let uspešno varuje človeka pred to hudo boleznijo. Sodobna znanost pozna tudi že dodatke običajnemu cepljenju (Herrlichov ana- toksin), ki nam omogoča, da prvič cepimo tudi odrasle ljudi, medtem ko smo nekoč lahko cepili prvič le otroke do tretjega leta starosti.

Prav gotovo pri nas ni vzroka za večjo zaskrbljenost, sorazmeroma pogosto pojavljanje črnih koz v preteklih letih v Evropi pa nam narekuje, da posvečamo cepljenju vso potrebno pozornost in da ob pogostih potovanjih in prihodih naših ljudi iz daljnih dežel tudi na črne koze ne pozabimo.

Dr. KURT KANCLER

Pridružite se modernim ljudem ki pijejo

CYNAR

Nezvestoba je bolezen

Preveliko veselje

Pozimi 1942 je šesta vzhodno-bosenska brigada obkolila na Majevici združene sile četnikov Majevice in Posavine, jih do kraja potolkla in pri tem zajela okrog tisoč četnikov.

Proti koncu borbe, videč, da je katastrofa neizbežna, si je četniški komandant Jovo Prnjatović, drugače trgovec v Brčkem, skušal rešiti življenje z begom. Toda komaj je stekel nizdol po pobočju, je naletel na partizane.

»O, gazda Jovo!« mu je zavpil Marko Lukić, ki ga je spoznal.

Jovo je pogledal proti glasu, zagledal Marka, si nastavil na čelo revolver in sprožil.

»I zakaj je pa to naredil?« so Marka vprašali borci.

»Najbrž od samega veselja, ko me je zagledal,« je rekel Marko.

Ni si dal odrezati glave

Ko so partizani razbili tako imenovani »železni« četniški polk na Krnovu pri Nikšiću, so napredovali vse hitreje, četniki pa se prav tako hitro umikali. V Moraškem samostanu so se zbrali na posvet, kaj naj naredijo. Neki četniški komandant je prepričeval zbrane kmetje, da se morajo upreti partizanom in pomagati četnikom. In ravno ko je rekel: »Glavo si dam odrezati, če bo še kdaj partizanska noga stopila na tla Morače!« je med četnike planila neka ženska in zavpila: »Bežite, nesrečniki, partizani prihajajo!«

Četniki so zbežali na vrat na nos, kmetje pa so počakali partizane in se začudeno spraševali, kje je sedaj tisti četniški junak, da si »da odrezati glavo«.

NE HODI DOMOV BREZ

Težnjo moških, da z nezvestobo potrjujejo svojo moškost, je težko preprečiti — Čemu iskanje »tolažbe« v tujem naročju?

Okrog 70 odstotkov vseh moških je nezvestih svojim ženam. To seveda ne pomeni, da je tistih 30 odstotkov »brez greha«. Mnogi med njimi so priznali, da samo zato niso prevarali svojih žena, ker niso imeli za to priložnosti, zavoljo sramežljivosti ali pa iz strahu, da žena tega ne bi zvedela.

Malo je mož, ki morejo z dvignjeno glavo reči: »Jaz ne varam svoje žene, to mi še nikoli ni prišlo na misel!« Pogostejše zvesti moške prevladno pravijo: »Doselej je še nikoli nisem prevaral!« Toda mnogi zvesti moške v primerjavi s »prestopniki« trpe za kompleksom manjvrednosti.

Takšna je približno, niti malo ne rožnata, podoba sodobnega moškega, ki so jo narisale stroge statistike in kar priča o krizi sodobnega zakona. To pomeni, da 52 odstotkov poročenih moških meni, da so nesrečni, 20 odstotkov pa šteje svoj zakon za »največjo napako svojega življenja«. Kar zadeva otroke, pravijo ti moške, da so največja sreča v zakonu. A vendar je od milijona otrok, koliko se jih rodi letno na tem statističnem območju, le 350.000 zaželenih. Drugi prihajajo na svet po naključju, ne da bi si jih starši želeli, to se pravi zoper njihovo voljo.

Zanimiv je še en podatek: 20 odstotkov na videz srečnih zakonskih mož išče »tolažbo« pri drugi ženi. Zakaj? Moški je prepričan, da je že po navadi disponiran za nezvestobo. On se z njo potrjuje. Ne zadostuje, da moški najrazličneje kaže svojo moškost. Ne, on jo najraje potrdi z nezvestobo. Pogosto je nezvestoba.

Nezaželeni diplomat

Sveta stolica ni hotela te dni odobriti imenovanja 44-letne Elizabeth Müller, ki jo je zabodnonemsko zunanje ministrstvo nameravalo postaviti za drugo tajnico borskega veleposlanstva v Vatikanu.

Tiskovni predstavnik Vatikana monsignor Faus o Valen je s tem v zvezi dejal, da temelji ta odločitev »na starem pravilu vatikanskega protokola«, ali natančneje rečeno: »Vatikan ne želi ženske diplomacije«.

stoba tudi nekakšna zvrst masčevanja, ali bolje rečeno, kompenzacije za prestane neuspehe. Dogaja se, da vara mož ženo zato, ker je doživel ponižanje in žalitev na delovnem mestu.

Ali obstaja obdobje, v katerem je moški zlasti disponiran za nezvestobo? Odgovor strokovnjakov se na to vprašanje glasi: ne. So moške, ki se ne znajo upreti skušnjavi, da bi prevarali ženo, pa četudi je od poročnega obreda minil le en mesec. Kako bi sicer mogli pojasniti nezvestobo na poročnem potovanju? Po drugi strani pa so moške, ki se jim je posrečilo, da so ostali zvesti tudi po 20 ali 25 letih zakona, potem pa so nenadoma »ponoreli« in se pričeli truditi, da bi nadomestili tisto, kar so dotlej izgubili. Po petih letih zakona opazimo, da so obdobja, v katerih so moške bolj dovzetni za nezvestobo: najprej med 35 in 40 letom in potem med 45 in 50 letom.

Zakaj mož najpogostejše vara svojo ženo?

Zavoljo želje po avanturi. V največjem številu primerov je to poglavitni vzrok. Omenili smo že, da številni vzroki, zlasti duševni, navaajo moškega na nezvestobo. Na vprašanje: »Zakaj to počnete?« odgovarja veliko število moških: »Zakaj pa ne? Imel sem priložnost in izkoristil sem jo!«

Katera so merila moškega pri izbiri partnerke?

Kljub temu da je težko odgovoriti na to vprašanje, kaže, da si poišče moški partnerko za nezvestobo v krogu svojih prijateljic ali poklicnih sodelavk. Drug zanimiv dejal je, da so partnerke za nezvestobo v 20. odstotkih primerov prostitutke, 25 odstotkov je neporočene, 55 odstotkov poročene žene pa se z lahkoto spušča v nedovoljene vezi.

In kako bi vsi ti nezvesti moške radi, da bi žena gledala na njihovo nezvestobo?

36 odstotkov intervjuvanih mož je prepričanih, da bi jim žena morala oprostiti nezvestobo. A ne zgolj to: postala naj bi še bolj nežna in privržena kot doslej, da bi ga spet osvojila, 36 odstotkov jih je prepričanih, da se je treba ločiti, a le v hujših primerih, to se pravi, če gre za trajnejšo vez ali pa če postane nezvestoba že navada. 14 odstotkov jih dovoljuje ženi, da naredi strašno sceno. 8 odstotkov jih misli, da bi se morala žena potruditi, da bi razumela, zakaj ji je bil on nezvest. Samo 4 odstotki jih pošteno priznajo, da sme žena enako vrniti možu tisto, kar ji je storil on. 3 odstotki menijo, naj žena ostane neprizadeta in le 1 odstotek jih je prepričanih, da bi žena smela zavoljo nezvestobe ubiti svojega moža.

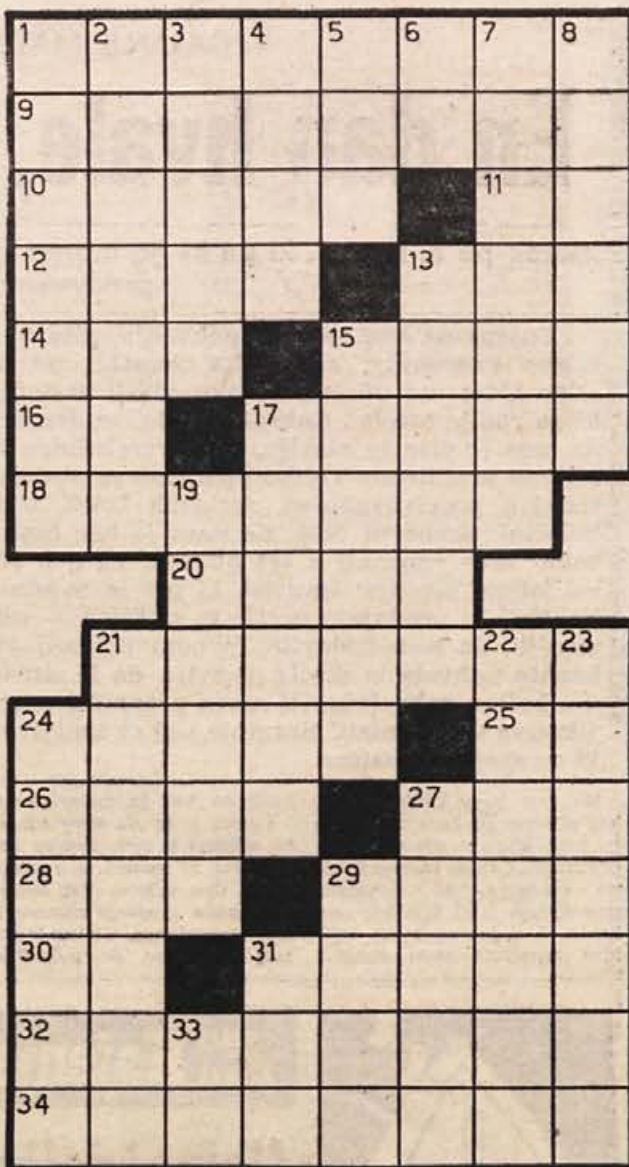
In kako bi se obnašali isti moške pri ženi nezvestobi?

63 odstotkov mož bi se ločilo, samo 11 odstotkov bi se jih potrudilo, da bi razumeli svojo ženo, 9 odstotkov bi jih kaznovalo, 6 odstotkov ubilo, 5 odstotkov bi jih prekinilo spolne odnose z njo, v hiši pa bi jo imeli še naprej za gospodinjko pomočnico, 4 odstotki bi se jih potrudili ponovno osvojiti ženo, le 2 odstotka pa bi jih bilo nezainteresiranih.

Ze v začetku smo rekli, da je nezvestoba nekakšna zvrst živčne bolezni, s katero dokazujemo, kako močni smo. Rekli boste — če je bolezen, jo je treba zdraviti.

Obstajajo bolezn, ki so neozdravljive, in nezvestoba je na žalost ena med njimi. Mor-da bi bilo treba poučiti moškega (tudi ženo), naj spolnost ne pripisuje toliko pomena, naj sprejema stvari takšne, kot so, brez dramatizacije.

Torej pomeni to, da potrebujemo širšo spolno vzgojo, zlasti pa spoštovanje do nas samih in do človeka, ki smo ga prostovoljno izbrali, da bi z njim delili svoje življenje.

Za vaše razvedrilo

VODORAVNO: 1. naš najdaljši pesnik, 9. dolga molitvena knjiga, 10. hrib pri Beogradu, 11. kemijski simbol za erbij, 12. morska žival, 3. dekagram, 14. žensko ime, 15. z merjenjem določena višina kakega objekta, 16. kemijski simbol za iridij, 17. usluga, 18. uslužbenec, 20. univerzitetno mesto blizu Londona, 21. odvod vode pod zemljo, 24. drevesna krošnja, 25. kemijski simbol za gadolinij, 26. zemeljski satelit, 27. dvojica, 28. angleško žensko ime (igralka in pevka Fonda), 29. oseba iz Othella, 31. afroziralni zaimsek, 31. navpična projekcija, pogled od spre-

daja, 32. Oidipova hči; tudi naslov ene najpoznanejših antičnih dram, 34. višji logar. NAVPICNO: 1. gnetljiva masa, ki se lahko oblikuje, 2. morska obala, 3. stopnja, 4. šaljiva zgodba, 5. glavni številnik, 6. avtomobilska oznaka Reke, 7. naprava za sesanje tekočin, 8. kdor nerga, 13. igra in igrača, 15. stolpec, 17. pozlačen krožnik, 19. večje severnoitalijansko mesto od Adizi, 21. najmanjša družbena skupnost, 22. žgan material, 23. seznam naslovov, 24. kenguru, 27. okrnol rog, 29. oseba iz Othella, 31. afroziralni zaimsek, 31. navpična projekcija, pogled od spre-

Pater Jurij je dvignil ramena: »Noč je zakrivala greh in grešnika.«

x x

»Da, da. Zame je smrt najboljša rešiteljica. O, da bi že bilo vse končano!« Marija je v kožuh zavila čepela na slamj v kotu svoje tesne ječe. Zunaj je pojemal dan. Vedno medlejša svetloba je prihajala skozi lino pod stropom. Mlada žena se je tesneje zavila v kožuh Mraz jo je stresel. Spomnila se je one mrzle ječe v ljubljanskem stolpu, ječe, ki jo je bila delila z Gražarjem.

Gražar!

Nekdaj je pričakovala, da jo popelje njegova ljubezen v nebesa na zemlji.

In zdaj?

Zdaj se že zapirajo za njo življenjska vrata in namesto tistega, ki ga ljubi, ji smrt ponuja roko.

Njena zrela duša je videla in pretrpela vsa pota svoje nesrečne ljubezni. Videla je sebe zasramovano, opljuvano, javno privezano na »prangero«, izgnano z bičem iz mesta; njega pa na sramotni križ pritrjenega, do krvi bičanega... Ali bi se njegova ljubezen ne ohladila, ne izpremenila v — mržnjo?

Ne, ne, tega ne! Rajši smrt!

Skozi odprto lino so prihajali zategli glasovi žalostne melodije — violine!

Violina! Matija!

On, da, da. To je on. Njegova pesem je to, njegova najljubša pesem, ki jo je tolikokrat igral pri Valvasorju:

Stoji, stoji jablan, aj jablan zelena, spodaj leži senčica, aj senčica hladna... Aj senčica hladna... ... Narodna pesem o bolnem pobiču in ptici...

61

Prišel sem, da rano zacelim. Prosim, naj gredo z menoj!

Tako samozavesten je bil patrov nastop, da je pristavil šel brez ugovora za njim.

Vstopila sta v jedilnico.

Pater Jurij je stopil naravnost k oknu, ki je ležalo proti vrtu, ga odprl in molče, z iztegnjeno roko pokazal na vrt. Njegov trdi pogled je prisilil mladega moža, da je pristopil in se sklonil skozi okno.

Patrov iztegnjeni kazalec se je počasi zazibal v smeri od vrtnega zidu proti sosednemu oknu — oknu Marijine spalnice.

Pristav je prebledel. Njegove razprte modre oči so z grozo strmele na sledove moških stopinj, ki so vodili po snegu od ograje do razteptanega mesta pod oknom njegove žene.

Tiho so prihajale besede prek smehljajočih se patrovih ust:

»Čarovnica je dobivala nočne obiske.«

Kopriva se je vzravnal.

»Ni res! Ne more biti res!«

Pater je dvignil tri prste.

»Pri bogu prisegam, da sem ga sam videl.«

»Koga? Kdo je bil?«

»Trpljenje?« je zmajal Gražar z glavo. »Odhod iz teh zidov zame ni trpljenje. Potreba mi je.«

»Vem. Toda tega nisem mislil. Ker se mi zdi, da te bo strašno zadelo in nočem, da se drugim izdaš, kadar ti povedo grozno govorico, ti jo rajši zdaj sam povem. Sinoči so zaprli gospo Marijo Koprivovo na obtožbo patra Jurija kot — čarovnico...«

Nobenega glasu ni bilo iz Gražarjevega grla. Zaprl je oči in se za trenutek naslonil na vrata. Kolena so se mu pošibila. Gvardijan se je ustrašil njegovega strahotno bledega obraza. Ze je pristopil, tedaj je Gražar prijel za kljuko in počasi odšel skozi vrata.

Nekaj minut kasneje je stopil iz samostana v svoji nekdanji, nekoliko ponošeni meščanski obleki s hlačami do kolen, s širokokrnilno rjavo suknjo, spre-daj čipkasto kravato, ob boku kratek meščanski meč, obrbit in z velikim črnim klobukom na glavi.

Mahnil jo je naravnost na hrib proti krški graščini. Ni videl patra Jurija, ki je bil stopil iz cerkvenih vrat, pa se je zopet umaknil za nje, ko je opazil Gražarja. Za trenutek je izginil večni smehljaj s patrovega obraza. Nekaj — kakor strah — je bilo v njegovih očeh, ko je zrl za umetnikom... Krinka je padla, a takoj mu je bila zopet na obličju.

Smehljaje se je pater Jurij prekoračil cesto in potrkal na Koprivova večna vrata. S strahom in mržnjo v očeh mu je odprla vsa obokana stara Mica in mu pokazala gospodova vrata.

Pristav je planil, ko je zagledal prišleca. Rdeče obrobjenih, sršenih oči mu je stal nasproti. Sleherna mišica v njem je trepetala od jeze in sovraštva. Nehote mu je roka segla po meču.

Kapucin se je sladko smehljajal.

»Vem, da so hudi name, gospod pristav. A storil sem le svojo dolžnost. Njihova duša je ranjena.

OSCAR WILDE:

fantastično-romantična zgodba

16

Canterville

V zadnji kočiji pa se je peljala gospa Umney. Vsi so rekli, da ima vsekakor pravico spremljati duhove ostanke, saj je v strahu pred njim trepetala več kot petdeset let. V kotu pokopališča je bil pod mogočno tiso izkopen globok grob, pogrebni obred pa se je kar najslovesneje opravil prečastiti August Dampier.

Po mrliških biljah, kot je bil star običaj družine Canterville, so služabniki ugasili bakle, in ko so krsto spustili v grob, je pristopila Virginija in spustila nanjo velik križ iz belih in rožnatih mandljevih cvetov. Prav tedaj je skozi oblak pogledal mesec in z nemim srebrnim sijajem obliil majhno pokopališče, v oddaljenem gozdičku pa je zapel slavček. Virginija se je spomnila, kako ji je bil duh opisal Vrt smrti, oči so se ji zameglele od solz in

domov grede skoraj ni spregovorila besede.

Drugo jutro, preden se je lord Canterville odpeljal v mesto, je gospod Otis spregovoril z njim o dragotinah, ki jih je bil duh daroval Virginiji. Bile so izredno lepe, zlasti starinska beneška ogrlica z rubini, čudovito umetniško delo iz 16. stoletja in tako dragocena, da je gospod Otis resno premišljal in bil v hudih škripcih, ali hčerki lahko dovoli, da si te dragocenosti obdrži.

»Vem, milord,« je rekel lordu Canterville, »da v vaši deželi pravica dedovanja zajema tako različne dragotine kot zemljo, zato mi je docela jasno, da so ti biseri ali bi vsaj morali biti dedna lastnina vaše družine. Zatorej vas lepo prosim, da jih odnesete s seboj v London kot svojo pravno lastnino, ki vam je bila vrnjena v določenih, čeprav čudnih okoliščinah. Moja hčerka je tako rekoč še otrok in se, hvala bogu, še malo zmeni za tako odvečno razkošje. Mimo tega mi je povedala moja žena, o kateri že lahko rečem, da se precej spozna na umetnost — saj je kot dekle nekaj zim preživela v Bostonu — da imajo te dragotine veliko finančno vrednost in da bi pri prodaji dosegle presneto visoko ceno. Zatorej boste razumeli, milord, da spričo teh stvari res ne morem dovoliti, da bi dragocenosti ostale v lasti kakega člana moje družine. Sploh pa bi vsi taki nepotrebni okraski in lepote, čeprav zelo pristajajo angleški aristokraciji, nikakor ne bili na mestu pri ljudeh, ki so bili vzgojeni v pristnih in upam, da

tudi nesmrtnih vrednotah republikanskih svoboščin. Morda bi omenil, da si Virginija nepopisno želi, da bi ji dovolili vzeti to skrinjico kot spomin na vašega nesrečnega, čeprav grešnega prednika. Ker pa je ta skrinjica grozno stara in tudi precej poškodovana, boste morda res ustregli Virginiji želji. Mene osebno, rad priznam, zelo preseneča, da moj otrok kaže zanimanje za kakršno koli obliko srednjeveškosti, in vso stvar si lahko razlagam le s tem, da je bila Virginija rojena v enem vaših londonskih predmestij kmalu potem, ko se je moja žena vrnila s potovanja iz Aten.«

Lord Canterville je zelo pozorno poslušal besede spoštovanega ameriškega poslanika in si kdaj pa kdaj zavihal brke, da bi skrtil nehoten nasmeh. Ko je gospod Otis končal, mu je lord prisrčno stisnil roko in rekel:

»Spoštovani gospod, vaša plemenita hčerka je mojemu nesrečnemu siru Simonu naredila čudovito uslugo. Tako jaz kot vsa moja družina ji dolgujemo veliko hvaležnost za njeno plemenito dobroto in pogum. Te dragocenosti so brezpogojno njene, in bogme, če bi jaz bil tako trdosrčen in ji jih vzel, bi ta naš stari grešnik sir Simon čez štiri najst dni prišel iz groba in mi spremenil življenje v pekel. Ko pa že govorite o lastninski pravici, se podeduje le tista lastnina, ki je zapisana v oporoki ali drugem pravnem aktu, o teh dragotinah pa se živi duši še sanjalo ni. Bodite prepričani, da imam do njih prav toliko pravice kot vaš strežaj. Mislim pa tudi, da bo gospodična Virginija prav vesela, če bo lahko obesila nase te prelepe stvarce. Ne smete pozabiti, gospod Otis, da ste kupili grad z vsem, torej tudi z opremo in strašilom, torej je vse, kar je imel cantervillski duh v lasti, avtomatično pripadlo vam, kajti čeprav je sir Simon po nočeh razgrajal po hodnikih, je bil po zakonu vendar mrtev, in ko ste grad plačali, je tudi njegova lastnina postala vaša last.«

LJUBEZENSKA ZGODBA

Ko so se Oliju izgubile ovce in jih je šel iskat, je prišel v kraj, ki ga je že od prej dobro poznal. Nenadoma pa se je vse spremenilo. Drevesa so se pregrabala kakor človeške postave in si stegovala naproti veje, kakor da bi bile roke. Prek dreves so poletavale ptice tako spreminjastih barv, da se je v svetlobi kar pobliskovalo, in pisane rože so na stežaj odpirale svoje cvetove.

Oli se je nenadoma znašel pred neko hišo. Vrata so se sama odprla. Vstopil je in našel v hiši starega moža in mlado dekle. Bila je lepša od vseh deklet, kar jih je poznal, predvsem pa drugačna in bolj tuja.

»Si oženjen?« je vprašal Oli starega.

»Bil sem,« je odgovoril stari. »Tale je moja hči.«

»Ima tvoja hči moža?«

»Se ne. Če želiš, si jo lahko vzameš.«

»To bo težko. Vsak z drugega sveta sva.«

»Kaj zato!« je zaklicala dekle. »Res mi je ime, kakršno ni v navadi v naših krajih. Ampak lahko mi daš drugo ime. Vrne se čez pol leta in tvoja žena bom.«

Oli je dekle poljubil.

»Tvoje ovce blodijo tam po močvirju,« je rekel stari.

Oli je poiskal ovce in se vrnil z njimi domov.

Čakal je pol leta in se spet odpravil v tisti kraj. A tam je našel čisto navadna drevesa, ptice in cvetice, kakršnih je povsod na Laponskem dovolj. O hiši, starcu in dekletu ni bilo ne duha ne sluha.

Oli se je odpravil spet domov. Za tolažbo je zavil proti reki, ki je tekla blizu njegovega doma. Ujel je nekaj rib, jih otrebil, zanetil ogenj in si skuhal ribjo juho. Vtem je zagledal na drugem bregu neko dekle, ki je tam stala, ko da nekoga čaka. Toda Oliju se ni mudilo. Najprej je hotel pojesti ribjo juho. Potem šele je malomarno, brez naglice odveslal proti drugemu bregu.

»Gotovo je bila ona,« si je mislil. »Samo vila lah-

ko tako izgine, da ni več sledi za njo.«

Toliko ribje juhe je pojedel, da je čutil utrujenost v udih. Zaspal je in v sanjah se mu je prikazala tisto dekle.

»En dan prepozno si prišel pome,« je rekla. »Odpustila sem ti in prišla sem, da si me našel. Videl si me, ampak bolj se ti je mudilo pojesti ribjo juho, kakor priti pome. A ker si me po nemarnem poljubil, ne bodo tvoja usta nikoli več čutila, kaj ješ. Ne bodo ločila popra od soli ali sladkorja...«

In tako se je tudi zgodilo.

(Iz knjige R. Crotteta LAPONSKE PRIPOVEDI, izdala Mladinska knjiga v Ljubljani — 1969)

Zakaj teče pes za zajcem

Zajec je nekoč prišel k psu čevljarju.

»Gospod mojster, pomerite mi par čevljev. Silno me zebe v tačke.«

Pes res sešije dobre čevlje. Zajec pride in jih pomeri. Ko pa je imel že oba čevlja obuta, pravi, da so dobri in steče skozi vrata v goščo, ne da bi se zmenil za plačilo.

Pes pa jo ubere za njim. Od tistega časa še dandanes vsa pasja zlahta išče pobeglega zajca, da bi plačal čevlje. Pa ga ne more dobiti.

Najbrž ga tudi nikoli ujela ne bo, ker malokateri pes teče tako hitro kot zajec.

Hvaležni medved

Gorj nekatje v gorah, ne vé se več, ali je bilo pri Macigoju ali Naravniku, je šivala gospodinja v senci pod drevesom in zibala otroka.

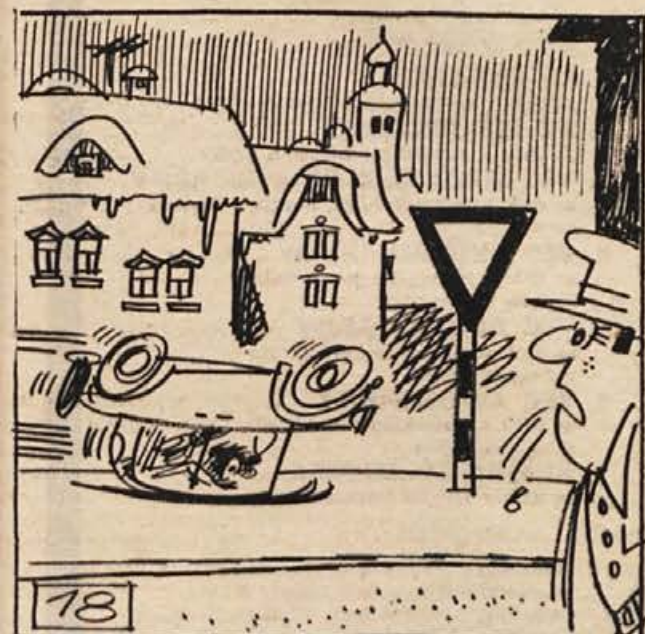
Naenkrat prilomasti — pa prej ni ničesar opazila — medved in ji molji tace, v kateri je tičal velik, debel trn. Zena se je prestrašila, a medved le milo in pohlevno go in mu izdere trn iz tace. Drnja. Zato se žena ojunaci Mrcina grda pa zvrne zibel, čež nekaj časa pa ji zopet jo pobaše in odide.

prinese zibel, napolnjeno s sladkimi hruškami.

skok v zameystvo

STOP

DOWN

18. Debelo je pogledal policaj, ko se je mimo pripeljalo vozilo na smučeh. Urno jo je ucvrl za njim po mestu. Spotoma so se mu pridružili še mestni firbci in ko se je vozilo končno le ustavilo, je bila krog njega zbrana živahna gruča. Hooo-ruk! je povzdignil glas mesar in sto rok je zazibalo naš kabriolet. Avto je poskočil in se ujel na svoje prave »noge«. Iz kabine sta

se skobacala omotična potnika. Hvala bogu! sta dejala, srečno se je izteklo!

No, zmotila sta se! Ni se še čisto izteklo! V ospredje se je prerinil policaj in pričel trgati listke iz bloka: za vožnjo narobe, za izsiljevanje, za nepravilno prehitevanje, za vožnjo skozi rdečo luč...

Lep računček je moral poravnati Paradižnik

in ne smemo se čuditi, da ga je minila vsa volja do šofiranja. Zavlekla sta zakonca svoj avto v miren kotiček in odpela smuči. Popravila sta si čepici, trdneje ovila šale, zategnili vezalke na čevljih in smuči zadela na ramena.

Priznajte: edino varno in edino športno je pozimi odkorakati peš v planino! Tako sta tudi storila, Paradižnik in njegova soproga.

DANA

Tovarna rastlinskih
specialitet in destilacija
MIRNA

razglaš
prosta delovna mesta

1. KURJAČA

parnih kotlov z mehaniziranim kurjenjem
Delovno mesto lahko zasede kandidat, ki ima
opravljen strokovni izpit za upravljača par-
nih kotlov z mehaniziranim kurjenjem.

2. 3 DELAVCE

za upravljanje parnega kotla pod nadzor-
stvom.

To delovno mesto lahko zasedejo kandidati:

- s strokovno stopnjo KV strojnega ključavničarja kovinostugarja, kotlarja ali kovača;
- s strokovno stopnjo KV delavca, katero daje elektroenergetska šola strojne smeri;
- s strokovno stopnjo VKV delavca, katero daje šola za visoko kvalificirane delavce energetske smeri;

Kandidati, ki bodo sprejeti na delovno mesto pod 2 bodo po enoletnem praktičnem delu opravili strokovni izpit za upravljača parnih kotlov z mehaniziranim kurjenjem.

Delovna mesta se lahko zasedejo s 1. majem 1970. Prijave za sprejem z dokazili pošljite v 10 dneh po objavi na naslov podjetja.

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE »PIONIR« — NOVO MESTO

i š č e

primerno osebo ali zakonca,
ki bi prevzela oskrbo počitniške-
ga doma podjetja na Hvaru.

Nastop dela možen od 1. V. 1970 dalje, zaslužek po dogovoru.

Interesenti naj pošljejo svoje ponudbe oz. se naj osebno zglase v kadrovske službi podjetja, Kettejev drevored 37.

ZAHVALA

V 101. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi oče

MARTIN MOVERN

iz Vavpče vasi 25 pri Semiču

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so pokojnika pospremili na zadnji poti 25. marca, enako hvala tistim, ki so darovali vence in cvetje. Zlasti se zahvaljujemo združenju ZB in tovarni ISKRA Semič za venec. Lepa zahvala gospodu župniku iz Semiča za spremstvo na zadnji poti.

Žalujemoči:

sin Franc z ženo Micko, sin Alojz z ženo Anico in drugo sorodstvo

SPLOŠNA VODNA SKUPNOST DOLENJSKE — NOVO MESTO

vabi k sodelovanju

GRADBENE TEHNIKE

s prakso ali brez nje.

Osební dohodek po dogovoru.

Družinsko stanovanje na razpolago oz. po dogovoru.

Prijave s potrebnimi dokazili o strokovni izobrazbi in praksi sprejema Splošna vodna skupnost Dolenjske, Novo mesto, do zasedbe delovnih mest.

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE »ZASAVJE« — TRBOVLJE

objavlja
prosta delovna mesta

VODJA PRAVNO ADMINI- STRATIVNE SLUŽBE

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednji pogoj:

— da ima višjo pravno ali njej sorodno šolo.

Prednost imajo kandidati s prakso.

Ponudbe z dokazili o zahtevanih pogojih sprejema kadrovska služba do 20. aprila 1970.

Agraria

BREŽICE

LASTNIKI MOTORNIH VOZIL POZOR!

Vse rezervne dele, avto gume, letne in zim-
ske, za vašo motorna vozila dobite po kon-
kurenčnih cenah v naši trgovini

AVTOMATERIAL

V BREŽICAH. Pod obzidjem 32!

KAJ VAM
PRINAŠA
PAVLIHOVA
STOLETNA
PRATIKA
1970-2070

za 4 din:

- Vpliv sedmerih zvezd na človeški značaj in življenjsko usodo
- Zakaj smo rojeni v nebesnih znamenjih?
- Vesoljski stoletni horoskop
- Pomembnost naše rojstne ure
- Stoletni koledar
- Značaj in usoda rojstnega dne
- Zakonska sreča po horoskopsko
- Ali lahko sami uganemo vreme?
- Kaj povedo ženske oči
- Kaj povedo moške oči
- Kaj pravi numerologija, najstarejša magična veda na svetu
- Hiromantija ali prerokovanje z dlani
- Tabela sreče
- Sanje vedno nekaj pomenijo
- Kuhinja prihodnosti
- Kako se bomo zdravili naslednjih sto let
- Uganke
- Pred sto leti — čez sto let
- Risane in pisane šale
- Humoreske

Dobite jo v trafikah in kioskih

VAŠA BANKA JE DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

s podružnico v KRŠKEM
in ekspozituro v METLIKI
in TREBNJEM

ZA VAS

- nudimo najugodnejšo obrestno mero na hranilne vloge in devizne račune — od 6 do 7,5 odst.
- dajemo kredite za stanovanjsko izgradnjo, pospeševanje kmetijstva, obrti in turizma na podlagi namenskega varčevanja
- vodimo žiro račune občanov
- vodimo devizne račune občanov
- opravljamo devizno-valutne posle, odkup in prodajo valut
- odobravamo kratkoročne in dolgoročne kredite
- opravljamo tudi vse druge bančne posle

Zaupajte nam svoje denarne posle! Opravimo jih hitro, natančno in zaupno pod najugodnejšimi pogoji.

Poslužite se hranilne službe, ki jo za vas opravljajo tudi vse pošte na območju banke in kmetijske organizacije: kmetijska zadruga Žužemberk, Novo mesto, Trebnje, Metlika in Agrokombinat Krško.

Varčevalec, ki ima na hranilni knjižici vsaj 500 dinarjev, je nezdodno zavarovan!

Socialistična zve-
za se zavzema za
popolno resničnost
informiranja, ki daje
delovnemu človeku
vsestranski in teme-
ljit vpogled v družbe-
na dogajanja ter ga
ščiti pred dezinforma-
cijo, zlorabo javne
besede in kršenjem
njegovega dostojan-
stva.

Delavski svet podjetja KOVINAR, Kočevje

razpisuje
prodajo

tovornega avto- mobila znamke AVALA

letnik izdelave 1964, no-
silnost 2,5 t.

Vozilo je v voznom stanju.

Ogled vozila je možen
vsak dan na sedežu pod-
jetja Kočevje, Reška c. 23,
od 6. do 14. ure.

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

PIONIR NOVO MESTO

razglaš
prosta delovna mesta

1. KV KUCHARICE
za delo v restavraciji v Novem mestu
2. KV ELEKTRIČARJA
za delo v strojno-inventarnem parku
3. VEČ STROJNIH KLJUČAVNIČARJEV
za delo v mehansko-kov. obratu v Novem mestu
4. VEČ AVTOMEHANIČARJEV
za delo v mehansko-kov. obratu v Novem mestu
5. VEČ AVTOKLEPARJEV
za delo v mehansko-kov. obratu v Novem mestu
6. VEČ AVTOLIČARJEV
za delo v mehansko-kov. obratu v Novem mestu
7. STROJNEGA TEHNIKA
za delo v strojno inventarnem parku

POGOJI ZA SPREJEM:

pod 1.: končana poklicna šola gostinske stroke
pod 2.: končana poklicna šola elektro stroke
pod 3.: končana poklicna šola ključavnič. stroke
pod 4.: končana poklicna šola avtomehanske stroke
pod 5.: končana poklicna šola avtokleparske stroke
pod 6.: končana poklicna šola avtoličarske stroke
pod 7.: končana STS.
Osební dohodki po pravilniku o delitvi osebníh do-
hodkov. — Za vsa delovna mesta je uvedeno po-
kusno delo. Ponudbe z življenjepisom in opisom
dosedanjih zaposlitev pošljite na naslov: SGP
»PIONIR«, Novo mesto — kadrovske oddelke, Ket-
tejev drevored 37.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 4. APRILA: 8.04 Opera matineja; 9.05 Pionirski tednik; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Janez Zagar: Hranilna vrednost trave, sena in silaze; 12.40 Slovenske narodne pesmi; 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Napotki za turiste; 15.35 Glasbeni intermezzo; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Človek in zdravje; 18.15 »Rad imam glasbo« (studio Koper); 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Dorka Skoberneta; 20.00 Posnetki iz zborovskega festivala v Spittlitzu — I. oddaja; 20.30 »Top-pops 13«; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.15 Besede in zvoki iz logov domačin.

SOBOTA, 5. APRILA: 8.04 Glasbena matineja; 9.25 Čez travnike zelene; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Jože Maček: Skropilniki kolektor za junji; 12.40 Pihalni ansambel bratov Aysenik; 13.30 Priporočajo vam... 14.25 Lahka glasba za razvedrilo (igrajo veliki orkestri zabavne glasbe); 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Gremo v kino; 18.45 S knjižnega trga; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Mihe Dovžana; 20.00 »Nove melodije« (prenos javne oddaje iz Velike filharmonije dvorane v Ljubljani); 21.15 Iz zabavnih prireditvev.

NEDELJA, 5. APRILA: 6.00—8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Friedrich Feld: Carobni lok; 9.05 Koncert iz naših krajev; 10.05 Se pomnite, tovariši... Karolina Kolman: Radgona na pragu svobode; 10.25 Pesni borbe in dela; 10.45—13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — vmes ob 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 11.50 Pogovor s poslušalci; 13.30 Nedeljska reportaža; 13.50 Z novimi ansambli domačin viz; 14.30 Humoreska tega tedna — J. Braun: Med mrakom in zoro; 15.05 Nedeljsko športno popoldne; 17.30 Radijska igra — Theodor Weissenborn: Herojski zgled; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 »V nedeljo zvečera«; 22.15 Plesni orkester RTV Ljubljana vabi na ples.

PONEDELJEK, 6. APRILA: 8.04 Glasbena matineja; 9.20 Cicibanov svet; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Ivan Kreft: Strokovna literatura in informacije v kmetijstvu; 12.40 Majhen koncert pihalnih orkestrrov; 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Operni koncert; 18.35 Mladinska oddaja: »Interna 469«; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Lojzeta Slaka; 20.00 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije; 21.30 Zabavna glasba; 22.15 Za ljubitelje jazz.

TOREK, 7. APRILA: 8.04 Opera matineja; 9.35 Z ansambliom Boruta Lesjaka; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Zvone Miklič:

Sušenje sena s prevetrovanjem; 12.40 Od vasi do vasi; 14.05 Glasbeno udeleževanje mladosti; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 Vsak dan za vas; 18.15 V torku na svidenj; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Tonea Kmetca; 20.00 Prodajalna melodij; 21.54 Glasbena medija; 22.15 Jugoslovanska glasba.

SREDA, 8. APRILA: 8.04 Glasbena matineja; 9.20 Iz glasbenih šol; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Milan Dolinar: Obseg letošnje pogodbenega pridelovanja pivovarskega jecmena; 12.40 Ansambel »Dalmacija« poje pesmi iz svoje domovine; 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Mladina sebi in vam; 18.15 Rad imam glasbo; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 Ti in opera; 22.15 S festivalov jazz.

ČETRTEK, 9. APRILA: 8.04 Glasbena matineja; 9.35 Z zabavnim orkestrom RTV Ljubljana; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Milica Oblak: Nekateri izkušnje z zlahkimi borovnicami na ljubljanskem barju; 12.40 Čez polja in potokem barju; 12.40 Čez polja in potokem; 13.30 Priporočajo vam... 17.05 Četrtekovo glasbeno popoldne; 18.15 »Morda vam bo všeč«; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Williija Fantla; 20.00 Četrtekov večer domačin pesni in napevov; 21.00 Literarni večer — St. Zweig: Pismo neznanke; 21.40 Glasbeni nohturno.

18.00 GLASBENI CICIBAN: Pastni terek (Ljubljana)
18.15 OBZORNİK (Ljubljana)
18.30 ZGODBE S POPOTOVANJ (Ljubljana)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 ENKRAT V TEDNU (Ljubljana)
19.20 KOSARKARSKI FINALE ZA POKAL PRVAČOV — prenos II. polčasa tekme Ignis : CSKA (Beograd)
19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 Henry James: PORTRET NEKE GOSPE — TV nadaljevanje (Ljubljana)
21.20 PARIŠKI MOZAIK — III. oddaja (Ljubljana)
21.50 ZGODBE ZA VAS — serijski film (Ljubljana)
22.15 POROCILA (Ljubljana)

PETEK, 10. aprila

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
11.00 ANGLESCINA (Beograd)
14.45 TV V SOLI — ponovitev (Zagreb)
16.10 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
16.45 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec — Beograd do 17.00)
17.50 DAVID COPPERFIELD — nadaljevanje (Ljubljana)
18.15 OBZORNİK (Ljubljana)
18.30 MLADINSKI KLUB (Zagreb)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 PROGRAM DELA IS SLOVENIJE V LETU 1970 — Razgovor s predsednikom IS STANETOM KAVCICEM (Lj)
19.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 SMESNI OBRAB — ameriški film (Ljubljana)
22.15 MALO JAZ MALO TI — quiz TV Beograd (Ljubljana)
23.30 POROCILA (Ljubljana)

SOBOTA, 11. aprila

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
11.30 ODDAJA ZA PROSVETNE DELAVCE (Beograd)
14.30 NOGOMETNI FINALE ZA ANGLESKI POKAL — prenos v barvah (EVR — Ljubljana)
17.40 OBZORNİK (Ljubljana)
17.45 PO DOMACE Z ANSAMBLIOM FRANCA FLERETA IN SENTJERNEJSKIM ORKESTROM (Ljubljana)
18.15 Ante Kovačić: PRAVDAC — nadaljevanje in onec (Lj)
19.15 MOZAIK (Ljubljana)
19.20 OF DRŽAVA V DRŽAVI — iz cikla posvečenega 25-letnici osvoboditve (Ljubljana)
19.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK : START A POLLA 13 — posnetek v barvah (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 TV MAGAZIN (Zagreb)
21.35 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
21.40 REZERVRANO ZA RISANKE (Ljubljana)
22.00 GEMINUS — serijski film (Ljubljana)
22.40 TV KAZIPOT (Ljubljana)
23.00 POROCILA (Ljubljana)

12. in 13. aprila 1970 LICITACIJA pri CARINARNICI LJUBLJANA

Carinarnica Ljubljana bo prodajala dne 12. in 13. aprila 1970. leta motorna vozila in ostalo blago in to:

avtomobile v nedeljo 12. aprila v prostorih Solskega centra za tisk in papir, Ljubljana, Pokopalska 33 od 8. ure dalje, motorna kolesa in ostalo blago 13. aprila od 8. ure dalje v prostorih carinarnice Ljubljana, Smartinska c. 152 a, soba 13/II.

Ogled vozil in ostalega blaga bo v petek 10. aprila od 8.—13. ure in v soboto 11. aprila od 8.—13. ure in od 14.—17. ure v carinarnici Ljubljana.

AVTOMOBILI

	Začetna cena N din
1. oseb. avto MERCEDES 220 S, letnik 1965, v nevoznom stanju	14.000,—
2. tovorni avto MERCEDES 2 t, letnik 1961, v nevoznom stanju	13.000,—
3. oseb. avto MERCEDES 180, letnik 1961/62, karamboliran	8.800,—
4. oseb. avto MERCEDES 220 S, letnik 1962, karamboliran	8.600,—
5. oseb. avto OPEL REKORD, letnik 1963, v nevoznom stanju	8.500,—
6. oseb. avto VOLKSWAGEN bus, letnik 1963, v nevoznom stanju	8.500,—
7. oseb. avto FIAT 134, letnik 1966, karamboliran	8.200,—
8. oseb. avto FORD TAUNUS 17 M, letnik 1964, karamboliran	7.900,—
9. oseb. avto FORD TAUNUS 20 M, letnik 1964, karamboliran	7.500,—
10. oseb. avto MERCEDES 180 D, letnik 1959, v nevoznom stanju	6.900,—
11. oseb. avto MERCEDES 220 S, letnik 1959, karamboliran	6.900,—
12. oseb. avto OPEL REKORD, letnik 1966, karamboliran	6.500,—
13. oseb. avto MERCEDES 220 S, letnik 1961, karamboliran	6.200,—
14. oseb. avto OPEL REKORD 1700, letnik 1967, nekompleten	5.900,—
15. oseb. avto OPEL CARAVAN, letnik 1961, v nevoznom stanju	5.800,—
16. oseb. avto FORD TAUNUS CARAVAN, letnik 1961, v nevoznom stanju	5.600,—
17. oseb. avto VOLKSWAGEN, letnik 1962 (variant), karamboliran	5.500,—
18. oseb. avto OPEL CARAVAN, letnik 1961, v nevoznom stanju	5.500,—
19. oseb. avto FIAT 1300, bus, letnik 1967, v nevoznom stanju	5.500,—
20. oseb. avto VOLKSWAGEN — bus, letnik 1962, v nevoznom stanju	5.100,—
21. oseb. avto VW KOMBI — bus, letnik 1961, v nevoznom stanju	4.900,—
22. oseb. avto OPEL KADETT, letnik 1963, v nevoznom stanju	4.800,—
23. oseb. avto MERCEDES 190, letnik 1957, karamboliran	4.700,—
24. oseb. avto CITROEN ID 19 P, letnik 1963, v nevoznom stanju	4.700,—
25. oseb. avto FIAT 750, letnik 1964, v nevoznom stanju	4.600,—
26. oseb. avto OPEL REKORD COUPE, letnik 1962, v nevoznom stanju	4.500,—
27. oseb. avto FORD TAUNUS 17 M, letnik 1962, karamboliran	4.500,—
28. oseb. avto CITROEN ID 19, letnik 1963, v nevoznom stanju	4.200,—
29. oseb. avto CITROEN ID 19, letnik 1966, karamboliran	4.200,—
30. oseb. avto OPEL REKORD, letnik 1962, v nevoznom stanju	4.200,—
31. oseb. avto FIAT 1500, letnik 1962/63, v nevoznom stanju	4.100,—
32. oseb. avto AUSTIN KAMIONET, letnik 1963, v nevoznom stanju	4.000,—
33. oseb. avto OPEL REKORD, letnik 1962, karamboliran	3.900,—
34. oseb. avto VOLKSWAGEN, letnik 1962, v nevoznom stanju	3.800,—
35. oseb. avto FORD TAUNUS 12 M, letnik 1965, karamboliran	3.800,—
36. oseb. avto NSU PRINZ, letnik 1963, v nevoznom stanju	3.700,—
37. oseb. avto PRINZ 4, letnik 1962, v nevoznom stanju	3.600,—
38. oseb. avto DKW JUNIOR, letnik 1962, v nevoznom stanju	3.600,—
39. oseb. avto VOLKSWAGEN 1500, letnik 1961/62, karamboliran	3.500,—
40. oseb. avto FORD TAUNUS 17 M, letnik 1961, karamboliran	3.500,—
41. oseb. avto DKW JUNIOR, letnik 1960, v nevoznom stanju	3.500,—
42. oseb. avto DKW JUNIOR, letnik 1960, v nevoznom stanju	3.500,—
43. oseb. avto VOLKSWAGEN, letnik 1962, v nevoznom stanju	3.500,—
44. oseb. avto PANHARD, letnik 1964, karamboliran	3.200,—
45. oseb. avto VOLKSWAGEN 1500, letnik 1963, v nevoznom stanju	3.200,—
46. oseb. avto RENAULT 4 L, letnik 1963, v nevoznom stanju	3.100,—
47. oseb. avto OPEL REKORD, letnik 1958, v nevoznom stanju	3.000,—
48. oseb. avto VW 1300, letnik 1957, v nevoznom stanju	2.800,—
49. oseb. avto VW 1200, letnik 1953, v nevoznom stanju	2.800,—
50. oseb. avto FIAT 2100, letnik 1960/62, karamboliran	2.700,—
51. oseb. avto FIAT 1200, letnik 1960, karamboliran	2.600,—
52. oseb. avto OPEL REKORD, letnik 1957, v nevoznom stanju	2.600,—
53. oseb. avto FORD TAUNUS 12 M, letnik 1961, v nevoznom stanju	2.600,—
54. oseb. avto VOLKSWAGEN 1200, letnik 1958, karamboliran	2.500,—
55. oseb. avto SIMCA ARONDE, letnik 1961, v nevoznom stanju	2.500,—
56. oseb. avto OPEL REKORD, letnik 1956, v nevoznom stanju	2.500,—
57. oseb. avto RENAULT DAUPHNE, letnik 1963, v nevoznom stanju	2.500,—
58. oseb. avto VOLKSWAGEN 1200, letnik 1957, karamboliran	2.500,—
59. oseb. avto VOLKSWAGEN, letnik 1958, karamboliran	2.400,—
60. oseb. avto VOLKSWAGEN 1200, letnik 1959, v nevoznom stanju	2.400,—
61. oseb. avto FORD ANGLIA, letnik 1961, v nevoznom stanju	2.400,—
62. oseb. avto FORD TAUNUS 12 M, letnik 1961, v nevoznom stanju	2.200,—
63. oseb. avto AUSTIN MINI, letnik 1963, motor razstavljen	2.200,—
64. oseb. avto MOSKVIC, letnik 1964, v nevoznom stanju	2.000,—
65. oseb. avto FIAT 600, letnik 1957, v nevoznom stanju	2.000,—
66. oseb. avto FIAT 600, letnik 1959, v nevoznom stanju	1.900,—
67. oseb. avto OPEL REKORD, letnik 1962, nekompleten	1.800,—
68. oseb. avto FIAT 600, letnik 1960, v nevoznom stanju	1.800,—
69. oseb. avto RENAULT DAUPHNE, letnik 1958, motor razstavljen	1.500,—
70. oseb. avto GOGOMOBIL 250, letnik 1957, v nevoznom stanju	1.500,—
71. oseb. avto FORD OLDSMOBILE, letnik 1961, karamboliran	1.000,—
72. oseb. avto LLOYD, letnik 1956, karamboliran	800,—
73. oseb. avto GOGOMOBIL GLAS, letnik 1960, karamboliran — nekompleten	600,—
74. tovorni avto MANN KIPER 5 t, letnik 1957, v nevoznom stanju	14.000,—
75. mot. kolo DKW, letnik 1958, v nevoznom stanju	1.200,—
76. mot. kolo PUCH 250, letnik 1958, v nevoznom stanju	800,—

PONOVO NA LICITACIJI

77. oseb. avto CADILLAC, letnik 1961, v nevoznom stanju	7.500,—
78. oseb. avto MERCEDES 220 S, letnik 1960, v nevoznom stanju	5.800,—
79. oseb. avto OPEL CARAVAN, letnik 1959, v nevoznom stanju	4.200,—
80. oseb. avto MERCEDES 190, letnik 1958, karamboliran	4.000,—
81. oseb. avto FORD, letnik 1956, karamboliran	2.500,—
82. oseb. avto OPEL CAPITAN, letnik 1956, v nevoznom stanju	1.700,—
83. oseb. avto RENAULT FLORIDA, letnik 1960, karamboliran	1.500,—

OSTALO BLAGO

84. motor za Volkswagen, št. 8251620	2.000,—
85. ogrodje za motor Java, letnik 1960, rabljeno	80,—
86. blok motorja za Ford Taunus 15 M, rabljen	400,—
87. blok motorja za tovorni avto, rabljen	800,—
88. motor za Mercedes 190, rabljen	2.600,—
89. sklopka za Opel Kadet — nova — poškodovana	1.200,—
90. blok motorja za Peugeot 404, rabljen	400,—

in ostalo blago (kolesa, avtodeli in drugo).

Pravico udeležbe na licitaciji imajo vse pravne in fizične osebe.

Udeleženci morajo v dneh, določenih za ogled, vplačati kavelj v višini 10 % od začetne cene v carinarnici Ljubljana, a predstavniki podjetij tudi pooblastilo.

Vse informacije o licitaciji dobite po telefonu od 6. 4. 1970. dalje na št. 316-588, carinarnica Ljubljana. Seznam ostalega blaga, ki ni objavljen v tem oglasu, bo izločen na oglasni deski carinarnice Ljubljana.

IZ CARINARNICE LJUBLJANA

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 5. aprila

9.00 KMETIJSKA ODDAJA V MADŽARSCINI (Pohorje, Plešivec — Beograd)
9.25 POROCILA (JRT — Ljub.)
9.30 PO DOMACE Z ANSAMBLIOM BORISA FRANKA (JRT — Ljubljana)
10.00 KMETIJSKA ODDAJA (Zagreb)
10.45 MOZAIK (Ljubljana)
10.15 OTROŠKA MATINEJA: David Copperfield Risanka (Ljubljana)
11.35 TV KAZIPOT (Ljubljana)
SPORTNO POPOLDNE
14.40 EVROPSKO PRVENSTVO V NAMIZNEM TENISU: Finales ekip — posnetek (Ljub.)
16.50 NOVE MELODIJE — posnetek javne radijske oddaje (Ljubljana)
18.10 ZGODBA O COLDITZU — angleški film (Ljubljana)
19.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 NASE MALO MISTO — humoristična oddaja (Zagreb)
21.35 VIDEOFON (Zagreb)
21.50 SPORTN' PREGLED (JRT)
22.20 PROPAGANDNA ODDAJA (Beograd)
22.25 TV DNEVNIK (Beograd)
22.40 SAHOVSKI KOMENTAR (Beograd)

17.15 VESELJE V GLASBI: Kaj je impresionizem (Ljubljana)
18.15 OBZORNİK (Ljubljana)
18.30 TORKOV VEČER Z JOŽE TOM KAMPICEM IN PEVCI — III. (Ljubljana)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 KAKO SE OTROK OBOTAVLJA — Sodobna vsvoja (Ljubljana)
19.30 INDUSTRIJSKO OBLIKOVANJE — Iz sveta oblikovanja (Ljubljana)
19.45 KAKO UPORABLJAMO SLOVAR SLOVENSKEGA KNJIŽNEGA JEZIKA (Ljubljana)
19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.45 3-2-1 (Ljubljana)
20.50 VELIKA IMENA SODOBNEGA FILMA: A. Astruc: NJE NO ŽIVLJENJE — francoski film (Ljubljana)
22.20 VESELJE V GLASBI: Genij Paula Hindemitha (Ljubljana)
23.15 POROCILA in SAHOVSKI KOMENTAR (Ljubljana)

SREDA, 8. aprila

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
17.15 TRAPOLLO HH 33 — nadaljevanje (Ljubljana)
18.00 NOGOMET JUGOSLAVIJA : AVSTRIJA — prenos (Sara)
18.45 OBZORNİK (Ljubljana)
18.50 PROPAGANDNA ODDAJA (Ljubljana)
19.00 NADALJEVANJE NOGOMETNEGA PRENOS. — prenos Sarajev
19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 TEH NASIH PETDESET LET (Ljubljana)
22.05 PLES SKOZI SVET: Dvoboj (Ljubljana)
22.30 POROCILA (Ljubljana)
22.35 EVROPSKO PRVENSTVO V NAMIZNEM TENISU: Finales posameznikov — posnetek (Ljubljana)

Drugi spored:
20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
21.00 SPORED ITALIJSKE TV

PONEDELJEK, 6. aprila

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
10.30 ANGLESCINA (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
14.45 TV V SOLI — ponovitev (Zagreb)
15.40 ANGLESCINA — ponovitev (Zagreb)
16.10 FRANCOŠCINA (Beograd)
16.45 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec — Beograd)
17.50 L. P. Baum: CAROVNIK IZ OZZA — III. (JRT — Ljub.)
18.15 OBZORNİK (Ljubljana)
18.30 OD ZORE DO MRAKA: Grančari — oddaja TV Beograd (Ljubljana)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 MUZIKORAMA — zabavno glasbena oddaja (Zagreb)
19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 J. Genet: SLUŽKINJI — TV drama (Ljubljana)
21.30 MONITOR (Ljubljana)
22.20 POROCILA in POSNETEK SAHOVKEGA KOMENTARJA (Ljubljana)

TOREK, 7. aprila
9.35 TV V SOLI (Zagreb)
10.30 RUŠCINA (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
14.45 TV V SOLI — ponovitev (Zagreb)
15.40 RUŠCINA — ponovitev (Zagreb)
16.10 ANGLESCINA (do 16.40 — Beograd)

DOLENJSKI LIST • VESTNIK
• NOVI TEDNIK • GLAS •
PRIMORSKE NOVICE IN 10
RADIJSKIH POSTAJ

**SKUPNI
REKLAMNI
PROGRAM**

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI LEDAR

Petek, 3. aprila — Helena Sobota, 4. aprila — Izidor Nedelja, 5. aprila — Vincenc Ponedeljek, 6. aprila — Ivo Torek, 7. aprila — Radivoj Sreda, 8. aprila — Albert Četrtek, 9. aprila — Tomaž

KINIO

Brezice: 3. in 4. 4. ameriški barvni film »Ujeti v puščavi«. 5. in 6. 4. ameriški barvni film »Vodič za poročene moške«. 7. in 8. 4. ameriški film »Spovedujem se«. Crnomelj: 5. aprila ameriški barvni film HISA IZ KART. 7. in 8. 4. angleški barvni film VROCI

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

SPREJMEM VAJENCA za avtomobilarsko obrt. Zglasite se od 11. do 13. ure. Avtomobilarstvo in licenstvo Stane Pustavrh, Krško, Cesta krških žrtev 139.

ISCIM ZENSKO za varstvo dveh otrok (6 in 2 leti) na delu. Dam hrano in stanovanje. Naslov v upravi lista.

ISCIM ZENSKO za 8-urno varstvo triletne otroka v centru Novega mesta na svojem domu. Jože Rauh, Kosova 3, Novo mesto.

ISCIM DEKLE, ki bi bilo pripravljeno iti za natakarico ali pomoč v kuhinji. Hrana in stanovanje preskrbljeno. Ponudbe pošljite na naslov: Danica Skantar, Begunje 73 na Gorenjskem.

TAKOJ ZAPOSIM kvalificirane in priučene zidarje ter gradbenice delavce, stanovanje preskrbljeno, ostalo po dogovoru. Zidarstvo — fasadstvo Lojze Skrajnar, Ljubljana — Topniška 28.

ISCIM ZENSKO za varstvo dveh otrok (2 in 7 let). Ponudbe v popoldanskem času. Vrančič, Nad mlino 42/I Novo mesto.

SPREJMEM mizarjskega pomočnika, vajenca, fanta za priučitev — takoj. Stanovanje zagotovljeno. Mizarstvo Matena 31/a Ig pri Ljubljani.

TAKOJ SPREJMEM vajenke in šivilje v pletilski stroki. Pletilstvo Vene, Martinja vas 31, Mokronog.

STANOVANJA

ODDAM opremljeno sobo v centru Novega mesta s centralno kurjavo in uporabo kopalnice samskemu moškemu. Naslov v upravi lista. (730/70).

ODDAM opremljeno sobo dvema osebam. Naslov v upravi lista. (744/70).

OPREMLJENO SOBO oddam samskemu sestanovalcu. Naslov v upravi lista (692/70).

MOTORNA VOZILA

KUPIM AUSTIN — MINI. Naslov v upravi lista (731/70).

PRODAM AVTO — NSU 110, letnik 67 v odličnem stanju. Inž. Miha Briski, Kidričeva 3 — Kočevje.

PRODAM OFEL OLYMPIA, 52 letnik, poceni, tudi na ček. Ivan Ribič, Kolodvorska 20 — Sevnica.

PRODAM AVTO FIAT 600, letnik 57, ter moped, po zelo ugodni ceni. Polize pri Gričarju, Dol. Nemška vas — Trebnje.

PRODAM odlično ohranjen osebn. avto škoda, letnik 1966. Ogled pri Lojzu Štemplju, Boštanj (5. in 12. aprila od 9. do 12. ure).

PRODAM skoraj novo škodo — poceni. Dolensek, Vrh, Mokronog.

UGODNO PRODAM dobro ohranjen moped na tri brzine. Peter Muhar, Orešje 6, Smarjeta.

PRODAM

PRODAM SENO, nemško deteljo in slamoreznilo. Tone Pirnar, Brod 3, Novo mesto.

UGODNO PRODAM posebno lep globok otroški voziček — uvožen. Marija Udovc, Novo mesto, Grm, Adamičeva 67 — telefon 21-784.

PRODAM SENO in deteljo od 4.000 do 5.000 kg. Julij Renko, Mokronog 95.

PRODAM dobro ohranjeno kuhinjsko kredenco. Ogled vsak dan od 15. ure dalje. Zora Kazaković, Bršlin 46, Novo mesto.

PRODAM 14 praznih dobro ohranjenih A2 panjev. Karla Martičič, Brestanec 103.

PRODAM vprežne grablje in vile za seno. Košenina, Vaše 19, Medvode.

UGODNO PRODAM dobro ohranjeno mlaticnico »Zmaj 6«. Ponudbe na upravo lista pod »Zmaj 6«.

PRODAM malo rabljen pletilni stroj Singer, Lenčka Kukovičič, Kidričeva 11, Krško.

PRODAM malo rabljeno vprežno kosilnico znamke Kormig Deering in kombiniran obračalnik in zgrajalnik znamke Original Fahr v zelo dobrem stanju. Stanek Zabkar, Križišče 10, Raka pri Krškem.

PRODAM vprežni obračalnik in grablje za seno. Darovic, Ločna 26, Novo mesto.

PRODAM Poni expres — malo rabljen. Naslov v upravi lista (720/70).

PRODAM vprežne grablje. Anton Pucelj, Dobruška vas 15, Skočjan.

POSEST

PRODAM VINOGRAD z zidnico v Vinjem vrhu. Franciška Povše, Čučja mlaka 3, Skočjan.

KUPIM nadgrajeno hišo, lahko tudi parcelo z vso dokumentacijo. V Novem mestu ali bližnji okolici. Slavko Rosman, 7122 Besigheim, Bahnhofstrasse 16, Deutschland.

PRODAM zidljivo gradbeno parcelo na Drski. Naslov na upravi lista (109/70).

PRODAM zidljivo gradbeno parcelo v Resi pri Krškem v velikosti 685 m², z vso urejeno dokumentacijo. Ljuba Drame, Krško, Kolodvorska 3, ali po telefonu 71-025.

NA SREMICO, 2 km iz Krškega, prodam 26 arov vinograda skupno s stanovanjsko hišo, primerno za vikend. Električna v hiši in cesta do hiše. Informacije: Pavelj Krošelj, Krško, Zdolska cesta 18.

PRODAM 10 arov vinograda in vrt v Smolenji vasi (Ceruce), primerno za vikend. Dostop z vsakim avtomobilom. Informacije: Brod 18, Novo mesto.

PRODAM HISO v dobrem stanju blizu Novega mesta. Naslov v upravi lista (717/70).

UGODNO PRODAM vinograd (30 arov) z zidnico na Velikem Slatniku pri Novem mestu. Vse informacije se dobe v gostilni Drenik v Gotni vasi.

PRODAM VINOGRAD in del praznega zemljišča pri Hmeljniku, primerno za vikend — dostopno z avtomobilom. Vprašajte pri Vircu, Pujčeva 2 — Novo mesto.

IZREDNA PRILOŽNOST! Zaradi nujne selitve prodam na avtomobilni postaji ob Kolpi nov krasen dom z dvema balkonoma, visokoprikladen, takoj vsehiv. Voda, elektrika, primerno za gostino ali okrevališče. Poleg je novo gosp. poslopje, vse v prelepi ograji, mlad, cepljen vinograd, dva mlada sadovnjaka, vse ob cesti. Njive okrog hiše so v najboljšem stanju — okolica Stari trg ob Kolpi v dolninski Kolpe. Informacije se dobijo pri Ivici Novak. Ivanka Lovrenčič, Jamova 56 — Ljubljana.

RAZNO

IZGUBLJENE KLJUČE na Partizanski cesti dobite na upravi Dolenjskega lista.

DENAR IN ČAS vam morda ne dopuščata zdravljenja v zdravilišču. Z majhnimi stroški lahko doma zdravite bolezn. jeter, žolča in črevesja, čire, zaprtja in hemoroide z rogaškim DONAT vrelcem. Zahtevajte ga v svoji trgovini, ta pa ga dobi v Novem mestu pri HMEJLNIKU — tel. 21-129, STANDARJU (MERCATORJU) — tel. 21-158 in pri DOLENJKI — tel. 21-440.

CE SI TRAJEN in lep spomin želite, k zlatarstvu v Gosposko 5 stopite! Seveda: v Ljubljani — poleg univerze! — Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popust!

INTEGENTEN, 45-letni lažji invalid z nekaj gotovine, osamljen, išče značajno ženo, ki ima majhno posestvo ali hišico in je neodvisna ter brez otrok. Cenjene ponudbe in fotografije na upravo Dolenjskega lista pod »iskrene«.

ZARADI STAROSTI prodam lepo zidnico z 800 trtami v bližini Crnomlja. Zidnica je grajena kot stanovanjska hiša in ima garazo. Potrebna so samo popravila na hiši. Do zidnice je avtocesta, izredno lep razgled na Crnomelj in okolico. Cena je izredno ugodna. Angela Sinkovič — Crnomelj, Staneta Rožmanova 2-1.

MILJONI. 9. 4. francoski barvni film ANGELIKA IN SULTAN.

Kostanjevica: 4. 4. sovjetski barvni film SVATBA V MALINOVKI. 5. 4. mehiški barvni film 48 UR DO SMRTI.

Krško: 4. in 5. 4. ameriški barvni film SOK. 8. in 9. 4. ameriški barvni film 7 PISTOL ZA BRATE MCGREGOR.

Metlika: Od 3. do 5. 4. ameriški barvni film MADAM X. Od 3. do 5. 4. angleški barvni film PROKLETA SREČA. 8. in 9. 4. ameriški barvni film VIVA, ZAPATA.

Mirna: 4. in 5. 4. ameriški barvni film MOST NA REKI KWAI. Novo mesto: Od 3. do 5. 4. ameriški barvni film SERIF V NEW YORKU. 5. in 6. 4. ameriški barvni film KNJIGA O DZUNGLI. Od 7. do 9. 4. francoski barvni film VOHUNOVA KOZA. — Potujoči kino Novo mesto: Od 3. do 7. 4. ameriški barvni film MORILEC.

Ribnica: 4. in 5. 4. švedski barvni film VELIKA LJUBEZEN ELVIRE MADIGAN.

Sodražica: 4. in 5. 4. japonski film PIRATI.

Šentjerne: 4. in 5. 4. ameriški film MORILEC NA KONJU.

Trebnje: 4. in 5. 4. angleški barvni kriminalni film SHERLOCK HOLMES.

ZAHVALE

Ob nenadni in boleči izgubi draga sina, moža, očeta in brata

JANEZA RAKA

iz Gabrja 40

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na zadnji poti in mu darovali vence. Posebna zahvala gasilec iz Gabrja, ki so pomagali v najtežjih trenutkih, in za poslovljeni govor Francu Luzarju, in tudi krajevni organizaciji ZZZB Gabrje. Iskrena hvala župniku za spremstvo.

Zalujoči: mama, žena, otroci, sestre, bratje, sovaščani in drugi sorodniki

Po težki in mučni bolezni nas je za vedno zapustila naša ljubljena žena, mama, stara mama in sestra

ANGELA BUČAR,

roj. ŠPELIČ

iz Lok pri Straži

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, vaščanom in znancom za podarjene vence in cvetje in vso pomoč. Posebno zahvalo smo dolžni trgovskima podjetjema Dolenjki in Obrtniku iz Novega mesta, SZDL Prečna, primariju dr. Bajcu in dr. Polensku, Mariji in Justu Derganc za vso pomoč in gospodu župniku za obred. Vsem, ki so jo spremili na zadnji poti, še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: mož Tone, sin Tone in hčerka Slavka z družinami, brat Vinko z družino in drugo sorodstvo

Ob boleči izgubi draga moža, očeta, brata in starega očeta

ALOJA VEGJA

iz Brezovice pri Podbočju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, ki so z nami sočustvovali in darovali vence ter poklonili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo primariju dr. Bricu, sestram in strojnemu osebu bolnice Brežice, LD in ZB iz Podbočja za tolažilne besede, ZB Cerklje in gospodu župniku.

Zalujoči: žena Marija, hčerki in sin z družinami in drugo sorodstvo

Ob smrti naše drage mame in stare mame

ANGELCE FIRCIK,

roj. TANKO

iz Zadolja pri Ribnici

se iz srca najlepše zahvaljujemo prijateljem, znancom, sorodnikom in sosedom, ki so darovali cvetje in vence, nam nudili pomoč ter pospremili pokojnico na poti. Lepa hvala tudi dekanjskemu uradu Ribnica. Prav posebno se zahvaljujemo dr. Rozaliji Benčina z zdravstvene postaje Ribnica za ves trud med težko boleznijo naše drage mame.

Zalujoči: hči, Angelca Mihelič z družino, Ribnica 32, in drugo sorodstvo Ribnica, 16. 3. 1970

Ob prerani in nenadomestljivi izgubi našega draga moža, sina, očeta in brata

JOŽETA ZORKA

iz Dobrave 16 pri Podbočju

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti 11. marca 1970 na pokopališče v Podbočju. Posebna zahvala velja zdravstvenemu osebu kirurškega oddelka splošne bolnice v Novem mestu, ki mu je ob njegovi pretresljivi smrti lajšalo bolečine. Prav tako se lepo zahvaljujemo kolektivni tovarne ISKRA v Šentjerneju za pomoč in razumevanje, gospodu župniku, vsem sosedom in vsem, ki ste mu darovali obilo cvetja ter sočustvovali z nami.

Zalujoči: žena Mimi s sinčkom Silvom v imenu vsega sorodstva

Ob boleči izgubi draga moža, očeta in starega očeta

JOŽETA ZUPANČIČA

iz Knežje vasi

se prisrčno zahvaljujemo vsem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalja, darovali vence ter poklonili na zadnji poti. Posebna zahvala sosedom za nesebično pomoč ter gospodu župniku za spremstvo.

Se enkrat iskrena hvala! Zalujoči: žena Francka, sinovi Jaka, Jože in Henrik z družinami ter hčerka Majda z družino

Ob nepričakovani izgubi draga moža, očeta in sina

ZVONKA MORAVCA

iz Stefana pri Trebnjem

se iskreno zahvaljujemo sosedom, prijateljem in znancom za podarjene vence ter vsem, ki so ga spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo kolektivni Železniškega podjetja iz Ljubljane za podarjene vence in organizacijo pogreba. Zahvaljujemo se tudi gospodu župniku za spremstvo in poslovljene besede. Vsem za vse še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: žena Vera, sinova Zvonko in Duško ter drugo sorodstvo.

Ob nepričakovani, boleči izgubi našega draga moža, očeta, brata in starega ata

JOŽETA KAJFEŽA

iz Gotena

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, nam izrekli sožalje, spremili pokojnika v velikem številu na zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje. Posebno zahvalno smo dolžni sosedom, gospodu župniku iz Fare za obrede in lepe besede ob grobu, pevcem in gasileckemu društvu Vas-Fara. Zahvaljujemo se podjetju »Avto Kočevje« in kegljaškemu klubu iz Kočevja za podarjena venca.

Zalujoči: neotlažljiva žena Franciška, hčerki Fanči in Ivanka z družinami, sinova Tone in Tine, sestra Marija in Uršula ter drugo sorodstvo

V 81. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče stari oče in prastari atek, svak in stric

JOŽE TOMC

iz Križevske vasi pri Metliki. Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancom, ki so ga spremili na zadnji poti in darovali cvetje. Posebno se zahvaljujemo organizaciji ZB NOV, Društvu upokoencev, sindikalni podružnici Beti, Novotekstu in Transjugu iz Ljubljane. Zahvala metliški godbi, gospodu kaplanu in vsem, ki so sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje!

Zalujoči — žena Marija, otroci, Stanka, Anica, Justina, Pepca, Tone in Jože z družinami

PREKLICI

BARBARA CEMAS iz Zilj št. 2 pri Vinici preključem vse besede, ki sem jih izrekla zoper čast zakonov Franca in Katice Jaketič, ker so neresnične.

Alojz Zupančič, Dol. Ponikve 11, Trebnje, prepovedujem vožnjo in pašo kozoš in živine po mojih parcelah. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Frančiška Golob, Ljubljana, Stefanova 9 a, pooblaščen od Franciške Ravbar, Vel. Podluben 21, Uršula sela, prepovedujem delanje kakršnekoli škode po njenem posvetu v Vel. Podlubenju 21. Kdor prepovedi ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal. Prepoved uporabe zemljišča ne velja za Ivana Vidmarja iz Vel. Podlubenja kot oskrbnika tega posestva.

Jože Mihalič, Vel. Brusnice 18, prepovedujem hojo, vožnjo, pašo in kakršnokoli delanje škode na posestvu Mariji Volčjak iz Vel. Brusnice. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Ana Luzar, Gabrje 2, Brusnice, prepovedujem pašo, hojo in vožnjo po vseh mojih parcelah, posebno pa v Lazih. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Janec Šiško, Tolsti vrh, in Anton Radešček, Hrašče, Šentjerne, prepovedujeta hojo in vožnjo po sadovnjakih Sadiže. Kršilce bova sodno preganjala.

BAR Cateške Toplice

vsak mesec NOV PROGRAM

BREZPLAČNO!

Vsa vodstva muzejev in galerij, vse prireditelje gledaliških, koncertnih in drugih predstav, vse organizatorje razstav, nastopov in društvenih zabav s kulturnim programom prosimo, naj nam vsak teden do ponedeljka sporoče dan, uro, kraj in kratak spored njihovih prireditvev za 10 dni vnaprej. Brezplačno jim bomo v četrtkovi številki objavili ta sporočila v naših novih rubrikah o prireditvah. Ne pozabite, čas je do ponedeljka!

OBVESTILA

ANTON KOVAČIČ iz Goriške vasi 12, Mirna peč, skrbnik Rozalije Kovačič iz Kuzarjevega kalu 1, Novo mesto, objavljam, da bo na javni dražbi v nedeljo, 12. aprila 1970, ob 14. uri popoldne prodana hiša in travnik, last sestre Rozalije Kovačič. Javna dražba bo na Kuzarjevem kalu 1.

Sporočam cenjenim strankam, da bom odprl s 1. aprilom čevljarsko delavnico na Partizanski cesti 3 v Novem mestu. Strankam se priporočam. Anton Pavlin.

Ce želite

odgovor ali naslov iz malih oglasov nam pošljite v pismu dopisnico ali znamko za 50 par

UPRAVA LISTA

GLEDALIŠČA, KONCERTI IN PREDSTAVE

KVINTET BERGER bo imel koncerte: v soboto, 4. aprila, ob 18. uri v Strazi, ob 20. uri v Novem mestu v Domu kulture. V nedeljo, 5. aprila, ob 11. uri v Gribljah, ob 14. uri v Adlešičih, ob 18. uri na Vinici, ob 18. uri v Dragatušu in ob 20. uri v Metliki.

MUZEJI, GALERIJE, RAZSTAVE

DOLENJSKI MUZEJ v NOVEM MESTU s kulturnozgodovinskim, arheološkim oddelkom ter oddelkom NOB je odprl vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 13. ure, ob sredah pa tudi od 17. do 19. ure.

MUZEJ IZGNANCEV v BREŠTANICI je odprl od sredah in sobotah od 15. do 17. ure in ob nedeljah od 10. do 17. ure.

BELOKRANJSKI MUZEJ v Metliki je odprl vsak dan od 8. do 14. ure, ob nedeljah pa od 9. do 12. ure.

SLOVENSKI GASILSKI MUZEJ v metliškem gradu je odprl ob istem času kot Belokranjski muzej.

POSAVSKI MUZEJ v BREZICAH je odprl vsak dan od 8. do 12. ure, v popoldanskem času pa ob torkih in petkih od 14. do 16. ure.

KOČEVSKA KNJIZNICA je odprta tako: oddelke za odrasle v ponedeljek in četrtek od 9. do 11. ure, v sredo in petek od 14. do 19. ure; mladinski oddelke v ponedeljek od 11. do 13. ure, v torek od 14. do 19. ure, v četrtek od 11. do 14. ure in v soboto od 9. do 12. ure.

CESTNIKE

Svojemu možu in očetu Francu Skofu želijo za 50-letnico veliko lepega — njegovi.

KVINTET BERGER

s pevko MELITO AVSENAK

bo nastopil v soboto, 4. aprila, ob 18. uri v STRAZI, ob 20. uri pa v NOVEM MESTU

V nedeljo, 5. aprila, bo imel v Beli krajini naslednje nastope:

V Gribljah ob 11. uri, v Adlešičih ob 14. uri, na Vinici ob 16. uri, v Dragatušu ob 18. uri in v Metliki ob 20. uri.

OBIŠČITE KONCERT PRILJUBLJENEGA ANSAMBLA!

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konference SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Slavko Dokl, Miloš Jakopec, Marjan Legan, Marija Padovan, Jože Primo, Jože Spilhal, Jožica Teppey, Ana Vitkovič in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA VSAK ČETRTEK — Posamezna številka 1 dinar — Letna naročnina 49 dinarjev, polletna naročnina 24,50 dinarjev, plačljiva vnaprej — Za inozemstvo: 100 dinarjev os. 8 ameriških dolarjev (oz. ustreznega druga valuta v tej vrednosti) — Tekoči račun pri podružnici SDK v Novem mestu: 521-8-9 — **NASLOV** UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon (068) 21-227 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska CGP »Delov« v Ljubljani